

JEDAN IZBOR MOŽE TE UNIŠTITI

POBUNJENA

VERONICA ROTH

LJEVAK

VERONICA ROTH

POBUNJENA

S ENGLESKOGA PREVEO

Slaven Lendić

Nelsonu, zbog koga je vrijedio staviti na kocku sve.

*Poput divlje zvijeri, istina je suviše snažna
da bi ostala zatvorena.*
iz manifesta frakcije Iskrenosti

PRVO POGLAVLJE

BUDIM SE S njegovim imenom na usnama.

Will.

Prije nego otvorim oči, vidim ga kako pada na pločnik. Mrtav. Ja sam kriva. Tobias se saginje ispred mene, njegova mi ruka počiva na ramenu. Vlak se drma dok prolazi po tračnicama, a Marcus, Peter i Caleb stoje na vratima vagona. Duboko udišem i zadržavam dah kako bih malo ublažila pritisak koji osjećam u prsima. Prije sat vremena prošli događaji nisu mi se činili stvarnima. Sada znam da su stvarni.

Izdišem, ali pritisak je još uvijek ovdje.

»Hajde Tris«, govori mi Tobias, njegove tamne oči traže moje. »Moramo skočiti.«

Previše je mračno da bih vidjela gdje smo, no ako silazimo, vjerojatno smo blizu ograde. Tobias mi pomaže stati na noge i vodi me prema vratima.

Ostali skaču jedan po jedan: Peter prvi, zatim Marcus, poslije njega Caleb. Primam Tobiasa za ruku. Vjetar se pojačava i udara u nas dok stojimo na rubu vrata vagona kao ruka koja me vraća natrag u sigurnost.

No bacamo se prema tami i bolno padamo na tlo. Udarac u tlo šalje bol u ranu od metka koja se nalazi u mom ramenu. Grizem usnu kako ne bih vrisnula i tražim svoga brata.

»Jesi li dobro?« kažem kada ga vidim kako sjedi u travi nekoliko metara dalje od mene, trljajući koljeno. On kimne. Čujem ga kako brzo udiše, kao da se brani od suza, i ja moram okrenuti glavu. Sletjeli smo u travu u blizini ograde, nekoliko metara od utabanoga puta kojim Dobrohotni kamionima dostavljaju hranu u grad. Ograda se uzdiže pred nama, previsoka i savitljiva da bismo se popeli preko, a ipak previše čvrsta da bismo je srušili.

»Navodno ovdje stražare Neustrašivi«, kaže Marcus. »Gdje su?«

»Vjerojatno su pod simulacijom«, kaže Tobias. »I sada su...« Napravi stanku.

»...Sada su tko zna gdje i rade bogznašto.«

Zaustavili smo simulaciju — težina tvrdog diska u mom džepu podsjeća me — no nismo ostali i vidjeli što se dogodilo nakon toga. Što se dogodilo s našim prijateljima, našim vršnjacima, našim vođama, našim frakcijama? Nema načina da saznamo.

Tobias se približi malenoj metalnoj kutiji na desnoj strani vrata ograde i otvori je, a unutra se nalazi malena tipkovnica.

»Nadajmo se da se Učeni nisu sjetili promijeniti ovu šifru«, govori dok tipka niz brojeva. Prestaje nakon osmog broja i vrata se otvore.

»Kako si to znao?« upita ga Caleb. Glas mu je nabijen emocijama, toliko nabijen da se čudim kako ga ne uguši dok izlazi.

»Radio sam godinu dana u kontrolnoj sobi Neustrašivih, nadgledao sam sigurnosni sustav. Mijenjamo šifre samo dvaput godišnje«, reče Tobias.

»Baš imamo sreće«, kaže Caleb. Pogledom oprezno odmjeri Tobiasa.

»Sreća nema veze s tim«, kaže Tobias. »Radio sam tamo samo zato što sam želio biti siguran da ću se jednom moći izvući.«

Zadrhtim. Kako je to rekao — kao da misli da smo zatočeni. Nikad nisam razmišljala na taj način, a sada mi se to čini blesavo.

Hodamo zbijeni u malenu skupinu, Peter pridržava svoje krvavo rame — ruku u koju sam ga ja ustrijelila — i Marcus sa svojom rukom na Peterovu ramenu, stabilizirajući ga. Caleb briše obraze svakih nekoliko sekundi i znam da plače, ali ne znam kako bih ga mogla utješiti, niti mi je jasno zašto ja ne plačem.

Stajem na čelo kolone i predvodim, Tobias je tih pored mene, i bez obzira što me ne dodiruje, daje mi oslonac.

Tračci svjetla prvi su znak da se približavamo sjedištu Dobrohotnih. Svjetlo se pojačava, maleni oblici pretvaraju se u prozore sjaja. Skup drvenih i staklenih zgrada.

Prije nego stignemo do njih, moramo proći kroz voćnjak. Stopala mi propadaju prema dolje, a iznad mene grane srastaju jedna s drugom oblikujući tunel. Tamno voće visi među lišćem, spremno da padne. Njušim oštar i sladak miris prezrelih jabuka koji se miješa s mirisom mokre zemlje.

Kako se približavamo, Marcus se odmiče od Petera i dolazi na čelo kolone.

»Znam kamo idemo«, kaže.

Vodi nas pored prve zgrade pa do druge zgrade s lijeva. Osim staklenika, sve su zgrade načinjene od istog grubog, tamnog i nelakiranog drveta. Kroz otvoreni prozor čujem smijeh. Kontrast smijeha i kamene tišine u meni je uznemirujuć.

Marcus otvara jedna vrata. Iznenadio bi me nedostatak sigurnosnih mjera da nismo u sjedištu Dobrohotnih. Oni često idu linijom između prijateljstva i gluposti. U ovoj zgradi jedini zvuk koji se čuje jest zvuk naših koraka. Ne čujem Caleba kako plače, ali ni prije pri tome nije bio glasan.

Marcus se zaustavlja ispred otvorene prostorije gdje Johanna Reyes, predstavница Dobrohotnih, sjedi i zuri kroz prozor. Prepoznajem je jer je teško zaboraviti Johannino lice, bez obzira jeste li je vidjeli jednom ili tisuću puta. Licem joj se proteže ožiljak, od desne obrve sve do usne, zbog čega se uvijek čuje šum kad progovori. Čula sam je kako govori samo jednom, ali se ipak sjećam. Bila bi prekrasna žena da nema taj ožiljak.

»Oh, hvala Bogu«, kaže čim vidi Marcusa. Hoda prema njemu s ispruženim rukama. Umjesto zagrljaja dodiruje mu samo ramena, kao da se sjeća koliko su pripadnici Nijekanja neskloni svakodnevnom fizičkom dodiru.

»Drugi članovi vaše skupine stigli su ovamo prije nekoliko sati, no nisu bili sigurni jeste li vi preživjeli«, kaže nam. Misli na ljude iz Nijekanja koji su bili s mojim ocem i Marcusom u sigurnoj kući. Nisam ni pomislila na njih.

Gleda preko Marcusova ramena, najprije pogleda u Tobiasa i Caleba, zatim pogleda u mene, a potom u Petera.

»Oh, Bože«, kaže promatrajući Peterovu krvavu odjeću. »Poslat ću po liječnika. Mogu vam dati dopuštenje da ostanete cijelu noć, no sutradan naša zajednica mora donijeti odluku.«

»I«, pogledom odmjeri Tobiasa i mene, »vjerojatno neće rado prihvatiti Neustrašive u našem sjedištu. Naravno, moram od vas tražiti da predate sve oružje koje imate.«

Iznenada, pitam se kako zna da sam Neustrašiva. Još uvijek na sebi imam sivu košulju.

Očevu košulju.

U tom trenutku njegov miris, ravnomjerna mješavina sapuna i znoja, poleti prema gore i ispuni mi nosnice, ispuni mi čitavu glavu njegovom pojavom. Stegnem šake tako čvrsto da mi se nokti zabiju pod kožu. *Ne ovdje. Ne ovdje.*

Tobias preda svoj pištolj, no kada ja posegnem iza sebe kako bih dohvatila svoje skriveno oružje, on mi zgrabi ruku, pomičući je dalje od mojih leđa. Tada ispreplete svoje prste s mojim kako bi prikrio što je upravo učinio.

Znam da je pametno zadržati jedan pištolj. No bilo bi olakšanje predati ga.

»Moje je ime Johanna Reyes«, kaže nam, pružajući mi ruku, a zatim Tobiasu.

Pozdrav Neustrašivih. Impresionirana sam njezinim poznavanjem običaja drugih frakcija.

Uvijek zaboravljam kako su Dobrohotni obzirni dok ih i sama ne vidim.

»Ovo je T...«, započne Marcus, no Tobias ga prekine.

»Zovem se Four«, kaže. »Ovo su Tris, Caleb i Peter.«

Prije nekoliko dana »Tobias« je bilo ime koje sam među Neustrašivima samo ja znala; bio je to djelić njega koji je dao meni. Sjećam se zašto je sakrio to ime od ostatka svijeta, izvan sjedišta Neustrašivih. To ga je ime vezalo za Marcusa.

»Dobro došli u sjedište Dobrohotnih.« Johannine oči usredotoče se na moje lice i ona se nasmije svojim iskrivljenim smiješkom.

»Dopustite nam da se pobrinemo za vas«.

Dopuštamo im. Bolničarka Dobrohotnih daje mi ljekovitu otopinu — koju su razvili Učeni kako bi ubrzali zacjeljivanje rana — koju trebam staviti na rame, a zatim prati Petera do bolničkoga odjela kako bi mu zakrpali ruku.

Johanna nas odvodi u kantu, gdje su redovi drvenih stolova dužine jednake dužini prostorije, i gdje se nalaze neki pripadnici frakcije Nijekanja koji su bili u sigurnoj kući s Calebom i mojim ocem. Susan je među njima, kao i neki od mojih starih susjeda. Pozdravljaju nas — osobito Marcusa — sa suzdržanim suzama i potisnutim osmijehom.

Držim se za Tobiasovu ruku. Tonem pod težinom članova frakcije mojih roditelja, pod njihovim životima, njihovim suzama.

Jedan od pripadnika Nijekanja pruža mi čašu vruće tekućine i kaže: »Popij ovo. Pomoći će ti da zaspiš, kao što je pomoglo i drugima. Bez snova.«

Tekućina je ružičasto-crvene boje, kao jagode. Zgrabim čašu i brzo pijem. Vrućina tekućine na nekoliko mi trenutaka stvara osjećaj punine. Kako praznim posljednju kap iz čaše, osjećam kako se opuštam. Netko me vodi niz hodnik do sobe s krevetom. I to je sve.

DRUGO POGLAVLJE

OTVARAM OČI, prestrašena, rukama stežem plahte. No ne trčim ulicama grada ili hodnicima sjedišta Neustrašivih. U krevetu sam, u sjedištu Dobrohotnih, i miris piljevine je u zraku.

Mijenjam položaj i trgnem se kad osjetim nešto u leđima. Posežem iza sebe i prsti mi hvataju pištolj.

Na trenutak vidim Willa kako stoji preda mnom, oboje držimo pištolje uperene jedno u drugo i zamalo vrisnem njegovo ime.

Onda ga više nema.

Izvlačim se iz kreveta, podižem madrac jednom rukom, pridržavajući ga koljenom. Tada gurnem pištolj ispod i ispuštam madrac. Kada je skriven i kada mi više nije pritisnut uz kožu, u glavi mi je jasnije. Sada kad se val adrenalina od jučer smirio i ono sredstvo za uspavljivanje prestalo djelovati, osjetim duboku i probadajuću bol u ramenu. Još uvijek sam u istoj odjeći od sinoć. Djelić tvrdog diska viri ispod moga jastuka gdje sam ga gurnula prije nego što sam zaspala. Na njemu su svi podaci o simulaciji koja je upravljala Neustrašivima i podaci o onome što su Učeni radili. Osjećam da je previše važan da bih ga uopće dotaknula, no ne mogu ga ostaviti ovdje, pa ga zgrabim i sakrijem između zida i ormara.

Dio mene misli kako bi bila dobra ideja uništiti ga, no znam da sadrži jedini zapis o smrti mojih roditelja, pa ću ga zasad držati skrivenim.

Netko pokuca na moja vrata. Sjedim na rubu kreveta i pokušavam zagladiti kosu.

»Naprijed«, kažem.

Vrata se otvore i Tobias otvori vrata do pola tako da sam vidjela samo jednu njegovu polovicu. Nosi iste traperice kao i jučer, ali umjesto crne majice ima novu tamno-crvenu majicu kratkih rukava, vjerojatno ju je posudio od Dobrohotnih. Ta mu boja čudno stoji, previše je svijetla, no kada nasloni glavu na dovratnik, vidim kako ublažuje plavetnilo u njegovim očima.

»Dobrohotni imaju sastanak za pola sata.«

Podiže obrve i s ponešto melodrame dodaje: »*Kako bi odlučili o našoj sudbini.*«

Zavrtim glavom. »Nikad nisam mislila da će mi sudbina biti u rukama gomile Dobrohotnih.«

»Ni ja. Oh da, donio sam ti nešto.« Otvara poklopac malene bočice i izvadi kapaljku punu bistre tekućine.

»Lijek protiv boli. Uzmi kapljicu svakih šest sati.«

»Hvala.« Stišćem kapaljku nad grlom. Bistra tekućina ima okus po starom limunu.

Zakači palac u jednu od svojih petlji na opasaču i pita — »Kako si Beatrice?«

»Jesi li me upravo nazvao *Beatrice*?«

»Mislio sam, čisto da pokušam.« Osmjehne se. »Ne valja?«

»Možda samo u posebnim prilikama. Na dane Inicijacije, Izbor...« Napravim stanku. Kanila sam baljezgati o još nekoliko blagdana, no njih slave samo pripadnici Nijekanja. Pretpostavljam da Neustrašivi imaju svoje blagdane, ali ne znam koji su. U svakom slučaju, ideja bilo kakvog slavlja u ovome trenutku toliko je suluda, pa tu prestajem.

»Dogovoreno.« Osmijeh mu izbljedi. »Kako si, Tris?«

To nije čudno pitanje, s obzirom na ono što sam prošla, no postajem napeta kada ga čujem, zabrinuta da će mi nekako pročitati misli. Još mu nisam rekla ništa o Willu. Željela bih, ali ne znam kako.

Sama pomisao o izgovaranju tih riječi čini me tako teškom kao da bih mogla propasti kroz daske.

»Ja...« Zavrtim glavom nekoliko puta. »Ne znam, Four... Budna sam. Ja...« Još uvijek vrtim glavom. Prelazi dlanom preko moga lica, dodiruje mi obraz, položio je jedan prst iza mog uha.

Saginje glavu dolje i poljubi me, šalje toplu bol kroz moje tijelo. Obavijam ruke oko njega, zadržavam ga koliko god mogu. Kada me dotakne, prazan osjećaj u prsima i želucu nije tako jak.

Ne moram mu reći. Mogu jednostavno pokušati zaboraviti — on mi može pomoći da zaboravim.

»Znam«, kaže mi. »Oprosti. Trebao sam te pitati.«

Na trenutak jedino što mogu pomisliti je — *kako bi uopće mogao znati?* No nešto u njegovu izrazu lica podsjeti me da i on zna nešto o gubitku. Izgubio je majku kad je bio malen. Ne sjećam se kako je umrla, samo da smo bili na sprovodu.

Odjednom ga se sjećam kako čvrsto stišće zavjese u dnevnoj sobi svoje kuće, devet mu je godina, nosi sivu odjeću, tamne su mu oči zatvorene. Slika je nesigurna i to bi mogla biti moja mašta, a ne uspomena.

Pušta me iz zagrljaja. »Pustit ću te da se spremiš.«

Ženska kupaonica udaljena je dvije sobe niz hodnik. Pod je napravljen od tamno-smeđih pločica i svaki tuš ima drvene ograde i plastičnu zavjesu koja ga odvaja od središnjega prolaza. Znak na stražnjem zidu kaže: zbog štednje resursa tuševi rade samo pet minuta.

Mlaz vode hladan je, tako da ne bih htjela dodatne minute čak ni kad bih ih mogla dobiti. Brzo se perem lijevom rukom, puštam desnu ruku da mi visi uz tijelo. Lijek protiv boli koji mi je Tobias dao brzo djeluje — bol u ramenu već je postala umrtvljeno pulsiranje.

Kada izađem iz tuša, složena odjeća čeka me na krevetu. Tu su žuta i crvena, od Dobrohotnih, i nešto sive, od Nijekanja, boje koje rijetko vidim tako poslagane jedne uz drugu. Ako bih morala nagađati, rekla bih da mi je jedan od članova Nijekanja ostavio tu odjeću.

To je nešto čega bi se oni sjetili.

Navučem par tamno-crvenih hlača napravljenih od traperi — toliko su dugačke da ih moram smotati tri puta — i sivu majicu Nijekanja koja mi je prevelika. Rukavi mi dosežu do vrhova prstiju, pa i njih moram zasukati. Boli me kad pomičem desnu ruku, pa se trudim da mi pokreti budu maleni i kratki.

Netko zakuca na vrata. »Beatrice?« Susanin nježni glas.

Otvaram joj vrata. Nosi pladanj hrane koji položi na krevet. Gledam njezino lice u potrazi za znakovima onog što je izgubila — njezin otac, vođa Nijekanja, nije preživio napad — no vidim samo mirnu odlučnost, uobičajenu za moju staru frakciju.

»Žao mi je što ti odjeća ne pristaje«, kaže. »Sigurna sam da ti možemo pronaći neku bolju, ako nam Dobrohotni dopuste da ostanemo.«

»Dobra je«, kažem. »Hvala ti.«

»Čula sam da si bila pogođena. Hoćeš li da ti pomognem oko kose? Ili oko cipela?«

Spremam se odbiti, ali pomoć mi je doista potrebna.

»Da, hvala ti.«

Sjedam na stolicu koja se nalazi ispred zrcala i ona stoji iza mene, njezine oči uvježbane da se usredotoče na posao umjesto na odraz onoga što je u zrcalu. Ne podižu se, ni na trenutak, dok mi češljem prolazi kroz kosu. I ne pita za moje rame, kako sam bila ranjena, što se dogodilo nakon što sam otišla iz sigurne kuće Nijekanja kako bih zaustavila simulaciju. Osjećam da kad bih je potpuno ogolila, ona bi bila Nijekanje do svoje srži i do samog kraja.

»Jesi li se vidjela s Robertom?« pitam je. Njezin brat Robert izabrao je Dobrohotne kad sam ja izabrala Neustrašive, tako da je negdje u ovom skloništu. Pitam se hoće li njihov ponovni sastanak biti sličan Calebovu i mojem.

»Kratko, sinoć«, kaže ona. »Pustila sam ga da tuguje sa svojom frakcijom kao što ja tugujem sa svojom. Ipak, bilo je lijepo ponovno ga vidjeti.«

U njezinu tonu prepoznajem konačnost koja mi kaže da je tema završena.

»Šteta je što se to dogodilo baš sada«, kaže Susan. »Naši vođe spremali su se učiniti nešto prekrasno.«

»Stvarno? Što?«

»Ne znam.« Susan pocrveni. »Znam samo da se nešto događalo. Nisam htjela biti znatiželjna, samo sam zamjećivala stvari.«

»Ne bih ti to zamjerala, čak i da si bila znatiželjna.«

Kimne glavom i nastavlja češljati. Pitam se što su vođe Nijekanja — i moj otac — radili. I ne mogu si pomoći, a da se ne divim Susaninoj pretpostavci da su činili nešto divno, što god to bilo. Voljela bih da to mogu ponovno vjerovati o ljudima.

Ako sam ikad vjerovala.

»Neustrašivi nose raspuštene kose, zar ne?«, kaže ona.

»Katkad«, kažem joj. »Znaš li plesti kosu?«

Njezini spretni prsti počnu plesti moju kosu u pletenicu koja mi škaklja leđa. Dugo zurim u svoj odraz dok ne završi. Zahvalim joj kad završi i ona odlazi s malenim smiješkom na usnama, zatvarajući vrata za sobom.

Zurim i dalje, no ne vidim samu sebe. Još uvijek osjetim njezine prste kako prelaze preko moga vrata, kao prsti moje majke posljednjeg jutra koje sam provela s njom. Oči mi se pune suzama, ljuljam se na stolici naprijed-nazad pokušavajući potisnuti sjećanje iz uma. Bojim se da ako krenem plakati, neću stati dok se ne smežuram do kraja.

Vidim pribor za šivanje na toaletnom stoliću. U njemu su dvije vrste konca, crveni i žuti, kao i jedne škare.

Osjećam se mirno dok raspetljavam pletenicu i ponovno je češljam. Češljam kosu po sredini kako bih se uvjerila da je potpuno ravna. Škarama režem kosu u visini brade.

Kako bih mogla izgledati isto kada je ona mrtva i ništa više nije isto? Ne mogu.

Režem kosu ravno koliko god mogu, ravnim se po svojoj čeljusti. Leđa su težak dio, ne vidim ih dobro tako da se pokušavam orijentirati po dodiru. Uvojci plave kose okružuju me na podu, u polukrugu.

Izađem iz sobe ne gledajući više u svoj odraz.

Kad Caleb i Tomas kasnije dođu u posjet, zure u mene kao da nisam osoba koja sam bila jučer.

»Ošišala si se«, kaže Caleb s visoko podignutim obrvama. To što zamjećuje činjenice i u najgorem šoku, uvijek mu je bila Učena sposobnost. Kosa mu strši sa strane na kojoj je spavao, a oči su mu krvave.

»Da«, kažem. »Ma... Prevrće je za dugu kosu.«

»U redu.«

Zajedno idemo niz hodnik. Daske škripe pod našim nogama. Nedostaje mi zvuk pod nogama iz sjedišta Neustrašivih, nedostaje mi prohladni podzemni zrak.

No najviše mi nedostaju strahovi od prošlih nekoliko tjedana koji su prema ovim strahovima ništa.

Izađemo iz zgrade. Vanjski me zrak pritišće poput jastuka koji će me svaki čas ugušiti. Miriše na zelenilo, kao list presječen popola.

»Znaju li svi da si Marcusov sin?« kaže Caleb. »Nijekanje, mislim?«

»Koliko ja znam, ne«, reče Tobias, pogledavajući Caleba. »I bio bih zahvalan kad to ne bi spominjao.«

»Ne trebam to ni spominjati. Svatko tko nije slijep to može vidjeti.« Caleb se namršti.

»Koliko uopće imaš godina?«

»Osamnaest.«

»I ne misliš da si prestar da budeš s mojom malom sestrom?«

Tobias se kratko nasmije. »Ona tebi nije nikakva *mala*.«

»Prekinite. Obojica«, kažem. Skupina ljudi u žutoj odjeći prođe pored nas prema širokoj i zdepastoj staklenoj zgradi. Sunce koje se odbija od stakla probada mi oči. Zaklonim lice rukom i nastavim hodati.

Ulazna vrata u zgradu širom su otvorena. Oko kružnog staklenika nalaze se biljke i drveće koji rastu u lokvama ili malenim jezercima. Deseci ventilatora postavljenih po čitavoj prostoriji pušu samo topli zrak, pa se već znojim. No zaboravim na vrućinu kad se gomila ljudi prorijedi i vidim što se nalazi u središtu prostorije.

U samom središtu raste golemo stablo. Njegove grane prekrivaju većinu staklenika, a njegovo korijenje probija se posvuda iz zemlje, oblikujući tako gustu i korjenitu mrežu. Između korijenja ne vidim blato ni zemlju, nego vodu i metalne šipke koje drže korijenje na mjestu. Ne bi me to trebalo čuditi — Dobrohotni čitav život razvijaju takve poljoprivredne projekte uz pomoć znanja Učenih.

Na čvorištu korijenja stoji Johanna Reyes, kosa joj prekriva polovicu lica s ožiljkom.

Na satu Frakcijske povijesti naučila sam da Dobrohotni ni nemaju službenog vođu — glasuju o svemu i rezultat je gotovo uvijek jednoglasan. Oni su poput dijelova jednog uma, a Johanna je njihov glas.

Dobrohotni sjede na podu, većina s prekriženim nogama, u malim skupinama koje mi blago nalikuju korijenju drveta. Članovi Nijekanja sjede u uskim redovima nekoliko metara s lijeve strane od mene. Očima tražim kroz gomilu nekoliko trenutaka prije nego što shvatim što zapravo tražim: svoje roditelje.

Progutam knedlu u grlu i pokušavam zaboraviti.

Tobias me lagano dodirne po leđima, vodi me do ruba gomile, iza pripadnika Nijekanja. Prije nego što sjednemo, šapne mi na uho: »Sviđa mi se nova frizura.«

Uzvrćam mu malenim osmijehom, naslanjam se na njega dok sjedam, moja je ruka naslonjena na njegovu. Johanna podiže ruke i sagiba glavu u naklon. Sav razgovor u sobi prestaje prije nego što stignem ponovno udahnuti. Posvuda oko mene Dobrohotni sjede u

tišini, neki imaju zatvorene oči, neki usnama tiho oblikuju riječi koje ne čujem, neki zure ispred sebe, u daljinu.

Svaka sekunda odbija.

Dok se Johanna odluči podignuti glavu, ja sam izmorena do srži.

»Pred nama je danas važno pitanje«, kaže ona, »koje glasi: kako ćemo se voditi u ovo vrijeme sukoba, kao ljudi koji žele mir?«

Svaki Dobrohotni u sobi okrene se osobi pored sebe i počnu razgovarati.

»Kako išta uspiju napraviti?« kažem mu dok prolaze minute šuma i razgovora.

»Nije ih briga za učinkovitost« kaže Tobias. »Važna im je složnost. Gledaj sad.«

Dvije žene u žutim haljinama nekoliko metara od mene ustanu se i pridruže se trojici muškaraca. Manje se skupine proširuju diljem prostorije, šire se sve više, sve je manje glasova, smanjuju se sve dok ne preostanu samo tri ili četiri. Čujem samo dijelove onog o čemu govore:

»Mir — Neustrašivi — Učeni — skrovište — umiješani — «

»Ovo je bizarno«, kažem.

»Ja mislim da je prekrasno«, kaže on.

Pogledam ga.

»Molim?« On se lagano nasmije. »Svaki od njih ima jednaku ulogu u vladi; svi se osjećaju jednako odgovornima. I zbog toga im je stalo; zbog toga su ljubazni. Mislim da je to prekrasno.«

»Mislim da je to neodrživo«, kažem. »U redu, to prolazi za Dobrohotne. Ali što se događa kad svi ne žele sviruckati i raditi u polju? Što kad netko učini nešto užasno i razgovor o tome ne može riješiti problem?«

Slegne ramenima. »Čini se da ćemo saznati.«

Naposljetku netko iz svake od velikih skupina istupi i pride Johanni, prolazeći polako preko korijenja velikoga stabla. Očekujem da će se obratiti nama, no umjesto toga, oni stoje u krugu oko Johanne i tiho razgovaraju. Počinje me hvatati osjećaj da nikad neću saznati o čemu govore.

»Neće nam baš dopustiti prepirati se s njima, zar ne?«, kažem.

»Sumnjam«, kaže on.

E, sad smo gotovi.

Kada je svatko rekao što je imao, ponovno se vrate na svoja mjesta ostavljajući Johannu samu u središtu prostorije. Ona se naginje prema nama i prekriži ruke na prsima.

Kamo ćemo kad nam kažu da moramo otići? Natrag u grad, gdje nigdje nije sigurno?

»Naša frakcija njeguje blisku vezu s Učenima otkad naše pamćenje seže. Trebamo jedni druge da bismo preživjeli i uvijek smo surađivali jedni s drugima«, kaže Johanna.

»Takoder, snažna nas veza dugo veže i s Nijekanjem, i mislimo da nije ispravno uskratiti ruku prijateljstva koja je tako dugo bila ispružena.«

Glas joj je poput meda, tako i teče, pažljivo i oprezno.

Dlanom brišem znoj s čela.

»Mislimo da je nepristranost i nemiješanje jedini način da naši odnosi s obje frakcije ostanu sačuvani«, nastavlja. »Vaša prisutnost ovdje, iako dobrodošla, to otežava.«

Znači to je to, pomislim.

»Donijeli smo zaključak da naše sjedište pretvorimo u sigurnu zonu za članove svih frakcija«, kaže ona, »pod određenim uvjetima. Prvi je odstranjivanje bilo kakve vrste oružja iz sjedišta. Drugi je da ako dođe do bilo kakvog ozbiljnog sukoba, bilo verbalnog ili fizičkog, sve umiješane strane bit će primorane napustiti sjedište. Treći je da se o sukobu ne može raspravljati, čak ni privatno, u domeni ovog sjedišta. I naposljetku, četvrti — svi koji su ovdje moraju doprinijeti dobrobiti ove sredine radom. O ovome ćemo izvijestiti Učene, Iskrene i Neustrašive što je prije moguće.«

Njezin pogled luta do Tobiasa i mene, a tu se i zadrži.

»Dobrodošli ste ostati ovdje, ako i samo ako poštujete naša pravila«, kaže ona.

»Takva je naša odluka.«

Dok mislim na pištolj koji sam sakrila ispod madraca, na napetost između mene i Petera, Tobiasa i Marcusa, usta mi se suše. Nisam dobra u izbjegavanju sukoba.

»Ovdje nećemo moći dugo ostati«, kažem Tobiasu laganim šapatom.

Trenutak prije, još uvijek se blago smiješio. Sada se smiješak pretvorio u mrki pogled.

»Ne, nećemo.«

TREĆE POGLAVLJE

TE VEČERI VRAĆAM se u svoju sobu i stavljam ruku pod madrac kako bih se uvjerila da je pištolj još uvijek tamo. Prsti mi prelaze preko okidača, a grlo mi se steže kao pri napadu alergije. Izvlačim ruku i kleknem na rub kreveta, teško udišući zrak dok me osjećaj ne prođe.

Što je s tobom? Zavrtim glavom. Saberi se.

Pokušavam, čudan osjećaj: kao da povlačim dijelove sebe i vežem ih poput vezice. Osjećaj je zagušujući, ali sad se barem osjećam jakom.

Perifernim vidom opazim trzaj pokreta, pogledam kroz prozor koji gleda na voćnjak s jabukama. Johanna Reyes i Marcus Eaton hodaju jedno pored drugog, zaustavljaju se u vrtu kako bi ubrali listove metvice. Izađem iz sobe prije nego što mogu procijeniti zašto ih želim slijediti.

Trčim kroz zgradu kako mi ne bi pobjegli. Izlazim i moram biti opreznija.

Krećem se udaljenom stranom staklenika i nakon što vidim Marcusa i Johannu kako nestaju kroz jedan drvored, prošuljam se susjednim drvoredom, nadajući se da će me grane sakriti ako bilo tko od njih pogleda iza sebe.

»... sam zbunjena o tempiranju napada«, kaže Johanna. »Je li ga Jeanine potpuno isplanirala i napokon djelovala ili je došlo do nekakvog incidenta koji ga je uzrokovao?«

Vidim Marcusovo lice kroz rupu u stablu. Skuplja usne razmišljajući i kaže: »Hmm.«

»Pretpostavljam da nikad nećemo znati.« Johanna podiže obrvu, onu koja nije pokrivena ožiljkom. »Zar ne?«

»Ne, možda ne.«

Johanna mu stavlja ruku na rame i okrene se prema njemu. Ukočim se, čekam trenutak kada će me vidjeti, no ona gleda samo u Marcusa. Čučnem i puzajući nastavim prema drugom drveću, u nadi da će me njihov trup sakriti. Kora mi grebe kralježnicu, ali ne mičem se.

»Ali ti znaš«, kaže ona. »Znaš zašto je napala u to vrijeme. Možda više nisam jedna od Iskrenih, ali uvijek znam kad mi netko taji istinu.«

Marcus uzdahne. »Johanna, radoznalost ima i sebičnih razloga.«

Da sam Johanna, otrešla bih se na njega zbog takvog komentara, no ona umjesto toga nježno progovori: »Moja frakcija ovisi o meni i mojim savjetima, a ako znaš tako ključne informacije, važno je da ih i ja znam, tako da ih mogu podijeliti s njima. Sigurna sam da to razumiješ, Marcuse.«

»Postoji razlog zbog kojega ne znaš sve ono što i ja znam. Davno prije Nijekanju su bile povjerene važne informacije«, kaže Marcus. »Jeanine nas je napala da ih se domogne. A ako ne budem oprezan, ona će ih i uništiti, tako da je to sve što ti mogu reći.«

»Ali — «

»Ne«, prekine je Marcus. »Te informacije mnogo su važnije nego što možeš i zamisliti. Većina vođa iz grada riskirali su živote i poginuli kako bi ih zaštitili od Jeanine, tako da ih sada ne namjeravam ugroziti zbog udovoljavanja tvojoj sebičnoj znatiželji.«

Johanna stoji u tišini nekoliko trenutaka. Sada se već toliko smračilo da jedva mogu vidjeti vlastite ruke. Zrak miriše na blatnu zemlju i jabuke, trudim se ne disati previše glasno.

»Žao mi je«, kaže Johanna. »Mora da sam učinila nešto zbog čega vjeruješ da sam nepouzdana.«

»Posljednji put kad sam povjerio predstavniku neke frakcije te podatke, svi moji prijatelji bili su ubijeni«, odgovori. »Više ne vjerujem nikome.«

Ne mogu si pomoći — naginjem se naprijed kako bih vidjela što se događa s druge strane drveta.

Marcus i Johanna previše su zauzeti da bi primijetili kretanje. Stoje blizu jedno drugoga, no ne dodiruju se, a nikad nisam vidjela Marcusa toliko umornog niti Johannu toliko bijesnu. No lice joj omekša, ponovno dodirne Marcusovu ruku, ovaj puta uz lagano milovanje.

»Kako bismo imali mir, prije svega moramo imati povjerenje«, kaže Johanna. »Tako da se nadam da ćeš se predomisliti. Sjeti se da sam ti uvijek bila prijatelj Marcuse, čak i kad ih nisi imao mnogo.«

Nagne se prema njemu i poljubi ga u obraz, potom ode do kraja voćnjaka. Marcus stoji na mjestu nekoliko trenutaka, očito zapanjen, a zatim počne hodati prema zgradi.

Otkrića od proteklih nekoliko sati zuje mi u glavi. Mislila sam da je Jeanine napala Nijekanje kako bi preuzela vlast, ali čini se da ih je napala kako bi ukrala informacije — informacije koje su samo oni znali.

Onda zujanje prestaje dok se prisjećam još nečega što je Marcus rekao: *Većina vođa iz grada riskirali su živote za te informacije.* Je li jedan od tih vođa bio i moj otac?

Moram znati. Moram saznati što bi to moglo biti dovoljno važno da članovi Nijekanja daju svoje živote — a Učeni ubiju.

Zaustavljam se na trenutak prije nego što zakucam na Tobiasova vrata, slušam što se događa unutra.

»Ne, ne *tako*«, Tobias govori kroz smijeh.

»Kako to misliš, ne tako? Oponašao sam te savršeno.« Drugi glas je Calebov.

»Nisi.«

»Pa hajde onda ponovno.«

Otvorim vrata u istom trenutku kad Tobias, iz sjedećeg položaja s jednom ispruženom nogom, svom snagom baci nož za maslac u smjeru zida. Nož se zabije, s drškom prema van, zabije se u veliki komad sira koji su postavili na vrh toaletnog ormarića. Caleb, koji stoji pored njega, zuri u nevjerici, prvo u komad sira, a onda u mene.

»Kaže mi da je kao neki vrhunski Neustrašivi«, kaže Caleb. »I ti možeš ovo?«

Izgleda bolje nego prije — oči mu više nisu crvene i iskra znatiželje u njima se opet vidi, kao da ga ponovno zanima svijet. Smeđa mu je kosa razbarušena, košulja krivo zakopčana. Zgodan je na nemaran način, moj brat, kao da nema pojma kako uopće izgleda većinu vremena.

»Desnom rukom, možda«, kažem. »Ali istina je, Four je poseban. Mogu li vas pitati *zašto* bacate noževe u sir?«

Tobiasove oči pogledaju u moje na riječ »Four«. Caleb ne zna da Tobias nosi svoju vještinu sve vrijeme u svojem nadimku.

»Caleb je došao porazgovarati o nečemu.« Tobias kaže nagnjući svoju glavu na zid, gledajući u mene. »I nekako smo završili na temi bacanja noževa.«

»Kao što to i obično bude«, kažem s malenim osmijehom koji mi prelazi licem.

Izgleda tako opušteno, s glavom zabačenom prema natrag, ruka prebačena preko koljena. Zurimo jedno u drugo nekoliko trenutaka više nego što je društveno prihvatljivo. Caleb se nakašlje.

»Zapravo, trebao bih se vratiti do svoje sobe«, kaže Caleb gledajući Tobiasa i mene.

»Čitam ovu knjigu o sustavu filtera za vodu. Klinac koji mi ju je dao, mislio je da sam lud što želim tako nešto čitati. Mislim da je to nekakav priručnik za popravke, ali je ipak fascinantno.«

Stane.

»Oprostite. Vjerojatno i vi mislite da sam lud.«

»Uopće ne«, reče Tobias s lažnom iskrenošću. »Možda bi i *ti* trebala pročitati taj priručnik o popravcima, Tris. Zvuči kao nešto što bi ti se svidjelo.«

»Mogu ti ga posuditi«, kaže Caleb.

»Možda poslije«, kažem.

Kad Caleb zatvori vrata za sobom, uputim ljuti pogled Tobiasu.

»Hvala na tome«, kažem mu. »Sad će mi cijelo vrijeme brbljati o filtriranju vode i kako se to radi. Iako, možda je to i bolje od onog o čemu zapravo želi razgovarati.«

»A što bi to bilo?« Tobias podigne obrve. »Akvaponika?«

»Akva — što?«

»Jedan od načina na koji uzgajaju hranu ovdje. Ne želiš znati.«

»Imaš pravo, ne želim«, kažem. »O čemu je želio razgovarati?«

»O tebi«, kaže. »Mislim da je to bio onaj obvezatni razgovor s velikim bratom. 'Nemoj ti ništa izvoditi s mojom sestrom' i sve to.«

Ustaje se.

»Što si mu rekao?«

Prilazi k meni, i na trenutak, stane ispred mene.

»Rekao sam mu kako smo se upoznali — tako smo spomenuli i bacanje noževa«, kaže, »i rekao sam mu da ne izvodim ništa.«

Osjećam toplinu po cijelom tijelu. Stavlja ruke oko mojih bokova i nježno me prisloni na vrata. Njegove usne pronalaze moje.

Ne sjećam se zašto sam uopće došla ovamo.

I nije me ni briga.

Obavijam svoju zdravu ruku oko njega, vučem ga prema sebi. Prsti mi pronalaze rub njegove majice, zavláčim ih ispod, širim ruku po njegovim leđima. Tako je jak.

Ponovno me poljubi, ovaj put jače, ruka mu stiže moj struk. Njegov dah, moj dah, njegovo tijelo, moje tijelo, tako smo blizu kao da uopće nema razlike.

Povuče se, samo za par centimetara. Zamalo ga ne puštam da ode tako daleko.

»Ovo nije ono po što si došla«, kaže mi.

»Nije.«

»Zbog čega si onda došla?«

»Koga briga?«

Prstima mu prolazim kroz kosu i ponovno privlačim njegova usta na svoja. Ne odupire se, no nakon nekoliko trenutaka, promumlja »Tris« na mom obrazu.

»OK, OK.« Zatvorim oči. Došla sam ovamo zbog nečeg važnog: ispričati mu razgovor koji sam čula.

Sjednemo jedno do drugog na Tobiasov krevet, a ja krenem od početka. Pričam mu kako sam slijedila Marcusa i Johannu u voćnjak. Ispričam mu o Johanninu ispitivanju o tempiranju simulacijskog napada, o Marcusovu odgovoru i svađi koja je uslijedila. Dok mu govorim, promatram njegov izraz lica. Ne čini se šokiranim ili znatiželjnim. Umjesto toga, usta mu se oblikuju u gorki nabor koji se pojavi svaki put kad se spomene Marcus.

»Što misliš?«, kažem kad završim.

»Mislim«, kaže pažljivo, »da se Marcus pokušava osjećati važnijim nego što zapravo je.«

To nije bio odgovor koji sam očekivala.

»To znači... Što? Misliš da samo priča besmislice?«

»Mislim da vjerojatno postoje neke informacije koje su u Nijekanju znali, koje je i Jeanine htjela imati, no mislim da pretjeruje s važnošću tih informacija. Pokušava se učiniti važnim i natjerati Johannu da pomisli kako ima nešto što joj ne želi dati.«

»Ja ne...« Namrštim se. »Mislim da nisi u pravu. Nije zvučao kao da laže.«

»Ne znaš ga kao ja. Sjajan je lažljivac.«

Ima pravo — ne poznajem Marcusa, svakako ne tako dobro kao on. No instinkt mi želi vjerovati Marcusu, a ja obično vjerujem svom instinktu.

»Možda imaš pravo«, kažem mu, »no ne bismo li treba li saznati što se događa? Jednostavno, da budemo sigurni?«

»Mislim da je važnije da se pozabavimo trenutnom situacijom«, kaže Tobias.

»Idi natrag u grad. Saznaj što se ondje događa. Nađi načina da srušimo Učene. Onda možda možemo saznati o čemu je Marcus govorio, nakon što je sve to riješeno. U redu?«

Kimnem glavom. Zvuči kao dobar plan — pametan plan. No ne vjerujem mu — ne vjerujem da je važnije ići naprijed nego saznati istinu. Ali kad sam saznala da sam Različita... Kad sam saznala da će Učeni napasti Nijekanje... Ta su otkrića promijenila sve. Istina mijenja planove ljudima. Ali teško će biti uvjeriti Tobiasa da učini nešto što ne želi, a još teže je opravdati svoj osjećaj bez dokaza, osim intuicije.

I zato pristanem. Ali se zbog toga ne predomislim.

ČETVRTO POGLAVLJE

»BIOTEHNOLOGIJA POSTOJI već dugo vremena, ali nije uvijek bila baš učinkovita«, kaže Caleb. Počinje grickati koricu svog tosta — najprije je pojeo sredinu, kao što je uvijek radio kad je bio mali.

Sjedi nasuprot meni u kantini, za stolom najbliže prozoru. U drveni rub stola urezana su slova »D« i »T«, povezana srcima, toliko malena da ih zamalo ni ne vidim. Prstima prelazim preko izrezbarenih slova dok Caleb priča.

»No znanstvenici Učenih prije nekog vremena razvili su mineralnu otopinu koja je promijenila sve. Za biljke se ta otopina pokazala boljom od zemlje«, kaže. »To je ranija verzija one otopine koju su tebi stavili na rame — ubrzava rast novih stanica.«

Oči mu gore zbog novih informacija. Nisu svi Učeni gladni moći i operirani od savjesti kao njihova predstavница, Jeanine Matthews. Neki su poput Caleba: fascinira ih sve, nisu zadovoljni dok ne saznaju kako što radi.

Prislonim bradu na ruku i uputim mu blagi smiješak. Čini se dobre volje jutros. Drago mi je što je našao nešto zbog čega je zaboravio tugu.

»Znači, Učeni i Dobrohotni rade zajedno?«, pitam ga.

»Prisnije nego Učeni i bilo koja druga frakcija«, kaže on.

»Zar se ne sjećaš što je pisalo u našim knjigama Frakcijske povijesti? Neki od tekstova Učenih zvali su ih 'vitalne frakcije' — bez njih, ne bismo mogli preživjeti. Neki od tekstova Učenih nazivali su ih 'bogate frakcije'. A jedna od misija Učenih bila je postići oba cilja — vitalnost i bogatstvo.«

Ne sviđa mi se koliko naše društvo ovisi o funkcioniranju Učenih. No oni ipak *jesu* ključni — bez njih ne bi bilo učinkovite poljoprivrede, medicinske skrbi, ni tehnološkog razvoja.

Zagrizem jabuku.

»Nećeš pojesti svoj tost?«, kaže.

»Kruh ima čudan okus«, kažem. »Ako hoćeš, pojedi ga.«

»Fascinira me kako oni žive ovdje«, kaže mi dok uzima tost s moga tanjura.

»Sposobni su za potpuno samoodržavanje. Imaju vlastiti izvor struje, svoje pumpe za vodu, pročišćivače vode, izvore hrane... Nezavisni su.«

»Nezavisni su«, kažem ja, »i ne mijesaju se. To je sigurno lijepo.«

I *jest* lijepo, koliko mogu vidjeti. Veliki prozori pored našega stola propuštaju toliko svjetla da se osjećam kao da sjedim vani. Skupine Dobrohotnih sjede za drugim stolovima, njihova svijetla odjeća blista na njihovoj tamnoj koži. Na meni žuto izgleda dosadno.

»Pretpostavljam da Dobrohotni nisu jedna od frakcija kojima si sklona«, kaže smijući se.

»Ne.« Skupina Dobrohotnih udaljena nekoliko mjesta od nas udare u smijeh. Nisu ni pogledali u našem smjeru otkako smo sjeli i počeli jesti. »Ne tako glasno, može? To nije nešto što želim da svi znaju.«

»Oprosti«, kaže dok se naginje preko stola kako bismo mogli tiše razgovarati.

»Koje su bile?«

Osjećam kako postajem napeta. »Što želiš znati?«

»Tris«, kaže mi, »ja sam tvoj brat. Možeš mi reći bilo što.«

Njegove zelene oči ne posustaju. Više ne nosi beskorisne naočale koje je nosio dok je bio član Učenih, zamijenio ih je sivom košuljom Nijekanja i njihovom tipičnom kratkom kosom. Izgleda isto kao prije nekoliko mjeseci kad smo živjeli jedno pored drugoga, oboje razmišljajući o tome da promijenimo frakcije, no bez dovoljno hrabrosti da to kažemo jedno drugome.

To što mu nisam vjerovala dovoljno da bih mu to rekla, bila je pogreška koju više ne želim učiniti.

»Nijekanje, Neustrašivi«, kažem. »I Učeni.«

»Tri frakcije?« Podiže obrve.

»Da. Zašto?«

»Jednostavno se čini kao puno«, kaže. »Mi smo morali izabrati temu za istraživanje u inicijaciji kod Učenih, moja je bila simulacija testa sposobnosti tako da znam puno o tome kako je dizajniran. Vrlo je teško dobiti dva rezultata — program to zapravo i ne dopušta. Ali dobiti *tri*... Ne znam ni kako je to moguće.«

»Pa, administratori su morali prilagoditi test«, kažem. »Forsirala je da dođe do one situacije u autobusu kako bi mogla isključiti Učene — ali Učeni su ostali.«

Caleb rukom podboči bradu.

»Poništenje programa«, kaže on. »Pitam se kako je tvoj administrator znao kako se to radi. To nije nešto čemu ih uče.«

Namrštim se. Tori se bavila slikanjem tetovaža i bila je volonter na provođenju testa — kako je *ona* mogla znati reprogramirati test? Ako je bila dobra s računalima, to joj je zacijelo bio samo hobi, a sumnjam da bi netko tko se računalima bavi kao hobbijem znao prčkati po simulaciji Učenih.

Onda se sjetim nečeg što mi je jednom rekla. *Moj brat i ja nekada smo bili Učeni.*

»Bila je Učena«, kažem. »Promijenila je frakciju. Možda je zbog toga znala.«

»Možda«, kaže tapkajući prstima — slijeva nadesno — po svojem obrazu. Naš doručak leži gotovo zaboravljen između nas.

»Što nam to govori o tvojoj moždanoj kemiji? Ili anatomiji?«

Lagano se nasmijem. »Ne znam. Samo znam da sam uvijek svjesna tijekom simulacija, a katkad se mogu i probuditi iz njih. Katkad na meni uopće ne rade. Poput simulacije napada.«

»Kako se probudiš iz njih? Što napraviš?«

»Ja...« Pokušavam se sjetiti. Osjećam kao da je prošlo mnogo vremena otkad sam bila u nekoj simulaciji, no prošlo je samo nekoliko tjedana. »Teško je reći jer su simulacije Neustrašivih trebale završiti kad se smirimo. Ali u jednoj od mojih... Onoj u kojoj je Tobias shvatio što sam... Učinila sam nešto nemoguće. Razbila sam staklo nakon što sam ga samo dodirnula.«

Calebov izraz lica postaje udaljen, kao da gleda u neviđene daljine. Njemu se ništa slično nije dogodilo na simulaciji, znam. Možda se pita kakav je to bio osjećaj ili kako je to uopće moguće. Zacrvenim se — analizira moj mozak kao što bi analizirao računalno ili stroj.

»Hej«, kažem mu. »Vrati se.«

»Oprosti«, kaže fokusirajući se ponovno na mene. »Samo, to je...«

»Fascinantno. Znam. Uvijek izgledaš kao daje netko isisao sav život iz tebe kada te nešto počne fascinirati.«

Nasmije se.

»Možemo li razgovarati o nečem drugom?« kažem. »Možda nema Učenih ili Neustrašivih izdajnika ovdje, ali ipak, čudno je o tome ovako razgovarati u javnosti.«

»U redu.«

Prije nego što stigne nastaviti s pričom, vrata kantine se otvore i skupina pripadnika Nijekanja ulazi. Nose odjeću Dobrohotnih, kao i ja, ali kao što je i kod mene slučaj, dobro se vidi kojoj frakciji doista pripadaju. Tihi su, ali ne i tromi — smiješe se Dobrohotnima u prolazu, nagingu glave, nekoliko ih se zaustavlja kako bi razmijenili uljudne riječi.

Susan sjeda do Caleba s malenim smiješkom. Kosa joj je zavezana otraga, kao i obično, ali plava joj kosa sjaji poput zlata. Ona i Caleb sjede malo bliže od prijateljske udaljenosti, iako se ne dodiruju. Nakloni glavu kako bi me pozdravila.

»Žao mi je«, kaže, »jesam li vas prekinula?«

»Ne«, kaže Caleb. »Kako si?«

»Ja sam dobro. Kako si ti?«

Spremam se pobjeći iz blagovaonice prije nego što upadnem u opreznu i pristojnu konverzaciju Nijekanja, kad uđe Tobias, rastresen. Zacijelo je jutros radio u kuhinji, što je dio našeg sporazuma s Dobrohotnima. Ja ću sutra morati raditi u praonicama.

»Što je bilo?« kažem dok sjeda pored mene.

»U svom entuzijazmu za rješavanjem sukoba, Dobrohotni su očigledno zaboravili da uplitanje donosi još sukoba«, kaže Tobias. »Ako ovdje budemo ostali još neko vrijeme, tresnut ću nekoga, i to će biti jako ružno za vidjeti.«

Caleb i Susan dižu obrve, gledaju ga. Nekoliko Dobrohotnih za susjednim stolom pauziraju sa svojim razgovorom, zure u nas.

»Čuli ste me«, Tobias im kaže. Svi počnu gledati u drugom smjeru.

»Kao što sam pitala«, kažem pokrivajući usta kako bih prikrila smijeh, »što se dogodilo?«

»Pričat ću ti kasnije.«

Sigurno ima neke veze s Marcusom. Tobiasu se ne sviđa neizvjesni pogled Nijekanja koji mu upute kad im spomene Marcusovu okrutnost, a Susan sjedi odmah s druge strane stola.

Stišćem ruke ispod stola.

Pripadnici Nijekanja sjede za našim stolom, ali ne odmah pored nas — pristojna udaljenost od dva mjesta, iako nam većina još povremeno kimne glavom. Mojoj su obitelji to bili prijatelji, susjedi, kolege s posla, i prije bi me njihova prisutnost poticala na šutnju i skromnost. Sada me tjera da govorim glasnije, da se udaljim od tog starog identiteta i boli koju on nosi sa sobom.

Tobias se potpuno umiri kada mu dlan padne na moje desno rame, što šalje sitne ubode boli niz moju desnu ruku. Stišćem zube kako ne bih vikala.

»Bila je ranjena u to rame«, Tobias kaže bez gledanja u čovjeka iza mene.

»Ispričavam se.« Marcus podiže svoju ruku i sjeda meni s lijeve strane. »Pozdrav.«

»Što ti hoćeš?«, kažem.

»Beatrice«, Susan tiho kaže. »Nema potrebe za — «

»Susan, molim te«, Caleb joj tiho kaže. Skuplja usne i gleda u stranu.

Namrštim se na Marcusa. »Pitala sam te nešto.«

»Želim pričati o nečemu s tobom«, kaže Marcus. Govori mirno, ali je ljut — izdaje ga sažetost u glasu. »Drugi iz Nijekanja i ja raspravili smo i odlučili da ne trebamo ostati ovdje. Vjerujemo da bi, zbog neizbježnosti daljnjih sukoba u našem gradu, naš ostanak ovdje bio sebičan dok su ostali iz naše frakcije još uvijek unutar one ograde. Htjeli bismo vas zamoliti da nam budete pratnja.«

Nisam očekivala ovo. Zašto se Marcus želi vratiti u grad? Je li to doista odluka Nijekanja ili on namjerava ondje učiniti nešto — nešto što ima veze s informacijama koje Nijekanje ima?

Zurim u njega nekoliko sekundi, zatim pogledam u Tobiasa. Pomalo se opustio, no pogled još uvijek drži spušten u stol. Ne znam zašto se tako ponaša u blizini svoga oca.

Nitko, čak ni Jeanine, ne može uplašiti Tobiasa.

»Što misliš?« upitam.

»Mislim da bismo trebali otići prekosutra«, kaže Tobias.

»U redu. Hvala vam«, kaže Marcus. Ustaje se i sjedne na drugi kraj stola s ostalima iz Nijekanja.

Polako se približim Tobiasu, nisam sigurna kako bih ga utješila bez da još samo ne pogoršam stvari.

Zgrabim svoju jabuku ljevicom te uhvatim njegovu ruku ispod stola svojom desnom rukom.

No ne mogu maknuti pogled s Marcusa. Želim znati više o onome što je rekao Johanni.

A katkad, ako želite istinu, morate je i zahtijevati.

PETO POGLAVLJE

POSLIJE DORUČKA kažem Tobiasu da idem u šetnju, ali umjesto toga slijedim Marcusa. Očekujem da će krenuti prema gostinjskim sobama, no on prelazi preko polja iza blagovaonice i ušeta u zgradu gdje je centar za pročišćavanje vode. Oklijevam na posljednjoj stubi. Želim li ovo?

Popnem se stubama do kraja, kroz vrata koja je Marcus upravo zatvorio iza sebe.

Zgrada u kojoj su filteri za vodu malena je, samo jedna soba s nekoliko golemih strojeva. Koliko vidim, nekoliko strojeva primaju u sebe prljavu vodu iz ostatka kompleksa, nekoliko je pročišćava, zatim se voda testira, a posljednja pumpa šalje čistu vodu natrag u kompleks. Svi su sustavi cjevovoda ispod zemlje osim jednog koji je nadzeman i koji šalje vodu u elektranu u blizini ograde. Elektrana proizvodi struju za čitav grad koristeći kombinaciju vjetra, vode i solarne energije.

Marcus stoji pored strojeva koji pročišćavaju vodu. Ti strojevi imaju prozirne cijevi. Vidim prljavu smeđu vodu kako teče kroz jednu cijev, nestaje u stroju, da bi potom izašla čista. Oboje gledamo u pročišćavanje, a ja se pitam misli li on što i ja: bilo bi lijepo kada bi i život bio takav, kada bi filterom istjerao prljavštinu iz naših sudbina i poslao nas u svijet ponovno čiste. Ali neka prljavština mora ostati.

Zurim u potiljak Marcusove glave. Moram ovo učiniti sada.

Sada.

»Čula sam te, neki dan«, kažem.

Marcus okrene glavu. »Što radiš, Beatrice?«

»Slijedila sam te ovamo.« Prekrižim ruke na prsima. »Čula sam kako si pričao s Johannom o tome što je bio razlog Jeanineinih napada na Nijekanje.«

»Jesu li te Neustrašivi naučili da je u redu zabadati nos u tuđe privatne poslove ili si to sama naučila?«

»Prirodno sam znatiželjna. Ne mijenjaj temu.«

Marcusovo je čelo naborano, najviše između obrva, ima duboke bore blizu usta. Izgleda kao čovjek koji je proveo većinu svoga života mršteći se. Možda je bio zgodan u mladosti — možda još uvijek i jest, ženama njegove dobi, poput Johanne — no kad ga ja pogledam, sve što vidim jesu oči crne kao noć i Tobiasove najgore strahove.

»Ako si me čula dok sam razgovarao s Johannom, onda znaš da čak ni *njoj* nisam rekao ništa o tome. Zašto misliš da bih podijelio nešto tako s *tobom*?«

Najprije ne znam odgovor. Ali tada se sjetim.

»Moj otac«, kažem. »Moj je otac mrtav.« To je prvi put da sam to izgovorila otkako sam to rekla Tobiasu, u vlaku, da su moji roditelji poginuli za mene. »Poginuli« je za mene tada bila samo činjenica, odvojena od emocija. Ali riječ »mrtvi«, pomiješani s krčkanjem i mjehurićima u ovoj prostoriji, udara me u prsa poput malja, a čudovišna tuga ponovno se probudi, grabeći me za oči i grlo.

Tjeram se da nastavim.

»Možda nije umro za te informacije koje si spominjao«, kažem.

»Ali ja želim znati je li to bilo nešto za što je riskirao svoj život.«

Marcusova se usta trznu.

»Da«, kaže mi. »Bilo je.«

Oči mi se pune suzama. Trepćem kako bih ih se riješila.

»Pa«, kažem gušeći se, »što je to pobogu bilo? Je li to bilo nešto što ste pokušavali zaštititi? Ili ukrasti? Ili što?«

»Bilo je to...« Marcus zatrese glavom. »Neću ti reći što.«

Zakoračim prema njemu. »Ali ti to želiš natrag. I Jeanine sada to ima.«

Marcus *jest* dobar lažljivac — ili barem netko tko je vješt u skrivanju tajni. Ne reagira. Voljela bih da mogu vidjeti kao Johanna, kao Iskreni — voljela bih da mogu pročitati izraz s njegova lica. Možda sam blizu istine. Ako ga pritisnem kako treba, možda popusti.

»Mogla bih ti pomoći«, kažem.

Marcusova se gornja usna nabora. »Nemaš pojma kako smiješno to zvuči.« Riječima pljuje po meni. »Djevojko, možda ti je pošlo za rukom isključiti simulaciju napada, ali to je bila sreća, nikakva vještina. Umro bih od iznenađenja kad bi uspjela učiniti bilo što korisno još dugo vremena.«

Ovo je Marcus kojeg Tobias poznaje. Onaj koji zna udariti tamo gdje najviše boli.

Tijelo mi drhti od gnjeva. »Tobias ima pravo u vezi tebe«, kažem. »Nisi ništa više nego arogantno, lažljivo smeće.«

»To je rekao, ha?« Marcus podigne obrve.

»Nije«, kažem ja. »Uopće ne priča o tebi, čak ni toliko. To sam i sama shvatila.«

Škrgućem zubima.

»Gotovo da mu nisi ništa, znaš to? I kako vrijeme prolazi, postaješ sve manje i manje.«

Marcus ne odgovara. Okreće se prema stroju za pročišćavanje. Stojim u trenutku pobjede, zvuk vode kako teče pomiješan s lupanjem srca koje čujem u ušima. Napustim zgradu i prođem preko polja, a tek na pola puta shvatim da nisam pobijedila.

Marcus je pobijedio.

Kakva god bila istina, morat ću je potražiti drugdje jer njega neću ponovno pitati.

Te noći sanjam da sam u polju s jatom vrana. Kada rastjeram nekoliko vrana, shvatim da su skupljene na čovjeku, ključaju mu odjeću koja je sive boje Nijekanja. Iznenada, vrane polete i ja shvatim da je taj čovjek Will.

Onda se probudim.

Okrećem lice u jastuk, a umjesto izgovaranja njegova imena, počinjem jecati pripijena uz madrac. Osjetim kako se čudovišna tuga vraća, zavlaci mi se u svaku poru srca i želuca.

Ispuštam uzdah, pritišćem dlanove na prsa. Sada mi se čudovište nalazi u grlu, ne dopušta mi disati. Izvijam se i stavljam glavu među koljena, dišem dok me osjećaj gušenja ne prođe.

Zrak je topao, ali svejedno se tresem. Izađem iz kreveta i odšuljam se niz hodnik prema Tobiasovoj sobi. Moje gole noge skoro pa svjetlucaju u mraku. Njegova vrata zaškripe kada ih otvorim dovoljno glasno da bi ga probudilo. Gleda u mene trenutak.

»Dođi«, kaže usporeno iz sna. Povučem se u krevetu, napravi mjesta za mene. Trebala sam o ovome bolje promisliti. Spavam u dugačkoj majici kratkih rukava koju mi je jedna pripadnica Dobrohotnih posudila. Dovoljno je duga da mi padne preko stražnjice, ali nisam se

sjetila obući gaće prije nego što sam došla ovamo. Tobiasove oči odmjere moje gole noge, osjetim kako mi se lice zagrijava. Legnem licem prema njemu.

»Loše si sanjala?« kaže mi.

Kimnem glavom.

»Što je bilo?«

Zatresem glavom. Ne mogu mu reći da imam noćne more o Willu jer bih morala objasniti zašto. Što bi mislio o meni kada bi znao što sam učinila? Kako bi me gledao?

Drži ruku na mom obrazu prelazeći palcem preko moje jagodice.

»Dobri smo mi, znaš«, kaže on. »Ti i ja. OK?«

Boli me u prsima, ja kimnem.

»Ništa drugo nije OK.« Njegov šapat mi golica obraz. »Ali mi jesmo.«

»Tobiase«, kažem. Ali što god sam mislila reći, izgubi se u mojoj glavi i pritisnem svoja usta na njegova jer znam da će mi to odvući pažnju od svega. Uzvraća mi poljubac. Njegova ruka počiva na mom obrazu, spusti se na moj bok, preko krivulje na struku, sve do gole noge, tresem se. Pritisnem mu se bliže i omotam svoju nogu oko njega. U glavi mi zuji nervoza, ali preostali dio mene kao da točno zna što radi jer sve pulsira u istom ritmu i želi istu stvar: pobjeći od sebe samog i postati dio njega. Njegova su usta na mojima, njegova ruka zavlači se ispod ruba moje majice, a ja ga ne sprječavam, iako znam da bih trebala. Ispustim tihi uzdah, a obrazi mi se zažare, neugodno mi je. Ili me nije čuo, ili ga nije briga, pritišće svoj dlan na moja leđa, privlači me bliže. Prsti mu polako prelaze preko mojih leđa, prebirući mi po kralježnici. Majica mi se podiže i ja je ne spuštam, čak ni kad počnem osjećati hladan zrak na trbuhu.

Poljubi mi vrat i ja mu zgrabim rame kako bih se učvrstila, držeći se za njegovu majicu. Njegova ruka posegne za mojim vratom i zgrabi ga straga. Majica mi je izvrnuta oko njegove ruke i naši poljupci postaju očajni. Znam da mi se ruke tresu od sve te živčane energije u meni, pa stegnem svoj stisak na njegovu ramenu kako ne bi primijetio.

Tada njegovi prsti dotaknu zavoj na mom ramenu, te osjet boli prostruji mojim tijelom. Nije jako boljelo, no dovoljno da me vrati u stvarnost. Ne mogu biti s njim na *taj* način ako mi je jedan od razloga taj da želim zaboraviti tugu.

Odmaknem se i pažljivo povučem rub svoje majice prema dolje da me pokrije. Na trenutak oboje ležimo ondje, naši se uzdasi miješaju. Ne želim plakati — sada nije dobro vrijeme za to, ne, moram prestati — ali ne mogu izbaciti suze iz očiju, bez obzira na treptanje.

»Oprosti«, kažem.

On kaže gotovo strogo: »Ne ispričavaj se.« Obriše mi suze s obraza. Znam da sam kao ptica, uske i lagane građe, kao da bih trebala letjeti, ravnog struka i krhka. Ali kada me dotakne, kao da ne može podnijeti da više makne ruku s mene, ne želim izgledati drukčije.

»Ne želim biti takva olupina«, kažem mu, glas mi puca. »Ali to je sve tako...« Zavrtim glavom.

»To nije u redu«, kaže on. »Nije važno jesu li tvoji roditelji na boljem mjestu — nisu ovdje, s tobom, a to *nije u redu*, Tris. To se nije trebalo dogoditi. Nije se trebalo dogoditi tebi. I svatko tko ti kaže da je to u redu — taj laže.«

Jecaj mi ponovno protrese tijelo, a on obavije ruke oko mene tako čvrsto da mi je gotovo teško disati, ali nije važno. Moje dostojanstveno jecanje prelazi u potpuno ruglo, usta su mi otvorena i zvučim kao umiruća životinja. Ako se ovo nastavi, raspast ću se, a možda bi tako bilo i bolje, možda bi bilo bolje raspršiti se i ne trpjeti više ništa.

Ne progovori još dugo vremena, dok ponovno ne utihnem.

»Spavaj«, kaže. »Ja ću se boriti s lošim snovima ako ti ponovno dođu.«

»Čime?«

»Golim rukama, očito.«

Obavijem svoju ruku oko njegova struka i polako dišem na njegovu ramenu. Miriše na znoj, i svjež zrak, i metvicu, od ljekovite otopine kojom ponekad ublažuje bol u mišićima. Miriše na sigurnost, kao osunčani zidovi u voćnjaku i tihi doručci u blagovaonici. I u trenutku prije nego što utonem u san, zamalo zaboravim na naš grad rastrgan ratom i sav taj sukob koji će uskoro doći po nas, ako mi prvo ne nađemo njega.

U trenucima prije nego što odlutam u san, čujem ga kako šapće: »Volim te, Tris.«

I možda bih i ja to njemu trebala reći, no već sam previše odlutala u san.

ŠESTO POGLAVLJE

UJUTRO ME PROBUDI zvuk električnoga brijaa. Tobias stoji pred zrcalom, glava mu je nagnuta tako da vidim ugao njegove čeljusti.

Zagrlim koljena koja su pokrivena plahtom i promatram ga.

»Dobro jutro«, kaže. »Kako si spavala?«

»Dobro.« Ustanem se, i dok on naginje svoju glavu unatrag, kako bi dohvatio bradu brijaaem, obavijem ruke oko njega pritišuući čelo na njegova leđa gdje se njegova tetovaža Neustrašivih vidi preko ruba majice.

Spušta brijaač i preklopi moje ruke svojima. Nijedno od nas ne prekida tišinu. Slušam ga kako diše, dok mi on nježno miluje prste, na brijanje je zaboravio.

»Trebala bih se spremiiti«, kaem nakon nekog vremena. Ne želim otići, no trebala bih raditi u praonicama, a ne želim da Dobrohotni kažu kako ne ispunjavam svoj dio dogovora koji su nam ponudili.

»Donijet ću ti nešto za odjenuti«, kaže.

Nekoliko minuta kasnije bosa hodam niz hodniku majici u kojoj sam spavala i gaćama boksericama koje je Tobias posudio od Dobrohotnih. Kada se vratim u spavaću sobu, tamo je Peter, stoji pored moga kreveta.

Instinkt me tjera da se uspravim i u sobi potražim najbliži tupi predmet.

»Izlazi«, kaem najmirnije što mogu. No glas mi se ipak trese. Ne mogu ne sjećati se pogleda u očima kada me držao za grlo nad provalijom ili kad me pribio uza zid u sjedištu Neustrašivih.

Okrene se kako bi me pogledao. U posljednje vrijeme gleda me bez uobičajene zlobe — čini se samo iscrpljen, pogrbljen, ozlijeđena mu je ruka u gipsu. Ali ne dopuštam da me to zavara.

»Što radiš u mojoj sobi?«

Prilazi mi bliže. »Što ti radiš dok uhodiš Marcusa? Vidio sam te neki dan nakon doručka.«

Gledam ga ravno u oči.

»To se tebe ne tiče. Gubi se van.«

»Ovdje sam jer ne znam zašto si ti dobila zadatak da paziš na taj tvrdi disk«, kaže on.

»Nije da si baš nešto stabilna ovih dana.«

»Ja sam nestabilna?« Nasmijem se. »To mi malo smiješno zvuči kada ti to govoriš.«

Peter stisne usne zajedno i ne kaže ništa.

Skupim oči. »Zašto si ti toliko zainteresiran za taj tvrdi disk?«

»Nisam glup«, kaže on. »Znam da sadri više od podataka simulacije.«

»Ne, nisi ti glup, zar ne?« kaem mu. »Misliš da, ako ga dostaviš Učenima, zaboravit će na tvoj prijestup i ponovno ćeš biti dobar s njima.«

»Ne želim biti dobar s njima«, kaže dok ponovno zakorači naprijed. »Da želim, ne bih ti pomogao u skrovištu Neustrašivih.«

Zabijem mu kažiprst u prsni koš, ukopavam ga noktom.

»Pomogao si mi jer nisi htio da te još jednom ustrijelim.« On uhvati moj prst. »Ali nitko me neće kontrolirati, a najmanje Učeni.«

Povlačim svoju ruku, izvrćem je tako da je više ne može uhvatiti. Ruke su mi znojne.

»Ne očekujem da razumiješ.« Brišem ruke o svoju majicu dok se lagano pomičem prema toaletnom ormariću. »Da su umjesto Nijekanja Iskreni bili napadnuti, sigurna sam da bi pustio svoju obitelj da pokupi metak u čelo, bez protesta. Ali ja nisam takva.«

»Pazi kako govoriš o mojoj obitelji, Ukočena.« Krene prema meni, prema ormariću, no ja se u pravi čas premjestim kako bih stala između njega i ladica. Ne želim otkriti gdje se točno nalazi tvrdi disk, ali ne želim ostaviti ni čist put do njega.

Njegove se oči pomjeraju prema ormariću iza mene, prema lijevoj strani gdje je skriven tvrdi disk. Mrko ga gledam i primijetim nešto što prije nisam: pravokutnu izbočinu u jednom od njegovih džepova.

»Daj mi to«, kažem. »Sada.«

»Neću.«

»Daj mi to ili se kunem da ću te ubiti dok spavaš.«

On se nasmije. »Da se možeš vidjeti kako smiješno izgledaš kad prijetiš ljudima. Kao djevojčica koja prijeti da će me zadaviti svojim užetom za preskakivanje.«

Krenem prema njemu, a on se pomjeri natrag u hodnik.

»Ne zovi me 'djevojčice'.«

»Zvat ću te kako god želim.«

Krenem u akciju, najprije ciljам u mjesto gdje znam da će najviše boljeti: ranu od metka u njegovoj ruci. Izbjegne udarac, ali umjesto da pokušam ponovne, zgrabim mu ruku najjače što mogu i napravim mu polugu. Peter vrišti svom snagom i dok je obuzet od boli, jako ga šutnem u koljeno, te se on ruši na tlo.

Ljudi naviru u hodnik, nose sivo, i crno, i žuto, i crveno. Peter skače prema meni, napola u čučnju, udara me u trbuh. Saginjem se, ali bol me ne zaustavlja — iz usta mi izlazi nešto između vriska i stenjanja i bacam se na njega, s lijevim laktom podignutim do glave kako bih ga njime mogla opaliti u lice.

Jedan od Dobrohotnih zgrabi me za ruke i napola me podiže, a napola odvoji od Petera. Rana u mom ramenu pulsira, no jedva da je i osjetim od navale adrenalina. Naprežem se i pokušavam ne gledati zapanjena lica Dobrohotnih i Nijekanja — i Tobiasa — oko mene, žena kleči pored Petera šapće mu riječi umirujućim tonom glasa. Pokušavam ignorirati grčeve boli i krivnju koja mi je u želucu. Mrzim ga. Baš me briga. Mrzim ga.

»Tris, smiri se!« kaže Tobias.

»On ima tvrdi disk!« vičem za njim. »Ukrao mi ga je! On ga ima!«

Tobias prilazu Peteru, ignorirajući ženu koja kleči pokraj njega, i pritisne nogu na Peterova rebra kako bi ga zadržao na mjestu. Zatim posegne u Peterov džep i izvadi tvrdi disk.

Tobias mu kaže — vrlo tiho: »Nećemo biti u sigurnoj kući zauvijek, ovo ti nije bilo pametno.« Zatim se okrene prema meni i doda: »Ni tebi ovo nije bilo pametno. Želiš li da nas izbace?«

Mrko zurim. Pripadnik Dobrohotnih koji me zgrabio, počinje me vući niz hodnik. Pokušavam iščupati tijelo iz njegova stiska.

»Što to radite? Pustite me!«

»Prekršili ste uvjete našeg mirovnog sporazuma«, nježno govori. »Moramo postupiti prema protokolu.«

»Samo idi«, kaže Tobias. »Moraš se ohladiti.«

Pretražujem lica ljudi u gomili koja se okupila. Nitko ne proturječi Tobiasu. Njihove oči izbjegavaju moje. I tako pustim dvojici Dobrohotnih da me otprate niz hodnik.

»Pazite kako hodate«, jedan od njih kaže. »Pod je ovdje malo grbav.«

U glavi mi tuče, znak da se smirujem. Pripadnik Dobrohotnih sa sijedima u kosi otvara vrata s lijeve strane. Na natpisu na vratima piše — soba za sukobe.

»Stavljate li me u kaznu ili nešto tako?« Mrštim se. To je nešto što bi Dobrohotni učinili: stavili me u kut, a onda me učili tehnikama polaganog disanja i pozitivnim mislima.

Soba je toliko osvijetljena da moram žmirkati kako bih nešto vidjela.

Zid nasuprot meni ima velike prozore koji pružaju pogled na voćnjak. Unatoč se tomu soba doima skućeno, vjerojatno zbog toga što su strop, zidovi i pod prekriveni drvenim daskama.

»Molim vas, sjednite«, kaže mi stariji čovjek pokazujući prema stolici u sredini sobe. Poput svih ostalih komada pokućstva u sjedištu Dobrohotnih, stolica je od neuglaćanog drveta i izgleda grubo, kao da je još uvijek pričvršćena za zemlju. Ne sjednem.

»Tučnjava je gotova«, kažem. »Neću to ponoviti. Ne ovdje.«

»Moramo slijediti protokol«, kaže mlađi čovjek. »Molim vas, sjednite, raspraviti ćemo o onome što se dogodilo; pa ćemo vas pustiti.«

Glasovi su im tako nježni. Nisu prigušeni kao glasovi Nijekanja, koji uvijek zvuče kao da hodaju po posvećenome tlu i pokušavaju nikoga ne ometati. Meki, umirujući, nježni — pitam se, uče li toj vještini svoje pristupnike ovdje. Kako najbolje govoriti, kretati se, osmjehivati, promovirati mir.

Ne želim sjesti, ali ipak sjednem na rub stolice, tako da se mogu brzo ustati ako bude potrebno. Mlađi od dvojice stoji ispred mene. Čujem zvukove iza sebe. Pogledam preko ramena — stariji čovjek nešto radi na pultu iza mene.

»Što radite?«

»Pravim čaj«, kaže on.

»Mislim da čaj nije neko rješenje za ovo.«

»Onda nam reci«, mlađi čovjek ponovno kaže odvlačeći mi pažnju prema prozorima. Gleda me nasmiješeno. »Što vi mislite, koje bi bilo pravo rješenje?«

»Izbaciti Petera van iz ovog sjedišta.«

»Meni se čini«, čovjek kaže nježno, »da ste vi ti koji ste ga napali — zapravo, vi ste ti koji ste ga ustrijelili u ruku.«

»Nemate pojma što je učinio, zaslužio je te stvari.« Obrazi mi se ponovno zažare i počnu pulsirati u ritmu otkucaja moga srca. »Pokušao me ubiti. I još nekoga — ubo je nekog drugog u oko... *Nožem za maslac*. On je zao. Imala sam potpuno pravo — «

Osjetim oštru bol u vratu. Tamne mrlje pokriju čovjeka ispred mene zaklanjajući mi njegovo lice.

»Žao mi je, dušo«, kaže. »Samo radimo po protokolu.«

Stariji čovjek drži injekciju. Nekoliko kapi tekućine koju je ubrizgao u mene još su uvijek unutra. Tekućina je svijetlozelene boje, boje trave. Brzo trepćem i tamne mrlje nestaju, no svijet oko mene još uvijek leluja, kao da se ljuljam naprijed-nazad u stolici za ljuljanje.

»Kako se osjećaš?« kaže mlađi čovjek.

»Osjećam...« *Bijes*, to sam htjela reći. Bijesna sam na Petera, bijesna sam na Dobrohotne. *Ali to nije istina, zar ne?* Nasmiješim se. »Dobro se osjećam. Malo kao da... Kao da lebdim. Ili lelujam. Kako *se vi osjećate?*«

»Vrtoglavica je nuspojava seruma. Trebala bi se odmoriti ovo popodne. Ja se osjećam dobro, hvala ti na pitanju«, kaže mi. »Ako želiš, možeš otići.« »Možete li mi reći gdje da nađem Tobiasa?« kažem. Kad mu zamislim lice, ljubav za njega samo nabuja u meni i sve što želim je ljubiti ga. »*Four*, mislim. Zgodan je, zar ne? Stvarno ne znam zašto mu se toliko sviđam. Nisam baš draga, zar ne?«

»Većinu vremena, baš i ne«, čovjek kaže. »Ali mislim da bi mogla biti, kada bi se potrudila.«

»Hvala vam«, kažem. »Lijepo od vas što to kažete.«

»Mislim da ga možeš naći u voćnjaku«, kaže mi. »Vidio sam ga kako izlazi nakon tučnjave.«

Malo se nasmijem. »Tučnjava. Kako šašavo...«

I to se doista čini kao šašavo, zabijanje šake u nečije tuđe tijelo. Kao milovanje, ali malo prejako. Milovanje je puno ljepše. Možda sam trebala malo pomaziti Peterovu ruku. Tako bi nam oboje bilo bolje. Pesnica me sad ne bi toliko boljela.

Ustanem se i krenem prema vratima. Moram se nasloniti na zid kako bih zadržala ravnotežu, no zid je čvrst, tako da mi to ne smeta. Krećem se kroz hodnik, blaženo se cerekam svojoj neravnoteži. Ponovno sam nespretna, baš kao dok sam bila malena. Majka se smijala i govorila mi: »Pazi gdje stavljaš noge Beatrice. Ne želim da se ozlijediš.«

Šećem vani i zelenilo na drveću čini se zelenije, tako je snažno da ga gotovo mogu okusiti. Možda ga i *mogu* okusiti, i možda j e poput trave koju sam žvakala samo da vidim kako j e to, još kad sam bila dijete. Zamalo padnem niz stube od njihanja i prasnem u smijeh kad mi trava dotakne bosc noge. Odlutam prema voćnjaku.

»*Four!*« Zovem ga. Zašto ja zovem broj? Joj, da. Zato što se on tako zove. Ponovno ga zovem: »*Four!* Gdje si?«

»*Tris?*« kaže glas iz smjera drveća s moje desne strane. Zvuči gotovo kao da drvo razgovara sa mnom. Nasmijem se, ali naravno, to je samo Tobias, prolazi ispod grane drveta.

Trčim prema njemu, tlo se pomakne ispod mene, pa skoro padnem. Njegova me ruka dotakne za struk, uspravlja me. Dodir šalje šok kroz moje tijelo, moja unutrašnjost gori kao da su je njegovi prsti zapalili. Privučem mu se bliže, pritišćem svoje tijelo uz njegovo i podižem glavu da ga poljubim.

»Što su ti — « on počne pričati, no ja ga zaustavim poljupcem. Uzvraća mi poljubac, ali prebrzo, pa uzdišem.

»To je bilo jedno«, kažem. »OK, nije baš bilo jedno, ali...«

Stanem na prste kako bih ga ponovno poljubila, a on pritisne svoj prst meni na usne kako bi me zaustavio.

»*Tris*«, kaže mi. »Što su ti učinili? Ponašaš se kao luđakinja.«

»To nije baš lijepo od tebe«, kažem. »Pomogli su mi oko raspoloženja, ništa više. I sada te stvarno želim poljubiti, pa se samo *opusti* — «

»Neću te ljubiti. Moram shvatiti što se događa«, kaže on.

Nakratko objesim donju usnu i namrštim se, ali onda se počnem smijati jer konačno shvatim.

»*Zato* ti mene voliš!« uzviknem. »Zato što ni ti nisi baš jako drag! Sve mi sada ima savršenog smisla.«

»Hajdemo«, kaže on. »Idemo razgovarati s Johannom.«

»I ja tebe volim.«

»To je sjajno«, on ravnodušno odgovori. »Hajde. Oh, Bože. Nosit ću te.«

Ponese me u svojim rukama, jednom rukom pod koljenima, drugom rukom iza leđa. Obavijem svoje ruke oko njegova vrata i poljubim ga u obraz. Onda shvatim da mi je baš ugodno kad mlatim nogama dok me nosi, pa onda to radim cijelo vrijeme dok idemo prema zgradi gdje Johanna radi.

Kad dođemo do njezina ureda, vidim je kako sjedi za stolom s gomilom papira ispred sebe, žvače olovku. Pogleda nas i usta joj se lagano otvore. Pramen tamne kose pokriva joj lijevu stranu lica.

»Stvarno ne bi trebala pokrivati svoj ožiljak«, kažem joj. »Izgledaš ljepše bez te kose na licu.«

Tobias me grubo ispusti. Osjetim pod ispod sebe i od toga me malo boli rame, ali sviđa mi se zvuk koji mi stopala naprave kad udare o pod. Smijem se, ali ni Johanna ni Tobias ne smiju su sa mnom. Čudno.

»Što ste joj učinili?« Tobias sažeto upita. »Što ste joj, zaboga, učinili?«

»Ja...« Johanna se namršti kad me pogleda. »Sigurno su joj dali previše. Vrlo je malena; vjerojatno nisu uzeli u obzir njezinu visinu i težinu.«

»Sigurno su joj dali previše *čega*?« kaže on.

»Imaš jako lijep glas«, kažem.

»Tris«, on mi kaže, »molim te, šuti.«

»Serum mira«, kaže Johanna. »U malenim dozama, ima blagi, umirujući učinak i poboljšava raspoloženje. Jedina nuspojava je malo vrtoglavice. Dajemo ga onim članovima zajednice kojima je teško održati mir.«

Tobias frkne. »Nisam glup. *Svakom* članu vaše zajednice teško je održati mir jer su svi samo ljudi. Vjerojatno to stavljate i u vodu.«

Johanna nekoliko trenutaka ne odgovara. Prekriži ruke na prsima.

»Znaš da nije tako, a da jest, ovaj se sukob ne bi dogodio«, kaže ona. »Ali što god dogovorimo ovdje, to činimo zajedno, kao frakcija. Kada bih mogla dati serum svima u gradu, učinila bih to. I vi sigurno ne biste bili u situaciji u kojoj ste sad, da je tako nešto moguće.«

»Oh, svakako«, kaže on. »Drogirati čitavo stanovništvo je najbolji način rješavanja našeg problema. Sjajan plan.«

»Sarkazam nije izraz ljubaznosti, Four«, kaže ona nježno. »Žao mi je zbog pogreške koja se dogodila kada su Tris dali previše, doista mi je žao. Ali ona je prekršila uvjete našega dogovora i bojim se da zbog toga nećete moći još dugo ostati ovdje. Sukob između nje i onoga dečka — Petera — nije nešto što možemo zaboraviti.«

»Ne brini«, kaže Tobias. »Namjeravamo otići što prije moguće.«

»Dobro«, kaže ona uz maleni osmijeh. »Mir između Dobrohotnih i Neustrašivih moguć je samo ako smo na distanci jedni od drugih.«

»To dosta toga objašnjava.«

»Molim?« kaže ona. »Što pod time misliš?«

»To objašnjava«, kaže on škrgućući zubima, »da ste nas, pod krinkom *neutralnosti* — kao da je takva stvar moguća! — jednostavno ostavili da nas pobiju Učeni.«

Johanna tiho uzdahne i pogleda kroz prozor. Prozor pruža pogled na maleno dvorište po kojem su zarasle vinove loze. Loze dotiču uglove prozora, kao da žele ući i priključiti se razgovoru.

»Dobrohotni ne bi dopustili nešto tako«, kažem ja. »To je *zlobno*.«

»Zbog mira se ne miješamo —«, Johanna počne govoriti.

»Mira.« Tobias kao da ispljune riječ. »Da, siguran sam da će sve biti jako mirno kada svi budemo mrtvi ili se pokorno plašili pod prijetnjom kontrole uma ili zaglavljani u beskrajnoj simulaciji.«

Johannino se lice iskrivi, a ja je oponašam da vidim kakav je osjećaj kad mi je lice takvo. Nije baš dobar osjećaj. Ne znam zašto je to uopće napravila.

Ona kaže polako: »Nije bilo na meni da odlučim o tome. Da je bilo, možda bismo sada razgovarali na drugi način.«

»To znači da se ne slažeš s njima?«

»Kažem«, nastavi ona, »da nije na meni da javno izražavam neslaganje sa svojom frakcijom, no možda se ne slažem, u privatnosti vlastitoga srca.«

»Tris i ja ćemo otići odavde za dva dana«, kaže Tobias. »Nadam se da tvoja frakcija neće promijeniti svoju odluku otvaranja ovog sjedišta kao utočišta.«

»Naše odluke ne razrješuju se lako. Što s Peterom?«

»Morat ćete se posebno nositi s njim«, kaže on. »Jer on ne ide s nama.«

Tobias me uzima za lijevu ruku i koža mu je baš ugodna kada dotakne moju, iako nije glatka ni meka. Pomirljivo se smješkam Johanni, a njezin izraz ostaje nepromijenjen.

»Four«, kaže ona. »Ako ti i tvoji prijatelji želite... Izbjeći doticaj s našim serumom, ne jedite kruh.«

Tobias joj zahvali preko ramena i zajedno odemo niz hodnik dok ja preskačem svaku drugu stubu.

SEDMO POGLAVLJE

SERUM IZGUBI učinak pet sati kasnije, u zalazak sunca. Tobias me zatvorio u sobu ostatak dana provjeravajući me svakoga sata. Ovoga puta kada uđe, sjedim na krevetu, zurim u zid.

»Hvala Bogu«, kaže on naslanjajući čelo navrata. »Već sam mislio da to nikada neće prestati i da ću te morati ostaviti ovdje da... Mirišeš cvijeće ili što god si željela raditi dok si bila pod utjecajem toga.«

»Ubit ću ih«, kažem. »*Ubit* ću ih.«

»Ne gnjavi se. I tako uskoro odlazimo«, kaže on zatvarajući vrata iza sebe. Uzima tvrdi disk iz stražnjega džepa. »Mislio sam da ovo možemo sakriti iza tvoga ormarića.«

»Tamo je bio i prije.«

»Da, i upravo zato ga Peter ovdje više neće tražiti.« Tobias jednom rukom odvuče ormarić od zida i zaglavi tvrdi disk između dvije površine.

»Zašto se nisam mogla boriti protiv tog seruma mira?« kažem ja. »Ako mi je mozak dovoljno čudan da se odupire serumu simulacije, zašto ne ovom?«

»Ne znam, stvarno«, kaže on. Spusti se do mene na krevet, gurajući madrac. »Možda se moraš *htjeti* boriti protiv seruma da bi to doista i uspjelo.«

»Pa, očito je da sam to *htjela*«, kažem frustrirana, ali bez uvjerenja. Jesam li to htjela? Ili je bilo lijepo zaboraviti bijes, zaboraviti bol, zaboraviti na sve barem nekoliko sati?

»Katkad«, kaže mi dok stavlja ruku na moja ramena, »ljudi samo žele biti sretni, čak i kad to nije stvarno.«

Ima pravo. Čak i sada. mir između nas prisutan je zbog prešućivanja — o Willu, o mojim roditeljima, o meni kako sam ga skoro ustrijelila u glavu, o Marcusu. Ali ne usuđujem se to promijeniti istinom jer mi je ona preveliki oslonac.

»Možda si u pravu«, kažem tiho.

»Ti *to potvrđuješ*?« kaže on dok mu se usta otvaraju, ruga mi se. »Čini se da je taj serum ipak imao neke koristi...«

Gurnem ga svom snagom. »Povuci to. Povuci to *odmah*.«

»OK, OK!« Diže ruke u zrak. »Samo... Ja isto baš nisam jako drag. Zato mi se valjda i sviđ — «

»Van!« vičem, pokazujem vrata.

Smijući se, Tobias me poljubi u obraz i izađe iz sobe.

Te mi je večeri previše neugodno zbog onoga što se dogodilo da bih otišla na večeru, pa provodim vrijeme u krošnji jabukovog stabla na samom kraju voćnjaka, berući zrele jabuke. Penjem se najviše što se usudim kako bih ih ubrala, mišići me pri tome bole. Shvatila sam da mirovanje ostavlja male pukotine kroz koje se tuga može ušuljati, pa si ne dam mira.

Stojim na grani i brišem čelo ovratnikom svoje majice, kada začujem zvuk.

U početku je slab, miješa se sa zvukom cvrčaka. Mirno stojim kako bih dobro čula i nakon nekoliko trenutaka shvatim što je to: automobili.

Dobrohotni imaju desetak kamiona kojima prenose robu, no samo vikendom. Dlačice na vratu su mi nakostriješene. Ako nisu Dobrohotni, onda su vjerojatno Učeni. Ali moram biti sigurna.

Objema rukama zgrabim granu iznad sebe, ali povučem se gore koristeći samo lijevu ruku. Čudi me što to još uvijek mogu. Stojim u čučnju, osjetim grančice i lišće u kosi. Nekoliko jabuka padne na zemlju kada se pokušam pomaknuti. Drveća jabuke nisu jako visoka: možda neću moći vidjeti dovoljno daleko.

Koristim obližnje grane kao stube, rukama se učvršćujem, previjam se i balansiram po labirintu krošnje. Sjećam se penjanja na kotač vrtuljka u luci, mišići mi se tresu, ruke podrhtavaju. Sada sam ranjena, ali jača, penjanje se doima nekako lakše.

Grane postaju tanje, slabije. Ovlažim usta i pogledam sljedeću granu. Moram se popeti što je više moguće, no grana na koju ciljам, kratka je i izgleda savitljivo. Stavljам nogu na nju da vidim koliko je čvrsta. Grana se povija, ali ne puca. Počinjem se podizati, stavljati drugu nogu na granu, i u tom trenutku grana pukne.

Kratko i tiho uzviknem, hvatajući se za trup drveta u posljednjem času. Ovo će morati biti dovoljno visoko. Stojim na prstima i škiljim u smjeru zvuka. Najprije ne vidim ništa osim ravnice i obrađene zemlje, praznog zemljišta, ograde, polja i obrisa zgrada koje leže iza njega. No vratima ograde približava se nekoliko točkica u daljini — postaju srebrne, kada ih svjetlo obasja. Auti s crnim krovovima — solarne ploče, što znači samo jednu stvar. Učeni.

Prosikćem kroz zube. Ne dopuštam si razmisliti; samo jednu nogu stavljам ispod, pa drugu, takvom brzinom da kora s grana otpada i lebdi prema tlu. Čim stopalima dotaknem zemlju, trčim.

Brojim redove drveća dok prolazim pokraj njih. *Sedam, osam*. Grane su nisko, provlačim se u trku tik ispod njih. *Devet, deset*. Držim desnu ruku na prsima dok ubrzavam šprintanje, rana od metka u mom ramenu pulsira svakim korakom. *Jedanaest, dvanaest*.

Kad dođem do broja trinaest, bacam se udesno, prema prolazu. Drveća rastu blizu jedno drugom u trinaestom redu. Njihove grane tvore labirint grančica, lišća i jabuka.

U plućima mi žari od nedostatka kisika, no blizu sam izlaza iz voćnjaka. Znoj mi klizi preko obrva. Stižem do blagovaonice i otvaram vrata, proguram se kroz grupu Dobrohotnih i on je tamo; Tobias sjedi na jednome kraju kantine s Peterom, Calebom i Susan. Jedva ih razaznajem od mrlja u očima, no Tobias mi dotakne rame.

»Učeni«, je sve što uspijem izgovoriti.

»Dolaze ovamo?« upita on.

Kimnem glavom.

»Imamo li vremena za bijeg?«

Nisam sigurna.

Pripadnici Nijekanja za drugim stolom shvate da se nešto događa. Prilaze nam.

»Zašto bismo morali bježati?« kaže Susan. »Dobrohotni su odredili ovo mjesto za utočište. Sukob nije dopušten.«

»Dobrohotnima će biti teško provoditi tu politiku«, kaže Marcus. »Kako zaustaviti sukob bez sukoba?«

Susan kimne.

»Ali ne možemo otići«, kaže Peter. »Nemamo vremena. Vidjet će nas.«

»Tris ima pištolj«, kaže Tobias. »Možemo se pokušati probiti.«

Krene prema spavaonicama.

»Čekaj«, kažem ja. »Imam ideju.« Pogledom preletim preko hrpe pripadnika Nijekanja. »Maske. Učeni ne znaju za sigurno jesmo li još ovdje. Možemo se pretvarati da smo Dobrohotni.«

»Oni koji nisu odjeveni kao Dobrohotni trebali bi otići u spavaonice«, kaže Marcus. »Vi ostali, raspлетite i raspustite kosu; pokušajte imitirati njihovo ponašanje.«

Pripadnici Nijekanja koji su odjeveni u sivo grupno napuštaju blagovaonicu i idu prema gostinjskim spavaonicama. Kada uđem, trčim do svoje sobe, spustim se na koljena i posegnem pod madrac kako bih uzela pištolj.

Pipanjem ga tražim nekoliko trenutaka prije nego što ga nađem, a kad ga nađem, stegne me u grlu i ne mogu gutati. Ne želim dirati pištolj. Ne želim ga ponovno dirati.

Hajde, Tris. Zatakнем pištolj u svoje crvene hlače. Dobro je da su tako vrečaste. Opazim bočice lijekovite otopine i lijekove protiv bolova na ormariću pored kreveta pa i njih gurnem u džep, za slučaj da doista uspijemo pobjeći. Tada posegnem iza toaletnog ormarića, tražim tvrdi disk.

Ako nas Učeni uhvate — što je vjerojatno — pretražit će nas, a ne želim im jednostavno ponovno predati simulaciju napada. Također, ovaj tvrdi disk sadrži i nadzorne snimke napada koji se dogodio. Naše žrtve i gubici. Zapis o smrti mojih roditelja. Jedino što mi je od njih ostalo. Pripadnici Nijekanja ne slikaju se tako da je ovo doista posljednji zapis o tome kako su izgledali.

Godinama kasnije, kada mi uspomene počnu blijediti, što ću imati da me podsjeti na to kako su izgledali? Njihova će se lica promijeniti u mom sjećanju. Više ih nikad neću vidjeti.

Ne budi glupa. To nije važno.

Rukom stisnem tvrdi disk do granice boli.

Zašto onda osjećam da je tako važno?

»Ne budi glupa«, kažem naglas. Zaškrćućem zubima i zgrabim svjetiljku s noćnog ormarića. Izvadim utikač iz utičnice, bacim gornji dio svjetiljke na krevet i bacim tvrdi disk na pod. Tjerajući suze iz očiju udarim postoljem svjetiljke u tvrdi disk, stvorim udubljenje.

Udaram svjetiljkom ponovno, i ponovno, i ponovno, sve dok tvrdi disk ne pukne i njegovi se dijelovi ne raspu po podu. Tada šutnem krhotine pod toaletni ormarić, vratim svjetiljku na mjesto i izađem u hodnik brišući oči dlanom.

Nekoliko minuta kasnije malena hrpa muškaraca i žena u sivom — i Peter — stoje u hodniku prebirući po snopovima odjeće.

»Tris«, kaže Caleb. »Još uvijek imaš sivo na sebi.«

Prstima zgrabim košulju svog oca, oklijevajući.

»Tatina je«, kažem. Ako je skinem, morat ću je ostaviti. Grizem usnu kako bih pustila da me bol usredotoči. Moram je se riješiti. To je samo košulja. To je sve.

»Stavit ću je ispod svoje«, kaže Caleb. »Neće je vidjeti.«

Kimnem i zgrabim crvenu majicu iz hrpe odjeće koja se sve više smanjivala. Dovoljno je velika da sakrije obris pištolja. Odem u obližnju sobu kako bih se presvukla i dajem sivu košulju Caleb u hodnik. Stražnja su vrata otvorena i kroz njih vidim Tobiasa kako gura odjeću Nijekanja u smeće.

»Misliš li da će Dobrohotni lagati za nas?«, pitam ga naginjući se kroz otvorena vrata.

»Ako će time spriječiti sukob?«, Tobias kimne. »Sigurno.«

Nosi crvenu majicu i hlače koje su malo pohabane na koljenima. Ta kombinacija na njemu izgleda smiješno.

»Dobra majica«, kažem.

Frkne nosom. »Bila je jedina koja može prikriti moju tetovažu na vratu, OK?«

Nervozno se nasmijem. Zaboravila sam na svoje tetovaže, ali majica ih skriva prilično dobro. Automobili Učenih ulaze na posjed. Pet automobila, svi srebrni s crnim krovovima. Čini se da im motori predu dok kotači prelaze preko neravnog terena. Šmugnem u zgradu ostavljajući otvorena vrata iza sebe, a Tobias je još uvijek zauzet poklopcem na kontejneru.

Automobili stanu, vrata se otvore i izlazi najmanje pet muškaraca i žena u plavoj boji, tipičnoj za Učene.

Tu je i petnaestak Neustrašivih, u crnom.

Kada se Neustrašivi približe, vidim vrpce plave tkanine omotane oko njihovih ruku koje mogu značiti samo jedno — odanost Učenima. Frakciji koja im je porobila umove. Tobias me uzima za ruku i vodi u spavaonicu.

»Nisam mislio da će naša frakcija biti tako glupa«, kaže on. »Imaš pištolj?«

»Da«, kažem. »No nisam sigurna hoću li moći precizno pucati lijevom rukom.«

»Trebaš vježbati«, kaže. Zauvijek instruktor.

»Hoću«, kažem. Malo se zatremem i dodam: »Ako preživimo.«

Njegove ruke prelaze preko mojih. »Samo malo leluaj dok hodaš«, kaže mi dok mi ljubi čelo, »pretvaraj se da se bojiš njihova oružja«, još jedan poljubac između obrva, »i ponašaj se kao mala ljubica koja nikad nećeš biti«, ljubi mi obraz, »i bit će sve u redu.«

»OK«, kažem. Ruke mi drhte dok ga hvatam za majicu. Privučem njegova usta svojim. Zvono se oglasi, jednom, dvaput, triput. To je pozivu blagovaonice gdje se Dobrohotni skupljaju za manje službene prigode od sastanka na kojem smo bili nazočni. Pridružimo se skupini Nijekanja koji su upravo postali Dobrohotni.

Izvučem ukosnice iz Susanine kose — ta je frizura previše ozbiljna za Dobrohotne. Ona mi uputi maleni, ljubazni smiješak dok joj kosa pada na ramena, prvi put da je vidim u takvom izdanju.

Zbog toga joj se pravilna čeljust doima mekšom.

Ja bih trebala biti hrabrija od Nijekanja, ali oni se ne čine zabrinutima kao ja. Smiješe se jedni drugima i hodaju u tišini — prevelikoj tišini. Provlačim se između njih i potapšam jednu stariju ženu po ramenu.

»Recite malenima da se igraju lovice«, kažem joj.

»Lovice?« kaže ona.

»Ponašaju se previše pristojno i... Ukočeno«, s grimasom izgovaram riječ koja mi je bila nadimak kod Neustrašivih. »Djeca Dobrohotnih moraju biti vesela. Samo to učinite, može?«

Žena dotakne jedno dijete Nijekanja i šapne mu nešto, a nekoliko trenutaka kasnije malena skupina djece trči niz hodnik između Dobrohotnih i svi viču: »Jesam te! Ti si ga!« »Ne, to je bio moj rukav!«

Caleb skuži trik, podbode Susan u rebra tako da se ona počne glasno smijati. Pokušavam se opustiti, ubacujem lagano ljuljanje u korak kao što je Tobias predložio, puštam ruke da slobodno leluaju dok hodam. Začudujuće je kako pretvaranje da pripadaš drugoj frakciji mijenja sve — čak i način na koji hodam. Zato je vjerojatno bilo tako čudno da ja mogu pripadati čak u tri.

Sustignemo Dobrohotne ispred nas dok prelazimo dvorište na putu prema blagovaonici, potom se raspršimo. Držim Tobiasa u polju perifernoga vida, ne želim odlutati predaleko od njega. Dobrohotni ne postavljaju pitanja, samo nas puštaju da se rastočimo u njihovoj frakciji.

Nekoliko Neustrašivih izdajica stoji pred vratima blagovaonice s pištoljima u rukama, a ja se ukipim. Sve mi se čini stvarno i odjednom, svane mi da sam nenaoružana i da me tjeraju u zgradu koja je okružena Učenima i Neustrašivima, i ako me otkriju, neće biti vremena za bijeg. Ubit će me na licu mjesta.

Pomislim na iznenadni bijeg. Ali kamo bih mogla otići da me naposljetku ne ulove? Pokušavam disati normalno. Skoro sam ih prošla — *ne gledaj, ne gledaj*. Nekoliko koraka dalje — *skloni pogled, skloni*.

Susan me uhvati za ruku.

»Pričam ti vic«, kaže mi, »koji ti je jako smiješan.«

Usta pokrijem rukom i izbacim smijeh koji zvuči visoko i čudnovato, no sudeći po njezinu osmijehu, bio je uvjerljiv. Visimo jedna na drugoj kako to već djevojke Dobrohotnih rade, gledamo Neustrašive, a onda ponovno hihoćemo. Zadivljena sam kako mi to uspijeva, s tromim osjećajem u sebi.

»Hvala ti«, procijedim nakon što uđemo.

»Nema na čemu«, ona odgovori.

Tobias sjedne preko puta mene za jedan od dugačkih stolova, a Susan sjedne do mene. Ostali iz Nijekanja rašire se po čitavoj prostoriji, a Caleb i Peter sjednu nekoliko mjesta do mene.

Lupkam prstima po koljenima dok čekamo da se nešto dogodi. Dugo vremena samo sjedimo tamo, a ja se pretvaram da slušam Dobrohotne djevojke pored mene kako pričaju s moje lijeve strane. S vremena na vrijeme pogledam Tobiasa i on mi uzvratí pogled, kao da pogledom dodajemo strah jedno drugom.

Napokon, Johanna uđe s jednom ženom iz Učenih. Njezina blještavo-plava košulja kao da sjaji na njezinoj koži koja je tamno-smeđe boje. Pogledom kruži po sobi dok razgovara s Johannom. Držim dah kada uperi pogled u mene — a nastavim disati kad pogledom nastavi dalje bez ikakvog obaziranja na mene. Nije me prepoznala.

Barem ne još.

Netko udari šakom o stol i soba utihne. To je to. Sada je trenutak — ili će nas predati, ili neće.

»Naši prijatelji iz frakcija Učenih i Neustrašivih traže neke ljude«, kaže Johanna. »Više članova Nijekanja, tri člana Neustrašivih i bivšeg iniciranog Učenog.« Nasmiješi se. »U interesu potpune suradnje, rekla sam im da su ljudi koje traže bili ovdje neko vrijeme, ali su već otišli. Traže dopuštenje da pretraže kompleks, što znači da moramo glasovati. Ima li tko prigovora na pretragu?«

Napetost u njezinu glasu odaje da ako netko i ima prigovora, bolje mu je da šuti. Ne znam kuže li Dobrohotni takve stvari, no nitko ne kaže ništa. Johanna kimne ženi iz Učenih.

»Vas troje ostanite ovdje«, žena kaže čuvarima iz Neustrašivih koji su na ulazu. »Vi ostali pretražite sve zgrade i prijavite ako nađete nešto. Krenite.«

Puno je toga što bi mogli naći. Ostatke tvrdog diska. Odjeću koju sam zaboravila izbaciti. Sumnjivi nedostatak stvarčica i ukrasa u našim sobama. Osjećam svoj puls iza očiju dok tri Neustrašiva vojnika koji su ostali u blagovaonici koračaju gore — dolje između stolova.

Dlačice na vratu nakostriješe mi se kad jedan od njih prođe iza mene glasnim i teškim koracima. Nije prvi put u životu da mi je drago što sam sitna i obična. Ne privlačim poglede previše.

Ali Tobias ih privlači. U držanju mu se vidi ponos, u načinu na koji njegove oči prisvajaju sve što ugledaju. To nije crta Dobrohotnih. Samo Neustrašivih.

Pripadnica Neustrašivih ide prema njemu, gleda ga. Oči joj sumnjivo gledaju dok mu se približava, zaustavi se odmah iza njega.

Da mu je bar majica malo viša oko ovratnika. Da bar nema toliko tetovaža. Da bar...

»Prilično si kratko ošišan za Dobrohotnog«, kaže ona.

... se nije ošišao i skratio kosu kao i Nijekanje.

»Vruće je«, kaže on.

Isprika bi možda i mogla upaliti kada bi je on znao reći na ispravan način, no on je izgovara odrješito.

Žena ispruži ruku i kažiprstom povuče ovratnik njegove majice, ugleda njegovu tetovažu.

I Tobias krene.

Zgrabi ženino zapešće, povuče je naprijed kako bi izgubila ravnotežu. Udari glavom o rub stola i sruši se. S druge strane sobe čuje se zvuk pucnja pištolja, netko vrišti, svi se sagnu ispod stola ili se sagnu pored svojih stolica.

Svi osim mene. Sjedim gdje sam i prije sjedila, rukama se grčevito držim za rub stola. Znam da samtu gdje jesam, ali pred očima mi više nije kantina. Vidim prolaz kroz koji sam pobjegla nakon što je moja majka poginula. Zurim u pištolj u svojim rukama, u glatku kožu između Willovih obrva.

Maleni zvuk počinje mi se javljati u grlu. Bio bi to vrisak da mi čeljust nije grčevito zatvorena. Bljesak sjećanja izblijedi, ali i dalje se ne mogu pomaknuti.

Tobias zgrabi pripadnicu Neustrašivih za vrat i podiže je na noge. Njezin pištolj sad je u njegovoj ruci. Koristi je kao štit dok puca preko njezina desnog ramena u Neustrašive vojnike na drugoj strani sobe.

»Tris!« vikne. »A da mi malo pomogneš?«

Povlačim svoju majicu taman toliko da bih dohvatila dršku pištolja i prsti mi obuhvate metal. Tako je hladan da me vršci prstiju zabole; ali to je nemoguće, tako je vruće ovdje. Pripadnik Neustrašivih na kraju reda stolova cilja u mene svojim pištoljem. Crna usta cijevi kao da rastu oko mene i čujem lupanje svoga srca, ali ništa više.

Caleb se zaleti prema naprijed i zgrabi moj pištolj. Drži ga objema rukama i puca u koljena Neustrašivog vojnika koji stoji nekoliko metara od njega.

Neustrašivi se ruši na tlo i vrišti, rukama stišće nogu, a Tobias zgrabi tu priliku da ga ustrijeli u glavu. Njegova je bol kratka.

Čitavo mi tijelo drhti i ne mogu to zaustaviti. Tobias još uvijek drži Neustrašivu za vrat, no ovoga puta, uperio je pištolj u Učenu koja je izvadila maleni prijenosnik iz džepa.

»Reci samo nešto«, kaže Tobias. »I pucat ću.«

Učenoj su otvorena usta, ali ništa ne govori.

»Svi koji su s nama, bolje da počnu trčati«, kaže Tobias, glas mu ispunjava prostoriju.

Odjednom pripadnici Nijekanja dižu se sa svojih mjesta pod stolovima i klupama te se počinju kretati prema vratima. Caleb me povuče s klupe. Krenem prema vratima.

Onda spazim nešto. Trzaj, maleni pokret. Učena podiže maleni pištolj, drži ga uperenog u čovjeka u žutoj košulji ispred mene. Instinkt, nerazmišljanje, tjera me da se bacim naprijed. Ruke mi se sudare s čovjekom, umjesto njega i mene, metak pogodi zid.

»Spusti taj pištolj«, kaže Tobias ciljajući Učenu svojim pištoljem. »Ja *jako* dobro gađam, a kladim se da ti ne.«

Trepnem nekoliko puta kako bih se riješila zamagljenosti u očima. Peter zuri u mene. Spasila sam mu život. Ne zahvaljuje mi, niti ja to tražim.

Učena spusti pištolj. Peter i ja zajedno krećemo prema vratima. Tobias nas slijedi, hoda unatrag kako bi mogao ciljati u Učenu. U posljednjem trenutku, prije nego što prijeđe preko praga, zalupi vrata između njega i nje.

I svi počnemo trčati.

Krećemo se kroz središnji prolaz u voćnjaku, čopor bez daha. Noćni je zrak težak poput pokrivača i miriše na kišu. Povici iza nas. Zvuk automobilskih vrata koja se zatvaraju. Trčim brže nego ikad, kao da udišem adrenalin umjesto zraka. Zvuk motora slijedi me među drveće. Tobiasova ruka uhvati moju.

Trčimo kroz polje kukuruza u dugom redu. Do tada, auti su nas već sustigli. Farovi automobila bacaju svjetlo na visoke stabljike, lišće i kukuruz.

»Razdvojite se!« netko vikne, glas kao da je Marcusov.

Razdvojimo se i rastrkamo po polju poput kapi vode. Grabim Calebovu ruku. Čujem Susan kako teško diše odmah iza Caleba.

Padamo na tlo preko stabljika kukuruza. Krupno lišće reže mi obraze i ruke. Zurim preko Tobiasovih ramena dok trčimo. Čujem teški udar i vrisak. Vrištanje posvuda, slijeva, zdesna. Pucnjevi. Ljudi iz Nijekanja ponovno umiru, kao onda kada sam se pretvarala da sam pod utjecajem simulacije. I sada samo trčim.

Napokon dođemo do ograde. Tobias trči uzduž ograde, gura je dok ne pronađe rupu. Drži komad ograde kako bismo se Caleb, Susan i ja mogli provući. Prije nego što ponovno počnemo trčati, zaustavim se i bacim pogled na polje kukuruza iz kojega smo upravo izašli. Vidim farove kako svijetle u daljini. Ali ništa se ne čuje.

»Gdje su drugi?« prošapće Susan.

»Mrtvi«, kažem joj.

Susan šmrčne. Tobias me grubo povuče pored sebe i počne trčati naprijed. Plitke posjekotine od kukuruznog lišća peku mi lice, ali oči su mi suhe. Smrt Nijekanja samo je još jedan uteg kojega se neću moći riješiti.

Izbjegavamo zemljanu cestu kojom su Učeni i Neustrašivi došli do sjedišta Dobrohotnih, slijedimo tračnice vlaka prema gradu. Ovdje se nemamo gdje sakriti, nema ni drveća ni zgrada koje bi nas zaštitile, no to nije važno. Učeni vozilima ne mogu probiti ogradu, a trebat će im neko vrijeme kako bi našli vrata.

»Moram... Stati...« kaže Susan negdje iz tame iza mene.

Stanemo. Susan se sruši na tlo, plače, Caleb se spusti do nje. Tobias i ja gledamo prema gradu koji je još uvijek osvijetljen jer još nije ponoć. Hoću osjetiti nešto. Strah, bijes, tugu. Ali ništa. Sve što osjećam je da moramo nastaviti dalje.

Tobias se okrene prema meni.

»Što je to bilo, Tris?« kaže on.

»Što?« kažem ja srameći se koliko mi glas slabašno zvuči. Ne znam misli li na Petera, ili ono što je bilo prije, ili na nešto sasvim treće.

»Zablokirala si se! Netko te htio ubiti, a ti si samo *sjedila* tamo!« Sada više. »Mislio sam da se mogu osloniti na tebe barem da možeš sebi spasiti život!«

»Hej!« kaže Caleb. »Daj je pusti na miru, OK?«

»Ne«, kaže Tobias zureći u mene. »Ne treba ona da je se pusti na miru.« Glas mu se smekša. »Što se dogodilo?«

On još uvijek vjeruje da sam jaka. Dovoljno jaka da ne trebam njegovo suosjećanje. Prije sam mislila da je to točno, sada više nisam sigurna. Pročistim grlo.

»Uspaničarila sam se«, kažem. »Neće se ponoviti.«

On podiže obrvu.

»Neće se ponoviti«, kažem ponovno, ovaj puta glasnije.

»U redu.« Ne izgleda uvjereno. »Moramo se dočepati nekog sigurnog mjesta. Pregrupirat će se i nastaviti potragu za nama.«

»Misliš da smo im mi toliko važni?« kažem.

»Mi jesmo«, kaže on. »Mi smo vjerojatno bili jedini koje su zapravo lovili, osim Marcusa koji je vjerojatno mrtav.«

Nisam sigurna kako sam očekivala da će to izgovoriti — možda s olakšanjem jer je Marcus, njegov otac i breme njegova života, napokon mrtav. Ili s boli i tugom u glasu jer mu je otac možda ubijen, a katkad tuga nema puno smisla. Ali on to izgovara kao prostu činjenicu, kao da pokazuje smjer nekoga puta ili govori nekomu koliko je sati.

»Tobiase...« Počnem govoriti, no onda shvatim da ne znam što bih zapravo rekla.

»Vrijeme za pokret«, kaže Tobias preko ramena.

Caleb pomaže Susan stati na noge. Stavlja joj raku na leđa i pomaže joj pri kretanju, tjera je dalje.

Do toga trenutka nisam shvatila da me inicijacija Neustrašivih naučila važnu lekciju: kako ne odustati.

OSMO POGLAVLJE

SLIJEDIMO ŽELJEZNIČKE tračnice prema gradu jer nitko od nas nije dobar u navigaciji. Ja hodam s daske na dasku, Tobias balansira po željeznoj traci i samo se povremeno zaljulja, a Caleb i Susan kaskaju iza nas. Trzam se na svaki novi šum, napeta sam dok ne shvatim da je to samo vjetar ili škripa koju Tobiasove cipele proizvode na željeznoj traci. Voljela bih da smo nastavili trčati, no čudo je da mi se noge uopće još i miču.

Tada čujem tiho zavijanje na tračnicama.

Sagnet se, pritisnem dlanove na prugu, zatvaram oči kako bih se usredotočila na osjećaj metala pod svojim rukama. Osjećam vibraciju kao uzdah koji mi struji tijelom. Zurim između Susaninih koljena dolje niz tračnice i ne vidim svjetla vlaka, no to ne znači ništa. Vlak bi mogao voziti bez truba i bez signala. Vidim obris malenog vagona u daljini, daleko je, no približava se velikom brzinom.

»Stiže«, kažem. Velik mi je napor ponovno se ustati, sve što želim je sjesti, no ipak se ustajem, brišući ruke o hlače. »Mislim da bismo trebali uskočiti.«

»Čak i ako ga voze Učeni?« kaže Caleb.

»Da su Učeni u tom vlaku, došli bi njime do sjedišta Dobrohotnih da nas traže«, kaže Tobias. »Mislim da vrijedi rizika. U gradu ćemo se moći sakriti. Ovdje samo čekamo da nas nađu.«

Svi se maknemo s tračnica. Caleb daje Susan detaljne upute o tome kako se skače na vlak u pokretu, u maniri pravog bivšeg Učenog. Promatram prvi vagon dok se približava? slušam ritmično udaranje vagona po tračnicama, šapat metalnih kotača po metalnim šipkama. Nakon što me prvi vagon prođe, počnem trčati. Zanemarim užarenu bol u nogama. Caleb pomaže Susan da se popne u srednji vagon, potom i sam uskače. Brzo udahnem i bacam se udesno, zabijam se u pod vagona dok mi noge još uvijek vise sastrane. Caleb me uhvati za lijevu ruku i uvuče me do kraja. Tobias se hvata za vrata vagona i klizne unutra.

Pogledam gore i prestajem disati.

Oči svjetlucaju u tami. Tamni likovi su u vagonu, više ih je nego nas.

Ljudi bez frakcije.

Vjetar šiba kroz vagon. Svi su na nogama i naoružani — osim Susan i mene, mi nemamo oružje. Čovjek s povezom preko oka drži pištolj uperen u Tobiasa. Pitam se kako je došao do njega.

Do njega starija žena drži nož — onakav kakvim sam nekad rezala kruh. Iza njega netko drži veliki komad drveta s čavlom.

»Nikad nisam vidjela Dobrohotne da nose oružje«, kaže starija žena s nožem.

Čovjek s pištoljem čini mi se poznat. Nosi pohabanu odjeću raznih boja — crnu majicu s poderanom jaknom Nijekanja, plave hlače pokrpane crvenim koncem, smeđe čizme. Odjeća svih frakcija nalazi se u toj skupini: crne hlače Iskrenih uparene s crnim košuljama Neustrašivih, žute haljine s plavim majicama preko njih. Većina odjevnih predmeta poderani su ili prljavi, no neki nisu. Pretpostavljam da su ti svježije ukradeni.

»Oni nisu Dobrohotni«, kaže čovjek s pištoljem. »Oni su Neustrašivi.«

Tada ga prepoznam: to je Edward, inicirani koji je otišao iz Neustrašivih nakon što ga je Peter napao nožem za maslac. Zato preko oka nosi povez.

Sjećam ga se kako drži glavu dok leži i vrišti na podu, čisteći krv koja je preostala.

»Zdravo, Edwarde«, kažem.

Kimne glavom prema meni, no ne ispušta pištolj. »Tris.«

»Što god da ste«, kaže nam žena, »morat ćete izaći iz ovog vlaka ako želite živjeti.«

»Molim vas«, kaže Susan, usna joj drhti. Oči joj se napune suzama. »Bježimo... Ostali su mrtvi i ja ne...« Ponovno počinje jecati. »Mislim da ne mogu nastaviti, ja...«

Dobijem čudan nagon da udarim glavom o zid. Od tuđih mi jecaja bude neugodno. Možda je to sebično od mene.

»U bijegu smo od Učenih«, kaže Caleb. »Ako siđemo, bit će im lakše pronaći nas. Bili bismo zahvalni kada biste nas pustili da se s vama vozimo do grada.«

»A da?« Edward ispitivački kimne glavom. »A što ste vi za nas ikad učinili?«

»Pomogla sam ti kad nitko drugi nije htio«, kažem. »Sjećaš se?«

»Ti, možda. Ali ostali?« kaže Edward. »Ne baš.«

Tobias istupi naprijed tako da mu je Edwardov pištolj gotovo ispod grla. »Zovem se Tobias Eaton«, kaže Tobias. »Mislim da me ne želite izgurati iz ovog vlaka.«

Učinak njegova imena na ljude u vagonu neposredan je i direktan: spuštaju oružje. Razmjenjuju značajne poglede.

»Eaton? Stvarno?« Edward kaže s podignutom obrvom. »Moram priznati, to nisam očekivao.« Pročisti grlo. »U redu, možete s nama. Ali kada dođemo u grad, morate poći s nama.«

Tada se lagano osmijehne. »Znamo nekoga tko te traži, Tobiasa Eatone.«

Tobias i ja sjedimo na rubu vagona dok nam noge vise preko ruba.

»Znaš li o kome govori?«

Tobias kimne.

»Tko je to?«

»Teško je za objasniti«, kaže on. »Moram ti puno toga reći.«

Naslonim se na njega.

»Da«, kažem mu. »I ja tebi.«

Ne znam koliko vremena prođe prije nego što nam kažu da silazimo. Ali kada dođe vrijeme za silazak, nalazimo se u dijelu grada gdje žive ljudi bez frakcije, oko kilometar i pol od mjesta gdje sam odrasla. Prepoznajem svaku zgradu pored koje prođemo, pored njih sam prolazila svaki put kada sam pješačila zbog propuštenog autobusa od škole do kuće. Ona s razbijenim ciglama. Ona na kojoj se nalazi iskrivljena bandera.

Stojimo u dovratku vagona, četvero u pravilnom redu. Susan zacvili.

»Što ako se ozlijedimo?« kaže ona.

Zgrabim je za ruku. »Skočit ćemo zajedno. Ti i ja. To sam radila sto puta i nikad se nisam ozlijedila.«

Kimne glavom i stisne mi prste tako jako da me zabole. »Na tri. Jedan«, kažem ja. »Dva. Tri.«

Skočim i povučem je sa sobom. Noge mi udaraju u tlo i nastavljaju naprijed, no Susan padne na pločnik i skotrlja se na bok. Ipak, osim malo oderanog koljena, čini se da je dobro. Drugi skaču bez teškoće — čak i Caleb koji je skočio s vlaka samo jednom, barem koliko ja znam.

Nisam sigurna tko bi mogao poznavati Tobiasa među onima bez frakcije. Možda Drew ili Molly koji nisu prošli inicijaciju Neustrašivih — no oni nisu znali ni Tobiasovo pravo ime, a osim toga, Edward bi ih vjerojatno već ubio do sada, sudeći po tome koliko je bio spreman ustrijeliti nas. Sigurno je to netko iz Nijekanja, ili iz škole.

Čini se da se Susan smirila. Sada hoda sama pored Caleba, obrazi joj se suše, nema novih suza.

Tobias hoda pored mene, lagano mi dodiruje rame.

»Već dugo nisam provjerio to rame«, kaže on. »Kako je?«

»U redu je. Ponijela sam lijek protiv boli, na svu sreću«, kažem. Drago mi je da možemo razgovarati o nečemu neobvezatnom — barem koliko rana od metka može biti neobvezatna. »Mislim da ne dopuštam da baš dobro zacijeli. Stalno koristim tu ruku ili se na nju dočekujem.«

»Bit će puno vremena za liječenje rana nakon što sve ovo bude gotovo.«

»Da.« *Ili neće biti važno zacijelim, li, dodam u sebi, jer ću biti mrtva.*

»Evo«, kaže on, vadeći maleni nož iz svog stražnjeg džepa, daje ga meni. »Za svaki slučaj.«

Stavljam ga u svoj stražnji džep. Sad sam još nervoznija.

Ljudi bez frakcije vode nas niz ulicu, a zatim lijevo, u prljavu malenu uličicu koja smrdi po smeću. Preplašeni štakori trčkaraju ispred nas, vidim samo njihove repove kako se miču između hrpica otpadaka, praznih kanti za smeće i vlažnih kartonskih kutija. Dišem na usta kako ne bih povratila.

Edward stane pored jedne od zgrada s pokidanim ciglama i uz veliku silu otvori čelična vrata. Trznem se, napola očekujem da će se zgrada srušiti povuče li prejako. Prozori su toliko puni prljavštine da se gotovo nikakvo svjetlo ne probija unutra. Slijedimo Edwarda u unutrašnjost vlažne prostorije. Pri treperećem svjetlu svjetiljke vidim... Ljude.

Ljudi sjede pored skupljenih ležajeva. Ljudi otvaraju konzerve hrane. Ljudi piju vodu iz boca. Među odraslima vidim i djecu, nisu odjevena u obojene odore — djeca onih bez frakcije.

Ušli smo u skladište onih koji ne pripadaju nijednoj frakciji, a ti bi ljudi trebali biti raspršeni, izolirani, bez zajednice... Ali oni su svi ovdje. Oni su zajedno, poput *frakcije*. Ne znam što bih trebala očekivati od njih, ali iznenađena sam koliko se ti ljudi čine normalnima. Međusobno se ne bore, ne izbjegavaju jedni druge. Neki od njih pričaju viceve, drugi međusobno razgovaraju. Doduše, polako im postaje jasno da mi ne bismo trebali biti ovdje.

»Hajdemo«, kaže Edward, prstom nam pokazuje da ga slijedimo. »Ona je tu, otraga.«

Tišina i zurenje pozdravljaju nas dok slijedimo Edwarda još dublje u zgradu koja bi trebala biti napuštena. Napokon se više ne mogu suzdržavati od pitanja.

»Što se ovdje događa? Zašto ste ovdje svi zajedno?«

»Mislili ste da su oni — mi — svi međusobno raspršeni«, kaže Edward preko ramena. »To je i bilo tako, neko vrijeme. Bili su previše gladni da bi radili bilo što drugo osim tražili hranu. No onda su im Ukočeni počeli davati hranu, odjeću, alate, sve. I tako su ojačali, i čekali. Takve sam ih našao i primili su me.«

Ulazimo u mračni hodnik. Osjećam se kao kod kuće, u mraku i tišini, kao u sjedištu Neustrašivih. Tobias oko prsta vrti pokidanu nit sa svoje košulje, ponovno i ponovno. On zna s kim se sastajemo, no ja još uvijek nemam pojma. Kako to da znam toliko malo o mladiću koji kaže da me voli — mladiću čije ime ima dovoljnu težinu da nas održava živima u vlaku punom neprijatelja?

Edward se zaustavlja kod metalnih vrata i šakom udari po njima.

»Čekaj malo, rekao si da su oni čekali?« upita Caleb. »Što su oni zapravo čekali?«

»Da se svijet raspadne«, reče Edward. »Sada se i to dogodilo.«

Vrata se otvore i ugledamo razroku ženu strogoga izgleda. Njezino zdravo oko pogledom prijeđe preko nas četvero.

»Lutalice?« upita ona.

»Ne baš, Therese.« Palcem pokaže na Tobiasa. »Ovaj je Tobias Eaton.«

Therese zuri u Tobiasa nekoliko trenutaka, potom kimne. »To je svakako on. Pričekajte.«

Ponovno zatvori vrata. Tobias proguta knedlu, njegova Adamova jabučica iskoči.

»Znaš ti tko je unutra, zar ne«, Caleb kaže Tobiasu.

»Calebe«, kaže Tobias. »Molim te, daj ušuti.«

Na moje iznenađenje, moj brat uspješno potisne svoju znatiželju Učenih.

Vrata se ponovno otvore i Therese se pomakne kako bi nas propustila. Ulazimo u staru kotlovnicu prepunu strojeva koji tako naglo izviruju iz tame da u njih udarim koljenima i laktovima. Therese nas vodi kroz labirint od metala do stražnjeg dijela prostorije gdje nekoliko žarulja visi sa stropa, osvjetljavajući stol.

Sredovječna žena stoji iza tog stola. Ima kovrčavu crnu kosu i maslinastu boju kože. Crte su joj lica oštre, toliko su četvrtaste da je čini gotovo neprivlačnom, no ipak ne sasvim.

Tobias mi čvrsto stisne ruku. U tom trenutku shvatim da on i ta žena imaju isti nos — kukast, malo prevelik za njezino lice, no na njegovu je pravilne veličine. Oboje imaju istu jaku čeljust, ispupčenu bradu, tanku gornju usnu, velike uši. Samo su joj oči drukčije — umjesto plave boje, njezine su toliko tamne da se doimaju crnima.

»Evelyn«, kaže on pomalo drhtavim glasom.

Evelyn je bilo ime Marcusove žene i Tobiasove majke. Popuštam stisak Tobiasove ruke. Prije samo nekoliko dana prisjećala sam se njezina sprovoda. Njezina *sprovoda*. A sada stoji preda mnom, oči su joj hladnije nego oči bilo koje pripadnice Nijekanja koju sam ikad vidjela.

»Zdravo.« Prošeta se pored stola, promatra ga. »Izgledaš starije.«

»Pa, da. Vrijeme to čini ljudima.«

Već je znao da je živa. Kada je to saznao?

Ona se nasmiješi. »Znači napokon si došao — «

»Ne zbog toga što misliš«, prekine je. »U bijegu smo od Učenih i jedina šansa da pobjegnemo bila je da kažem svoje ime tvojim jedno naoružanim poslušnicima.«

Zacijelo ga je nekako razljutila. No ne mogu ne pomisliti kako kada bih nekako otkrila da mi je majka živa nakon toliko dugo vremena, nikad ne bih razgovarala s njom kao Tobias, bez obzira što učinila. Istina toga me boli. Ignoriram to i usredotočim se na ono što je sada

preda mnom. Na stolu iza Evelyn nalazi se velika zemljovidna karta s iscrtanim oznakama. Očito karta grada, no nisam sigurna što oznake znače. Na zidu iza nje nalazi se ploča s tablicom. Ne mogu dešifrirati podatke u tablici; napisani su stenografijom koju ne znam.

»Shvaćam.« Evelyn se i dalje smiješi, no bez prijašnje radosti. »Predstavi me svojim prijateljima izbjeglicama.«

Njezine oči spaze da se držimo za ruke. Tobiasova ruka uzmakne. Najprije pokaže na mene.

»Ovo je Tris Prior. Njezin brat, Caleb. I njihova prijateljica, Susan Black.«

»Prior«, kaže ona. »Znam za nekoliko ljudi s prezimenom Prior, ali nitko se od njih ne zove Tris. Beatrice, doduše...«

»Pa«, kažem ja, »i ja poznajem nekoliko živućih Eatona, ali nitko se od njih ne zove Evelyn.«

»Draže mi je Evelyn Johnson. Osobito među pripadnicima Nijekanja.«

»Meni je draže Tris«, odgovorim. »I nismo iz Nijekanja. Barem ne svi.«

Evelyn pogleda Tobiasa. »Stekao si zanimljive prijatelje.«

»Ono su populacijski brojevi?« kaže Caleb iza mene. Izade naprijed s otvorenim ustima. »I... Što još? Skrovišta onih bez frakcije?« Pokaže na prvi red u tablici, gdje piše 7.....*Gm Hse*. »Mislim, ta mjesta, na karti? To su skrovišta, poput ovoga, zar ne?«

»To je mnogo pitanja«, reče Evelyn, s podignutom obrvom. Prepoznajem taj izraz lica. Taj izraz lica ima i Tobias — a zajednička im je i nesklonost odgovaranja na pitanja.

»Zbog sigurnosnih razloga neću odgovoriti ni na jedno od njih. I tako je sada vrijeme za večeru.«

Pokaže rukom prema vratima. Ponovno idemo kroz labirint strojeva. »Nisam glupa«, kaže ona tihim glasom. »Znam da ne želiš imati ništa sa mnom — iako ja još uvijek ne razumijem zašto — «

Tobias frkne.

»Ali«, kaže ona, »poziv još vrijedi. Dobro bi nam došla tvoja pomoć ovdje, a znam da mislimo isto o frakcijskom sustavu — «

»Evelyn«, kaže Tobias. »Izabrao sam Neustrašive.«

»Uvijek se može ponovno birati.«

»Zašto misliš da želim biti igdje *blizu tebe*?« kaže joj. Čujem kako mu koraci staju, pa usporim da čujem što ona ima za reći.

»Jer sam ti majka«, kaže ona treperavim glasom, neobično ranjivim. »Jer si ti moj sin.«

»Ti stvarno ne razumiješ«, kaže on. »Nemaš uopće pojma, ni malo, o onome što si mi učinila.« Zvuči kao da je ostao bez daha. »Ne želim se pridružiti tvojoj maloj družbi onih koji su bez frakcije. Želim se maknuti odavde što je prije moguće.«

»Moja *mala* družba onih bez frakcije dvostruko je veća od Neustrašivih«, kaže Evelyn. »Bilo bi mudro da ih shvatiš ozbiljno. Njezino djelovanje moglo bi odlučiti o sudbini ovoga grada.«

Izgovorivši to krene ispred njega i ispred mene. Njezine mi riječi odjekuju u glavi: *Dvostruko veća od Neustrašivih*. Kada su postali tako brojni?

Tobias me pogleda, oči su mu namrštene.

»Koliko dugo si znao?« pitam.

»Oko godinu dana.«

»Poslala mi je šifriranu poruku u sjedište Neustrašivih da se nađemo kod vlakova. Otišao sam jer sam bio znatiželjan, i eto je tamo. Živa. Nije to bio sretan susret, kao što možeš pretpostaviti.«

»Zašto je napustila Nijekanje?«

»Imala je ljubavnu aferu.« Vrti glavom. »Nije ni čudo, jer moj otac...« Ponovno vrti glavom. »Pa, recimo da Marcus nije bio bolji prema njoj nego što je bio prema meni.«

»Je li... Je li to razlog zašto se ljutiš na nju? Jer mu je bila nevjerna?«

»Ne«, kaže preoštro, oči mu se otvore. »Ne, to nije razlog zašto se ljutim.«

Hodam prema njemu kao prema divljjoj zvijeri, oprezno i korak po korak. »Onda zašto?«

Skupim usne. »Oh. Ostavila te s *njim*.«

Ostavila ga je samog s njegovom najgorom noćnom morom. Nije ni čudo što je mrzi.

»Da.« Šuta u prazno po podu. »Je.«

Moji prsti nekako pronađu njegove, on mi primi ruke. Znam da je dovoljno s pitanjima zasad, pa pustim tišinu neka bude između nas dok on ne odluči tu tišinu prekinuti.

»Čini mi se«, kaže mi, »da su ljudi bez frakcije bolji prijatelji nego neprijatelji.«

»Možda. No što bi bila cijena tog prijateljstva?« kažem.

Zavrti glavom. »Ne znam. No možda nemamo drugih mogućnosti.«

Jedan od nefrakcijaša upalio je vatru kako bismo mogli podgrijati hranu. Oni koji žele jesti, sjede u krugu oko velike metalne zdjele u kojoj je vatra. Prvo se zagrijavaju limenke, potom se dodaju žlice i vilice, a onda limenke kruže kako bi svatko mogao kušati malo od svake vrste hrane. Pokušavam ne misliti koliko bi se bolesti moglo proširiti na ovaj način dok utapam žlicu u konzervi juhe.

Edward se spusti pored mene i uzima konzervu juhe iz mojih ruku.

»Znači svi ste bili Nijekanje, ha?« Stavlja nekoliko rezanaca i komad mrkve u ruke, potom dodaje konzervu ženi s lijeve strane.

»Bili smo«, kažem mu. »No, očito, Tobias i ja smo se prebacili i...« Odjednom mi postaje jasno da nikom ne bih trebala reći kako je Caleb pristupio Učenima. »I Caleb i Susan su još uvijek Nijekanje.«

»I on ti je brat. Caleb«, kaže on. »Napustila si vlastitu obitelj da bi postala Neustrašiva?«

»Zvučiš kao jedan od Iskrenih«, kažem živčano. »Možeš li zadržati svoje prosudbe za sebe?«

Therese se nagne prema nama. »Zapravo je prije bio Učeni, ne Iskreni.«

»Da, znam«, kažem. »Ja — «

Prekine me. »I ja sam bila Učena. Morala sam ih napustiti.«

»Što je bilo?«

»Nisam bila dovoljno pametna.« Slegne ramenima i uzme konzervu graha od Edwarda, zabode žlicu duboko u nju. »Nisam imala dovoljno visok rezultat na testu inteligencije koji se provodio na inicijaciji. Pa su mi rekli — 'Ili ćeš cijeli život čistiti istraživačke labose ili ideš odavde.' Pa sam otišla.«

Pogleda dolje i poliže svoju žlicu. Uzmem konzervu graha i dodam je Tobiasu koji zuri u vatru.

»Jesu li mnogi od vas bivši Učeni?«

Therese zatrese glavom. »Većinom su iz Neustrašivih, zapravo.« Zamahne glavom prema Edwardu koji mrzovoljno zuri. »Zatim Učeni, potom Iskreni, nekolicina Dobrohotnih. Nitko ne pada na inicijaciji Nijekanja, pa imamo vrlo malo njih, osim onih koji su preživjeli simulaciju napada i kod nas potražili utočište.«

»To valjda i nije čudo za Neustrašive«, kažem.

»Pa, istina. Vi imate jednu od najgorih inicijacija, a tu je i ta stvar sa starosti.«

»Starosti?« kažem. Pogledam Tobiasa. Sada sluša, ponovno se doima skoro normalnim, oči su mu zamišljene i tamne dok gleda u plamen.

»Jednom kad Neustrašivi dođu do određene granice fizičke nemoći«, kaže, »moraju otići. Ovako ili onako.«

»Kako to misliš ovako ili onako?« Srce mi tuče kao da već i samo zna odgovor s kojim se ne mogu suočiti.

»Recimo da...« kaže Tobias, »Da je smrt za neke bolje rješenje od života izvan frakcije.«

»To su budale«, kaže Edward. »Radije bih bio bez frakcije nego pripadnik Neustrašivih.«

»Sjajno onda što si završio tu gdje jesi«, Tobias hladno odgovori.

»Sjajno?« Edward frkne. »Da. Baš mi je sjajno to što sam ostao bez oka.«

»Sjećam se glasina da si ti isprovocirao taj napad«, kaže Tobias.

»O čemu pričaš?« kažem. »Pobjeđivao je, to je bilo sve, a Peter je bio ljubomoran, pa je zato...«

Opazim zlobni smiješak na Edwardovu izrazu lica i prestajem pričati. Možda ne znam sve što se događalo tijekom inicijacije.

»Bio je tu jedan prijašnji incident«, kaže Edward. »U kojem Peter nije baš dobro prošao. Ali svakako ništa što bi opravdalo nož za maslac u oko.«

»To da«, kaže Tobias. »Ako ti je zbog toga lakše, dobio je metak u ruku s udaljenosti manje od metra tijekom simulacije napada.«

I doista, čini se da je Edwardu zbog toga malo lakše jer mu se zlobni smiješak još utisnuo u lice.

»Tko je to napravio?« kaže on. »Ti?«

Tobias zavrti glavom. »Tris ga je.«

»Dobar posao«, kaže Edward.

Kimnem, no ipak osjetim mučninu od takve čestitke.

Pa dobro, ne *baš jaku* mučninu. Ipak se tu radi o Peteru.

Zurim u plamen kako obuhvaća drvo koje ga hrani. Plamen se pomiče i širi, kao i moje misli. Shvatim da nikad nisam ni vidjela starijeg pripadnika Neustrašivih. I kada sam shvatila da je moj otac bio prestar da se penje prolazima Jame. Sada to razumijem bolje, više nego što bih htjela.

»Znaš li o tome kako sada stvari stoje?« Tobias upita Edwarda. »Jesu li se svi Neustrašivi pridružili Učenima? Jesu li Iskreni poduzeli nešto?«

»Neustrašivi su se raspolovili«, kaže Edward žvačući. »Polovica Neustrašivih otišla je u sjedište Učenih, a polovica u sjedište Iskrenih. Ono što je ostalo od Nijekanja je ovdje, s nama. Ništa se još nije dogodilo. Osim onoga što se vama u međuvremenu izdogađalo.«

Tobias kimne. Malo mi je lakše sada kad znam da barem polovica Neustrašivih nisu izdajice.

Jedem žlicu za žlicom dok nisam sita. Onda nam Tobias donese prostirke i deke, a ja pronađem prazan ugao da ondje legnemo. Kada se sagne da odveže cipele, vidim simbol Dobrohotnih na njegovim leđima, grane koje se previjaju preko njegove kraljeznice. Kada se ispravi, prijeđem preko deke i obavijem ruke oko njega prelazeći prstima preko tetovaže.

Tobias zatvori oči. Vjerujem da će nas vatra koja sve slabije gori sakriti dok mu zavlačim ruku ispod majice i zamišljam tetovažu dok je gladim. Zamišljam veliko oko Učenih, vagu Iskrenih, prekrižene ruke Nijekanja i plamen Neustrašivih. Sa svojom drugom rukom prelazim preko tetovaže plamena Neustrašivih koja mu se nalazi na rebrima. Osjećam njegovo disanje na svom obrazu.

»Volio bih da smo sami«, kaže on.

»Ja gotovo uvijek to želim«, kažem ja.

Odlutam u san, nose me udaljeni zvukovi razgovora. U posljednje vrijeme lakše mi je zaspati kad sam okružena zvukovima. Mogu se usredotočiti na zvuk umjesto na misli koje mi se javljaju u glavi kada sam okružena tišinom. Buka i aktivnost utočište su onih koji tuguju i onih koji su krivi.

Kada se probudim, od vatre nije ostalo ništa osim laganog tinjanja i samo je nekoliko članova nefrakcije budno. Prođe nekoliko trenutaka prije nego što shvatim zašto sam se probudila: čula sam glasove Evelyn i Tobiasa nekoliko metara od mene. Ostanem mirna i nadam se kako neće shvatiti da sam se probudila.

»Moraš mi reći što se ovdje događa ako očekuješ da ti pomognem«, kaže on. »Iako mi još uvijek nije jasno zašto me uopće trebaš.«

Vidim Evelyninu sjenku na zidu kako leluja i treperi na slabašnom odsjaju vatre. Vitka je i jaka, baš kao i Tobias. Prstima prevrće kosu dok govori.

»Što te točno zanima?«

»Pričaj mi o onoj tablici. I karti.«

»Tvoj je prijatelj točno pretpostavio da karta i tablica predstavljaju sva naša skrovišta«, kaže ona. »Pogriješio je u vezi populacijskih brojeva... Donekle. Ti brojevi ne navode sve nefrakcijaše — samo vrlo određene. I kladim se da možeš pogoditi o kojima se to određenima radi.«

»Nisam raspoložen za pogađanje.«

Ona uzdahne. »Različiti. Dokumentiramo Različite.«

»Kako znaš tko su oni?«

»Prije simulacijskog napada dio dobrovoljne pomoći Nijekanja bavio se ispitivanjem nefrakcijaša zbog istraživanja određene genetske anomalije«, kaže ona. »Katkad je to ispitivanje uključivalo ponovno primjenjivanje testiranja. Katkad je bilo nešto složenije. No oni su nam objasnili da mi vjerojatno imamo najveću populaciju Različitih od svih skupina u gradu.«

»Ne razumijem. Zašto — «

»Zašto bi nefrakcijaši imali visoku populaciju Različitih?« Zvuči kao da se lukavo smije. »Očito je da će oni koji se ne mogu ograničiti na jedan način razmišljanja ili pasti na inicijaciji ili napustiti frakciju, zar ne?«

»To nije ono što sam mislio«, kaže on. »Želim znati zašto je *tebi* toliko važno koliko Različitih postoji?«

»Učeni traže snagu, traže ljude. To su privremeno pronašli kod Neustrašivih. Uskoro će tražiti još, a mi smo očito mjesto gdje bi mogli tražiti, osim ako ne shvate da imamo više Različitih od bilo koje druge skupine. Za slučaj da ne shvate, želim znati koliko imamo ljudi koji su otporni na simulacije.«

»Zvuči uvjerljivo«, kaže on. »Ali zašto je Nijekanje toliko željelo pronaći Različite? Nisu valjda htjeli pomoći Jeanine, zar ne?«

»Naravno da ne«, kaže ona. »No bojim se da to ne znam. Nijekanje je teško davalo bilo kakve informacije koje bi služile samo da bi se utažila znatiželja. Rekli su nam samo onoliko koliko su smatrali da trebamo znati.«

»Čudno«, Tobias promrmlja.

»Možda trebaš pitati svoga oca više o tome«, kaže ona. »On mi je prvi rekao za tebe.«

»Za mene«, kaže Tobias. »Što je rekao za mene?«

»Sumnjao je da si Različit«, kaže ona. »Uvijek te promatrao. Tvoje ponašanje. Pažljivo te promatrao. Zato sam mislila... Zato sam mislila da ćeš s njim biti siguran. Sigurniji s njim nego sa mnom.«

Tobias ništa ne kaže.

»Sada shvaćam da sam vjerojatno bila u krivu.«

Tobias još uvijek ništa ne govori.

»Voljela bih kad — « krene ona.

»Da se nisi ni usudila ispričavati se.« Glas mu se trese. »To nije nešto što možeš zakrpati jednom ili dvjema riječima i s malo grljenja ili takvim nečim.«

»U redu«, kaže ona. »U redu. Neću.«

»Zbog čega se nefrakcijaši ujedinjuju?« kaže on. »Što namjeravate?«

»Želimo zbaciti Učene«, kaže ona. »Kada ih se riješimo, nema mnogo što bi nas sprječavalo da sami osiguramo vladu.«

»I zbog toga očekuješ moju pomoć. Zbaciti jednu korumpiranu vladu i postaviti nekakvu nefrakcijašku tiraniju.« Frkne. »Nema šanse.«

»Ne želimo biti tirani«, kaže ona. »Želimo uspostaviti drukčiju vrstu društva. Društvo bez frakcija.«

Usta mi se osuše. Bez frakcija? Svijet u kojem nitko ne zna tko je niti gdje pripada? To ne mogu ni pokušati razumjeti. Mogu zamisliti jedino kaos i izolaciju.

Tobias se nasmije. »U redu. Kako planirate zbaciti Učene?«

»Katkad drastične promjene zahtijevaju drastične mjere.« Evelynina sjena pomakne rame.

»Pretpostavljam da će se dogoditi visok stupanj uništenja.«

Stresem se kad čujem riječ »uništenje«. Negdje u svojim mračnijim dubinama želim uništenje dok god su Učeni ti koji budu uništeni. No riječ za mene nosi i novo značenje, sada kada sam vidjela kako to doista izgleda: mrtva tijela obavijena u sivo ispružena preko pločnika i rubnika, vođe Nijekanja ustrijeljeni na travnjacima ispred svojih kuća, pored svojih

poštanskih sandučića. Pritisnem svoje čelo na prostirku na kojoj spavam toliko da me zaboli, samo da nema tog sjećanja, da ga nema, *nema*.

»Što se tiče toga zbog čega trebamo tebe«, kaže Evelyn. »Kako bismo to učinili, trebat ćemo pomoć Neustrašivih. Oni imaju oružje i borbeno iskustvo. Ti bi mogao premostiti jaz između nas i njih.«

»Ti misliš da sam Neustrašivima toliko važan? Nisam. Ja sam samo netko tko se ne boji puno stvari.«

»Predlažem«, kaže ona, »da *postaneš* važan.« Stoji uspravno, sjena joj se proteže od poda do stropa. »Sigurna sam da bi mogao naći načina, kada bi to želio. Razmisli o tome.«

Povuče svoju kovčavu kosu i zaveže je u čvor. »Vrata su ti uvijek otvorena.«

Nekoliko minuta kasnije on ponovno legne pored mene. Ne želim priznati da sam prisluškivala, no htjela bih mu reći da ne vjerujem Evelyn, ni nefrakcijašima, niti bilo kome tko tako mirno govori o uništenju čitave frakcije.

Prije nego što skupim hrabrosti progovoriti, njegov se dah ujednači i on zaspi.

DEVETO POGLAVLJE

RUKOM PRIJEDEM po vratu kako bih podigla kosu koja se zalijepila. Čitavo me tijelo boli, najviše noge, koje me zbog mliječne kiseline bole čak i kad mirujem. Ne mirišem baš najbolje. Trebala bih se otuširati.

Lutam hodnikom sve do zahoda. Nisam jedina koja misli na pranje — skupina žena stoji kod umivaonika, pola ih je golo, a ostale potpuno ravnodušne prema tome. Pronađem slobodni umivaonik u kutu i gurnem glavu pod slavinu, puštam hladnu vodu da mi curi iza ušiju.

»Zdravo«, kaže Susan. Pogledam u stranu. Voda mi teče niz obraz, sve do nosa. Susan nosi dva ručnika: jedan bijeli, jedan sivi, oba pohabana na rubovima.

»Zdravo«, kažem joj.

»Imam ideju«, kaže mi. Okrene mi leđa i u rukama raširi ručnik, odvajajući me od pogleda ostatka kupaonice. Uzdahnem, lakše mi je. Privatnost. Barem koliko je to moguće. Brzo se skinem i zgrabim komad sapuna koji je pored umivaonika.

»Kako si?« kaže Susan.

»Ja sam dobro.« Znam da me to pita isključivo zato što pravila frakcije to nalažu. Voljela bih kad bi sa mnom razgovarala slobodno. »Kako si ti, Susan?«

»Bolje. Therese mi je rekla da se velika skupina izbjeglica Nijekanja nalazi u jednom od skrovišta nefrakcijaša«, kaže mi Susan dok sapunam kosu.

»Da?«, kažem. Ponovno gurnem glavu ispod slavine, ovaj put masiram vlasište lijevom rukom kako bi sapun izašao. »Hoćeš li otići?«

»Da«, kaže Susan. »Osim ako trebaš moju pomoć.«

»Hvala ti na ponudi, no mislim da te tvoja frakcija treba više od mene«, kažem joj dok zatvaram slavinu. Voljela bih da se ne moram odjenuti. Prevruće je za hlače od traperi.

Ali grabim drugi ručnik s poda i brzo se brišem.

Odijevam istu crvenu majicu koju sam imala i prije. Ne želim ponovno odijevati nešto tako prljavo, no nemam drugog izbora.

»Mislim da neke pripadnice nefrakcije imaju odjeće viška«, kaže Susan.

»Vjerojatno imaš pravo. Ti si na redu.«

Stojim s ručnikom dok se Susan pere. Ruke me nakon nekog vremena počinju boljeti, no ona je za mene zanemarila bol, pa ću ja učiniti isto za nju. Voda mi prska gležnjeve dok Susan pere kosu.

»Ovo je situacija u kojoj nisam mislila da ćemo se naći zajedno«, kažem joj nakon nekog vremena.

»Kupamo se u umivaoniku napuštene zgrade, u bijegu od Učenih.«

»Mislila sam da ćemo živjeti blizu«, kaže Susan. »Ići zajedno na društvena događanja. Da će nam djeca zajedno čekati autobus do škole.«

Ugrizem se za usnu kada to spomene. Ja sam kriva, naravno, što to nikada nije bilo moguće, zbog toga što sam izabrala drugu frakciju.

»Žao mi je, nisam to mislila spominjati«, kaže ona. »Samo mi je žao što nisam obraćala više pažnje. Da jesam, možda bih shvatila što si prolazila. Bila sam sebična.«

Lagano se nasmijem. »Sušan, sve je to u redu.«

»Gotova sam«, kaže. »Možeš li mi dodati taj ručnik?«

Zatvorim oči i okrenem se da može uzeti ručnik iz mojih ruku. Kad Therese uđe u kupaonicu, savijajući kosu u pletenicu, Susan je zamoli za odjeću.

Kada napokon izađemo iz kupaonice, odjevena sam u crnu haljinu koja je toliko raširena u ramenima da mi klizi s ramena, a Susan nosi vrećaste hlače i bijelu majicu s ovratnikom kakvu nose Iskreni. Zakopča je do grla. Pripadnici Nijekanja skromni su do fizičke neudobnosti.

Kada ponovno uđem u veliku prostoriju, neki nefrakcijaši izlaze s kantama za boju i četkama. Promatram ih sve dok se vrata za njima ne zatvore.

»Tako će poslati poruku drugim nefrakcijskim skrovištima«, kaže Evelyn, stoji iza mene. »Na jednoj od ploča za oglašavanje. Šifre izvedene iz osobnih informacija — nečija najdraža boja, nečiji ljubimac iz djetinjstva.«

Nisam sigurna zašto se odlučila povjeriti mi nešto o šiframa nefrakcijaša dok se ne okrenem. Vidim poznati pogled u njezinim očima — isti je kao u očima Jeanine kad je govorila Tobiasu da je razvila serum kojim ga može kontrolirati: ponos.

»Pametno«, kažem. »Vaša ideja?«

»Zapravo jest.« Slegne ramenima, no nije me prevarila. Ona je sve samo ne nonšalantna. »Bila sam Učena prije nego što sam otišla u Nijekanje.«

»Oh«, kažem. »Nije vam odgovarao akademski život, pretpostavljam?«

Nije zagrizla. »Tako nekako, da.« Stane. »Pretpostavljam da je tvoj otac otišao zbog istih razloga.«

Gotovo se okrenem od nje kako bih završila razgovor, no njezine riječi stvaraju pritisak unutar moga uma, kao da stiže moj mozak svojim golim rukama. Zurim u nju.

»Nisi znala?« Namršti se. »Oprosti, zaboravila sam da članovi frakcija najčešće ne govore o svojim bivšim frakcijama.«

»Molim?« kažem, glas mi drhti.

»Tvoj otac bio je rođen u frakciji Učenih«, kaže ona. »Njegovi su roditelji bili prijatelji s roditeljima Jeanine Matthews, prije nego što su umrli. Tvoj otac i Jeanine zajedno su se igrali kao djeca. Promatrala sam ih kako dodaju knjige jedno drugome u školi.«

Zamišljam svoga oca kao odraslog čovjeka kako sjedi pored Jeanine, također odrasla, za stolom za ručak u mojoj staroj kantini, a knjiga stoji između njih. Pomisao je toliko luda da frknem kroz smijeh. To ne može biti istina.

Osim.

Osim činjenice da nikad nije govorio o svojoj obitelji i djetinjstvu.

Osim toga da nije imao mirno držanje nekoga tko je odrastao u Nijekanju.

Osim da je njegova mržnja prema Učenima bila toliko snažna daje tu moralo biti nešto *osobno*.

»Žao mi je, Beatrice«, kaže Evelyn. »Nisam mislila otvarati svježe rane.«

Namrštim se. »Da, jesi.«

»Kako to misliš — «

»Slušaj sad«, kažem tiho. Provjerim preko njezina ramena da Tobias nije u blizini. Vidim jedino Caleba i Susan u kutu prostorije kako si međusobno dodaju konzervu maslaca od kikirikija. Nema Tobiasa.

»Nisam glupa«, kažem joj. »Vidim kako ga pokušavaš iskoristiti. I to ću mu reći, ako to već nije sam shvatio.«

»Draga moja djevojko«, kaže ona. »Ja sam njegova obitelj. Ja samtu zauvijek. Ti si samo privremena.«

»Da«, kažem. »Mama ga je napustila, tata ga je mlatio. Kako da *ne bude* odan svojoj krvi s takvom obitelji?«

Odem, ruke mi podrhtavaju, sjedam pored Caleba na pod. Susan je sada s druge strane sobe, pomaže jednom nefrakcijašu da se očisti. Dodaje mi konzervu maslaca od kikirikija. Sjećam se zelenika u sjedištu Dobrohotnih gdje su uzgajali kikiriki. Uzgajaju ga jer je bogat bjelančevinama i masti, što je vrlo važno za nefrakcijaše. Prstom zgrabim malo maslaca i pojedem ga.

Trebam li mu reći ono što mi je Evelyn upravo rekla? Ne želim da misli da je krvni srodnik Učenima. Ne želim mu dati bilo kakav razlog da im se vraća.

Odlučim to zasad zadržati za sebe.

»Želim s tobom razgovarati o nečemu«, kaže Caleb.

Kimnem pokušavajući maknuti maslac od kikirikija s nepca.

»Susan želi posjetiti Nijekanje«, kaže on. »A to želim i ja. Želim se uvjeriti da će ona biti dobro. No tebe ne želim ostaviti.«

»U redu je«, kažem.

»Zašto ne podeš s nama?« pita me. »Siguran sam da bi te primili natrag u Nijekanje.«

I ja sam sigurna — Nijekanje ne zamjera. Ali tuga me još uvijek nije pustila i kad bih se vratila u frakciju svojih roditelja, progutala bi me.

Zavrtim glavom. »Moram ići u sjedište Iskrenih i saznati što se događa«, kažem. »Ludim ovako, ne znajući.« Prisilim se na smiješak. »Ali ti trebaš ići. Susan te treba. Čini mi se da je sada bolje, ali i dalje te treba.«

»U redu.« Caleb kimne. »Pa, pokušat ću ti se ponovno pridružiti što prije mogu. Budi oprezna, molim te.«

»Nisam li uvijek?«

»Ne, mislim da tebe bolje opisuje izraz 'nesmotrena'.«

Caleb lagano dotakne moje zdravo rame. Pojedem još malo maslaca. Tobias izađe iz muškog zahoda nekoliko trenutaka kasnije, njegove crvene košulje Dobrohotnih više nema, sada nosi crnu majicu kratkih rukava, a kratka kosa presijava mu se od vode. Oči nam se susretnu i znam da je vrijeme za polazak.

Sjedište Iskrenih dovoljno je veliko da u njega stane čitav svijet. Ili se barem meni tako čini.

To je široka cementna zgrada koja se nalazi nasuprot nečemu što je nekoć bila rijeka. Na znaku koji stoji na zgradi piše Vele odaja — nekad je pisalo »Veleprodaja«, no to i tako nije važno jer većina ljudi to mjesto zove Nemilosrdna odaja zato što su Iskreni nemilosrdni, ali pravedni. Dobro su prihvatili taj nadimak.

Ne znam što da očekujem jer nikad nisam bila unutra. Tobias i ja stojimo pred vratima i gledamo jedno u drugo.

»Krećemo«, kaže on.

Ne vidim ništa osim svog odraza u staklenim vratima. Izgledam umorno i prljavo. Prvi se puta sjetim da mi zapravo ništa od ovoga ne moramo. Mogli bismo se zavući među nefrakcijaše i pustiti druge da čiste ovaj nered. Mogli bismo biti nevažni, sigurni, zajedno.

Još uvijek mi nije pričao o razgovoru koji je sinoć imao sa svojom majkom, mislim da to ne planira učiniti. Činio se tako odlučnim da idemo u sjedište Iskrenih, dovoljno da se sada pitam planira li nešto bez moga znanja.

Ne znam zašto prolazim kroz vrata. Možda sam odlučila da kada smo već ovako daleko dogurali, možemo i pokušati shvatiti što se događa. Ali mislim da je posrijedi više od onoga što se čini. Ja sam Različita, tako da ne mogu biti nevažna, ne mogu biti nitko, ne postoji nekakva »sigurnost« i sada želim više od igre sretnog doma s Tobiasom. Očito i on misli tako.

Predvorje je prostrano i dobro osvijetljeno, s tlom prekrivenim crnim mramorom koji se proteže sve do dizala.

Bijeli mramor u središtu sobe oblikuje simbol Iskrenih: uravnoteženu vagu, simbol suprotstavljanja istine lažima. Soba je prepuna Neustrašivih čuvara.

Neustrašiva vojnkinja s povezanom rukom približava nam se s uperenim pištoljem, cijev je uperena u Tobiasa.

»Predstavite se«, kaže ona. Mlada je, no ne dovoljno da bi znala tko je Tobias.

Drugi se skupljaju iza nje. Neki od njih sumnjivo nas odmjeravaju, ostali samo znatiželjno promatraju, no ono što je najčudnije je svjetlost koju primjećujem u očima nekolicine. Prepoznaju nas. Možda znaju za Tobiasa, ali kako mogu znati tko sam ja?

»Four«, kaže on. Kimne glavom prema meni. »A ovo je Tris. Oboje Neustrašivi.«

Zjenice Neustrašive proširuju se, no ne spušta pištolj.

»Može pomoć ovdje?« upita ona. Neki od Neustrašivih istupe prema nama, no oprezno, kao da smo opasni.

»Ima li problema?« kaže Tobias.

»Jeste li naoružani?« upita ona.

»Naravno da sam naoružan«, kaže on. »Pripadnik sam Neustrašivih, zar ne?«

»Ostanite gdje jeste i stavite ruke iza glave.« Govori agresivno, kao da očekuje da ćemo odbiti. Pogledam Tobiasa. Zašto se svi ponašaju kao da ćemo ih napasti?

»Ušli smo kroz prednja vrata«, kažem polako. »Mislite da bismo tuda ušli da smo vas došli napasti?«

Tobias mi ne uzvraća pogled. Samo položi prste iza glave. Trenutak kasnije, ja učinim isto. Neustrašivi nas okružuju. Jedan od njih prepipava Tobiasove noge dok drugi uzima pištolj koji je imao u hlačama. Jedan od njih, dečko okrugloga lica s ružičastim obrazima, gleda me pogledom se unaprijed ispričavajući.

»Imam nož u stražnjem džepu hlača«, kažem mu. »Stavi ruke na mene i to ćeš požaliti.«

Promrlja nekakvu ispriku. Njegovi prsti oprezno uhvate ručku od noža, pazi da me ne dodirne.

»Što se događa?« upita Tobias.

Prva vojnkinja razmijeni poglede s nekoliko drugih vojnika.

»Žao mi je«, kaže ona. »No dobili smo naredbe da vas uhitimo kad se pojavite.«

DESETO POGLAVLJE

OKRUŽE NAS, no ne stavljaju nam lisičine, a zatim nas prate do dizala. Ma koliko god puta pitam zašto smo uhićeni, nitko ne govori ništa, čak ni ne gledaju u nas. Naposljetku prestanem s pitanjima i šutim, kao Tobias.

Idemo na treći kat gdje nas uvode u malenu sobu u kojoj je pod mramorno-bijele boje, umjesto crne. U sobi nema pokućstva osim klupe koja je do stražnjega zida. Svaka frakcija navodno ima prostorije za one koje koji prave nevolje, no nikad nisam bila u jednoj.

Vrata se iza nas zatvaraju i zaključavaju, ponovno smo sami.

Tobias sjedne na klupu, čelo mu je namršteno. Hodam naprijed-nazad ispred njega.

Kad bi znao zašto su nas ovamo stavili, rekao bi mi, tako da ne pitam. Hodam pet koraka naprijed pa pet koraka unazad, pet koraka naprijed pa opet unazad, u istom ritmu, možda mi to pomogne da nešto smislim.

Ako Učeni nisu preuzeli Iskrene — a Edward nam je rekao da nisu — zašto bi nas Iskreni uhitili? Što smo im mogli učiniti?

Ako Učeni *nisu* preuzeli, jedini pravi zločin bi bio stati na njihovu stranu. Jesam li učinila nešto što bi moglo biti protumačeno kao pristajanje na stranu Učenih? Zubima zagrizem donju usnu toliko jako da se trgnem. Da, jesam.

Ubila sam Willa. Pucala sam i na još nekoliko Neustrašivih. Bili su pod utjecajem simulacije, no možda Iskreni to ne znaju ili to ne smatraju dovoljno dobrim razlogom.

»Možeš li se smiriti, molim te?« kaže Tobias. »Nervozan sam zbog toga.«

»To me smiruje.«

Nagne se naprijed, laktovi mu počivaju na koljenima, zuri između svojih cipela. »Rana na tvojoj usnici ne misli tako.«

Sjednem pored njega s koljenima na prsima, desna ruka visi mi pored boka. Lijevom rukom stežem koljena sve čvršće i čvršće. Što sam manja, sigurnija sam.

»Katkad«, kaže on, »se brinem da mi ne vjeruješ.«

»Vjerujem ti«, kažem. »Naravno da ti vjerujem. Zašto to misliš?«

»Samo mi se ponekad čini da mi nešto tajiš. Ja sam *tebi* rekao stvari...« Zavrti glavom. »Koje nikad nisam rekao nikom drugom. Nešto te muči, a ti mi još nisi rekla što je to.«

»Puno toga se dogodilo. Znaš to«, kažem mu. »Uostalom, što je s tobom? Mogla bih isto reći za tebe.«

Dodirne mi obraz, prsti mu prolaze kroz moju kosu. Zanimaju me moje pitanje kao što sam ja zanemarila njegovo.

»Ako je u vezi tvojih roditelja«, nježno govori, »reci mi i vjerovat ću ti.«

Njegove bi oči trebale biti divlje i nemirne, s obzirom na to da smo tu gdje jesmo, no još uvijek su tamne. Podsjećaju me na poznata mjesta. Sigurna mjesta gdje bi priznanje da sam ustrijelila jednog od svojih najboljih prijatelja bilo bezbolno, gdje se ne bih bojala toga kako će me Tobias gledati kad sazna što sam učinila.

Položim svoju ruku na njegovu. »To je sve«, slabašno kažem.

»U redu«, kaže on. Dotakne moja usta svojim. Krivnja mi se koprcu u želucu.

Vrata se otvore. Nekoliko ljudi nahrupi unutra — dvojica Iskrenih s pištoljima, stariji čovjek tamnije puti koji je također iz Iskrenih, Neustrašiva koju ne prepoznajem. I tada: Jack Kang, predstavnik Iskrenih.

Prema standardima većine frakcija on je mlad za jednog vođu — tek mu je trideset devet. No prema standardima Neustrašivih, to je ništa. Eric je postao vođa Neustrašivih sa sedamnaest. Ipak, to je vjerojatno jedan od razloga zašto druge frakcije ne uzimaju naša mišljenja i odluke zaozbiljno.

Jack je zgodan, s kratkom crnom kosom i toplim zakošenim očima, poput Tori, s visokim jagodicama. Unatoč njegovu dobrom izgledu, nije poznat kao šarmantan, vjerojatno zbog toga što je Iskren, jer oni šarm smatraju obmanjivanjem. Ipak, vjerujem mu da će nam reći što se događa bez gubljenja vremena na pristojnosti. To je već nešto.

»Rekli su mi da se doimate zbunjeno oko toga zašto ste uhićeni«, kaže on. Glas mu je dubok, ali bizarno jednoličan, kao da ne bi mogao stvoriti jeku ni na dnu prazne špilje. S Tobiasa prebaci pogled na mene. »To znači da ste lažno optuženi ili dobri u pretvaranju. Jedino — «

»Za što smo optuženi?« prekinem ga.

»On je optužen za zločine protiv čovječnosti. *Ti* si optužena da si mu pomagačica.«

»Zločine protiv čovječnosti?« Tobias napokon zvuči kao da je bijesan. S gađenjem pogleda u Jacka. »Molim?«

»Vidjeli smo videosnimke napada. *Vodili* ste simulaciju napada«, kaže Jack.

»Kako ste mogli vidjeti snimku? Uzeli smo podatke«, kaže Tobias.

»Uzeli ste jednu kopiju podataka. Sve snimke sjedišta Neustrašivih koje su snimljene za vrijeme napada bile su poslone na druga računala diljem grada«, kaže Jack. »Sve što smo mi vidjeli je da ste vodili i *nju* kako biva skoro ubijena od batina prije nego što se predala. Tada si se ti zaustavio, imali ste prilično iznenadno ljubavničko pomirenje i zajedno ste ukrali tvrdi disk. Jedan od mogućih razlog za to je da je simulacija bila svršena i vi niste htjeli da je se dočepamo.«

Skoro prasnem u smijeh. Moj veliki herojski čin, jedina važna stvar koju sam ikad učinila, a oni misle da sam radila za Učene kada sam to učinila.

»Simulacija nije završila«, kažem. »Mi smo je *zaustavili*, vi — «

Jack podigne ruku. »Ne zanima me što sada imate za reći. Istina će izaći na vidjelo kada vas oboje budemo ispitali serumom istine.« Christina mi je jednom pričala o serumu istine. Rekla je da je najteži dio inicijacije Iskrenih bio davanje iniciranim serumu istine i zatim ispitivanje o osobnim podacima pred svima u frakciji. Ne trebam pretraživati svoje najdublje, najmračnije dijelove kako bih znala da je istinosni serum posljednja stvar koju želim imati u tijelu.

»Serum istine?« Zavrtim glavom. »Ne. Nema šanse.«

»Nešto skrivaš?« kaže Jack, podiže obje obrve.

Želim mu reći da svatko tko ima barem trunku dostojanstva želi zadržati neke stvari za sebe, no ne želim ga učiniti sumnjičavim. Zavrtim glavom.

»Onda u redu.« Pogleda na sat. »Sada je podne. Ispitivanje će biti u sedam sati. Ne pokušavajte se pripremiti za njega. Ne možete zatajiti informacije dok ste pod utjecajem serumu istine.«

Okrene se na peti i izađe iz sobe.

»Kakav ugodan čovjek«, kaže Tobias.

Skupina naoružanih Neustrašivih prati me do kupaonice rano popodne. Ne žirim se, puštam da mi ruke pocrvene u vreloj vodi i žirim u svoj izraz lica. Kada sam bila dio Nijekanja, nije mi bilo dopušteno gledati u zrcala. Mislila sam da se čovjekov izgled može mnogo promijeniti za tri mjeseca. No ovaj put za promjenu je trebalo svega nekoliko dana.

Izgledam starije. Možda je to do kratke kose ili mi se na licu vide svi nedavni događaji kao kakva maska. Bilo kako bilo, uvijek sam mislila da ću biti sretna ako prestanem izgledati kao djevojčica. Ali sada, sve što osjećam je knedla u grlu. Nisam više kći svojih roditelja, onakva kakvu su oni poznavali. Neće me ni upoznati, takvu kakva sam sada.

Okrećem se od zrcala i dlanovima otvaram vrata koja vode u hodnik. Tobias nalikuje sebi iz vremena kada sam ga upoznala — crna majica kratkih rukava, kratka kosa, strog izraz lica. Kada god bih ga vidjela, ispunio bi me nervoznim uzbuđenjem. Sjećam se kada sam ga uhvatila za ruku na izlazu iz sobe za trening, samo na nekoliko trenutaka, sjećam se kako smo zajedno sjedili na kamenju pokraj jame i osjećam trunku čeznutljivosti za tim kako je bilo prije.

»Gladna?« kaže on. Ponudi mi sendvič na tanjuru koji stoji pored njega.

Uzimam ga i sjednem naslanjajući glavu na njegovo rame. Sve što nam preostaje je čekati, to i činimo. Jedemo dok hrane ne nestane. Sjedimo dok nam ne postane neudobno.

Tada legnemo jedno do drugog na podu, ramena nam se dodiruju, žirim u isti dio bijelo obojenog stropa.

»Što mi se bojiš reći?« kaže on.

»Bilo što. Sve. Ne želim ponovno proživljavati ništa od toga.«

Kimne glavom. Zatvaram oči i pretvaram se da spavam. U sobi ne postoji nikakav sat tako da ne mogu odbrojavati minute preostale do ispitivanja. Ovdje kao da vrijeme ni ne postoji, ali ipak ga osjećam, pritišće me dok se približava sedam sati, pritišće me prema dolje, prema mramornom podu.

Možda vrijeme ne bi bilo tako težak pritisak da nema te krivnje koju nosim — kriva sam što znam istinu i skrivam je tamo gdje je nitko ne može vidjeti, čak ni Tobias. Možda se ne bih trebala toliko bojati toga da sve kažem jer će iskrenost učiniti da se osjećam lakše.

S vremenom ipak zaspim jer se naglo trgnem i probudim na zvuk vrata kako se otvaraju. Nekoliko Neustrašivih stupi unutra dok se mi dižemo na noge, a jedna od njih kaže moje ime. Christina se progura pored ostalih i zagrlj me. Njezini prsti zabiju se u moje ranjeno rame, pa viknem.

»Dobila metak«, kažem. »U rame. Joj.«

»Oh, Bože!« Puste me iz zagrljaja. »Oprosti, Tris.«

Ne izgleda kao Christina koje se sjećam. Kosa joj je kratka, kao u mladića, a koža joj je sivkaste boje umjesto tople smeđe. Nasmiješi mi se, no smiješak ne dopire iz njezinih očiju koje se još uvijek doimaju umorno. Pokušam joj uzvratiti osmijeh, no suviše sam napeta. Christina će biti prisutna na mom ispitivanju. Čut će što sam učinila Willu. Nikad mi neće oprostiti. Osim ako se ne oduprem serumu, osim ako ne ugušim istinu — ako budem mogla.

No je li to ono što stvarno želim? Želim li da se ta rana u meni gnoj i zauvijek?

»Jesi li dobro? Čula sam da si ovdje, pa sam tražila da te pratim«, kaže mi dok izlazimo iz sobe. »Znam da nisi ništa takvo učinila. Ti nisi izdajica.«

»Dobro sam«, kažem joj. »I hvala ti. Kako si ti?«

»Oh, ja...« Glas joj odluta i ugrize se za usnu. »Jeli ti tko rekao da... Mislim, sad možda nije vrijeme, ali...«

»Što? Što je bilo?«

»Pa... Will je poginuo u napadu«, kaže ona.

Uputi mi zabrinut pogled, pogled koji nešto očekuje. Što očekuje?

Oh. Jane trebam znati da je Will mrtav. Mogla bih glumiti emocije, no vjerojatno to ne bih mogla učiniti uvjerljivo. Najbolje je priznati da sam već znala. No ne znam kako da joj to objasnim bez da joj kažem sve.

Odjednom mi je mučno. Razmišljam li doista o tome kako da obmanjujem svoju prijateljicu?

»Znam«, kažem joj. »Vidjela sam ga na monitorima dok je bio u kontrolnoj sobi. Tako mi je žao, Christina.«

»Aha.« Kimne glavom. »Pa... Drago mi je što već znaš. Doista ti to nisam htjela reći ovako, nasred hodnika.«

Kratki zvuk smijeha. Tračak osmijeha. Ne pristaju joj kao nekad.

Postrojimo se u dizalo. Osjetim kako Tobias zuri u mene— zna da nisam vidjela Willa na monitorima, a on nije znao da je Will mrtav. Zurim ravno ispred sebe i pretvaram se da me njegove oči ne žare.

»Ne brini se zbog seruma istine«, kaže ona. »Lako je. Jedva da znaš što se događa dok si pod utjecajem seruma. Tek kad ponovno dođeš k sebi, shvatiš što si rekla. Meni su ga dali dok sam bila mala. To je prilično uobičajeno kod Iskrenih.«

Drugi Neustrašivi u dizalu pogledavaju jedni druge. U normalnim okolnostima netko bi je vjerojatno opomenuo zbog toga što govori o svojoj staroj frakciji, no ovo nisu normalne okolnosti. Christina u skoroj budućnosti neće pratiti svoju najbolju prijateljicu, koju sada sumnjiče za izdaju, na javno ispitivanje.

»Jesu li svi drugi dobro?« kažem. »Uriah, Lynn, Marlene?«

»Svi su ovdje«, kaže ona. »Osim Uriahova brata, Zekea, koji je s drugim Neustrašivima.«

»Molim?« Zeke, koji me osigurao i vezao na spuštanju s vrha zgrade, izdajnik?

Dizalo se zaustavi na posljednjem katu i tamo izađemo.

»Znam«, kaže ona. »Nitko nije mogao vjerovati.«

Uzima me za ruku i vodi me prema vratima. Hodamo kroz hodnik popločen crnim mramorom — vjerojatno je lako izgubiti se u sjedištu Iskrenih jer zapravo sve izgleda isto. Prođemo kroz još jedan hodnik, kroz dvostruka vrata.

Izvana je Nemilosrdna odaja zdepasta zgrada s povišenjem u središtu vrha zgrade. Iznutra je to povišenje šuplja prostorija visine od tri kata, s praznim prostorima u zidovima umjesto prozora. Tamno je nebo bez zvijezda iznad mene. Ovdje je podni mramor bijele boje s crnim simbolom Iskrenih u središtu sobe, a zidovi su osvijetljeni redovima prigušenih žutih svjetiljki tako da se čitava prostorija prigušeno sjaji. Svaki glas ovdje stvara jeku.

Većina Iskrenih i preostali Neustrašivi već su se okupili. Neki od njih sjede na visokim klupama koje su postavljene po tribinama oko uglova prostorije, no nema dovoljno mjesta za sve, tako da su ostali skupljeni oko simbola Iskrenih. U središtu simbola, između dvije vage,

nalaze se dvije prazne stolice. Tobias me primi za ruku. Prepletem svoje prste s njegovima. Naši Neustrašivi čuvari vode nas do središta prostorije gdje nam dobrodošlicu iskazuju u najboljem slučaju mumljanjem, a u najgorem slučaju, podsmijehom.

Opazim Jacka Kanga kako sjedi na tribini u prednjem redu. Tamnopusi starac istupi prema nama, crna mu je kutija u rukama.

»Moje je ime Niles«, kaže on. »Bit ću vaš ispitivač. Vi — « prstom pokaže Tobiasa. »Vi ćete prvi. Molim vas, istupite...«

Tobias stisne moju ruku, zatim je pusti, ja ostanem s Christinom na rubu simbola Iskrenih. Zrak u prostoriji je topao— vlažni, ljetni zrak sumraka — ali menije ipak hladno.

Niles otvori crnu kutiju. U kutiji su dvije injekcije, jedna za Tobiasa, druga za mene. Niles iz džepa vadi antiseptičku maramicu i ponudi je Tobiasu. Nismo se gnjavili takvim stvarima kod Neustrašivih.

»Mjesto za injekciju nalazi se u vašem vratu«, kaže Niles.

Sve što čujem, dok Tobias stavlja antiseptik na svoju kožu, jest vjetar. Niles istupi naprijed i gurne injekciju u Tobiasov vrat, istiskujući mu tekućinu mutne plave boje u vene.

Posljednji put kad sam vidjela da to netko čini Tobiasu bilo je kod Jeanine, kada ga je podvrgnula novoj simulaciji, simulaciji koja je djelovala čak i na Različite — ili je barem tako mislila.

Tada sam mislila da sam ga zauvijek izgubila.

Zadrhtim.

JEDANAESTO POGLAVLJE

»POSTAVIT ĆU VAM niz jednostavnih pitanja da se priviknete na serum dok ne počne djelovati u potpunosti«, kaže Niles. »Idemo sad. Kako se zovete?«

Tobias sjedi s pogrbljenim ramenima i glavom spuštenu prema dolje kao da mu je vlastito tijelo preteško. Mrko gleda i meškolji se u stolici pa kroz zube odgovori: »Four.«

Možda pod utjecajem seruma nije moguće lagati, već odabrati koju verziju istine reći: Four jest njegovo ime, ali on se tako ne zove.

»To je nadimak«, kaže Niles. »Koje je vaše pravo ime?«

»Tobias«, kaže on.

Christina me gurne laktom. »Jesi li ti to znala?«

Kimnem glavom.

»Tobiase, kako se zovu vaši roditelji?«

Tobias otvori usta kako bi odgovorio, a onda zatvori čeljust kao da želi zaustaviti riječi da izađu.

»Zašto je to važno?« Tobias pita.

Iskreni oko mene mumljaju nešto jedni drugima, neki od njih mrko gledaju. Pogledam Christinu s podignutom obrvom.

»Vrlo je teško odmah ne odgovoriti na pitanja pod serumom«, kaže ona, »To znači da ima izrazito jaku volju. I nešto skriva.«

»To možda nije bilo važno prije, Tobiase«, kaže Niles, »no sada jest, kad ste odbili odgovoriti na pitanje. Imena vaših roditelja, molim vas.«

Tobias zatvori oči. »Evelyn i Marcus Eaton.«

Prezimana su samo dodatna identifikacija, koriste se samo da bi se izbjegla zbrka u službenim dokumentima. Kada stupamo u brak, jedan supružnik mora preuzeti prezime drugog ili oboje preuzimaju novo prezime. Iako možemo prenositi naša obiteljska imena u frakcije, rijetko ih spominjemo.

Ipak, svi prepoznaju Marcusovo prezime. To je očito iz žamora koji se širi po prostoriji nakon što je Tobias progovorio. Svi Iskreni znaju da je Marcus jedan od najutjecajnijih vladinih službenika, a neki su od njih zasigurno pročitali članak koji je Jeanine objavila, onaj o Marcusovoj okrutnosti prema vlastitom sinu. To je bila jedna od njezinih rijetkih istinitih tvrdnji. I tako sada svi znaju da je taj sin Tobias.

Tobias Eaton moćno je ime.

Niles pričekava zatišje i potom nastavlja. »Znači, vi ste transfer, zar ne?«

»Da.«

»Transfer iz Nijekanja u Neustrašive?«

»Da«, napadno odgovori Tobias. Trebao bi se smiriti; previše toga odaje. Što on manje želi odgovoriti na pitanje, to će Niles biti odlučniji u izvlačenju odgovora.

»Jedna je od svrha ovog ispitivanja utvrđivanje vaše odanosti«, kaže Niles, »pa vas stoga moram pitati — zašto ste promijenili frakciju?«

Tobias zuri u Nilesa, ne otvara usta. Trenuci prolaze u potpunoj tišini. Što se duže pokušava othrvati serumu, to mu je teže: obrazi mu se počinju žariti, disanje mu je brže i teže.

U prsima me probada kada ga vidim takvog. Pojediniosti njegova djetinjstva trebaju ostati njegovi, ako on to tako želi. Iskreni su okrutni što to izvlače iz njega, što mu uzimaju slobodu.

»Ovo je užasno«, bijesno kažem Christini. »Nije u redu.«

»Što?« kaže ona. »To je jednostavno pitanje.«

Zavrtime glavom. »Ne razumiješ.«

Christina mi uputi maleni smiješak. »Stvarno ti je stalo do njega.«

Previše sam zaokupljena promatranjem Tobiasa da bih joj odgovorila.

Niles kaže: »Pitat ću ponovno. Važno je da znamo koliko ste odani svojoj izabranoj frakciji. Zašto ste se transferirali u Neustrašive, Tobiase?«

»Da bih se zaštitio«, kaže Tobias. »Promijenio sam frakciju kako bih se zaštitio.«

»Da bi se zaštitili od čega?«

»Od svog oca.«

Svi razgovori u prostoriji utihnu, a tišina koju to ostavlja iza sebe, gora je od žamora. Očekujem da će Niles nastaviti s izvlačenjem odgovora, no ne nastavlja.

»Hvala vam na vašoj iskrenosti«, kaže Niles. Iskreni ponavljaju tu frazu, poluglasno. Oko mene svi izgovaraju »Hvala vam na vašoj iskrenosti« različitim intonacijama i glasovima, a moj gnjev počinje popuštati. Prošaptane riječi kao da izražavaju Tobiasu dobrodošlicu zato što je prihvatio i riješio se svoje najmračnije tajne.

Možda ih ne pokreće sama okrutnost, već jednostavno želja za shvaćanjem. No zbog toga mi nije lakše prihvatiti to da će mi uskoro dati serum.

»Jeste li odani svojoj trenutnoj frakciji, Tobiase?« upita Niles.

»Moja je odanost sa svakim tko ne podupire napad na Nijekanje«, odgovori on.

»Kad smo već kod toga«, kaže Niles. »Mislim da se trebamo pozabaviti onime što se tog dana dogodilo. Čega se sjećate u vezi simulacije?«

»Nisam bio pod simulacijom, u početku«, kaže Tobias. »Na meni nije radila.«

Niles se kratko nasmije. »Kako to mislite, nije *radila*?«

»Jedna od osnovnih karakteristika Različitih jest da su im umovi otporni na simulacije«, kaže Tobias. »A ja sam Različit. Tako da simulacija nije radila.«

Još žamora. Christina me gurne laktom.

»Jesi li i ti?« kaže mi na uho, tako da nitko drugi ne čuje. »Jesi li zbog toga bila budna?«

Pogledam je. Proteklih nekoliko mjeseci bojala sam se riječi »Različita«, užasavala se toga da bi bilo tko to mogao otkriti. No to neću više moći skrivati. Kimnem glavom. Oči joj se rašire, gotovo izvan kapaka. Ne mogu odgonetnuti njezin izraz lica. Je li to šok? Ili strah? Strahopoštovanje?

»Znaš li što to znači?« pitam je.

»Čula sam o tome dok sam bila mlađa«, kaže šaptom punim poštovanja.

To je definitivno strahopoštovanje.

»To je bilo poput fantastične priče«, kaže ona. »Postoje ljudi s posebnim moćima među nama! Takvim moćima.«

»Pa, to nije fantazija i nije baš toliko posebno«, kažem. »Poput simulacije straha — bila si svjesna dok si bila u njoj i mogla si njome manipulirati. Za mene je tako u svakoj simulaciji.«

»Ali, Tris«, kaže ona, stavlja ruku na moj lakat. »To je *nemoguće*.«

U središtu je prostorije Niles podignuo ruke i sada pokušava utišati mrmljanje publike, no previše je žamora — neki neprijateljski, neki prestrašeni, neki prepuni strahopoštovanja, kao Christinin. Napokon Niles ustaje i vikne: »Ako se ne stišate, morat ćete otići!«

Napokon sav žamor prestaje. Niles sjedne.

»Znači«, kaže on. »Kada kažete 'otporni na simulacije', što pod tim zapravo mislite?«

»U većini slučajeva, to znači da smo svjesni tijekom simulacija«, kaže Tobias. Čini se da mu je pod utjecajem seruma lakše odgovarati na činjenična pitanja nego ona koja se tiču emocija. Sada uopće ne zvuči kao da je pod serumom, iako ga pogrbljeno držanje i odsutan pogled odaju. »No simulacija napada bila je drukčija, to je bio drukčiji serum, serum koji je imao odašiljače na velike daljine. Očito ti odašiljači uopće nisu djelovali na Različite jer sam se tog jutra probudio potpuno svoj.«

»Kažete da u početku niste bili pod utjecajem simulacije. Možete li objasniti što pod tim mislite?«

»Pod tim mislim da su me otkrili i odveli Jeanine, a ona mi je injekcijom ubrizgala verziju simulacijskog seruma koja je bila namijenjena Različitima. Bio sam svjestan i u toj simulaciji, no to mi nije puno pomoglo.«

»Videosnimke iz sjedišta Neustrašivih prikazuju da ste *vodili* simulaciju«, kaže mračno Niles. »Kako to možete objasniti?«

»Kada je neka simulacija aktivna, oči vam još uvijek vide i procesuiraju stvarni svijet, no vaš mozak ih više ne razumije. Doduše, na nekoj razini, mozak vam još uvijek zna što vidite i gdje se nalazite. Ta nova simulacija snimila je moje emocionalne reakcije na vanjske podražaje«, kaže Tobias, kratko zatvarajući oči, »i zatim je promijenila izgled tih podražaja. Svoje neprijatelje vidio sam kao prijatelje, svoje prijatelje kao neprijatelje. Mislio sam da radim na tome da isključim simulaciju. A zapravo sam primao naređenja kako da je održim.«

Christina kimne na Tobiasove riječi. Osjećam se mirnije kada vidim da većina u publici čini isto. To je dobra strana seruma istine. Tobiasovo svjedočenje zbog toga je neosporivo.

»Vidjeli smo snimke onoga što se naposljetku dogodilo u kontrolnoj sobi«, kaže Niles, »no to nam je ipak zbunjujuće. Molim vas, opišite nam to.«

»Netko je ušao u sobu i ja sam mislio da je to Neustrašiva vojnkinja koja me pokušava zaustaviti u naumu da uništim simulaciju. Borio sam se s njom i...« Tobias mračno gleda, bori se. »... I tada je ona stala, a ja sam bio zbunjen. I da sam bio budan, bio bih zbunjen. Zašto bi se predala? Zašto me jednostavno nije ubila?«

Njegove oči traže moje kroz gomilu lica. Srce mi se penje u grlo; obrazi mi se žare.

»Još uvijek ne razumijem«, nježno govori, »kako je znala da bi to upalilo.«

Žari me u vrhovima prstiju.

»Mislim da su moji sukobljeni osjećaji zbunili simulaciju«, kaže on. »A onda sam čuo njezin glas. Nekako, to mi je pomoglo da se izborim protiv simulacije.«

Oči mi se žare. Pokušavala sam ne misliti na taj trenutak, kada sam mislila da sam ga izgubila i kada sam mislila da ću uskoro umrijeti, kada je jedino što sam željela bilo osjetiti njegovo srce kako tuče. Tako i sada, pokušavam ne misliti na to; treptanjem gušim suze u očima.

»Napokon sam je prepoznao«, kaže on. »Vratili smo se u kontrolnu sobu i zaustavili simulaciju.«

»Kako se zove ta osoba?«

»Tris«, kaže on. »To jest, Beatrice Prior.«

»Jeste li je poznavali prije nego što se to dogodilo?«

»Jesam.«

»Bio sam njezin instruktor«, kaže on. »A sada smo zajedno.«

»Imam posljednje pitanje«, kaže Niles. »U frakciji Iskrenih, prije nego što osobu prihvatimo u našu zajednicu, moraju se potpuno razotkriti. Budući da se nalazimo u teškoj situaciji, to moramo tražiti i od vas. Dakle, Tobiase Eatone: zbog čega u životu najviše žalite?

Pogledam ga, od vrha do pete, njegove izgažene tenisice, njegove duge prste i ravne obrve.

»Žalim...« Tobias kimne glavom i uzdahne. »Žalim zbog svog izbora.«

»Kojeg izbora?«

»Izbora Neustrašivih«, kaže on. »Rođen sam za Nijekanje. Planirao sam napustiti Neustrašive, živjeti bez frakcije. Ali tada sam upoznao *nju* i... I osjećao sam kao da s tim izborom mogu napraviti još nešto više.«

Nju.

Na trenutak kao da gledam drugu osobu koja sjedi u Tobiasovoj koži, osobu čiji život nije tako jednostavan kao što sam mislila. Želio je napustiti Neustrašive, ali ostao je zbog mene. Nikada mi to nije rekao.

»Izabрати Neustrašive da bih pobjegao od oca bio je čin kukavičluka«, kaže on. »Žalim taj kukavičluk. To znači da ne zaslužujem svoju frakciju. I uvijek ću to žaliti.«

Očekujem da će Neustrašivi početi psovati, možda krenuti prema stolici, htjeti ga pretući. Oni su sposobni i za luđe stvari od toga. Ali oni to ne čine. Stoje u kamenoj tišini, kamenih lica, zure u mladog čovjeka koji ih nije izdao, no nikada nije osjećao da njima pripada.

Na trenutak svi šutimo. Ne znam tko počinje šaptati; čini se da dolazi niotkud, ni od koga. No netko kaže: »Hvala ti na iskrenosti«, i ostali u sobi to ponove.

»Hvala ti na iskrenosti«, šapću.

Ne pridružujem im se.

Ja sam jedina stvar koja ga je zadržavala u frakciji koju je kanio napustiti. Nisam vrijedna toga.

Možda zaslužuje znati.

Niles stoji u središtu prostorije s injekcijom u ruci. Zbog svjetla koje je iznad, čini se kao da igla sjaji. Posvuda oko mene Neustrašivi i Iskreni čekaju da istupim i istresem pred njih čitav svoj život.

Ponovno mi se ista misao vrati: *Možda se mogu oduprijeti serumu.* No ne znam trebam li pokušati. Zbog ljudi koje volim, možda je bolje da sve priznam.

Ukočenim korakom hodam do središta prostorije dok se Tobias povlači. Dok prolazimo jedno pored drugog, hvata me za ruku i stišće je. Zatim ode i ostajemo samo ja i Niles i injekcija. Brišem svoj vrat antiseptičkim rupčićem, no kada Niles krene prema meni s iglom, povlačim se.

»Radije bih to učinila sama«, kažem s ispruženom rukom. Više nikad neću dopustiti da mi netko drugi daje takve injekcije, ne nakon što sam dopustila Ericu da mi ubrizga serum simulacije napada nakon posljednjeg testa Neustrašivih. Time ne mogu promijeniti sadržaj injekcije, no na ovaj način barem sam vlastiti instrument uništenja.

»Znate li kako se to radi?« kaže on podižući gustu obrvu.

»Znam.«

Niles mi ponudi injekciju. Potražim venu u svom vratu, stavljam iglu i ubrizgam tekućinu. Jedva da osjetim bol. Previše Sam nabijena adrenalinom.

Netko istupi prema meni s kantom za smeće i ja bacim injekciju unutra. Osjetim učinke seruma odmah potom. Krv u mojim venama kao da postaje olovo. Gotovo se srušim pri hodu do stolice — Niles me mora uhvatiti za ruku i voditi me k stolici. Nekoliko trenutaka poslije mozak mi se potpuno utišava. *O čemu sam mislila?* Kao da i nije važno. Ništa nije važno osim stolice na kojoj sjedim i čovjeka koji je pored mene.

»Kako se zovete?« kaže on.

Istog trenutka kad čujem pitanje, izgovaram odgovor. »Beatrice Prior.«

»Ali služite se imenom Tris?«

»Tako je.«

»Kako se zovu vaši roditelji, Tris?«

»Andrew i Natalie Prior.«

»Vi ste, također, transfer?«

»Da«, kažem, no s nekoliko novih misli u glavi. *Također?* Također znači da se misli na još nekoga, a u ovom slučaju na Tobiasa. Mrštim se dok pokušavam zamisliti Tobiasa, no sada mi je teško silom prizvati njegovu sliku u glavi. Ipak, nije toliko teško da to ne mogu. Vidim ga, a onda bljesak, i vidim ga kako sjedi u istoj stolici u kojoj i ja sada sjedim.

»Dolazite iz Nijekanja? I izabrali ste Neustrašive?«

»Da«, ponovno odgovorim, ali toga puta, ta riječ zvuči nekako grubo. Ne znam zašto.

»Zašto ste postali transfer?«

To pitanje je složenije, no ipak znam odgovor. *Nisam bila dovoljno dobra za Nijekanje* mi je na vrhu jezika, no druga rečenica je zamijeni: *Željela sam biti slobodna*. Obje su istinite. Želim reći obje stvari. Držim se za rukohvate stolice dok se pokušavam sjetiti gdje sam i što radim. Vidim ljude oko sebe, ali ne znam zašto su oni ovdje.

Naprežem se, kako sam se nekad naprezala kad bi mi odgovor na ispitno pitanje bio na vrhu jezika, ali ga se ipak ne bih sjećala. Zatvarala bih oči i zamišljala stranicu udžbenika gdje se odgovor nalazio. Nekoliko se trenutaka mučim, no ipak mi ne uspijeva; ne sjećam se.

»Nisam bila dovoljno dobra za Nijekanje«, kažem mu, »a željela sam biti slobodna. Pa sam odabrala Neustrašive.«

»Zašto niste bili dovoljno dobri?«

»Jer sam bila sebična«, kažem.

»Bili ste sebični? To znači da više niste?«

»Naravno da jesam. Moja majka je govorila da su svi sebični«, odgovorim, »ali postala sam manje sebična dok sam bila u Neustrašivima. Otkrila sam da postoje ljudi za koje bih se borila. Za koje bih čak i umrla.« Taj odgovor me iznenađuje — ali zašto? Skupljam usne na trenutak. Jer je to istina. Ako to kažem ovdje, to mora biti tako.

Ta pomisao pruži mi djelić koji mi je nedostajao u tijeku misli. Ovdje sam na detektoru laži. Sve što kažem je istina. Osjetim kapljicu znoja kako mi klizi niz leđa.

Detektor laži. Serum istine. Moram se podsjetiti. Previše je lako izgubiti se u iskrenosti.

»Tris, možete li nam, molim vas, reći što se dogodilo na dan napada?«

»Probudila sam se«, kažem, »i svi su bili pod utjecajem simulacije. Pa sam glumila sve dok nisam pronašla Tobiasa.«

»Što se dogodilo nakon što ste se ti i Tobias razdvojili?«

»Jeanine je dala da me ubiju, no moja majka me spasila. Ona je nekad pripadala Neustrašivima, tako da je znala pucati iz pištolja.« Tijelo mi je sada otežalo, ali mi više nije hladno. Osjećam nešto jako teško u prsima, nešto još gore od tuge, još gore od žaljenja.

Znam što dolazi. Moja je majka poginula i ja sam zatim ubila Willa; pucala sam u njega; ubila sam ga. »Odvrtila je pažnju vojnicima Neustrašivih tako da bih mogla pobjeći i oni su je ubili«, kažem. *Neki od njih potrčali su za mnom, pa sam ih ubila.* Ovdje ima Neustrašivih, oko mene, ubila sam nekoliko Neustrašivih, ne bih o tome ovdje trebala govoriti.

»Nastavila sam bježati«, kažem, »i onda...« *I onda je Will krenuo za mnom. I ubila sam ga.* Ne, ne. Osjetim znoj na licu. »I pronašla sam svog oca i brata«, naprežem se dok govorim. »Smislili smo plan da uništimo simulaciju.«

Rub rukohvata urezuje mi se u dlan. Zatajila sam dio istine. Zasigurno se to broji kao laž.

Borila sam se protiv seruma. I u tom trenutku, pobijedila sam. Trebala bih osjećati zadovoljstvo. Umjesto toga, osjećam kako me ponovno pritišće težina onoga što sam učinila.

»Ušli smo u sjedište Neustrašivih, a moj otac i ja otišli smo gore, do kontrolne sobe. Bilo je pucnjave i moj je otac poginuo«, kažem. »Stigla sam do kontrolne sobe i tamo je bio Tobias.«

»Tobias kaže da ste se borili s njim, no tada ste se zaustavili. Zašto?«

»Jer sam shvatila da će jedno od nas morati ubiti drugu osobu«, kažem, »a nisam ga htjela ubiti.«

»Predali ste se?«

»Ne!« dreknem. Zavrtim glavom. »Ne, ne tako. Sjetila sam se nečega što sam učinila u mojoj simulaciji krajolika straha, za vrijeme inicijacije Neustrašivih... U simulaciji, neka žena od mene je zahtijevala da ubijem svoju obitelj, a ja sam njoj dopustila da mene ustrijeli umjesto njih. Tada je upalilo. Mislila sam...« Uštipnem se za vrh nosa. Glava me počinje boljeti, gubim kontrolu i misli mi se same pretvaraju u riječi. »Bila sam tako izvan sebe, no sve o čemu sam mogla misliti bilo je da nečega tu ima, da postoji snaga u tome. I nisam ga mogla ubiti tako da sam morala pokušati.«

Treptanjem tjeram suze iz očiju.

»Znači simulacija uopće nije djelovala na vas?«

»Ne.« Dlanom otirem oči, otirem suze kako mi ne bi pale na obraze, tamo gdje ih svi mogu vidjeti.

»Ne«, ponovno kažem. »Ne, ja sam Različita.«

»Čisto da razjasnimo«, kaže Nils. »Vi tvrdite da su vas zamalo ubili Učeni... A tada ste se borili i probili u sjedištu Neustrašivih... I uništili simulaciju?«

»Da«, kažem.

»Mislim da govorim za sve«, kaže on, »kada kažem da ste zaslužili titulu Neustrašive.«

Čujem povike koji dolaze iz lijevog kuta prostorije, vidim obrise šaka kako se lelujuju u tami. Moja frakcija, zove me.

Ali ne, nisu u pravu, ja nisam hrabra, ja nisam hrabra, pucala sam u Willa i to ne mogu priznati, ne mogu to ni priznati...

»Beatrice Prior«, kaže Niles, »za čime najviše žalite?«

Za čime žalim? Ne žalim to što sam odabrala Neustrašive, niti što sam napustila Nijekanje. Čak ne žalim ni što sam ubila čuvare koji su bili ispred kontrolne sobe jer toliko je važno bilo da uđem.

»Žalim...«

Pogledom napuštam Nilesa i lutam po sobi, sve dok ne nađem Tobiasa. Lice mu je bez izraza, usta su mu čvrsta i pravilna, pogled mu je prazan. Ruke drži preklopljene na prsima, skuplja šake toliko da su mu vrhovi prstiju bijeli. Pored njega stoji Christina. U prsima me steže i ne mogu disati.

Moram im reći. Moram reći istinu.

»Will«, kažem. To zvuči kao uzdah, kao da je to ime netko izvukao direktno iz moje utrobe. Sada povratka više nema.

»Ja sam ubila Willa«, kažem, »dok je bio pod utjecajem simulacije. Ja sam ga ubila. On je krenuo ubiti mene, no ja sam ubila njega. Svog prijatelja.«

Will, sa svojim naborom među obrvama, sa zelenim očima koje su podsjećale na celer i sposobnošću da iz glave recitira manifest Neustrašivih. U trbuhu osjećam bol toliko jaku da gotovo jauknem. Boli me kad ga se sjetim. Boli me posvuda.

A tu je i još nešto, nešto što prije nisam shvatila. Bila sam voljna umrijeti prije nego ubiti Tobiasa, no to mi nikad nije palo na pamet kada sam ubila Willa. Odlučila sam pucati na Willa u djeliću sekunde.

Osjećam se kao da sam gola. Nisam shvatila da sam nosila svoje tajne kao oklop sve dok nisu nestale, a sada me svi vide kakva doista jesam.

»Hvala vam na vašoj iskrenosti«, kažu oni.

Ali Christina i Tobias ništa ne govore.

DVANAESTO POGLAVLJE

DIŽEM SE SA STOLICE. Ne osjećam vrtoglavicu kao prije trenutak; serum počinje slabiti. Rulja se pomiče i ja tražim vrata. Nemam naviku bježati od ovakvih stvari, no od ovoga želim pobjeći.

Svi počinju izlaziti iz sobe, osim Christine. Ona stoji tamo gdje je i prije bila, ruke skuplja u šake. Pogledi nam se susretnu, a ipak, njezin pogled je nekako odsutan. Oči su joj prepune suza, a ipak ne plače.

»Christina«, kažem, no jedine riječi koje mi padaju na pamet — *oprosti mi* — zvuče više kao uvreda nego kao isprika. Oprosti kažeš kad nekoga slučajno udariš laktom, kad nekoga prekineš u nečemu. Ovo je više od toga.

»Imao je pištolj«, kažem joj. »Krenuo je pucati na mene. Bio je pod utjecajem simulacije.«

»Ubila si ga«, kaže ona. Riječi joj zvuče teže od uobičajenoga govora, kao da su se širile kroz njena usta prije nego ih je rekla. Nekoliko me trenutaka gleda kao da me ne prepoznaje, a onda spusti pogled.

Mlađa djevojka iste boje kože i iste visine primi je za ruku — Christinina mlađa sestra. Vidjela sam je na Dan posjeta, prije tisuću godina. Od seruma mi se njihova slika muti pred očima, iako su to možda samo suze.

»Jesi li dobro?« kaže Uriah koji izlazi iz gomile, dotiče mi rame. Nisam ga vidjela još od prije simulacije napada, no ne mogu smoći snage pozdraviti ga.

»Jesam.«

»Hej .« Stisne mi rame. »Učinila si što si morala, zar ne? Da bi nas spasila od ropstva Učenih. I ona će to s vremenom shvatiti. Kada tuga prođe.«

Nemam snage ni kimnuti glavom. Uriah mi se nasmiješi i zatim ode. Nekoliko me Neustrašivih usput pozdravi, dotiču me i mrmljaju riječi koje zvuče kao zahvalnost, ili kao komplimenti, ili kao ohrabrivanje. Drugi me izbjegavaju i drže se podalje, promatraju me skupljenim, sumnjivim pogledima.

Tijela u crnim odijelima rastapaju se posvuda oko mene. Prazna sam. Sve što je u meni bilo, izašlo je.

Tobias stoji pored mene. Pripremim se na njegovu reakciju.

»Možemo razgovarati o tome sutra«, kaže mi. Tiho. Tišina je opasna kod Tobiasa.

»U redu.«

Prebacuje svoju ruku preko mojih ramena. Moja ruka pronalazi njegov bok, privučem ga k sebi. Čvrsto ga se držim dok zajedno hodamo prema dizalu.

Pronalazi nam dva kreveta negdje na kraju hodnika. Ležimo udaljeni nekoliko centimetara, ne razgovaramo.

Kada se uvjerim da je zaspao, iskradem se iz kreveta i hodam niz hodnik, prolazim pokraj usnulih Neustrašivih. Pronalazim vrata koja vode do stubišta.

Dok se penjem stubu po stubu, kada me noge počinju žariti i kada mi se pluća počinju boriti za zrak, tada po prvi put osjetim olakšanje u posljednjih nekoliko dana. Možda mi dobro ide trčanje na ravnom tlu, no stube su ipak nešto drugo. Masiram grč u tetivi i pokušavam nadoknaditi malo izgubljenoga zraka kada prođem dvanaesti kat. Smiješim se neumoljivom žarenju koje mi je u nogama i plućima. Jedna bol protiv druge boli. Nema baš previše smisla.

Dok dođem do osamnaestog kata, noge kao da su mi se pretvorile u tekućinu. Vučem noge prema prostoriji u kojoj sam bila ispitivana. Sada je prazna, no klupe u stilu amfiteatra još uvijek su tamo, kao i stolica na kojoj sam sjedila. Mjesečina isijava iza magličastih oblaka.

Stavljam ruke na naslon stolice. Obična je: drvena, malo škripava. Čudno je kako je nešto tako jednostavno moglo biti tako ključno u mojoj odluci da uništim jednu od svojih najvažnijih veza i oštetim drugu.

Dovoljno je strašno što sam ubila Willa, s tim da nisam mislila dovoljno brzo da smislim drugo rješenje. Sada se moram nositi sa sudovima drugih, kao i sa sudom o sebi samoj, a činjenica je da ništa više — čak ni ja — neće biti kao prije.

Iskreni pjevaju hvalospjeve istini, ali ne govore ljudima o tome kakav danak ona uzima.

Rub stolice zabija mi se u dlanove. Stiskala sam je jače nego što sam mislila. Zurim u nju na trenutak, a onda je podignem i položim s nogama u zraku na svoje zdravo rame. U kutu prostorije tražim ljestve ili stube kojima bih se popela. Sve što vidim su klupe amfiteatra kako stoje visoko iznad tla.

Prilazim najvišoj klupi i podignem stolicu visoko iznad glave. Jedva da dodiruje rub ispod jedne ograde. U skoku gurnem stolicu prema gore i ona se prihvati za ogradu. Rame me boli — ne bih se trebala služiti tom rukom — no trenutno su mi na umu druge stvari.

Skočim, zgrabim rub i drhtavim se rukama podignem. Zamahnem nogom gore, povučem ostatak tijela na tribinu. Kada se popnem, ostajem tamo ležati neko vrijeme udišući zrak, a zatim ga ponovno izdišući.

Stojim na rubu, pod lukom onoga što je nekad bio prozor i gledam prema gradu. Mrtva rijeka obavija se oko zgrade i potom nestaje. Most prekriven izbljedjelom crvenom bojom proteže se preko blatnjave vode. Preko vode su zgrade, većina ih je prazna. Teško je povjerovati daje nekoć bilo dovoljno ljudi u gradu da se te zgrade napune.

Na trenutak si dopuštam prisjetiti se ispitivanja. Tobiasov prazan izraz lica; njegov bijes koji je uslijedio nakon toga, bijes koji je potisnuo zbog toga da ne bih poludjela. Christinin odsutni pogled. Šapati: »Hvala vam na vašoj iskrenosti.« Lako njima reći jer ono što sam učinila ne utječe na njih.

Zgrabim stolicu i bacam je preko ruba. Ispustim slabašan povik. To polako postaje vika, zatim vrištanje, a onda stojim na rubu Nemilosrdne odaje, vrištim iz sve snage dok stolica reže zrak na putu prema dolje, vrištim dok me grlo ne počne boljeti.

Tada stolica udari u tlo, razbije se poput krhkih kostiju. Sjednem na rub, naginjem se van i zatvorim oči.

I tada pomislim na Ala.

Pitam se koliko je dugo Al stajao na rubu Jame Neustrašivih prije nego što se bacio u nju.

Sigurno je dugo tamo stajao, praveći popis svih strašnih stvari koje je učinio — to što me zamalo ubio bila je jedna od tih stvari — kao i popis svih dobrih i hrabrih stvari koje nije učinio, i onda na kraju zaključio da je umoran. Umoran, ne samo od života već od samog postojanja. Umoran od toga što je Al.

Otvaram oči i zurim u komade stolice koje nazirem na tlu. Prvi mi se put čini da razumijem Ala. Dosta mi je živjeti kao Tris. Učinila sam loše stvari i one su sada dio onoga što ja jesam. Većinu mi se vremena čini da su to jedine stvari koje ja jesam.

Naginjem se naprijed, držim se za prozor jednom rukom. Još nekoliko centimetara i moja težina povukla bi me dolje. Ne bih se mogla zaustaviti. No ne mogu to učiniti. Moji roditelji izgubili su svoje živote zbog ljubavi prema meni. To da izgubim život bez dobrog razloga, bio bi strašan način da im se odužim za njihovu žrtvu, bez obzira na to što sam učinila.

»Neka te krivnja pouči kako se trebaš ponašati sljedeći put«, rekao bi moj otac.

»Volim te. Bez obzira na sve«, rekla bi moja majka.

Dio mene želi ih istisnuti iz sjećanja kako ne bih morala biti tužna što ih više nema. No preostali dio mene boji se tko bih bila da nije njih.

Oči mi se pune suzama dok se spuštam natrag u prostoriju za ispitivanje.

Vraćam se u svoj krevet rano ujutro i Tobias je već budan. Okreće se i hoda prema dizalima, ja ga slijedim jer znam da je to ono što želi. Stojimo u dizalu, jedno pored drugog. Čujem zvonjavu u svojim ušima.

Dizalo se spusti na drugi kat i ja se počinjem tresti. Najprije ruke, zatim prsni koš, sve dok maleni trnci ne prostruje čitavim mojim tijelom i ja ne znam načina kako da ih zaustavim. Stojimo između dizala, odmah iznad još jedne naslikane vage, simbola Iskrenih. Taj simbol i Tobias ima na svojim leđima. Ne gleda u mene dugo vremena. Stoji s rukama prekrštenima na prsima i spuštenom glavom sve dok ja to više ne mogu podnijeti, sve dok mi se ne učini da bih mogla zavrištati. Trebala bih nešto reći, no ne znam što bih rekla. Ne mogu se ispričavati jer sam samo rekla istinu, a ne mogu promijeniti istinu u laž. Ne mogu se ispričavati.

»Nisi mi rekla«, kaže on. »Zašto?«

»Jer nisam...« Zavrtim glavom. »Nisam znala kako bih ti rekla.«

Namrgodi se. »To je prilično *lako*, Tris — «

»Oh, naravno«, kažem mu kimajući glavom. »To je *tako* lako. Sve što sam morala je prići ti i reći: 'Oh, znaš što, ustrijelila sam Willa, krivnja me sada izjeda do kosti, nego, što ima za doručak?' Tako? *Tako?*« Odjednom je to previše, previše za zadržati u sebi. Suze mi naviru u oči, vičem. »Zašto *ti* ne pokušaš ubiti jednog od svojih najboljih prijatelja i onda živjeti s posljedicama?«

Prekrivam lice rukama. Ne želim da me vidi kako ponovno jecam. Dodirne mi ramena.

»Tris«, kaže mi, ovoga puta nježno. »Žao mi je. Nisam se trebao pretvarati da razumijem. Mislim samo...« Neugodno mu je na trenutak. »Volio bih da si mi vjerovala dovoljno da mi kažeš takve stvari.«

Vjerujem ti, to je ono što želim reći. Ali to nije istina — nisam mu vjerovala dovoljno da će me voljeti unatoč užasnim stvarima koje sam učinila. Ne vjerujem da to itko može, no to nije njegov problem već moj.

»Mislim«, kaže mi, »morao sam saznati od *Caleba* da si se zamalo utopila u spremniku vode. Ne čini li ti se to malo čudno?«

Taman kada sam se kanila ispričati.

Jako trljam i brišem obraze vrhovima svojih prstiju i zurim u njega.

»Ima još čudnijih stvari«, kaŕem mu trudeći se da mi glas ne zvuči teško. »Kao recimo saznati da je navodno mrtva majka tvog dečka još uvijek živa i to moraš saznati *tako da je osobno upoznaš*. Ili čuti njegove planove da se pridruŕi ljudima bez frakcije o kojima ti on ništa ne kaŕe. To mi se čini malo čudno.«

Skine ruke s mojih ramena.

»Ne pretvaraj se da je ovo samo moj problem«, kaŕem. »Ako ja tebi ne vjerujem, ne vjeruješ ni ti meni.«

»Mislio sam da ćemo prije ili kasnije doći do toga«, kaŕe on. »Moram li ti odmah sve govoriti?«

Bijes me preplavi toliko da nekoliko trenutaka ne mogu govoriti. Obrazi mi se zaŕare od vrućine.

»Zaboga, *Four!*« viknem. »Ti meni ne ŕeliš odmah sve govoriti, ali ja tebi moram reći sve istog časa? Ne vidiš Ukoliko je to glupo?«

»Kao prvo, nemoj to ime koristiti kao oruŕje protiv mene«, kaŕe mi dok upire prstom u mene.

»Takoder, nisam planirao pridruŕiti se nefrakcijašima, samo sam razmišljao o tome. Da sam odlučio tako, rekao bih ti. I naposljetku, bilo bi drukčije da si mi doista kasnije kanila reći mi što se dogodilo s Willom, no očitó to nije bilo tako.«

»Ja sam ti rekla istinu o Willu!« kaŕem. »To nije bio serum, to sam bila ja, ja sam ti rekla jer sam tako htjela.«

»O čemu to govoriš?«

»Bila sam budna. Dok je serum djelovao. Mogla sam lagati; mogla sam ti to zatajiti. Ali nisam jer sam mislila da zasluŕuješ znati istinu.«

»Kakav naćin da mi kaŕeš!« kaŕe mi dureći se. »Pred stotinom ljudi! Jako intimno!«

»Aha, znaći nije dovoljno to što sam ti rekla, nego to mora biti i u pravoj atmosferi?« kaŕem mu podignutih obrva. »Da sljedeći put skuham malo čaja u nekom ugodno osvjetljenom prostoru?« Tobias ispusti frustrirani uzdah i okrene se od mene, napravi nekoliko koraka. Kada se ponovno okrene prema meni, obrazi su mu crvenkasti i mrljavi. Ne sjećam se da sam ikad prije vidjela da je promijenio boju lica.

»Katkad«, kaŕe mi tiho, »nije baš lako biti s tobom, Tris.« Odvрати pogled.

ŕelim mu reći da znam da nije lako, da vjerojatno ne bih prebrodila prošli tjedan da nije bilo njega. No ipak samo zurim u njega dok mi srce lupa u ušima.

Ne smijem mu reći da ga trebam. Ne smijem ga trebati, i to je to — doista, ne možemo trebati jedno drugo jer tko zna koliko ćemo dugo oboje poŕivjeti u ovome ratu?

»ŕao mi je«, kaŕem mu dok me bijes napušta. »Trebala sam biti iskrena s tobom.«

»To je to? To je sve što imaš reći?« Namršti se.

»Što još ŕeliš da kaŕem?«

On samo zavrti glavom. »Ništa, Tris. Ništa.«

Gledam ga kako odlazi. Osjećam kao da se u meni otvorio nekakav prostor koji se širi tolikom brzinom da bih se mogla raspasti.

TRINAESTO POGLAVLJE

»OK, A KOG VRAGA TI radiš ovdje?« nečiji me glas upita.

Sjedim na madracu u jednom od hodnika. Došla sam ovamo kako bih nešto obavila, no izgubila sam se u mislima kada sam došla, pa sam jednostavno ostala sjediti. Pogledam gore. To je Lynn — koju sam upoznala kada mi je stala na nogu u dizalu dok smo se penjali na zgradu Hancock — ona stoji iznad mene s visoko podignutim obrvama. Kosa joj je narasla — još uvijek je kratka, no više joj ne vidim golo tjeme.

»Sjedim«, kažem. »Zašto?«

»Zato što si smiješna, eto zato.« Ona uzdahne. »Uzmi svoje stvari. Ti si Neustrašiva i vrijeme je da se počneš tako ponašati. Dovodiš nas na loš glas kod Iskrenih.«

»Kako to postižem?«

»Jer se ponašaš kao da nas ne poznaješ.«

»Samo činim Iskrenima uslugu.«

»Christina.« Lynn frkne. »Ona je zaljubljena djevojčica. Ljudi umiru. To se događa u ratu. Shvatit će ona to s vremenom.«

»Da, ljudi umiru, no ne ubiju ih često najbolji prijatelji.«

»Kako god.« Lynn nestrpljivo uzdahne. »Hajde.«

Ne vidim razloga zašto bih odbila. Ustajem se i slijedim je kroz splet hodnika. Brzo se kreće, teško mi je držati korak.

»Gdje je tvoj strašni dečko?« kaže ona.

Usne mi se napuće kao da sam upravo kušala nešto gorko. »Nije on strašan.«

»Naravno da nije.« Ona se nasmije.

»Ne znam gdje je.«

Slegne ramenima. »Pa, možeš i za njega pokupiti jedan ležaj. Pokušavamo zaboraviti onu djecu Neustrašivih — Učenih, onu kopilad. Ponovno se organizirati.«

Nasmijem se. »Kopilad Neustrašivih — Učenih, ha?«

Otvori vrata i uđemo u prostoriju koja me podsjeća na predvorje ove zgrade. Nije čudo da su podovi crne boje, s golemim bijelim simbolom u samom središtu prostorije, no većinu prostora zauzimaju ležajevi, kreveti na kat. Neustrašivi muškarci, žene i djeca su posvuda, a nijednog pripadnika Iskrenih nema na vidiku.

Lynn me vodi do lijeve strane prostorije, prolazimo između redova ležaja. Pogleda dječaka koji sjedi najednom od donjih kreveta — nekoliko je godina mlađi od nas, pokušava odvezati čvor na svojim vezicama.

»Hec«, kaže ona, »morat ćeš pronaći drugi ležaj.«

»Što? Nema šanse«, kaže on bez gledanja u nas. »Neću se *ponovno* seliti samo zato što ti želiš imati noćne razgovore s jednom od svojih glupih prijateljica.«

»Ona mi nije prijateljica«, Lynn drekne. Ja se skoro nasmijem. U pravu je — prva stvar koju je učinila nakon što me upoznala je da mi je nagazila stopalo. »Hec, ovo je Tris. Tris, ovo je moj mali brat. Hector.«

Na zvuk moga imena, glava mu se iznenada podigne prema gore i on zuri u mene otvorenih usta.

»Drago mi je«, kažem ja.

»Ti si *Različita*«, kaže on. »Mama mi je rekla da te se klonim jer možeš biti opasna.«

»Aha. Ona je velika, strašna *Različita* i ona će ti raznijeti glavu samo moćima svog mozga«, kaže Lynn zabijajući mu kažiprst između očiju.

»Nemoj mi reći da doista *vjeruješ* u sve te djetinjarije o *Različitima*.«

On pocrveni i uzme nekoliko svojih stvari s gomile pored kreveta. Krivo mi je što se mora seliti dok ne vidim kako baca svoje stvari na krevet koji je udaljen samo nekoliko mjesta.

»Ja sam mogla biti tamo«, kažem. »Mislim, spavati tamo.«

»Da, znam.« Lynn se naceri. »Zaslужio je to. Nazivao je Zekea izdajnikom, rekao je to Uriahu u lice. To je istina, ali to ne znači da se mora zbog toga ponašati kao kreten. Mislim da Iskreni utječu na njega. Misli da može reći što god želi, kad god to želi. Hej, Mar!«

Marlene proviri glavom iza jednog od kreveta i nasmiješi mi se otkrivajući zube.

»Hej, Tris!« kaže Marlene. »Dobro došla. Što je bilo, Lynn?«

»Možeš li od mlađih cura uzeti nešto odjeće, po jedan komad?« Lynn dodaje: »Ne baš samo majice. Hlače, donje rublje, možda par cipela?«

»Naravno«, kaže Marlene.

Spustim svoj nož pokraj donjeg kreveta.

»Na kakve si to 'djetinjarije' mislila?« kažem.

»*Različiti*. Ljudi s posebnim moždanim moćima? Hajde, molim te.« Slegne ramenima. »Znam da ti *vjeruješ* u to, ali ja ne.«

»Kako onda objašnjavaš da ostajem budna tijekom simulacija?« kažem. »Ili to da se odupirem?«

»Mislim da vođe nasumično odabiru ljude i za njih mijenjaju simulacije.«

»Zašto bi to činili?«

Mahne mi rukom ispred lica. »Odvraćanje pažnje. Toliko razmišljaš o *Različitima* — kao moja mama — da zaboravljaš razmišljati o tome što vođe rade. To je samo drukčija vrsta misaone kontrole.«

Njezine oči zaobilaze moje, šuta mramorni pod vrhom svoje cipele. Pitam se prisjeća li se posljednjega puta kada je bila pod utjecajem misaone kontrole. Tijekom simulacije napada. Bila sam toliko fokusirana na to što se dogodilo Nijekanju da sam gotovo potpuno zaboravila na to što se dogodilo Neustrašivima. Stotine djece Neustrašivih probudili su se i otkrili crni znak ubojstva na sebi, a to za sebe nisu ni odabrali.

Odlučim da se neću prepirati s njom. Ako želi vjerovati u zavjeru vlade, mislim da je u tome ne mogu razuvjeriti. Morala bi to sama iskusiti.

»Evo mene s odjećom«, kaže Marlene, približava se našem krevetu. U rukama drži hrpu naslagane odjeće, visine njezina torza, koji mi nudi s ponosnim pogledom na licu. »Lynn, malo sam pritislula i tvoju sestru da mi da jednu haljinu. Imala je tri.«

»Imaš sestru?« upitam Lynn.

»Imam«, kaže ona, »osamnaest joj je godina. Ona je bila inicirana zajedno s Fourom.«

»Kako se zove?«

»Shauna«, kaže ona. Gleda Marlene. »*Rekla* sam joj da nijedna od nas neće trebati haljinu uskoro, no kao i obično, nije me slušala.«

Sjećam se Shaune. Ona je bila jedna od ljudi koja me dočekala pri spuštanju sa zgrade.

»Mislim da bi bilo lakše boriti se u haljini«, kaže Marlene lupkajući se po bradi. »Noge bi se mogle slobodnije kretati. I koga briga ako ti netko vidi donje rublje dok ih gaziš i razbijaš?«

Lynn ušuti, prepoznaje to kao briljantnu ideju, no ne može se natjerati da prizna.

»Kakvo su to priče o pokazivanju donjeg rublja?« kaže Uriah obilazeći krevet na kat. »Što god da je, ja sam za.«

Marlene ga udari u ruku.

»Neki od nas idu do Hancock tornja večeras«, kaže Uriah. »Sve biste trebale poći. Polazimo u deset.«

»Spuštanje?« kaže Lynn.

»Ne. Izvidnica. Čuli smo da Učeni drže upaljena svjetla čitavu noć, bit će lakše vidjeti što rade kroz prozore.«

»Ja idem«, kažem.

»Ja isto«, kaže Lynn.

»Što? Aha. I ja«, kaže Marlene, smiješi se Uriahu. »Idem po hranu. Želiš poći sa mnom?«

»Može«, kaže on.

Marlene nam maše dok njih dvoje odlaze. Prije je poskakivala dok je hodala, kao da je cupkala. Sada su joj koraci pravilniji — možda elegantniji, možda, no više nema te djetinje radosti na koju me ona podsjeća. Pitam se što je činila dok je bila pod simulacijom.

Lynn napući usta.

»Što je bilo?« kažem joj.

Lynn napravi grimasu s ustima.

»Što?« pitam je.

»Ništa«, ona naprasito odgovori. Zavrti glavom. »Samo se u zadnje vrijeme puno druže.«

»Sada su mu potrebni svi prijatelji koje može pronaći, koliko mi se čini«, kažem. »S obzirom na Zekea i sve to.«

»Da. Kakva je to noćna mora bila. Bio je ovdje jedan dan, a drugi...« Uzdahne.

»Bez obzira koliko dugo obučavaš nekoga da bude hrabar, nikad ne znaš je li osoba zaista hrabra dok se doista nešto i ne dogodi.«

Oči joj pronalaze moje. Nikad nisam primjećivala kako su čudne, zlatno-smeđe boje. I sada kada joj je kosa već malo izrasla, i njezina ćelavost nije prva stvar što na njoj vidim, primjećujem i njezin skladan nos, pune bokove — privlačna je bez da se trudi to i biti. Na trenutak joj zavidim, a onda se sjetim da ona to vjerojatno mrzi i da je zbog toga obrijala glavu.

»Ti jesi hrabra«, kaže ona. »Ne trebaš čuti mene kako ti to govorim jer ti to već znaš. Ali želim da znaš to da sam toga svjesna.«

Daje mi kompliment, ali ja još uvijek osjećam kao da me upravo pljusnula nečim.

Tada dodaje: »Nemoj zabrljati.«

Nekoliko sati poslije, nakon što sam ručala i malo odrijemala, sjedim na rubu kreveta kako bih promijenila zavoj na svom ramenu. Skidam majicu kratkih rukava, ostajem u potkošulji — mnogo je Neustrašivih čuvara ovdje, skupljaju se između ležaja, međusobno pričaju viceve i smiju se. Upravo završim s nanošenjem ljekovite otopine na bolno mjesto kada začujem vikanje i smijeh. Uriah juri kroz prolaz između kreveta, nosi Marlene na svojim leđima. Ona mi mahne u prolazu, lice joj je crveno.

Lynn, koja sjedi na susjednom krevetu, frkne. »Ne shvaćam kako se može *nabacivati* s obzirom na sve što se događa.«

»Trebao bi se samo mrgodan vucarati okolo?« kažem joj posežući preko ramena kako bih pritisnula zavoj na kožu. »Možda možeš i nešto naučiti od njega.«

»Baš se prava javila«, kaže ona. »Ti si ta koja se uvijek duri. Trebali bi te početi zvati Beatrice Prior, Kraljica Dramske Tragedije.«

Ustajem se i udaram je u ruku, žešće nego u šali, mekše nego zaozbiljno. »Kuš tamo.«

Bez da me pogleda, zabije mi rame u krevet. »Ne primam naredbe od Ukočenih.«

Primijetim lagani smiješak na njezinim usnama, a onda sama moram suspregnuti smijeh.

»Spremna za polazak?« kaže Lynn.

»Kamo idete?« kaže Tobias ubacujući se između svojega kreveta i mojega kako bi stao u naš red. Usta su mi suha. Nisam s njim razgovarala čitav dan, nisam sigurna što bih sad očekivala. Hoće li biti neugodno ili će se sve nastaviti normalno?

»Na vrh tornja Hancock kako bismo špijunirali Učene«, kaže Lynn. »Hoćeš ići s nama?«

Tobias me pogleda. »Ne, imam neke stvari za srediti ovdje. Ali budite oprezne.«

Kimnem. Znam zašto Tobias ne želi ići — Tobias izbjegava visine, gdje god je to moguće. Dotakne mi ruku, zaustavlja me na trenutak. Postajem napeta — nije me dotaknuo od naše svađe — i zatim me pušta.

»Vidimo se poslije«, prošapne. »Nemoj učiniti ništa glupo.«

»Hvala ti na povjerenju«, kažem mu namršteno.

»Nisam tako mislio«, kaže on. »Mislim da ne dopustiš da netko drugi učini nešto glupo. Tebe će poslušati.«

Naginje se kao da će me poljubiti, a tada kao da mu se učini da to nije pametno i povuče se grizući usnicu. Mala gesta, no ipak mi se čini kao odbijanje. Izbjegnem njegov pogled i potrčim za Lynn.

Lynn i ja hodamo kroz hodnik prema dizalima. Neki Neustrašivi počeli su označavati zidove obojenim četverokutima. Sjedište im je Iskrenih poput labirinta i žele se ovdje naučiti orijentirati, ja zasada znam jedino kako doći do najopćenitijih mjesta: spavaonica, kantina, predvorje, soba za ispitivanje.

»Zašto su svi napustili sjedište Neustrašivih?« upitam je. »Izdajice nisu ovdje, zar ne?«

»Ne, oni su u sjedištu Učenih. Otišli smo jer sjedište Neustrašivih ima najviše nadzornih kamera od svih područja u gradu«, kaže Lynn. »Znali smo da Učeni vjerojatno mogu pristupiti svim snimkama, kao i da bi nama trebalo jako dugo da pronađemo sve kamere tako da nam se najbolje učinilo otići.«

»Pametno.«

»Imamo svoje trenutke.«

Lynn zabije prst u gumb za prvi kat. Zurim u naše odraze na vratima. Lynn je viša od mene za nekoliko centimetara, a iako to njezina vrećasta odjeća pokušava sakriti, vidim da joj je tijelo vrlo lijepo oblikovano.

»Što je?« kaže ona mršteći se.

»Zašto si obrijala glavu?«

»Zbog inicijacije«, kaže ona. »Volim Neustrašive, no dečki iz Neustrašivih ne vide djevojke iz svoje frakcije kao prijetnju. Bilo mi je dosta toga. Pa sam mislila, ako baš ne budem toliko nalikovala djevojci, možda će me gledati drukčije.«

»Mislim da si njihovo podcjenjivanje iskoristila kao oružje.«

»Da, a što onda? Da se pretvaram da padam u nesvijest svaki put kada se nešto strašno dogodi?« Lynn zakoluta očima. »Misliš da uopće nemam dostojanstva ili što?«

»Mislim da je pogreška Neustrašivih nedostatak lukavosti«, kažem joj. »Ne moraš uvijek lupati ljude u lice s činjenicom kako si jaka.«

»Možda bi se od sada trebala odijevati u plavo«, kaže ona, »ako ćeš se govoriti kao Učena. Uostalom, ti radiš isto, samo bez brijanja glave.«

Izađem iz dizala prije nego što kažem nešto što ću zažaliti. Lynn brzo oprašta, ali se brzo i raspali, kao i većina Neustrašivih. Kao i ja, osim onog dijela o »brzom opraštanju«.

Kao i obično, nekolicina Neustrašivih s velikim puškama prebačenima preko leđa marširaju naprijed-nazad ispred vrata, vrebaju uljeze. Ispred njih stoji malena skupina mladih Neustrašivih, tamo su Uriah, Marlene, Lynnina sestra Shauna i Lauren — koja je obučavala inicirane rođene u Neustrašivima, kao što je Four obučavao transfere za vrijeme inicijacije. Uho joj sjaji dok pomiče glavu — potpuno je prekriveno naušnicama.

Lynn se iznenada zaustavi i ja joj nagazim na petu. Ona opsuje.

»Kako si šarmanтна«, kaže Shauna, smiješeći se Lynn. Ne dijele previše sličnosti, osim smeđe boje kose, no Shaunina kosa seže do brade, baš kao i moja.

»Da, to mi je cilj. Biti šarmanтна«, odgovori Lynn.

Shauna zagrlji Lynn preko ramena. Čudno je vidjeti Lynn sa sestrom — vidjeti nju povezanu s bilo kim drugim. Shauna me pogledava, osmijeh joj se smanjuje. Izgleda sumnjičavo.

»Bok«, kažem joj jer nemam što drugo za reći.

»Bok«, kaže ona.

»Oh, Bože, mama je i tebe šćepala, zar ne.« Lynn prekrije lice jednom rukom.

»Shauna — «

»Lynn. Hajde molim te šuti, barem jednom«, kaže Shauna ne skidajući pogled s mene. Čini se napeta, kao da misli da bih je mogla napasti svakoga časa. Sa svojim posebnim moćima uma.

»Oh!«, kaže Uriah, spašava me. »Tris, poznaješ li Lauren?«

»Znamo se«, kaže Lauren prije nego što uspijem odgovoriti. Glas joj je oštar i jasan, kao da više na njega, no čini se da ona uvijek tako zvuči. »Išla je kroz moj krajolik straha tijekom inicijacije. Vjerojatno me poznaje i bolje nego što bi trebala.«

»Stvarno? Mislio sam da će transferi ići kroz Fourov krajolik straha«, kaže Uriah.

»Kao da bi on to ikome dopustio«, kaže ona frkćući.

Nešto unutar mene postaje toplo i meko. *Meni* je dopustio ući.

Tada vidim odsjaj plave boje iznad Laurenina ramena i pokušam proviriti kako bih bolje vidjela što je to iza nje.

Tada grune paljba.

Staklena vrata razmrskaju se u komadiće. Neustrašivi vojnici s plavim povezima oko ruku stoje vani na pločniku, nose puške kakve nikad nisam vidjela, puške koje emitiraju uske plave zrake svjetla iznad cijevi.

»Izdajnici!« netko vrisne.

Neustrašivi potežu svoje oružje, gotovo istodobno. Ja nemam oružje pa se saginjem iza zida Neustrašivih ispred mene, čujem staklo kako pucketa ispod mojih nogu, povlačim nož iz stražnjeg džepa hlača.

Posvuda oko mene, ljudi padaju. Članovi moje frakcije. Moji najbliži prijatelji. Svi padaju — zacijelo su mrtvi ili umiru — jer mi gromoglasni praskovi odjekuju u ušima.

Tada stanem. Jedna od plavih zraka uperena je u moja prsa. Bacam se u stranu kako bih se maknula s linije vatre, no nisam dovoljno brza.

Pištolf opali. Padam.

ČETRNAESTO POGLAVLJE

BOL SE PRETVARA U tupo mrtvilo. Guram ruku ispod jakne kako bih opipala ranu.

Ne krvarim. No sila onog pucnja oborila me s nogu tako da me nešto sigurno pogodilo. Prstima gladih rame, osjetim tvrdu kvrgu tamo gdje mi je koža nekoć bila glatka.

Čujem pucketanje na podu odmah pored svoga lica, vidim metalnu čahuru veličine šake kako se kotrlja i zaustavlja pored moje glave. Prije nego što je stignem maknuti, bijeli dim izlazi s obje strane čahure. Kašljem, bacam čahuru od sebe dalje u predvorje. To nije jedina čahura koju su bacili — druge su posvuda, ispunjavaju prostoriju dimom koji ne guši i ne peče. Zapravo mi jedino zamagljuje vid na nekoliko trenutaka, prije nego što potpuno ispari.

Zbog čega su se time poslužili?

Posvuda oko mene leže Neustrašivi vojnici, oči su im zatvorene. Mrkim pogledom posvuda pretražujem Uriaha — čini se da ne krvari. Ne vidim nikakvu ranu u blizini njegovih vitalnih organa što znači da nije mrtav. Što ga je onesvijestilo? Pogledam preko lijevog ramena, vidim Lynn kako leži u čudnom, napola skvrčenom položaju. Ona je također u nesvijesti. Neustrašivi izdajnici ušetaju u predvorje s uperenim puškama. Odlučim da ću učiniti što i uvijek činim kad nisam sigurna što se događa: ponašati se kao i svi drugi. Pustim da mi glava padne na pod i zatvaram oči. Srce mi divlje udara dok koraci Neustrašivih dolaze bliže i bliže, škripe po mramornom podu. Zagrizem jezik kako bih suspregnula jecaj bola kad mi jedan od njih nagazi na ruku.

»Ne znam zašto ih sve jednostavno ne možemo prostrijeliti u glavu«, kaže jedan od njih. »Ako nema vojske, mi pobjeđujemo.«

»A čuj, Bobe, pa ne možemo sad ubiti *baš sve*«, netko odgovori hladnim glasom.

Dlačice na leđima nakostriješe mi se. Prepoznala bih taj glas bilo gdje. To je Ericov glas, glas vođe Neustrašivih.

»Ako nema ljudi, nema ni uvjeta da bi se stvorili uvjeti za život«, nastavi Eric. »A ionako tvoj posao nije da postavljaš pitanja.« Glasno zapovijeda. »Pola u dizala, pola na stubišta, lijevo i desno! Idemo!«

Pištolj se nalazi nekoliko metara od mene, s lijeve strane. Kada bih otvorila oči, mogla bih zapucati na njega prije nego što se snađe. No nema jamstva da mogu dotaknuti pištolj bez da se ponovno ne uspaničarim.

Čekam dok ne čujem posljednje korake kako nestaju u dizalu ili na stubištu prije nego što otvorim oči. Čini se da su svi u predvorju onesviješteni. Kakvo god to uspavljujuće sredstvo bilo, mora izazivati neku vrstu simulacije, inače ja ne bih jedina bila budna. To nema smisla — kosi se s pravilima simulacije koja su mi poznata — no nemam sad vremena razmišljati o tome.

Zgrabim svoj nož i ustajem se, pokušavajući ignorirati bol u ramenu. Trčim do jedne od mrtvih Neustrašivih izdajnica pored vrata. Bila je sredovječna; vidim sjede vlasi u njezinoj kosi. Pokušavam ne gledati rupu od metka u njezinu čelu, no čini se da prigušena svjetla sjaje na nečemu što se čini kao kost, mučno mi je od toga.

Misli. Ne zanima me tko je bila, ni kako se zvala, ni koliko je imala godina. Važna mi je jedino plava vrpca koju je nosila oko ruke. Moram se usredotočiti na to. Pokušavam plavu tkaninu zakačiti prstom, no ne uspijevam. Čini se da je vrpca ušivena na crnu jaknu. Morat ću i nju uzeti.

Otkopčam svoju jaknu i bacim je preko njezina lica, tako da ne moram zuriti u nju. Tada otkopčavam njezinu jaknu i počinjem je skidati, najprije lijevu ruku, zatim desnu ruku, škrgućući zubima dok pokušavam svući jaknu s njezina teškog tijela.

»Tris!« netko kaže. Okrenem se s jaknom u jednoj ruci i nožem u drugoj. Sklonim nož — Neustrašivi koji su nas napali, nisu ih imali, ne želim biti sumnjiva.

Uriah stoji iza mene.

»Različiti?« pitam ga. Ovo nije vrijeme za šokiranost.

»Da«, kaže on.

»Uzmi si jaknu«, kažem ja.

Spusti se u čučanj pored jednog mrtvog izdajnika Neustrašivih, ovaj izgleda mlađe, ne izgleda dovoljno staro čak ni da bi bio član Neustrašivih. Trgnem se kad vidim njegovo mrtvo, blijedo lice. Netko tako mlad ne bi trebao biti mrtav; nije uopće trebao biti ovdje.

Lice mi se žari od gnjeva, navlačim na sebe ženu jaknu. Uriah stavlja svoju, usta mu imaju čudan izraz.

»Oni su ti koji su mrtvi«, kaže mi tiho. »Nešto u vezi toga ti se ne čini u redu?«

»Sigurno su znali da ćemo otvoriti vatru na njih, ali svejedno su došli«, kažem ja.

»Pitanja ćemo postavljati kasnije. Moramo se popeti.«

»Gore? Zašto?« kaže on. »Trebali bismo bježati odavde.«

»Želiš li pobjeći prije nego što shvatiš što se događa?« Prostrijem ga pogledom. »Prije nego što Neustrašivi gore znaju što se dogodilo.«

»Što ako nas netko prepozna?«

Slegnem ramenima. »Moramo se nadati da neće.«

Trčim prema stubištu, on me slijedi. Čim stopalom stupim na prvu stubu, pitam se što zapravo namjeravam učiniti. Sigurno ima još Različitih u ovoj zgradi, no znaju li uopće oni što su? Hoće li se znati sakriti? I što očekujem postići ubacivanjem u vojsku Neustrašivih izdajnika?

Duboko u sebi znam odgovor: neoprezna sam. Vjerojatno time ništa neću dobiti. Vjerojatno ću poginuti.

A ono što je još gore: zapravo me nije ni briga.

»Penjat će se«, kažem hvatajući dah. »Trebao bi... Otići na treći kat. Reći im... Da se evakuiraju. Tiho.«

»Kamo ti ideš?«

»Na drugi kat«, kažem ja. Ramenom gurnem i otvorim vrata na drugom katu. Znam što ću na drugom katu: tražiti Različite.

Dok se krećem hodnikom i koračam preko onesviještenih ljudi odjevenih u crno i bijelo, sjećam se stiha iz pjesmice koju su djeca Iskrenih pjevala kada su mislila da ih nitko ne čuje:

Neustrašivi su najokrutniji od svih pet

Trgaju jedni druge u komade

To mi se nikad nije činilo točnije nego sada gledajući Neustrašive izdajnike kako provode simulaciju spavanja koja nije previše različita od one kojom su bili prisiljeni pobiti članove Nijekanja prije manje od mjesec dana.

Mi smo jedina frakcija koja bi se mogla ovako podijeliti. Dobrohotni ne bi dopustili rascjep; nitko u Nijekanju ne bi bio toliko sebičan; Iskreni bi se prepirali sve dok ne bi pronašli zajedničko rješenje; čak ni Učeni nikad ne bi učinili nešto toliko nelogično. Mi smo doista najokrutnija frakcija.

Prekoračim preko zamotane ruke i žene koja leži s otvorenim ustima tiho pjevušeći početak sljedećeg stiha pjesme.

Učeni su najhladniji od svih pet

Znanje je skupa roba...

Pitam se kada je Jeanine shvatila da su Učeni i Neustrašivi ubojita kombinacija. Čini se da nemilosrdnost i hladna logika u kombinaciji mogu postići sve, pa i uspavati jednu i pol frakciju.

Pretražujem lica i tijela ljudi dok hodam, tražim nepravilno disanje, treperenje kapaka, što god bi navelo na pomisao da se osoba koja leži na tlu samo pretvara da je u nesvijesti. Zasada je svako disanje koje sam provjerila ujednačeno, svi kapci čvrsto su zatvoreni. Možda nitko od Iskrenih nije Različit.

»Eric!« čujem nekoga kako viče niz hodnik. Držim dah dok on prolazi pred mene. Pokušavam biti mirna. Ako se pomaknem, pogledat će u mene, prepoznat će me, znam to. Pogledam dolje i napeta sam toliko da drhtim. *Ne gledaj me, ne gledaj me, ne gledaj me...*

Eric prođe pokraj mene, skrene u hodnik s moje lijeve strane. Trebala bih nastaviti svoju potragu što brže mogu, no znatiželja me tjera naprijed prema osobi koja je pozvala Erica. Vikanje je značilo nešto hitno.

Kada podignem oči, vidim vojnika Neustrašivog kako stoji iznad žene koja kleči. Na sebi ima bijelu košulju i crnu suknju, ruke su joj vezane iza glave. Ericov smiješak izgleda pohlepno, čak i iz profila.

»Različita«, kaže on. »Dobar posao. Odvedi je dizalom. Odlučit ćemo koje ćemo ubiti, a koje vraćamo kasnije.«

Neustrašivi vojnik zgrabi ženu za rep i počne hodati prema dizalima, vuče je iza sebe. Ona vrišti, diže se na noge, pogrbljena. Pokušam progutati, no osjećaj je kao da imam krpu naguranu u grlo.

Eric nastavlja dalje kroz hodnik, udaljava se od mene, ja pokušavam ne zuriti u ženu iz Iskrenih dok posrće pokraj mene, za kosu je još uvijek drži vojnik Neustrašivih. Sada sam već naučila kako teror funkcioniše. Pustim da sa mnom upravlja nekoliko trenutaka, a zatim se prisilim da krenem.

Jedan... dva... tri...

Krenem naprijed s novim ciljem. Promatrati svaku osobu kako bih uvidjela je li budna traje predugo. Zbog toga sljedećoj onesviještenoj osobi na koju naiđem nagazim na mali prst. Nema reakcije, čak ni trzaja. Koračam preko njih i sljedećoj osobi nagazim na prst, jako pritišćem svojim džonom. Ni tu nikakve reakcije.

Čujem nekoga kako viče: »Imam jednu!« iz udaljenog hodnika i počinje me hvatati panika. Preskačem dvoje posrnutih ljudi, žene i muškaraca, zatim preko djece i tinejdžera i starijih, gazim ih po prstima, trbuhu, gležnjevima, tražim znakove boli. Nakon nekog vremena više im ne razaznajem lica, no kao i prije, ne reagiraju.

Tada se dogodi. Jednoj djevojčici iz Iskrenih stajem na mali prst, a njezino lice poprimi grimasu. Samo nakratko — impresivan pokušaj skrivanja boli — ali ipak dovoljno da zamijetim.

Gledam preko ramena da bih promotrila je li itko pored mene, no svi su otišli iz ovoga glavnog hodnika. Pogledam gdje je najbliže stubište — jedno je udaljeno oko pet metara, niz pokrajnji hodnik s moje desne strane. Spustim se u čučanj pokraj djevojčine glave.

»Hej, malena«, kažem joj što nježnije mogu. »U redu je. Nisam jedna od njih.«

Oči joj se napola otvore.

»Oko pet metara od nas nalazi se stubište«, kažem. »Reći ću ti kad nitko ne bude gledao, a onda moraš trčati, shvaćaš?«

Ona kimne.

Stojim i polako se okrećem u krug. Neustrašiva izdajnica s moje lijeve strane ne gleda prema nama, nogom provjerava onesviještenu Neustrašivu koja leži na podu. Dvoje izdajnika iza mene smiju se nečemu. Jedan koji se nalazi ispred mene promatra u mom smjeru, no tada okreće glavu i nastavi dalje niz hodnik, dalje od mene.

»Sada«, kažem ja.

Djevojčica se ustaje i šprinta prema vratima koje vode na stubište. Promatram je dok se vrata ne zatvore za njom, zatim promotrim svoj odraz u jednom od prozora. No nisam sama u tom hodniku prepunom ljudi koji spavaju, kao što sam vidjela. Eric stoji iza mene.

Gledam u njegov odraz, on mene također. Mogla bih potrčati. Kada bih bila dovoljno brza, možda se ne bi odmah sjetio zgrabiti me. No znam, čak i dok o tome razmišljam, da mu ne mogu pobjeći. I neću moći pucati u njega jer nisam ponijela pištolj.

Okrećem se i podižem lakat, šaljem ga prema Ericovu licu. Pogodim ga u rub brade, no nedovoljno jako da bi mu naškodilo. Zgrabi moju lijevu ruku svojom šakom i pritisne mi cijev od pištolja na čelo s drugom, smije mi se.

»Nije mi jasno«, kaže on, »kako si mogla biti toliko glupa da se popneš ovamo bez oružja.«

»Pa, dovoljno sam pametna za ovo«, kažem. Nagazim mu na stopalo, ono isto stopalo u koje sam ga ustrijelila prije nepunih mjesec dana. On vrišti, lice mu se grči, zabija mi dršku pištolja u čeljust. Škrgućem zubima kako bih suspregnula krik. Krv mi teče niz vrat — rasjekao mi je kožu.

Tijekom svega toga, njegov stisak na mojoj ruci nimalo ne popušta. No činjenica što me još nije ustrijelio u glavu nešto mi govori: nije mu dopušteno da me ubije, ne još.

»Iznenadio sam se što si još živa«, kaže on. »S obzirom na to da sam ja bio onaj koji je rekao Jeanine da napravi onaj spremnik za vodu, samo za tebe.«

Pokušavam smisliti kako bih mu mogla nanijeti dovoljno boli da me pusti. Odlučila sam se za žestok udarac u međunožje, kad se pomjeri iza mene i zgrabi me za obje ruke, pritišće me tako da jedva mogu pomicati nogama. Njegovi nokti bodu mi kožu, škrgućem zubima, od boli i od toga što osjetim njegova prsa na svojim leđima.

»Mislila je da će proučavanje reakcije nekog tko je Različit na stvarnu verziju simulacije biti fascinantno«, kaže on, pritišće me naprijed tako da se moram kretati. Njegov dah prolazi mi kroz kosu. »Pa sam pristao. Vidiš, dosjetljivost — jedna od osobina koju najviše cijenimo kod Učenih — zahtijeva kreativnost.« Izvrće ruke tako da me boli dok me drži. Lagano premještam tijelo nalijevo dok hodam, pokušavam procijeniti gdje bih ga između nogu mogla natraške udariti. Sa strastvenim zadovoljstvom primijetim da šepa.

»Katkad se kreativnost čini beskorisnom, nelogičnom... Osim ako ne služi nekoj višoj svrsi. U ovom slučaju, akumulaciji znanja.«

Stanem taman dovoljno da pošaljem petu unatrag i prema gore, žustro, između njegovih nogu. On ispušta kratki vrisak, zatim ga prekine, ruke mu omlitave samo na trenutak. Izvrćem tijelo koliko god mogu kako bih se oslobodila. Ne znam gdje bih mogla otići, ali moram pobjeći, moram —

Zgrabi me za lakat, vuče me natrag, gura svoj palac u ranu u mom ramenu, zavrće sve dok ne počnem vidjeti crno pred očima, sve dok ne završim koliko god mogu.

»I *mislio* sam da se sjećam sa snimke spremnika za vodu da si dobila metak u to rame«, kaže on. »Čini se da sam bio upravo.«

Koljena mi popuštaju, on me gotovo nehajno zgrabi za ovratnik i vuče me sve do dizala. Osjetim tkaninu ovratnika kako me bode, kako me guši, posrćem za njim. Tijelo mi nabija tupom boli.

Kada dođemo do dizala, natjera me kleknuti pored žene iz Iskrenih koju sam ranije vidjela u hodniku. Ona i još četvero sjede između dva reda dizala, čuvari Neustrašivih u njih drže uperene pištolje.

»Želim da u nju uvijek bude upereno oružje, stalno«, kaže Eric. »I ne samo upereno. *Na* njoj.«

Jedan Neustrašivi gurne mi cijev pištolja na vrat. Osjetim hladan krug na svojoj koži. Pogledam Erica. Lica mu je crveno, oči mu suze.

»Što je bilo, Eric?« kažem mu podižući obrve. »Bojiš se djevojčice?«

»Nisam glup«, kaže on rukama mlateći po zraku. »Ta gluma male djevojčice možda je upalila prije, no ovoga puta neće. Ti si najbolji borbeni pas kojeg imaju.« Približi mi se. »Zato sam siguran da će te uskoro uspavati.«

Jedno od dizala otvori se i Neustrašivi vojnik gurne Uriaha — usne su mu zamrljane krvlju — prema kratkom redu Različitih. Uriah me pogledava, no ne mogu dovoljno dobro pročitati njegov izraz lica da bih znala je li uspio ili nije. Ako je ovdje, vjerojatno nije uspio. Sada će pronaći sve Različite u zgradi, većina će nas umrijeti.

Vjerojatno bih trebala biti uplašena. No umjesto straha, u sebi osjetim trunku histeričnog smijeha jer sam se nečega upravo sjetila:

Možda ne mogu rukovati pištoljem. Ali još uvijek imam nož u stražnjem džepu hlača.

PETNAESTO POGLAVLJE

POLAGANO POMIČEM ruku iza leđa, centimetar po centimetar, tako da vojnik koji drži uperen pištolj u mene ne primijeti. Vrata dizala ponovno se otvaraju, dolazi još Različitih koje vode Neustrašivi izdajnici. Žena iz Iskrenih s moje desne strane tiho jeca. Pramenovi kose na ustima su joj koja su mokra od pljuvačke, ili možda suza. Ne mogu razaznati.

Ruka mi dosegne do ugla stražnjeg džepa. Držim je na mjestu, prsti mi se tresu od iščekivanja. Moram čekati pravi trenutak kada se Eric približi. Usredotočujem se na svoje disanje, zamišljam zrak kako ispunjava svaki dio mojih pluća dok udišem, a dok izdišem, zamišljam kako moja krv, ona koja je zasićena kisikom i ona koja nije, putuje prema mojem srcu i iz njega.

Lakše je misliti o biologiji nego o redu Različitih koji sjede između dizala. Dječak iz Iskrenih koji ne može biti stariji od jedanaest godina sjedi meni s lijeve strane. Hrabriji je od žene koja mi je s desne strane — neumoljivo zuri u Neustrašivog vojnika koji stoji pred njim.

Zrak ulazi, zrak izlazi. Krv teče sve do mojih udova — srce je snažan mišić, najsnažniji mišić u mom tijelu po pitanju dugovječnosti. Dolazi još Neustrašivih, prijavljuju uspješne čistke pojedinih katova Nemilosrdne odaje. Stotine ljudi leže u nesvijesti na podu, pogođeni nečim što nisu bili meci, nemam pojma zašto. Ali moram misliti na srce. Ne više na svoje srce nego na Ericovo, i na to kako će biti prazan zvuk u njegovim prsima kada više ne bude kucalo. Unatoč tome što ga mrzim, ne želim ga doista ubiti, barem ne nožem, izbliza, da moram vidjeti kako ga život napušta. Ali imam još jednu priliku koja mi je preostala, priliku učiniti nešto korisno, a ako želim udariti Učene gdje ih boli, moram im uzeti jednog od njihovih vođa.

Vidim da nitko nije doveo djevojčicu iz Iskrenih kojoj sam pomogla da dođe do stubišta što znači da je uspjela pobjeći. Dobro.

Eric sklopi ruke iza svojih leđa i počinje šetati, naprijed-nazad, ispred reda Različitih.

»Imam naredbe da odvedem dvoje od vas natrag u sjedište Učenih na daljnje testiranje«, kaže Eric. »Preostali će biti pogubljeni. Postoji nekoliko načina na koje možemo ustvrditi tko će nam od vas najmanje koristiti.«

Koraci mu usporavaju kada se približi meni. Napinjem prste, spremam se zgrabiti dršku noža, no nije se dovoljno približio. Nastavlja hodati i stane ispred dječaka koji je s lijeve strane.

»Mozak završava s razvijanjem u dobi od dvadeset i pet godina«, kaže Eric. »Znači, tvoja Različitost još nije potpuno razvijena.«

Podiže svoj pištolj i puca.

Udavljeni vrisak iskoči iz mog tijela dok se dječak ruši na tlo, a ja zatvorim oči. Svaki mišić na mom tijelu napreže se prema njemu, no suzdržavam se. *Čekaj, čekaj, čekaj.* Ne smijem misliti na dječaka. *Čekaj.* Silom otvorim oči i treptanjem uklanjam suze. Moj vrisak postigao je jednu stvar: Eric sada stoji ispred mene, smiješi si. Privukla sam mu pažnju.

»Ti si također prilično mlada«, kaže on. »Ni blizu potpune razvijenosti.«

Prilazi mi. Moji prsti se približavaju dršci noža.

»Većina Različitih završi s dva rezultata na testiranju. Neki završe samo s jednim. Nitko nikad nije dobio tri, ne zbog tog testa nego jednostavno da dobiješ tako nešto, moraš odbiti izabrati«, kaže on primičući se još bliže. Podižem glavu kako bih ga pogledala, sav taj metal na njegovu licu, njegove prazne oči.

»Moji nadređeni misle da si ti dobila dva, Tris«, kaže on. »Misle da nisi tako složena — samo ravnomjerni miks Nijekanja i Neustrašivih — nesebična do idiotizma. Ili je to hrabro do idiotizma?«

Obavijam šaku oko drške noža i stišćem. On prilazi bliže. »Samo da ti nešto kažem. ...*Ja* mislim da si možda stvarno i dobila tri rezultata jer si ti taj tip tvrdoglave osobe koja bi odbila nešto jednostavno odabrati samo zato što su joj tako rekli«, kaže on. »Hoćeš mi to objasniti?«

Bacim se naprijed, povlačim nož iz džepa. Zatvaram oči dok zabijam nož u njega. Ne želim mu vidjeti krv.

Osjetim nož kako ulazi, a onda ponovno izlazi. Moje čitavo tijelo pulsira u ritmu otkucaja moga srca. Vrat mi je ljepljiv, natopljen znojem. Otvaram oči, vidim Erica kako se ruši na pod, a zatim — kaos.

Neustrašivi izdajnici više ne drže pištolje napunjene mecima, imaju ono oružje kojim su nas gađali prije, pa svi posežu za svojim pravim pištoljima. Dok to čine, Uriah se baci na jednog o njih, jako ga udara u čeljust. Svijest nestaje iz očiju tog vojnika i on padne, nokautiran. Uriah posegne za pištoljem tog vojnika i počinje pucati na najbliže Neustrašive.

Posegnem za Ericovim pištoljem, toliko u panici da jedva gledam, a kada pogledam prema gore, kunem se da se broj Neustrašivih u sobi udvostručio. Pucnjevi mi odzvanjaju u ušima, padam na tlo dok svi počinju trčati. Prsti mi dotaknu cijev pištolja, ja zadrhtim. Ruke su mi suviše slabe da bih ga držala.

Teška ruka obavije mi ramena i gurne me prema zidu. Desno me rame peče, vidim simbol Neustrašivih, tetoviran na nečijem vratu. Tobias se okreće u čučnju, štiti me od paljbe i puca.

»Reci mi je li itko iza mene!« kaže mi.

Virim preko njegova ramena, rukama se držim za njegovu košulju.

Više je Neustrašivih u prostoriji nego prije, Neustrašivih bez plavih vrpca — Neustrašivih koji nisu izdajice. Moja frakcija. Moja frakcija nas je došla spasiti. Kako su se probudili?

Neustrašivi izdajice bježe od prostorije s dizalima. Nisu bili spremni za napad, ne za napad sa svih strana. Neki od njih uzvraćaju paljbu, no većina ih bježi prema stubištu. Tobias nastavlja paljbu, puca sve dok mu ne ponestane metaka u pištolju, čujem zvuk praznog pištolja i okidača. Vid mi je suviše zamagljen suzama, a ruke previše drhtave da bih mogla pucati iz pištolja. Vrištim poluzatvorenim ustima, frustrirana. Ne mogu im pomoći. Beskorisna sam. Eric stenje, leži na podu. Još je živ, za sada.

Pucnjevi se stišavaju. Ruka mi je mokra. Obris crvene boje kaže mi da je umrljana krvlju — Ericova krv. Brišem je o hlače i pokušavam treptanjem otjerati suze. U ušima mi zvoni.

»Tris«, kaže Tobias. »Sada možeš spustiti nož.«

ŠESNAESTO POGLAVLJE

TOBIAS MI PRIČA svoju perspektivu:

Kada su Učeni došli na stubište u predvorju, jedna od njih nije otišla na drugi kat. Umjesto toga, ona je otrčala do jednog od najviših katova zgrade. Tamo je evakuirala skupinu odanih Neustrašivih — uključujući i Tobiasa — na požarno stubište koje Neustrašivi izdajnici nisu zatvorili. Ti su se odani Neustrašivi u predvorju okupili i razdijelili u četiri skupine, te su u isto vrijeme upali na stubišta, okružili izdajnike koji su se skupili oko prostora gdje se nalaze dizala.

Neustrašivi izdajnici nisu očekivali toliko otpora. Mislili su da su svi u nesvijesti, osim Različitih, pa su se dali u bijeg.

Žena iz Učenih koja je pomogla odanima Neustrašivima bila je Cara. Willova starija sestra.

Uzdahnuvši pustim jaknu da sklizne s mene i pregledavam svoje rame. Metalna pločica veličine nokta na mom malom prstu nalazi mi se u koži. Oko pločice nalazi se maleni plavi sloj, izgleda kao da mi je netko ubacio plavu boju u sićušne vene ispod kože. Mršteći se pokušavam izvaditi metalnu pločicu iz ruke, pri tome osjetim oštru bol.

Škrgućući zubima zabijem vršak noža ispod pločice, tjeram ga da izađe. Vrištim kroz zube dok bol prolazi kroz mene, zbog boli mi je na trenutak pred očima sve crno. Ali nastavim istiskivati što jače mogu, sve dok pločica ne izađe iz moje kože dovoljno da je zahvatim prstima. Za dno pločice pričvršćena je igla. Želudac mi se zgrči, čvrsto uhvatim pločicu vrhovima prstiju i povučem još jednom. Igla izađe iz mene. Igla je dužine mog malog prsta, umrljana mojom krvi. Ignoriram krv koja mi teče niz ruku i držim iglu blizu svjetla iznad umivaonika. Sudeći po plavoj boji u mojoj ruci i toj igli, sigurno su nam nešto ubrizgali. Ali što? Otrov? Eksploziv?

Zavrtilim glavom. Budući da smo većinom bili u nesvijesti, da su nas doista htjeli ubiti, mogli su nas za to vrijeme jednostavno postrijeljati. Što god su nam injektirali, svrha toga nije da nas ubije. Netko mi kuca navrata. Ne znam zašto — ipak se nalazim u javnoj kupaonici.

»Tris, jesi unutra?« čujem Uriahov prigušeni glas.

»Jesam«, viknem mu.

Uriah izgleda bolje nego prije sat vremena — oprao je krv sa svojih usta, malo boje vratilo mu se u lice. Iznenadno shvatim koliko je zapravo zgodan — svi su mu dijelovi lica pravilni, oči su mu tamne i živahne, koža brončano smeđa.

Vjerojatno je uvijek bio tako zgodan. Samo dečki koji su od mladih dana bili zgodni, imaju tu arogantnost u osmijehu.

Ne poput Tobiasa, koji se gotovo stidljivo smije, kao da je iznenađen što je na njega netko uopće obratio pažnju.

Grlo me boli. Stavljam iglu i malenu pločicu na rub umivaonika. Uriah me pogleda, zatim pogleda u iglu, pa opet u krv koja mi se slijeva niz rame.

»Fuj«, kaže.

»Nisam pazila dok sam je vadila«, kažem. Ostavljam iglu i zgrabim papirnati ručnik, čistim krv sa svoje ruke. »Kako su ostali?«

»Marlene zbija viceve, kao i obično«, kažem. Uriah se smiješi malo jače, vidim mu jamice na obrazima.

»Lynn je mrgodna. Čekaj, to si sama iščupala iz vlastite ruke?« Pokaže na iglu.

»Zaboga, Tris. Ti nemaš živčanih završetaka ni sličnih stvari u tijelu, ha?«

»Mislim da trebam flaster.«

»Misliš?« Uriah zavrti glavom. »Trebaš i leda za lice. Svi se bude. Vani je ludnica.«

Dodirnem svoju čeljust. Eric me udario pištoljem na osjetljivo mjesto — morat ću na to staviti ljekovitu otopinu da ne ostane masnica.

»Je li Eric mrtav?« Ne znam koji odgovor želim čuti, da ili ne.

»Nije. Neki iz Iskrenih odlučili su mu pružiti medicinsku njegu.« Uriah se mršti, gleda u umivaonik. Nešto su govorili o časnom postupanju sa zatvorenicima. Kang ga upravo sada ispituje, nasamo. Nas ne želi tamo, da ne ometamo mir ili što već.«

Frknem.

»Da. Nitko to zapravo ne razumije«, kaže on naslanjajući se na umivaonik koji je pored mene.

»Zašto bi upali ovamo pucajući te stvari da bi nas ošamutili? Zašto nas jednostavno nisu ubili?«

»Nemam pojma«, kažem. »Jedina svrha koju vidim u tome jest da su pokušavali shvatiti tko je Različiti, a tko nije. No to ne može biti jedini razlog zašto su to učinili.«

»Ne shvaćam što to imaju protiv nas. Mislim, kada su pokušavali kontrolirati umove vojske, to shvaćam, ali sada? Čini se besmisleno.«

Mrštim se dok pritišćem čisti papirnati ručnik na svoje rame kako bih zaustavila krvarenje. Ima pravo. Jeanine je već imala vojsku. Zašto sada ubiti one koji su Različiti?

»Jeanine ne želi ubiti sve«, kažem polako. »Zna da to ne bi bilo logično. Bez svake frakcije društvo ne funkcionira jer svaka frakcija obučava svoje članove za posebne poslove. Ona želi *kontrolu*.«

Pogledam ponovno u svoj odraz. Čeljust mi je otečena na mjestu gdje me Eric dohvatio pištoljem, a tragovi njegovih noktiju još mi se uvijek nalaze na ruci. Odvratno.

»Zacijelo planira još jednu simulaciju«, kažem. »Isto kao i prije, ali ovog puta želi se uvjeriti da su pod utjecajem simulacije, a oni koji nisu da su mrtvi.«

»Ali simulacija traje samo određeno vrijeme«, kaže on. »Od toga nema koristi osim ako ne namjerava učiniti nešto određeno.«

»Tako je.« Uzdahnem. »Ne znam. Ne shvaćam to.« Zgrabim iglu. »Ne shvaćam ni čemu ovo služi. Ako je to simulacijska injekcija, kao i svaka druga, trebala bi biti namijenjena samo zajedno korištenje. Zašto onda pucati ovim stvarima u nas samo kako bismo pali u nesvijest? Nema nikakvog smisla.«

Uriah uzdahne. »Nemam pojma, Tris, ali trenutno smo u golemoj zgradi prepunoj uspaničenih ljudi s kojima se moramo nositi. Hajde da ti potražimo flaster.« Napravi stanku i zatim doda, »Možeš li mi učiniti uslugu?«

»Kakvu?«

»Nemoj nikome reći da sam Različiti.« Ugrize se za usnu. »Shauna mi je prijateljica i ne želim da me se počne bojati.«

»Naravno«, kažem mu, prisiljavam se na smiješak. »Zadržat ću to za sebe.«

Ostajem budna čitavu noć uklanjajući ljudima igle iz ruku. Nakon nekoliko sati prestajem biti nježna. Samo vučem koliko god jako mogu.

Saznala sam da se Iskreni dječak, kojega je Eric ubio bičem u glavu, zvao Bobby, da je Eric u stabilnom stanju, kao i da u čitavoj Nemilosrdnoj odaji samo osamdeset ljudi nema igle u sebi, sedamdeset od tih ljudi pripadaju Neustrašivima, jedna od njih je Christina. Čitavu se noć pitam o iglama, i serumima, i simulacijama, pokušavajući ući u um svojih neprijatelja.

Ujutro više nema igala koje bih vadila, pa odlazim do kantine trljajući oči. Jack Kang najavio je da ćemo imati sastanak u podne pa možda mogu odspavati nakon jela.

Kada dođem u kantinu, vidim Caleba.

Caleb dotrči do mene i pažljivo obavije ruke oko mene. Ispustim uzdah olakšanja. Mislila sam da sam došla do toga da više ne trebam svoga brata tako, no mislim da do toga nikad zapravo neću doći. Nakratko se opustim u njegovu zagrljaju, krajičkom oka spazim Tobiasa preko Calebova ramena.

»Jesi li dobro?« upita Caleb dok se povlači. »Tvoja čeljust...«

»Nije ništa«, kažem. »Samo je natečena.«

»Čuo sam da su uhvatili hrpu Različitih i počeli ih strijeljati. Hvala Bogu da tebe nisu pronašli.«

»Zapravo, jesu. No ubili su samo jednog«, kažem. Uštignem se za vrh nosa kako bih malo ublažila pritisak u glavi. »Ipak, dobro sam. Kada si ti došao ovamo?«

»Prije desetak minuta. Došao sam s Marcusom«, kaže. »Budući da je naš jedini pravni i politički vođa, mislio je da mu je dužnost biti ovdje — nismo čuli da se dogodio napad do prije sat vremena. Jedan od nefrakcijaša vidio je Neustrašive kako se probijaju u zgradu, a potrebno je malo više vremena da se vijest proširi među nefrakcijašima.«

»Marcus je živ?« kažem. Nismo zapravo vidjeli da je poginuo pri bijegu iz sjedišta Učenih, no jednostavno sam tako bila pretpostavila — nisam sigurna kako se osjećam u vezi toga. Razočarana, možda, jer ga mrzim zbog toga kakav je bio prema Tobiasu? Ili mi je možda lakše jer je posljednji vođa Nijekanja ipak živ? Je li moguće osjećati oboje?

»Peter i on pobjegli su, pješačili su natrag u grad«, kaže Caleb.

Uopće mi nije lakše što čujem to da je Peter još živ. »Gdje je Peter?«

»Gdje bi i očekivala«, odgovori Caleb.

»Kod Učenih«, kažem. Zavrtim glavom. »Koji je to — «

Ne mogu smisliti riječ prikladnu za opis. Trebala bih proširiti svoj vokabular.

Calebovo se lice na trenutak iskrivi, zatim kimne i dotakne mi rame. »Jesi li gladna? Hoćeš da ti nešto donesem?«

»Da, molim te«, kažem. »Vratit ću se odmah, može? Moram razgovarati s Tobiasom.«

»U redu.« Caleb mi stisne ruku i ode, vjerojatno kako bi zauzeo mjesto u dugačkom redu za obrok. Tobias i ja neko vrijeme stojimo na udaljenosti od nekoliko metara.

Polako mi se približi.

»Dobro si?« kaže.

»Mogla bih povratiti ako na to budem morala još jednom odgovoriti«, kažem. »Nemam metak u glavi, zar ne? Znači, dobro sam.«

»Čeljust ti je natečena kao da si progutala komad hrane i upravo si nožem ubola Erica«, kaže mi mršteći se. »Zabranjeno mi je pitati jesi li dobro?« Uzdahnem. Trebala bih mu reći za Marcusa, ali ne želim to učiniti ovdje, pred tolikom gomilom ljudi. »Da. Dobro sam.«

Ruka mu se trzne kao da je mislio dotaknuti me, ali to ipak ne učini. Tada se predomisli, obavije me svojom rukom, privuče me k sebi.

Odjednom pomislim da ću možda odsada nekome drugome prepustiti da riskira, možda ću početi biti sebična, tako da mogu biti blizu Tobiasa bez da ga povrijedim. Sve što želim je držati svoje lice na njegovim prsima i zaboraviti da sve drugo i postoji.

»Žao mi je što mi je trebalo toliko dugo da te nađem«, šapne mi kroz kosu.

Uzdahnem i dotaknem mu leđa vrhovima svojih prstiju. Mogla bih stajati ovdje dok se ne onesvijestim od iscrpljenosti, no ne bih trebala, ne želim. Odmaknem se i kažem: »Moram ti nešto reći. Možemo li otići negdje nasamo?«

Kimne glavom, krenemo prema izlazu iz kantine. Jedan od Neustrašivih u prolazu mu vikne — »Oh, gledajte! Pa to je *Tobias Eaton*!« Skoro sam zaboravila ispitivanje i njegovo ime koje sada znaju svi Neustrašivi.

Još jedan od njih poviče: »Vidio sam ti taticu ovdje, Eatone! Hoćeš se ići sakriti?«

Tobias se uspravi i ukoči kao da mu je netko uperio pištolj u prsa, umjesto da mu se rugaju.

»Da, hoćeš se sakriti, kukavico?«

Nekoliko se ljudi oko nas počinje smijati. Zgrabim Tobiasa za ruku i vodim ga prema dizalima prije nego reagira. Izgledao je kao da će udariti nekoga. Ili još gore.

»Htjela sam ti reći — došao je ovamo s Calebom«, kažem. »On i Peter pobjegli su iz sjedišta Dobrohotnih — «

»Što si čekala?« kaže mi, ali ne na grub način. Glas mu zvuči nekako isključeno, kao da lebdi između nas.

»To nisu vijesti kakve govoriš nekome u kantini«, kažem.

»U redu«, kaže.

U tišini čekamo dizalo. Tobias grize svoju usnicu i zuri u prazno. Takav je sve do osamnaestoga kata koji je prazan. Tamo me tišina primi u svoj zagrljaj, baš kao i Caleb, i to me umiri. Sjednem na jednu od klupa u uglu prostorije za ispitivanje, a Tobias privuče Nilesovu stolicu i sjedne ispred mene.

»Nije li bilo dvije ovakve stolice?« kaže on gledajući stolicu.

»Da«, kažem. »Ja, ovaj... Netko ju je šutnuo kroz prozor.«

»Čudno«, kaže on. Sjedne. »O čemu si htjela razgovarati? Ili si htjela razgovarati o Marcusu?«

»Ne, ne o tome — jesi li ti... Dobro?« oprezno ga upitam.

»Nemam metak u glavi, zar ne?« kaže on zureći u svoje ruke. »Znači, dobro sam. Htio bih razgovarati o nečem drugom.«

»Htjela bih razgovarati o simulacijama«, kažem. »Ali najprije, nešto drugo — tvoja je majka bila uvjerena da su Jeanineina sljedeća meta nefrakcijaši. Očito je bila u krivu — i nisam sigurna zašto. Nije da su Iskreni bili spremni za borbu ili nešto tako — «

»Pa, razmisli o tome«, kaže on. »Razmisli o tome, kao Učeni.«

Pogledam ga.

»Što?« kaže on. »Ako ti ne možeš, mi ostali nemamo nikakve šanse.«

»U redu«, kažem. »Pa... Mete su morali biti Neustrašivi i Iskreni. Jer su nefrakcijaši skriveni na više mjesta, dok smo mi svi locirani najednom mjestu.«

»Točno«, kaže on. »Također, kada je Jeanine napala Nijekanje, uzela je i sve podatke frakcije Nijekanja. Majka mi je rekla da je Nijekanje dokumentiralo Različite u populaciji nefrakcijaša, što bi značilo da je Jeanine nakon napada vjerojatno shvatila da je udio Različitih među nefrakcijašima veći nego kod Iskrenih. Zbog toga nisu logični kao meta.«

»U redu. Ispričaj mi ponovno o serumu«, kažem. »Sastoji se od nekoliko dijelova, zar ne?«

»Dva«, kaže on, kimne glavom. »Od odašiljača i tekućine koja pokreće simulaciju. Odašiljač prenosi informacije koje preuzima s računala u mozak, i obrnuto, a tekućina utječe na mozak tako da ga stavlja u stanje simulacije.«

Kimnem glavom. »A odašiljač radi samo kroz jednu simulaciju, zar ne? Što se događa nakon toga?«

»Raspada se«, kaže on. »Koliko ja znam, Učeni nisu mogli razviti odašiljač koji traje više od jedne simulacije, iako je simulacija napada bila mnogo duža od bilo koje simulacije koju sam dosad vidio.«

Riječi »koliko ja znam« imaju određenu težinu. Jeanine je provela većinu svoga života razvijajući serume. Ako još uvijek lovi Različite, vjerojatno je još uvijek opsjednuta stvaranjem naprednijih verzija tehnologije.

»Zbog čega to pitaš, Tris?« kaže on.

»Jesi li vidio ovo?« kažem mu prstom pokazujući na flaster koji mi pokriva rame.

»Ne izbliza«, kaže on. »Zeke i ja nosili smo ranjene Učene na četvrti kat čitavo jutro.«

Odljepim rub zavoja, otkrijem ranu gdje je igla ušla — više ne krvari — i trag plave boje koji se čini da ne blijedi. Zatim posegnem u džep i izvadim iglu koja mi se nalazila u ruci.

»Kada su nas napali, nisu nas pokušavali ubiti. Gađali su nas ovime«, kažem. Ruka mu dotiče obojenu kožu oko moje rane. Nisam to zamjećivala prije jer mi se sve to odvijalo pred očima, no Tobias sada izgleda drukčije nego za vrijeme inicijacije. Brada mu je malčice narasla, a kosa mu je najduža što sam je ikad vidjela — dovoljno je gusta kako bih shvatila da je zapravo smeđa, a ne crna.

Uzima iglu iz moje ruke, prstom lupka po metalnoj pločici koja se nalazi na kraju igle. »Ovo je vjerojatno šuplje. Sigurno je zadržavalo tu plavo obojenu tvar koja ti se nalazi u ruci. Što se dogodilo nakon što si pogođena?«

»Bacili su nekakve plinske granate u prostoriju, zatim su se svi onesvijestili. To jest, svi osim Uriaha, mene i ostalih Različitih.«

Tobias se ne doima iznenađenim. Ispitivački ga pogledam.

»Znao si da je Uriah jedan od Različitih?«

Slegne ramenima. »Naravno. Nadgledao sam i njegove simulacije.«

»I nikad mi nisi rekao?«

»Povjerljive informacije«, kaže on. »Opasne informacije.«

Osjetim tračak gnjeva — koliko stvari mi misli zatajiti? — i pokušavam ga obuzdati. Naravno da mi nije mogao reći da je Uriah jedan od Različitih. Samo je poštivao Uriahovu privatnost. To ima smisla.

Pročistim grlo. »Spasio si nam živote, znaš«, kažem mu. »Eric nas je pokušavao otkriti.«

»Mislim da smo prešli točku kad možemo brojati tko je komu koliko puta spasio glavu.« Gleda me nekoliko dugih trenutaka.

»U svakom slučaju«, kažem da razbijem tišinu. »Nakon što smo pretpostavili da su svi uspavani, Uriah je potrčao gore kako bi upozorio ostale, a ja sam otišla na drugi kat kako bih vidjela što se događa. Eric je skupio sve Različite kod dizala i pokušavao utvrditi koje će od nas povesti sa sobom. Rekao je da mu je dopušteno povesti dvoje. Ne znam zašto.«

»Čudno«, kaže Tobias.

»Imaš kakvih ideja?«

»Pretpostavljam da vam je igla ubrizgala odašiljač«, kaže, »a plin je bio raspršena verzija tekućine koja utječe na mozak. Ali zašto...« Pukotina mu se pojavi između obrva. »Oh. Uspavala je sve da bi shvatila tko je Različit.«

»Misliš da je to jedini razlog zašto su nam ubrizgali odašiljače?«

On zavrti glavom, a njegove oči gledaju u moje. Njihovo je plavetnilo tako tamno i poznato da osjećam kao da bi me mogle potpuno progutati. Na trenutak to i poželim, kako bih mogla pobjeći od ovoga mjesta i svega što se ovdje dogodilo.

»Mislim da si to već shvatila«, kaže on, »no možda želiš da ti proturječim. A to ne planiram.«

»Razvili su dugotrajniji odašiljač«, kažem.

On kimne glavom.

»Znači sada smo svi možda umreženi i spremni za više simulacija«, dodam. »Onoliko simulacija koliko Jeanine želi, možda.«

On ponovno kimne.

Drhtavo uzdahnem. »Ovo je jako loše, Tobiaše.«

U hodniku, na izlazu iz prostorije za ispitivanje, on stane i nasloni se na zid.

»Znači, ti si napala Erica«, kaže on. »To je bilo tijekom invazije? Ili kada ste bili pored dizala?«

»Pored dizala«, odgovorim.

»Ne razumijem jednu stvar«, kaže on. »Bila si dolje. Mogla si jednostavno pobjeći. Ali umjesto toga, ti si se bacila u gomilu naoružanih Neustrašivih, sama samcata. Pretpostavljam da nisi imala ni pištolj.«

Pritišćem usnice.

»Je li to istina?« nastavi on.

»Zašto misliš da nisam imala pištolj?« odbrusim.

»Ne možeš uhvatiti pištolj u ruke još od simulacije napada na Nijekanje«, kaže on. »Razumijem zašto, zbog onoga što se dogodilo Willu, ali — «

»To nema veze s tim.«

»Nema?« On podigne obrve.

»Učinila sam ono što sam morala.«

»Da. Ali sada bi trebala biti gotova s time«, kaže on, odmiče se od zida, prilazi mi bliže.

Hodnici Iskrenih su široki, dovoljno široki da udaljenost među nama bude velika koliko god želim. »Trebala si ostati s Dobrohotnima. Trebala si ostati izvan svega ovoga.«

»Ne, nisam«, kažem. »Misliš da znaš što je najbolje za mene? Nemaš pojma. Ludila sam tamo kod Dobrohotnih. Ovdje se napokon osjećam... Prisebno.«

»Što je čudno, s obzirom na to da se ponašaš kao psihopat«, kaže on. »To nije bilo hrabro, s obzirom na položaj u kojem si se našla jučer. To nije čak ni glupo — to je suicidalno. Cijeniš li uopće vlastiti život?«

»Naravno da cijenim!« odgovorim mu. »Pokušavala sam učiniti nešto korisno!«

On samo zuri u mene nekoliko trenutaka.

»Ti si više od Neustrašive«, kaže on tihim glasom. »Ali ako želiš biti kao oni, bacati se u takve situacije bez razloga i osvećivati se svojim neprijateljima bez obaziranja na ono što je etično, samo naprijed. Mislio sam da si bolja od toga!«

Stisnem pesnice, stisnem čeljust.

»Ne bi trebao vrijeđati Neustrašive«, kažem. »Primili su te kad nisi imao kamo otići. Povjerili su ti važan posao. Dali ti prijatelje.«

Naslonim se na zid, držim pogled uperen u pod. Sve su pločice u Nemilosrdnoj odaji uvijek ili crne ili bijele boje, a ovdje su poredane poput šahovnice. Kad pogledam malo bolje, vidim točno ono u što Iskreni ne vjeruju — sivo. Možda ni Tobias ni ja ne vjerujemo u to. Ne zapravo.

Tijelom mi prolazi osjećaj težine, kao da sama sebe ne mogu zadržati, kao da bih se svakog časa trebala srušiti.

»Tris.«

Nastavljam zuriti.

»Tris.«

Napokon ga pogledam.

»Samo te ne želim izgubiti.«

Tako stojimo nekoliko minuta. Ne govorim mu što mislim, a to je da je možda u pravu. Dio mene želi se izgubiti, želi se pridružiti mojim roditeljima i Willu tako da ne moram više tugovati za njima.

Dio mene želi vidjeti što će uslijediti.

»Znači, ti si njezin brat?« kaže Lynn. »Sada valjda znamo tko je pokupio dobre gene.«

Smijem se izrazu Calebova lica, usta su mu čudnovato razvučena, a oči razrogačene.

»Kada se moraš vratiti?« pitam ga dok ga gurkam laktom.

Zagrize sendvič koji mi je dao Caleb. Nervozna sam što je ovdje, miješa tužne ostatke mog obiteljskog života s jednako tako tužnim ostacima mog života kao Neustrašive. Što će misliti o mojim prijateljima, o mojoj frakciji? Što će moja frakcija misliti o njemu?

»Uskoro«, kaže on. »Ne želim da se itko brine.«

»Nisam shvatila da je Susan promijenila svoje ime u 'Itko'«, kažem mu s podignutom obrvom.

»Ha - ha«, kaže mi dok radi glupavu facu.

Zadirkivanje između brata i sestre trebalo bi mi biti poznato, no nama to nije poznato. Nijekanje je loše gledalo na te stvari, zbog kojih bi nekome moglo biti neugodno, a zadirkivanje je spadalo pod te stvari.

Osjetim kako smo oprezni jedno s drugim, sada kada smo otkrili drukčiji način da se odnosimo jedno prema drugome, s obzirom na naše nove frakcije i smrti naših roditelja. Svaki put kada ga pogledam, shvatim da je on jedina obitelj koja mi je preostala i postajem očajna, očajno ga želim zadržati blizu, očajnički želim premostiti jaz između nas.

»Je li i Susan izbjeglica iz Učenih?« kaže Lynn dok nabada mahunu na vilicu.

Uriah i Tobias još uvijek stoje u redu za hranu, čekaju iza dvadesetak pripadnika Iskrenih koji su previše zauzeti prepiranjem da bi uzeli svoju hranu.

»Ne, ona nam je bila susjeda dok smo bili djeca. Ona je iz Nijekanja«, kažem.

»A ti si s njom?« pita ona Caleba. »Ne misliš da je to nekako glup potez? Mislim, kada se sve ovo završi, vi ćete biti u različitim frakcijama, živjeti na potpuno različitim mjestima...«

»Lynn«, kaže Marlene, dodiruje joj rame, »daj šuti, može?«

S druge strane sobe, u oči mi upadne nešto plavo. Cara je upravo ušla. Spustim svoj sendvič, više nemam teka, pogledam je. Ona odlazi do drugog kraj a kantine gdje za nekoliko stolova sjede izbjeglice iz Učenih. Većina njih odbacili su plavu odjeću i preuzeli crno-bijelu odjeću, no još uvijek nose svoje naočale. Umjesto toga, pokušavam se usredotočiti na Caleba — no Caleb također promatra Učene.

»Ne mogu se vratiti u Učene ništa više od *njih*«, kaže Caleb. »Kada se ovo završi, neću imati frakciju.

Prvi put vidim kako je tužan kada govori o Učenicima. Nisam imala u vidu kako mu je odluka da ih napusti zacijelo bila vrlo teška.

»Mogao bi otići do njih, sjesti s njima«, kažem mu, glavom pokazujem izbjeglice Učenih.

»Ne poznajem ih.« Slegne ramenim. »Bio sam tamo samo mjesec dana, sjećaš se?«

Uriah baci svoj pladanj na stol, namrgođen. »Načuo sam nekoga kako priča o Ericovu ispitivanju u redu za hranu. Čini se kako nije znao gotovo *ništa* o tome što Jeanine planira.«

»Što?« Lynn opali vilicom o stol. »Kako je to moguće?«

Uriah slegne ramenima i sjedne.

»Nisam iznenađen«, kaže Caleb.

Svi zure u njega.

»Što?« On pocrveni. »Bilo bi glupo povjeriti čitavi plan jednoj osobi. Mnogo je pametnije dati malene dijelove plana svakoj osobi koja radi s tobom. Tako, ako se dogodi izdaja, gubitak nije toliko velik.«

»Aha«, kaže Uriah.

Lynn pokupi svoju vilicu i ponovno počinje jesti.

»Čula sam da Iskreni prave sladoled«, kaže Marlene, okreće glavu i gleda prema redu u kantini. »Kao — jedno je to što su nas napali, ali, hej, barem imamo deserte.«

»Već mi je lakše«, Lynn odgovori uz sarkazam.

»Vjerojatno neće biti dobar kao torta Neustrašivih«, tužno kaže Marlene. Uzdahne, a pramen pepeljasto-smeđe kose padne joj u oči.

»Imali smo dobru tortu«, kažem Calebu.

»Mi smo imali gazirane sokove«, kaže on.

»Ah, a jeste li imali pogled na podzemnu rijeku?« kaže Marlene živahno mrdajući obrvama. »Ili prostoriju gdje ste se suočavali sa svojim najgorim noćnim morama?«

»Ne«, reče Caleb, »a da vam budem iskren, to mi je nekako i odgovaralo.«

»*Plaši — plaši*«, kratko otpjeva Marlene.

»*Sve* noćne more?« upita Caleb sa sjajem u očima. »Kako to radi? Mislim, proizvodi li računalo noćne more ili je to vaš mozak?«

»Oh, Bože.« Lynn prekrije lice rukama. »Sada kreće.«

Marlene počne opisivati simulacije, pa pustim da njezin glas, kao i Calebov, prijede preko mene dok dovršavam s jelom. I tada, unatoč žamoru stotine razgovora oko mene i lupanju vilica, prislonim glavu na stol i potonem u san.

SEDAMNAESTO POGLAVLJE

»TIHO!«

Jack Kang podiže svoje ruke, a rulja se smiruje. To je dar. Stojim među ruljom Neustrašivih koji su kasno stigli u prostoriju kada više nije bilo mjesta. Krajičkom oka uhvatim bljesak — munja. Sada nije najbolje vrijeme za boravak u prostoriji koja ima rupe umjesto prozora, no to je najveća prostorija koju imaju.

»Znam da su mnogi od vas zbunjeni zbog onoga što se dogodilo jučer«, kaže Jack.

»Čuo sam mnogo izvještaja iz mnogo perspektiva, a stekao sam i dojam za ono što je očito, kao i ono što zahtijeva još istraživanja.«

Skupim svoju mokru kosu iza ušiju. Probudila sam se deset minuta prije vremena u koje je sastanak trebao započeti, pa sam otrčala pod tuševu. Iako sam još uvijek iscrpljena, sada se osjećam prisebnije.

»Ono što mi se čini da zahtijeva još istraživanja«, kaže Jack, »to su Različiti.«

Jack izgleda umorno — ima tamne krugove ispod očiju, a kratka mu je kosa nepočešljana i razbarušena, kao da je prčkao po njoj čitavu noć. Unatoč tome što je u prostoriji vrlo toplo, na sebi ima košulju dugačkih rukava koja se zakopčava na zapešćima — zacijelo je bio rastresen kada se jutros odijevao.

»Ako pripadate Različitima, molimo vas da istupite tako da vas možemo čuti.«

Pogledam Uriaha. Ovo se doima opasno. Moja je Različitost nešto što bih trebala skrivati. Priznanje toga podrazumijeva se kao smrtna presuda. Ali nema smisla da to sada skrivam — oni već znaju za mene.

Tobias prvi krene. Probija se kroz gomilu, tijelom pokušava prokrčiti put među ljudima, ljudi odstupaju, a on ide pred Jacka Kanga hodajući uspravno.

Ja također krenem, mucajući »Oprostite« ljudima koji su ispred mene. Povlače se kao da sam upravo prijetila da ću ih popljuvati otrovom. Nekoliko drugih ljudi istupi, u crno-bijeloj boji Iskrenih, no nema ih mnogo. Jedna je od tih ljudi i djevojčica iz Iskrenih kojoj sam pomogla. Unatoč ozloglašenosti koju Tobias sada ima među Neustrašivima, a moja nova titula je Ona Cura Koja Je Izbola Erica, mi ipak nismo u središtu pozornosti. Marcus jest.

»Ti, Marcuse?« kaže Jack kada Marcus dođe do središta prostorije i stane na vrh simbola vage koji je naslikan na podu.

»Da«, kaže Marcus. »Razumijem da ste zabrinuti — da ste svi zabrinuti. Niste ni čuli za Različite do prije tjedan dana, a sada svi znate da su oni imuni na nešto čemu ste svi podložni, a to je zastrašujuće. No uvjeravam vas, nema ničega čega biste se trebali plašiti, što se nas tiče.«

Dok govori, glava mu se spušta i on podiže obrve, lice mu poprima sućutan izraz, a ja počinjem shvaćati zašto ga neki ljudi vole. Daje vam osjećaj kao da će, ako sve položite u njegove ruke, on sve to i riješiti.

»Čini se jasnim«, kaže Jack, »da su nas napali kako bi Učeni pronašli Različite. Znaš li zbog čega?«

»Ne, ne znam«, kaže Marcus. »Možda im je namjera bila samo identificirati nas. To se čini kao korisna informacija ako namjeravaju ponovno koristiti simulacije.«

»To im *nije* bila namjera.« Riječi mi izlaze iz usta prije nego što ih odlučim izgovoriti. Glas mi zvuči povišeno i slabašno naspram Marcusova i Jackova, ali sada je prekasno. »Cilj im je bio ubiti nas. Ubijaju nas još prije nego što je sve ovo započelo.«

Jackove obrve približe se jedna drugoj. Čujem stotine sitnih zvukova, kapi kiše koje lupaju po krovu. Soba se zamrača, kao pod teretom onoga što sam sada rekla.

»Draga moja, to zvuči kao teorija zavjere«, kaže Jack. »Zbog čega bi vas Učeni željeli ubiti?«

Moja je majka rekla da su se ljudi bojali Različitih jer nas se ne može kontrolirati. To je možda točno, no strah od nedostatka kontrole nije dovoljno čvrst razlog za to da Jack Kang povjeruje da nas Učeni žele mrtve. Srce mi tuče, shvaćam da ne mogu odgovoriti na pitanje koje mi je Jack Kang postavio.

»Ja...« Počnem. Tobias me prekine.

»Očito ne znamo«, kaže on, »no bilo je gotovo desetak tajanstvenih smrti koje su zabilježene kod Neustrašivih u proteklih šest godina, a postoji veza između tih ljudi i nepravilnosti na testiranju i na simulacijama za vrijeme inicijacije.«

Munja bljesne, osvijetli čitavu prostoriju. Jack zavrti glavom. »To jest intrigantno, ali ta veza ne predstavlja dokaz.«

»Vođa Neustrašivih ustrijelio je dijete Iskrenih u *glavu*«, dreknem. »Jeste li dobili *taj* izvještaj? Je li vam se činio 'vrijedan istraživanja'?«

»Jesam«, kaže on. »Hladnokrvno ubiti dijete strašan je zločin koji ne može proći nekažnjeno. Na svu sreću, imamo počinitelja u pritvoru i moći ćemo mu suditi. *Ipak*, moramo imati na umu da vojnici Neustrašivih nisu pokazali namjere da naude većini jer bi nas tada ubili dok smo bili u nesvijesti.«

Posvuda oko sebe čujem ljutiti žamor.

»Njihova mirna invazija daje naslutiti da je možda moguće ispregovarati mirovni sporazum s Učenima i izdajnicima Neustrašivih«, nastavi on. »Stoga ću dogovoriti sastanak s Jeanine Matthews kako bi se ta mogućnost raspravila što je prije moguće.«

»Njihova invazija nije bila mirna«, kažem ja. Vidim Tobiasov rub usana, smiješi se. Duboko udahnem, nastavljam. »Samo zato što vas sve nisu ustrijelili u glavu na licu mjesta, ne znači da su imali neke časne namjere. Što mislite zbog čega su došli ovamo? Samo da bi projurili kroz vaše hodnike, nokautirali vas, a zatim otišli?«

»Pretpostavljam da su došli po ljude poput vas«, kaže Jack. »Bez obzira na to što sam zabrinut za vašu sigurnost, mislim da ih ne možemo napasti samo zato što su htjeli ubiti djelić vlastite populacije.«

»To da budete ubijeni i nije najgore što vam mogu učiniti«, kažem. »Kontrolirati vas je još gore.«

Jackove se usne iskrive, ovo ga zabavlja. *Zabavlja*. »Oh? A kako to planiraju?« »Pogodili su vas iglama«, kaže Tobias. »Iglama koje su bile napunjene simulacijskim odašiljačima. Simulacija vas kontrolira. Eto, tako.«

»Znamo kako simulacije rade«, kaže Jack. »Odašiljač nije trajni implant. Da su nas namjeravali kontrolirati, to bi učinili istog časa.«

»Ali — « počnem govoriti.

On me prekine. »Beatrice, znam da si bila pod velikim stresom«, kaže tiho pa dodaje, »znam i da si učinila veliku uslugu svojoj frakciji i Nijekanju. Ali mislim da je to traumatično iskustvo možda ugrozilo tvoju mogućnost sagledavanja stvari potpuno objektivno. Ne mogu pokrenuti napad temeljen na nagađanjima djevojčice.«

Stojim mirna kao kip, ne vjerujem da može biti tako glup. Lice mi se žari. *Djevojčica*, tako me nazvao. Djevojčica koja je pod tolikim stresom da je postala paranoična. To nisam ja, no sada, to je ono što Iskreni misle da jesam.

»Ti ne donosiš odluke za nas, Kang«, kaže Tobias.

Posvuda oko mene Neustrašivi izvikuju svoje slaganje. Netko drugi poviče: »Ti nisi vođa naše frakcije!«

Jack sačeka da se njihovi povici utišaju, zatim dodaje: »To je istina. Ako tako želite, možete slobodno sami napasti sjedište Učenih. Ali to ćete morati učiniti bez naše podrške, a podsjećam vas, malobrojni ste i nepripremljeni.«

U pravu je. Ne možemo napasti Neustrašive izdajice i Učene bez pojačanja Iskrenih. Kada bismo pokušali tako nešto, bilo bi to krvoprolije. Jack Kang ima svu moć. I sada svi to znamo.

»Tako sam i mislio«, kaže uobraženo. »U redu onda. Javit ću se Jeanine Matthews da vidimo možemo li pregovorima doći do mira. Ima li prigovora?«

Ne možemo napasti bez Iskrenih, pomislim, osim ako na svojoj strani nemamo ljude bez frakcije.

OSAMNAESTO POGLAVLJE

TOGA SE POPODNEVA pridružim skupini Iskrenih i Neustrašivih u čišćenju razbijenih prozora u predvorju. Usredotočim se na zamah metle, motrim prašinu koja se skuplja između krhotina stakla. Moji mišići prisjećaju se kretanja prije svih drugih dijelova mene, no kad pogledam dolje, umjesto crnog mramora vidim obične bijele pločice i dno svijetlosivog zida; vidim pramenove plave kose koje mi je majka šišala i zrcalo skriveno na sigurnom, iza zidne pregrade.

Tijelo mi najednom slabi, oslanjam se na dršku metle kako bih se uspravila.

Ruka mi dotakne rame, trznem se na dodir. Ipak, to je samo djevojčica iz Iskrenih — dijete. Pogleda u mene svojim velikim očima.

»Jesi li dobro?« upita ona visokim i nerazgovijetnim glasom.

»Dobro sam«, odvratim. Suviše oštro. Brzo ublažim odgovor. »Samo sam umorna. Hvala ti.«

»Mislim da lažeš«, kaže ona.

Primijetim flaster koji viri s kraja njezina rukava koji vjerojatno pokriva mjesto gdje ju je ubola igla. Od same mi je pomisli na ovu malenu djevojčicu pod simulacijom mučno. Ne mogu je čak ni pogledati. Odvratim pogled.

I ugledam njih: vani izdajnik Neustrašivih pridržava ženu kojoj krvari noga. Vidim sive vlasi u kosi te žene, kraj kukastog nosa tog muškarca, te plavu vrpču Neustrašivih izdajica na njihovim rukama, prepoznajem ih oboje. To su Tori i Zeke.

Tori pokušava hodati, no jednu nogu vuče za sobom, ne može hodati. Vlažna i tamna mrlja prekriva joj većinu bedra.

Iskreni prestaju s čišćenjem i zure u njih. Neustrašivi čuvari koji stoje pored dizala, žure prema ulazu s uperenim pištoljima. Iskreni s metlama sklanjaju im se s puta, no ostaju tamo gdje sam ja, a kroz mene teče vrućina dok promatram Zekea i Tori kako se približavaju.

»Jesu li uopće naoružani?« netko upita.

Tori i Zeke stižu do onoga što su nekoć bila vrata, Zeke diže jednu ruku u zrak kada vidi Neustrašive s uperenim pištoljima. Drugu ruku i dalje drži oko Torina struka.

»Treba liječničku pomoć«, kaže Zeke. »Hitno.«

»Zašto bismo izdajici pružili liječničku pomoć?« čovjek iz Neustrašivih, s tankom plavom kosom i dvaput probušenom usnicom, upita gledajući niz cijev svog pištolja. Plava mu je mrlja na podlaktici. Tori jauče, ja se provučem između dva Neustrašiva da dođem do nje. Stavlja svoju ruku, koja je ljepljiva od krvi, u moju ruku. Zeke izdahne i spusti je na tlo.

»Tris«, kaže ona omamljenim glasom.

»Bolje se makni, djevojko«, kaže Neustrašivi plavi kose.

»Ne«, kažem. »Spusti pištolj.«

»Lijepo sam ti rekao da su Različiti ljudi«, jedan od Neustrašivih prišapne ženi koja stoji pokraj njega.

»Baš me briga ako je odnesete gore i zavežete za krevet tako da ne može pucati!« kaže Zeke mršteći se. »Samo nemojte dopustiti da iskrvari u predvorju sjedišta Iskrenih!«

Napokon, nekoliko Neustrašivih prilazi bliže i podižu Tori.

»Kamo da je... Odnese?« jedan od njih pita.

»Pronađite Helenu«, kaže Zeke. »Medicinsku sestru Neustrašivih.«
Ljudi kimnu i odnesu je prema dizalu. Pogled mi se susretne sa Zekeovim.
»Što se dogodilo?« upitam.
»Neustrašivi izdajice shvatili su da smo im uzimali informacije«, kaže on.
»Tori je pokušala pobjeći, no pogodili su je dok je bježala. Ja sam joj pomogao da dođe ovamo.«
»To je lijepa priča«, kaže plavokosi Neustrašivi. »Želiš je ponovno ispričati pod serumom istine?«
Zeke slegne ramenima. »U redu.« Dramatično stavi ruke pred njega. »Vodite me, kada to baš tako želite.«
Tada ugleda nešto iza mog ramena i počne hodati. Okrenem se i vidim Uriaha kako istrčava iz dizala. Smije se.
»Čuo sam nešto o tome da si prljavi izdajnik«, kaže Uriah.
»Aha, kako god«, kaže Zeke.
Sudare se u zagrljaju koji mi izgleda gotovo bolan, tapšaju se po leđima, smiju se zajedno, isprepletenih ruku.

»Ne mogu vjerovati da nam nisi rekao«, kaže Lynn vrteći glavom. Ona sjedi preko puta mene, s druge strane stola, prekriženih ruku s jednom podignutom nogom.
»Ma daj, nemoj se pjeniti«, kaže Zeke. »Nisam smio reći čak ni Shauni ni Uriahu. Nema baš smisla biti špijun, ako svi znaju da to jesi.«
Sjedimo u prostoriji koja se zove Okupljalište, koja se nalazi u sjedištu Iskrenih, a Neustrašivi se trude ime te prostorije izgovarati podrugljivo kad god mogu. Prostrana je i otvorena, s crno-bijelim tkaninama koje vise na svakome zidu, a u središtu prostorije nalazi se kružni podij. Veliki okrugli stolovi okružuju podij. Lynn mi je rekla da se ovdje održavaju rasprave jednom mjesečno, a ovdje se služi i misa jednom tjedno. No čak i kada nema događanja, prostorija je obično puna.
Zekea su Iskreni oslobodili nakon otprilike sat vremena, nakon kratkog ispitivanja na osamnaestom katu. To nije bio tako mračan događaj poput Tobiasova ili mog ispitivanja, djelomice zbog toga što nije bilo sumnjivih snimki koje optužuju Zekea, a djelomice zbog toga što je Zeke duhovit čak i pod serumom istine. Možda još i više nego obično. Bilo kako bilo, došli smo u Okupljalište na prigodni »Hej, pa ti nisi prljavi izdajnik!« tulum, kao što je to Uriah rekao.
»Da, ali vrijeđali smo te još od simulacije napada«, kaže Lynn. »A sada se osjećam zbog toga kao kreten.«
Zeke zagrlji Shaunu. »Ti i jesi kreten, Lynn. To je dio tvog šarma.«
Lynn baci plastičnu čašu na njega, koju on odbije. Voda šprica preko stola, pogodi ga u oko.
»Znači, kako sam već rekao«, kaže Zeke trljajući oko, »uglavnom sam radio na tome da izbjegnem iz Učenih prebacim na sigurno. Zato je velika skupina njih ovdje, a malena grupa u sjedištu Dobrohotnih. Ali Tori... Nemam pojma što je ona radila. Stalno je odlazila, ponekad je satima nije bilo, a kad god bih je vidio, činilo se kao da će eksplodirati. Nije čudo da su nas zbog nje i prokužili.«

»Kako si *ti* dobio taj posao?« kaže Lynn. »Nisi tako poseban.«

»To je bilo više zbog toga gdje sam se našao nakon simulacije napada. Točno usred hrpe Neustrašivih izdajnika. Odlučio sam pokušati«, kaže on. »Doduše, nisam siguran za Tori.«

»Ona je transfer iz Učenih«, kažem.

Ono što ne kažem, jer sam sigurna da ne bih željela da svi znaju, jest da je razlog Torina ponašanja u sjedištu Učenih bila činjenica što su joj ubili brata jer je bio Različit.

Jednom mi je rekla da je čekala priliku za osvetu.

»Oh«, kaže Zeke. »Kako to znaš?«

»Pa, znaš, svi mi transferi iz drugih frakcija imamo tajni klub«, kažem naslanjajući se na stolicu. »Sastajemo se svakog trećeg četvrtka.«

Zeke frkne.

»Gdje je Four?« kaže Uriah gledajući na sat. »Da počnemo bez njega?«

»Ne možemo«, kaže Zeke. »On donosi One Informacije.«

Uriah kimne kao da to nešto znači. Onda napravi stanku i pita: »Koje to ono informacije?«

»Informacije o mirovnom sastanku Kanga i Jeanine«, kaže Zeke.

»Očito.«

Na drugoj strani sobe vidim Christinu kako sjedi za stolom sa svojom sestrom. Obje čitaju nešto.

Čitavo mi tijelo postaje napeto. Cara, Willova starija sestra, prelazi preko prostorije, ide prema Christininu stolu. Spustim glavu.

»Što je?« kaže Uriah gledajući preko ramena. Htjela bih ga udariti.

»Prekini!« kažem. »Možeš li biti još više očit?« Nagnem se naprijed, stavljam ruke na stol. »Willova sestra je tamo.«

»Da. Pričao sam s njom o bijegu od Učenih dok sam bio tamo«, kaže Zeke.

»Rekla je da je vidjela ženu iz Nijekanja kako je poginula dok je bila na zadatku koji joj je dala Jeanine, i rekla je da to jednostavno više ne može podnositi.«

»Kako znamo da ona nije špijun Učenih?« kaže Lynn.

»Lynn, ona je spasila pola naše frakcije od *ovoga*«, kaže Marlene pokazujući na flaster koji joj je bio na ruci na mjestu gdje su je pogodili Neustrašivi izdajnici. »Dobro, polovinu polovice naše frakcije.«

»U nekim se krugovima to kaže i četvrtina, Mar«, kaže Lynn.

»Uostalom, koga briga i da jest izdajica?« kaže Zeke. »Ne planiramo ništa o čemu bi ih ona mogla izvijestiti. A svakako je ne bismo uključili u nešto takvo i da planiramo.«

»Puno informacija ona može pokupiti ovdje«, kaže Lynn. »Recimo, koliko nas je pogođeno iglama i podobno za simulaciju, a koliko ne.«

»Nisi je vidjela kad mi je govorila zašto je otišla«, kaže Zeke. »Vjerujem joj.«

Cara i Christina ustaju se, napuštaju prostoriju.

»Odmah se vraćam«, kažem. »Moram na zahod.«

Pričekam dok Cara i Christina ne prođu kroz vrata, a tada napola hodam, napola trčim u tom smjeru. Polako otvorim jedna vrata, tako da ne pravim buku, a zatim ih polagano zatvorim za sobom. Nalazim se u zamagljenom hodniku koji smrdi na smeće — ovdje je zacijelo odvod za smeće sjedišta Iskrenih.

Čujem dva ženska glasa iza ugla, šuljam se prema kraju hodnika kako bih bolje čula.

»...ne mogu podnijeti to da je ona ovdje«, jedna od njih govori kroz suze. Christina. »Ne mogu prestati zamišljati ono što je... Ono što je učinila... Ne razumijem kako je to mogla učiniti!«

Na zvuk Christininih jecaja pomislim da ću se slomiti.

Cara polako odgovara.

»Pa, ja je razumijem«, kaže ona.

»Što?« upita Christina drhtavim glasom.

»Moraš razumjeti, nas obučavaju da gledamo stvari najlogičnije što je moguće«, kaže Cara.

»Nemoj misliti da sam bezosjećajna. Ali ta je djevojka tada bila izvan sebe od straha, svakako nije bila sposobna procijeniti situaciju u kakvoj se našla tada, ako je to uopće ikad i mogla.«

Oči mi se otvore. *Ma koja je to* — Po kratkom je postupku izvrjeđam u glavi prije nego što nastavim slušati.

»A zbog simulacije ga nije mogla urazumiti tako da, kada je on postao prijetnja, ona je reagirala kako je i obučena, kao Neustrašiva.«

»Što bi to trebalo značiti?« ogorčeno upita Christina. »Znači da to sve trebam zaboraviti samo zato što to ima savršenog smisla?«

»Naravno da ne«, kaže Cara. Glas joj malo podrhtava, samo malo, zatim ponovi to što je rekla, ovaj puta tiho. »*Naravno* da ne.«

Pročisti grlo. »Ali moraš biti blizu nje, a ja ti to želim olakšati. Ne moraš joj oprostiti. Zapravo, nisam sigurna zašto si se uopće družila s njom, uvijek mi se činila malo šašava.«

Napeta sam, čekam da Christina potvrdi njezinu izjavu, no na moje iznenađenje — i olakšanje — ona to ne potvrdi.

Cara nastavi. »Bilo kako bilo. Ne moraš joj oprostiti, no trebaš pokušati shvatiti da to što je učinila nije bilo iz zle namjere nego iz panike. Na taj je način možeš gledati bez da je poželiš udariti u njezin veoma dugačak nos.« Rukom automatski dotaknem svoj nos. Christina se malo nasmije, a taj smijeh osjećam kao udarac u trbuh. Odmaknem se i vratim se kroz vrata do Okupljališta.

Ono što je Cara rekla bilo je nepristojno — a komentar o mom nosu bio je udarac ispod pojasa — zahvalna sam zbog onog što je rekla.

Tobias izađe iz vrata skrivenih iza bijele tkanine. Živčano miče tkaninu sa sebe prije nego što nam priđe i sjedne za naš stol u Okupljalištu.

»Kang će se sastati s predstavnikom Jeanine Matthews u sedam sati ujutro«, kaže on.

»Predstavnikom?« kaže Zeke. »Ona se neće osobno pojaviti?«

»Da, pojaviti će se na otvorenom gdje je slobodno može naciljati čitava gomila gnjevnih ljudi koji furaju pištolje?« Uriah se lagano naceri. »Volio bih da to pokuša. Ne, stvarno, volio bih to.«

»Vodi li Kang, Briljantni Vođa, sa sobom barem nekoliko Neustrašivih u pratnji?« upita Lynn.

»Da«, kaže Tobias. »Neki od starijih članova dobrovoljno su se javili. Bud je rekao da će pažljivo slušati ono o čemu budu pričali i da će nas izvijestiti.«

Pogledam ga i namrštim se. Kako zna sve te informacije? I zašto se sada, nakon što je dvije godine pod svaku cijenu izbjegavao da postane vođa Neustrašivih, odjednom upravo tako ponaša?

»Pretpostavljam da pravo pitanje glasi«, kaže Zeke držeći preklopljene ruke na stolu, »da ste vi vođa Učenih, što biste vi rekli na tom sastanku?«

Svi pogledaju u mene. Očekuju nešto.

»Što je?« kažem ja.

»Ti si Različita«, kaže Zeke.

»I Tobias je.«

»Da, ali on nema sklonost frakciji Učenih.«

»A kako znaš da ja imam?«

Zeke pomjeri svoje rame. »Čini se vjerojatno. Ne čini li se to vjerojatno?«

Uriah i Lynn kimnu glavama. Tobiasova se usta pomaknu, kao da se želi nasmiješiti, no ako je to i namjeravao, odustane od toga. Osjećam se kao da mi netko upravo bacio kamen u želudac.

»Svi imate funkcionalne mozgove, zadnji put kad sam provjerila«, kažem. »I vi možete razmišljati kao Učeni.«

»Ali mi nemamo specijalni mozak *Različitih!*« kaže Marlene. Vrhovima prstiju dodirne mi skalp i nježno ga stisne. »Hajde, napravi tu magiju s mozgom.«

»Ne postoji magija Različitih, Mar«, kaže Lynn.

»A i kada bi postojala, ne bismo se trebali njome služiti«, kaže Shauna. To je prvi put da je progovorila otkako je sjela s nama za stol. Ni ne gleda me dok to govori, samo mrko gleda svoju mlađu sestru.

»Shauna — « Zeke kaže.

»Nemoj ti meni *Shauna!*« kaže ona mršteći se sada prema njemu. »Ne misliš li da netko tko ima sklonosti prema više frakcija možda ne može biti baš potpuno odan? Ako joj se na testu pokazala sklonost za Učenu frakciju, kako možemo biti sigurni da ona ne *radi* za Učene?«

»Ne budi smiješna«, tiho kaže Tobias.

»Ne zvuči mi to smiješno.« Rukom udari o stol. »Ja znam da pripadam u Neustrašive jer sve što sam učinila na testu upravo je to i pokazalo. Zbog toga sam odana svojoj frakciji — jer nema drugog mjesta gdje bih uopće i mogla biti. Ali ona? I ti?« Zavrti glavom. »Nemam ja pojma kome ste vi zapravo odani. I neću se pretvarati kao da je sve u redu.«

Ustaje se, a kada je Zeke pokuša zaustaviti ona ga odmakne od sebe i odmaršira prema izlaznim vratima. Gledam kako se vrata iza nje zatvaraju, promatram kako se crna tkanina koja visi iznad vrata prestaje mreškati i gibati.

Osjećam se potreseno, kao da bih mogla vrištati, ali Shauna je otišla, pa sad nemam na koga vrištati.

»To nije *magija*«, zajapureno kažem. »Samo se trebamo zapitati koji je najlogičniji mogući odgovor na određenu situaciju.«

Dočekaju me zbunjeni pogledi.

»Ozbiljno«, kažem. »Da sam u toj situaciji, da zurim u skupinu Neustrašivih čuvara i Jacka Kanga, vjerojatno ne bih posegnula za nasiljem, zar ne?«

»Pa, mogla bi, da i ti imaš svoje Neustrašive čuvare. I sve što treba je jedan metak — bum, on je mrtav, a Učenima to super«, kaže Zeke.

»Koga god pošalju u pregovore s Jackom Kangom, to vjerojatno neće biti neki obični klinac iz Učenih, već će sigurno to biti netko važan«, kažem. »Bilo bi glupo pucati na Jacka Kanga i riskirati gubitak osobe koju pošalju kao predstavnika Jeanine.«

»Vidiš? Upravo zato trebaš analizirati situaciju«, kaže Zeke. »Da sam na njezinu mjestu, ubio bih ga; to je vrijedno rizika.«

Pritisnem se između očiju. Već me boli glava. »Dobro.«

Pokušam se staviti u poziciju Jeanine Matthews. Već znam da neću pregovarati s Jackom Kangom. Zašto bi to uopće morala? Ne može joj ništa ponuditi. Iskoristit će situaciju u svoju korist.

»Mislim«, kažem im, »da će ga Jeanine Matthews izmanipulirati. I da će on učiniti sve da zaštiti svoju frakciju, čak i ako to znači da će morati žrtvovati Različite.« Na trenutak stanem, sjećam se kako nam je mahao nad glavom utjecajem svoje frakcije na sastanku.

»Ili žrtvovati Neustrašive. Zato *moramo* čuti što će reći na tom sastanku.«

Uriah i Zeke razmijene poglede. Lynn se nasmiješi, no to se ne čini kao njezin uobičajeni smiješak. Ne proširuje se do njezinih očiju koje se sada doimaju kao da su od zlata, s hladnoćom u sebi.

»Znači, idemo prisluškivati«, kaže ona.

DEVETNAESTO POGLAVLJE

POGLEDAM NA SAT. Sedam je sati navečer. Dvanaest sati do trenutka kada ćemo moći čuti što će to Jeanine reći Jacku Kangu. Pogledala sam na sat barem desetak puta u proteklih sat vremena, kao da će vrijeme zbog toga brže proći. Želim učiniti nešto — *bilo što* osim sjediti u kantini s Lynn, Tobiasom i Lauren, vilicom bockati večeru i kriomice pogledavati Christinu koja sjedi sa svojom obitelji iz Iskrenih za jednim od drugih stolova.

»Pitam se hoćemo li se moći vratiti na stare načine nakon što se sve ovo završi«, kaže Lauren.

Ona i Tobias razgovaraju o metodama treninga iniciranih Neustrašivih već barem pet minuta. To je vjerojatno jedina zajednička tema koju imaju.

»Ako uopće bude ostala *bilo koja* frakcija nakon što se sve ovo završi«, kaže Lynn gomilajući svoj pire-krumpir na pecivo.

»Nemoj mi reći da ćeš pojesti sendvič s pire-krumpirom«, kažem joj.

»Pa što i da hoću?«

Skupina Neustrašivih prođe pored našega stola, sjednu za stol pokraj našega. Stariji su od Tobiasa, ali ne mnogo. Jedna od djevojaka ima kosu obojenu u pet boja, a ruke su joj toliko prekrivene tetovažama da ne mogu razaznati ni djelić gole kože. Jedan od mladića u prolazu se nagne prema Tobiasu i prošapće mu: »Kukavico«, a zatim nastavi dalje. Nekoliko drugih u prolazu naprave isto, prošapću mu istu riječ, a zatim nastave dalje. On se ukipi, držeći nož na kruhu, s malo maslaca koji je trebao nanijeti, te samo zuri u stol.

Ja čekam, napeta, čekam da eksplodira.

»Koji idioti«, kaže Lauren. »Kao i Iskreni koji su te natjerali da istreseš svoju životnu priču pred svima... Oni su isto budale.«

Tobias ne odgovara. Stavlja nož i komad kruha na stol, a zatim se ustaje. Oči mu se usredotoče na nešto s druge strane prostorije.

»Ovo mora prestati«, kaže mehaničkim glasom, a potom se zaputi prema drugoj strani prostorije, prije nego što ja vidim prema čemu se uputio. Ovo neće dobro završiti.

Provuče se između stolova i ljudi poput tekućine, a ja posrćem za njim, ispričavajući se ljudima koje odgurajem putem.

A tada ugledam prema kome se Tobias zaputio. Prema Marcusu. Sjedi s nekoliko starijih članova Iskrenih.

Tobias dođe do njega i zgrabi ga za šiju, izbaci ga sa stolice. Marcus otvori usta kako bi nešto rekao, što mu je pogreška, jer ga Tobias žestoko odalami po zubima. Netko vikne, no nitko ne priskoči Marcusu u pomoć. Ipak se nalazimo u prostoriji punoj Neustrašivih.

Tobias gurne Marcusa prema sredini prostorije gdje se nalazi prazan prostor između stolova, a na tlu je simbol Iskrenih. Marcus posrće na simbolu, ruka mu prekriva lice tako da ne vidim štetu koju mu je Tobias napravio.

Tobias gurne Marcusa na tlo i stopalom mu pritisne grkljan. Marcus udara po Tobiasovoj nozi, krv mu se cijedi iz usta, no čak i da je na vrhuncu snage nikad ne bi bio jak kao Tobias. Tobias otkopčava svoj remen i izvlači ga iz pasica.

Podiže stopalo s Marcusova grla, poteže pojas kao bič.

»Ovo je za tvoje dobro«, kaže on.

Sjećam se, to je Marcus u svojim mnogim pojavama uvijek činio Tobiasu u krajoliku straha.

Pojas poleti kroz zrak i pogodi Marcusovu ruku. Marcusovo lice pocrveni, pokriva glavu dok sljedeći udarac pada, ovaj ga zahvati po leđima. Posvuda oko mene je smijeh, dolazi sa stolova gdje sjede Neustrašivi, ali ja se ne smijem. Nikad se ne bih mogla smijati tome.

Napokon dođem k sebi. Potrčim naprijed i zgrabim Tobiasovo rame.

»Dosta!« kažem. »Tobiase, prekini s ovim *odmah!*«

Očekujem da će mu pogled biti divlji, no kada me pogleda, ne vidim taj pogled. Lice mu nije zažareno i dah mu je ujednačen. Ovo nije nešto što je učinio u afektu. Ovo je bilo proračunato.

Ispusti svoj pojas i posegne u džep. Iz džepa izvadi srebrni lanac s na koji je obješen prsten. Marcus leži na boku, bori se za zrak. Tobias baci prsten na tlo, odmah pored lica svog oca. Prsten je napravljen od običnog, neuglednog metala, to je vjenčani prsten frakcije Nijekanja.

»Moja te majka pozdravlja«, kaže Tobias.

Tobias odlazi, treba mi nekoliko trenutaka da ponovno mogu disati. Kada to uspijem, ostavljam Marcusa koji se grči na podu i potrčim za Tobiasom. Na hodniku ga napokon sustignem.

»Što je to bilo?« upitam ga odrješito.

Tobias na dizalu pritisne gumb za dolje, ne gleda u mene.

»To je bilo nužno«, kaže on.

»Nužno zbog čega?« kažem.

»Što, sada *njega* žališ?« kaže Tobias, okreće se prema meni gledajući me mrko.

»Znaš li koliko je to puta on meni učinio? Što misliš kako sam naučio te pokrete?«

Osjećam se krhko, kao da bih se mogla slomiti. To se doista činilo uvježbanim., kao da je Tobias u glavi uvježbao sve te pokrete, vježbao te riječi pred zrcalom. Znao je sve to napamet; ovoga je puta samo igrao drugu ulogu.

»Ne«, tiho odgovorim. »Ne, njega uopće ne žalim.«

»Onda *u čemu je problem*, Tris?« Glas mu je grub; to bi mogla biti stvar koja me polagano lomi. »Nije te bilo briga u vezi onoga što sam učinio ili rekao u proteklih tjedan dana, zašto je ovo drukčije?«

Gotovo da ga se bojim. Ne znam što bih rekla ili učinila kad vidim taj njegov divlji dio, a sada je taj dio prisutan, prisutan ispod površine onoga što čini, baš kao i onaj okrutni dio mene. Oboje imamo rat u sebi. Ponekad nas to drži na životu. Ponekad se čini da bi nas to moglo uništiti.

»Nije ništa«, kažem.

Čujem pištavi zvuk, dizalo je stiglo. On ulazi i pritišće gumb za zatvaranje vrata, tako da se ona zatvore između nas. Zurim u uglačani metal i pokušavam promisliti o proteklih deset minuta. »Ovo mora prestati«, to je bio rekao. »Ovo« je značilo izrugivanje koje je bilo rezultat ispitivanja gdje je priznao da se pridružio Neustrašivima da bi pobjegao od svog oca. A tada je pretukao Marcusa — javno, tako da svi Neustrašivi to vide.

Zašto? Kako bi spasio ponos? Ne, nemoguće. To je imalo neku drugu svrhu.

Dok se vraćam u kantu, vidim čovjeka iz Iskrenih kako vodi Marcusa prema zahodu. Marcus hoda polako, no nije pogrbljen, pa zaključim da mu Tobias nije nanio ozbiljnu štetu. Gledam vrata kako se zatvaraju iza njega.

Nisam zaboravila ono što sam čula dok smo bili u sjedištu Dobrohotnih, o informacijama za koje je moj otac riskirao život. *Navodno* je riskirao život, podsjetim se. Nije mudro vjerovati Marcusu. A i obećala sam samoj sebi da ga više neću ispitivati o ovome.

Tratim vrijeme pred zahodom, dok čovjek iz Iskrenih ne izađe, a tada uđem prije nego što se vrata do kraja zatvore. Marcus sjedi na podu, pored umivaonika, drži ručnik pritisnut na ustima. Ne izgleda da mu je previše drago što me vidi.

»Što je, došla si se naslađivati?« kaže on. »Gubi se van.«

»Nisam«, kažem.

Zašto sam zapravo ovdje?

Gleda me, očekuje odgovor. »Pa onda?«

»Mislila sam da te treba podsjetiti«, kažem. »Što god želiš uzeti Jeanine, to nećeš moći sam, a to nećeš moći ni uz pomoć Nijekanja.«

»Mislio sam da smo prošli ovo.« Ručnik mu prigušuje glas. »To da *ti* možeš pomoći —«

»Ne znam odakle ti iluzija da sam beskorisna, ali to je upravo to — iluzija«, otresem se na njega.

»I ne zanima me što imaš reći o tome. Sve što želim reći je da kad se otriježniš i počneš očajavati, znaš kome da se obratiš.«

Izađem iz zahoda taman kada se čovjek iz Iskrenih vrati s vrećicom leda.

DVADESETO POGLAVLJE

STOJIM ISPRED umivaonika u ženskom zahodu, na novoproglašenom katu Neustrašivih, s pištoljem koji mi se nalazi u ruci. Lynn mi ga je tamo stavila prije nekoliko minuta; izgledala je zbunjeno s obzirom na to da ga nisam jednostavno prihvatila i stavila u futrolu ili ga zataknila u hlače. Ostala sam tamo stajati, otišla u zahod i ovdje počela paničariti.

Ne budi glupa. Ne mogu obaviti to što sam nakanila bez pištolja. To bi bilo ludilo. Znači, morat ću riješiti ovaj problem koji me mučio u sljedećih nekoliko minuta. Malim prstom najprije obavijem držak pištolja, zatim prstenjakom, a potom preostalim prstima. Osjetim poznatu težinu. Kažiprst mi klizne, obavija okidač. Izdahnem.

Počinjem ga dizati lijevom rukom, u zraku mi se lijeva ruka susretne s desnom kako bi pridržala pištolj. Držim pištolj ispred tijela, ruke su mi ispružene, baš kao što me Four učio kada sam ga znala samo pod tim imenom. Upotrijebila sam pištolj kako bih obranila svog oca i brata od Neustrašivih koji su bili pod simulacijom. Upotrijebila sam ga da zaustavim Erica kada je želio Tobiasu pucati u glavu. Sama po sebi to nije zla naprava. To je samo alat.

Vidim tračak pokreta u zrcalu i prije nego što stignem samu sebe zaustaviti, počinjem zuriti u svoj odraz. *Ovako sam njemu izgledala*, pomislim. *Ovako sam izgledala kada sam ga ustrijelila.* Zavijajući kao ranjena životinja, pustim da mi pištolj ispadne iz ruku i položim ruke na svoj trbuh. Želim plakati jer znam da će mi od toga biti bolje, no ne mogu natjerati suze da dođu. Samo čučim tako u zahodu, zurim u bijele pločice. Ne mogu to. Ne mogu ponijeti pištolj sa sobom.

Ne bih čak trebala ni ići; svejedno ću ići.

»Tris?« Netko pokuca. Ustanem se i spustim rake u miran stav dok se vrata otvaraju za nekoliko centimetara. Tobias uđe u zahod.

»Zeke i Uriah rekli su mi da ćeš ići prisluškivati Jacka«, kaže on.

»Oh.«

»Hoćeš li?«

»Zašto bih ti trebala reći? Ti meni ne govoriš o *svojim* planovima.«

Njegove se ravne obrve uskomešaju. »O čemu to govoriš?«

»Govorim o prebijanju Marcusa bez očiglednog razloga pred svim Neustrašivima.« Približim mu se. »Ali to je bilo s razlogom, zar ne? Nije slično tebi da gubiš kontrolu, nije da te nečim izazvao, tako da mora postojati razlog!«

»Morao sam dokazati Neustrašivima da nisam kukavica«, kaže on. »To je sve. Nema nikakvog drugog razloga.«

»Zašto bi morao — « počnem govoriti.

Zašto bi se Tobias morao dokazivati Neustrašivima? Samo kada bi želio da ga jako cijene. Samo kada bi težio postati vođa Neustrašivih. Sjećam se Evelynina glasa u sjenama, u skrovištu ljudi bez frakcije: »Predlažem ti da *postaneš* važan.«

Želi da se Neustrašivi pridruže nefrakcijašima, zna i da je jedini način da to postigne da to učini sam.

Zbog čega nije osjetio potrebu povjeriti mi svoj plan, posebna je misterija. Prije nego što ga uspijem pitati, on kaže: »Znači, hoćeš li prisluškivati ili ne?«

»Zašto je to važno?«

»Ponovno se izlažeš opasnosti bez pravog razloga«, kaže on. »Baš kao kada si išla napasti Učene naoružana samo... *džepnim nožem*.«

»Postoji razlog. I to dobar razlog. Nećemo znati što se događa osim ako ne budemo prisluškivali, a mi moramo znati što se događa.«

On prekriži ruke. Nije krupne građe kao neki mladići iz Neustrašivih. Neke djevojke možda bi primijetile kako mu uši strše ili kako mu je nos kukast, ali meni...

Progutam ostatak te misli. Ovdje je da bi vikao na mene. Tajio mi je stvari. Što god smo sada, ne mogu si udovoljavati mislima kako mi je privlačan. To će mi samo otežati ono što moram učiniti. A ovoga trena to je slušati ono što Jack Kang ima za reći Učenima.

»Više se ne šišaš po običajima Nijekanja«, kažem. »Je li to zato što želiš više nalikovati Neustrašivima?«

»Ne mijenjaj temu«, kaže on. »Već ih četvero ide prisluškivati. Ti ne trebaš biti tamo.«

»Zašto si toliko uporan da ostajem kod kuće?« Glas mi se pojačava. »Ja nisam osoba koja samo sjedi i pušta druge da preuzimaju sav rizik!«

»Dokle god si osoba koja ne cijeni vlastiti život... Netko tko ne može ni uzeti *pištolj* u ruke, niti pucati iz njega...« Nagne se prema meni. »Trebaš sjesti i pustiti druge ljude da riskiraju.«

Njegov tihi glas oko mene pulsira poput drugog otkucaja srca. Čujem riječi »ne cijeni vlastiti život« ponovno i ponovno, stojim mirno kako bih suspregnula svoj bijes.

»Što ćeš učiniti?« kažem. »Zaključati me u kupaonicu? Jer to je jedini način na koji me možeš spriječiti da odem.«

On dotakne svoje čelo i pusti ruku da mu klizi preko lica. Nikad ga nisam vidjela tako obješenoga lica.

»Ja te ne želim zaustavljati, želim da ti zaustaviš sebe samu«, kaže on. »Ali ako ćeš biti nesmotrena, ne možeš me spriječiti da idem s tobom.«

Još je uvijek mrak, no ipak se razdanjuje kada stignemo do dvokatnog mosta s kamenim stupovima na svakom uglu. Silazimo stubama pored jednog kamenog stupa i tiho se šuljamo po riječnom nivou. Velike lokve stajaće vode sjaje dok ih obasjava svjetlo dana. Sunce se penje; moramo se smjestiti.

Uriah i Zeke u zgradama su s obje strane mosta tako da mogu bolje vidjeti i pokrivati nas izdaleka. Oni su bolji strijelci od Lynn ili Shaune, koja je pošla s nama jer je Lynn to tražila, unatoč njezinu ispadu u Okupljalištu. Lynn ide prva, leđa su joj pritisnuta o kamen dok se polagano pomiče niz donji izbojak stupa mosta. Ja je slijedim, pištolj mi se zabija u kralježnicu dok se borim da zadržim ravnotežu, a Shauna i Tobias me slijede. Most na mjestu drže četiri zakrivljene metalne strukture koje ga pričvršćuju za kameni zid, a tu je i labirint uskih nosača ispod nižeg potpornog stupa. Lynn se učvrsti ispod jedne od metalnih struktura i počne se brzo penjati, drži uske nosače ispod sebe dok ide prema sredini mosta. Pustim Shaunu da ide prije mene jer se ne penjem tako dobro. Lijeva mi ruka podrhtava dok pokušavam održati ravnotežu na vrhu metalne strukture. Osjećam Tobiasovu hladnu ruku na svom struku, uspravlja me.

Nisko se sagnem kako bih stala u prostor između dna mosta i nosača koji su ispod mene. Ne stignem daleko prije nego što se moram zaustaviti, stopala su mi na jednom nosaču, a lijeva ruka na drugom, i morat ću u tom položaju ostati još dugo vremena.

Tobias dođe do mene preko jednog nosača i stavi svoju nogu ispod mene. Dovoljno je duga da se protegne ispod mene, sve do drugog nosača. Izdahnem i nasmiješim mu se u znak zahvalnosti. To je prvi puta da smo se obratili jedno drugom otkad smo otišli iz Nemilosrdne odaje. On mi uzvratil osmijeh no turobno.

Vrijeme nam prolazi, čekamo u tišini. Dišem na usta i pokušavam kontrolirati drhtanje svojih ruku i nogu. čini mi se da Shauna i Lynn komuniciraju jedna s drugom bez riječi. Obje prave grimase koje ne znam tumačiti, a smiju se jedna drugoj i kimaju glavom kada se oko nečeg slože. Nikad nisam razmišljala o tome kako bi bilo imati sestru. Bi li Caleb i ja imali prisniju vezu da je on žensko?

Grad je ujutro tako tih da koraci koji idu prema mostu proizvode jeku. Zvuk dolazi iz smjera koji je iza mene tako da znam da zvuk pripada Jacku Kangu i njegovoj Neustrašivoj pratnji. Neustrašivi znaju da smo ovdje, no Jack Kang to ne zna. Ako bude gledao u tlo više od nekoliko trenutaka, možda nas spazi kroz metalnu mrežu koja mu je ispod nogu. Pokušavam disati što polakše mogu.

Tobias pogleda na sat, a zatim ispruži ruku kako bi mi pokazao koliko je sati. Točno je sedam. Pogledam gore i provirim kroz čeličnu mrežu koja mi je iznad glave. Stopala prolaze iznad mene. I tada čujem njegov glas.

»Zdravo, Jack«, kaže on. To je Max, koji je Erica postavio za vođu Neustrašivih prema Jeanineinim željama, koji je uveo kriterije okrutnosti i brutalnosti u inicijaciju Neustrašivih. Nikad nisam s njim izravno razgovarala, no ježim se od njegova glasa.

»Max«, kaže Jack. »Gdje je Jeanine? Mislio sam da će biti barem dovoljno uljudna da se osobno pojavi.«

»Jeanine i ja dijelimo odgovornosti prema snagama«, kaže on. »To znači da ja donosim sve odluke koje se tiču vojske. Vjerujem da to uključuje ono što radimo danas.«

Namrštim se. Prije nisam čula Maxa da mnogo govori, no ima nešto s načinom na koji govori, ritam njegovih riječi, zvuk... *Nešto je čudno.*

»Dobro«, kaže Jack. »Došao sam do — «

»Trebao bih te obavijestiti da ovo neće biti pregovaranje«, kaže Max. »Da bi se pregovaralo, obje strane moraju biti na istoj poziciji, a ti, Jack, to nisi.«

»Kako to misliš?«

»Mislim da ste vi jedina frakcija koje se možemo riješiti. Iskreni nam ne daju zaštitu, održavanje ili tehnološku inovaciju. Potrošni ste nam. A niste učinili mnogo da ugodite svojim Neustrašivim gostima«, kaže Max, »i stoga ste potpuno ranjivi i potpuno beskorisni. Zbog toga preporučujem da učinite točno kako kažem.«

»Ološu jedan«, kaže Jack kroz stisnute zube. »Kako se *usuđuješ* — «

»Nećemo se sada duriti«, kaže Max.

Zagrizem usnicu. Trebala bih vjerovati instinktima, a instinkti mi govore da ovdje nešto nije u redu. Nijedan Neustrašivi koji imalo drži do sebe ne bi upotrijebio riječ »duriti«. Niti bi tako mirno podnio uvredu. Govori kao netko drugi. Govori kao Jeanine. Osjećam trnce u leđima. To ima savršenog smisla. Jeanine ne bi vjerovala nikome, naročito ne nestabilnom Neustrašivom da govori u njezino ime. Najbolje rješenje za to je ozvučiti Maxa mikrofonom. A signal takvog ušnog mikrofona može dosegnuti najviše četiristotinjak metara.

Uхватim Tobiasov pogled i polako pomaknem ruku prema svom uhu. Tada pokažem prema gore, prema mjestu gdje procijenim da Max stoji.

Tobias se na trenutak namršti, a zatim kimne, no nisam sigurna razumije li me.

»Imam tri zahtjeva«, kaže Max. »Prvo, da vratite vođu Neustrašivih kojeg trenutno držite u zatočeništvu neozlijeđenog. Drugi, da dopustite našim vojnicima pretres vaših odaja tako da možemo odstraniti Različite, i treći, da nam ustupite imena onih koji nisu u sebe primili simulacijski serum.«

»Zašto?« ogorčeno upita Jack. »Što tražite? I što će vam ta imena? Što namjeravate s njima?«

»Svrha našeg pretresa bit će locirati i ukloniti Različite s vašeg posjeda. Što se tiče imena, to nije vaša briga.«

»Nije moja briga!« Čujem zvuk koraka iznad sebe i zurim kroz metalnu mrežu. Koliko vidim, Jack je uhvatio Maxa za ovratnik košulje.

»Pusti me«, kaže Max. »Ili ću narediti svojim čuvarima da pucaju.«

Namrštim se. Ako Jeanine govori kroz Maxa, trebala bi ga moći vidjeti ako zna da su ga zgrabili. Nagnem se naprijed kako bih pogledala zgrade koje se nalaze s druge strane mosta. S moje lijeve strane, gdje je zavoj rijeke, stoji usamljena staklena zgrada. Ona je sigurno tamo.

Počnem se penjati unatrag, prema metalnoj strukturi koja podupire most, prema stubištu koje će me odvesti prema ulici Wacker Drive. Tobias je odmah iza mene, a Shauna potapša Lynn po ramenu. No Lynn radi nešto drugo.

Bila sam previše zaokupljena razmišljanjem o Jeanine. Nisam primijetila da je Lynn izvadila svoj pištolj i počela se penjati prema gornjoj platformi mosta. Shauna otvori usta i oči joj se rašire kada Lynn skoči gore, zgrabi rub mosta i gurne ruku preko ograde. Njezin prst povuče okidač.

Max ispusti uzdah, stavlja ruku na prsa i posrće unatrag. Kada makne ruku, vidim da je tamna od krvi.

Više se ne trudim penjati. Skočim u blato, odmah iza mene skoče Tobias, Lynn i Shauna. Noge mi potonu duboko u mulj, a stopala mi proizvode gackave zvukove dok ih pokušavam osloboditi. Cipele mi skliznu s nogu, no ja nastavim dok ne dođem do betona. Pištolji opale i meci počnu pljuštati po blatu pored mene. Bacim se pod zid ispod mosta tako da me ne mogu naciľjati.

Tobias se također pritisne uz zid, pored mene, tako je blizu da mu je brada tik iznad moje glave, osjećam njegova prsa na svojim ramenima. Pokušava me zaštititi.

Mogla bih trčati natrag do sjedišta Iskrenih gdje sam privremeno sigurna. Ili bih mogla pronaći Jeanine u vjerojatno najranjivijem položaju u kojem će ikada biti.

To ne mogu nazvati izborom.

»Hajdemo!« kažem. Trčim uz stubište, ostali su odmah iza mene. Na donjoj razini mosta naši Neustrašivi pucaju na Neustrašive izdajnike. Jack je na sigurnom, sagnuo se iza našeg Neustrašivog. Trčim brže. Trčim preko mosta i ne gledam iza sebe. Već čujem zvuk Tobiasovih koraka. On je jedini koji može držati korak sa mnom.

Vidim staklenu zgradu. A tada čujem još koraka, još pucnjeva. Krivudam dok trčim tako da otežam Neustrašivim izdajnicima gađanje. Blizu sam staklenoj zgradi. Još samo nekoliko metara. Stisnem zube i tjeram se još jače. Noge su mi otupjele; jedva osjetim tlo ispod sebe. No prije nego što dođem do vrata, spazim pokrete u uličici s moje desne strane. Naglo skrenem i slijedim pokrete. Tri lika trče niz uličicu. Jedan je plave kose. Jedan je visok. Zadnji je Peter.

Posrćem, zamalo padnem.

»Peter!« poviknem. On podiže svoj pištolj, a iza mene Tobias podiže svoj, i tako stojimo nekoliko metara udaljeni jedni od drugih, u pat-poziciji. Iza njega plavokosa žena —

vjerojatno Jeanine — i visoki Neustrašivi izdajica skrenu iza ugla. Iako nemam oružja i nemam plan, želim potrčati za njima, a možda i bih, da me Tobias nije uhvatio rukom za rame i zadržao me ondje.

»Izdajice«, kažem Peteru. »Znala sam. *Znala* sam.«

Vrisak se prolomi zrakom. Ženski vrisak, prepun boli.

»Čini se da te tvoji prijatelji trebaju«, kaže Peter s malim osmijehom — ili su to samo njegovi zubi, ne vidim, dobro. Još uvijek drži pištolj uperen. »Znači, imaš izbor. Možeš nas pustiti i otići pomoći njima ili možeš umrijeti pokušavajući nas slijediti.«

Zamalo počnem vrištati. Oboje znamo što ću učiniti.

»Nadam se da ćeš poginuti«, kažem.

Okrenem se prema Tobiasu, koji se također okrene, dok ne izađemo iz uličice, a zatim se okrenemo i počnemo trčati.

DVADESET PRVO POGLAVLJE

SHAUNA LEŽI NA tlu, licem prema dolje, krv joj prodire kroz majicu. Lynn čuči pokraj nje. Zuri. Ne čini ništa. Zurim u krvavu mrlju. Metak ju je pogodio u leđa. Ne mogu procijeniti diše li ili ne. Tobias položi dva prsta na njezin vrat i kimne. »Moramo se maknuti odavde«, kaže on. »Lynn. Pogledaj me. Ja ću je nositi i to će je gadno boljeti, no to nam je jedina opcija.«

Lynn kimne. Tobias čučne pored Shaune i uhvati je ispod ruku. Podiže je, a ona jaukne. Prilazim mu bliže, pomažem mu prebaciti njezino umrtvljeno tijelo preko ramena. U grlu me steže, kašljem kako bih smanjila pritisak.

Tobias se polako ustaje i zajedno se vraćamo prema Nemilosrdnoj odaji — Lynn je ispred nas sa svojim pištoljem, ja otraga. Hodam natraške, kako bih mogla vidjeti ono što je iza nas, no ne vidim nikoga. Mislim da su se Neustrašivi izdajnici povukli. Ali moram biti sigurna.

»Hej!« netko povikne. To je Uriah, trči prema nama. »Zeke im je morao pomoći da Jacka vrate... Oh, ne.« Zaustavi se. »Oh, ne. Shauna?«

»Sada nije vrijeme«, oštro kaže Tobias. »Trči natrag do Nemilosrdne odaje, idi po liječnika.«

Uriah samo zuri.

»Uriah! Idi, *sada!*« Njegov povik odzvanja ulicom bez ičega što bi ga ublažilo. Uriah se napokon okrene i otrči u smjeru Nemilosrdne odaje. Udaljenost je tek malo veća od pola kilometra, no uz Tobiasovo stenjanje, Lynnino neujednačeno disanje i spoznaju da bi Shauna mogla iskrvariti do smrti, čini se beskonačnom. Promatram mišiće na Tobiasovim leđima kako se napinju i opuštaju sa svakim uzdahom, ne čujem naše korake; čujem samo lupanje svoga srca. Kada napokon dođemo do vrata, osjećam se kao da bih mogla povratiti, onesvijestiti se ili početi vrištati svom snagom.

Uriah, neki pročelavi pripadnik Učenih i Cara dočekaju nas na ulazu. Donijeli su prostirku za Shaunu, kako bi mogla leći. Tobias je spusti na prostirku, a liječnik odmah započne s poslom, reže majicu na Shauninim leđima. Odvratim pogled. Ne želim vidjeti ranu od metka. Tobias stoji ispred mene, lice mu je crveno od napora. Želim da me ponovno zagrli kao što me zagrlio nakon posljednjeg napada, ali on to ne čini pa ja znam da to ne trebam ni počinjati.

»Neću se pretvarati da znam što se događa s tobom«, kaže on. »Ali ako se još jednom tako bezrazložno izložiš pogibelji — «

»Ne izlažem se pogibelji bez razloga. Pokušavam nešto *žrtvovati*, kao što bi to moji roditelji učinili, kao — «

»Ti nisi tvoji roditelji. Ti si djevojka koja ima šesnaest godina — «

Škrgućem zubima. »Kako se *usuđuješ* — «

» — koja ne razumije da vrijednost žrtve leži u njezinoj *nužnosti*, a ne u tome da se odbacuje vlastiti život! I ako to ponovno napraviš, ne želim imati više ništa s tobom.« Nisam očekivala da će reći nešto tako.

»Daješ mi ultimatum?« Pokušavam smanjiti ton kako me drugi ne bi čuli. On zavrti glavom.

»Ne, govorim ti činjenicu.« Usta su mu potpuno ravna. »Ako se ponovno baciš u opasnost bez razloga, bit ćeš samo još jedna Neustrašiva ovisnica o adrenalinu koja traži fiks,

a ja ti u tome neću pomoći.« Ljuto ispljune te riječi. »Ja volim onu Tris koja je Različita, koja donosi odluke bez obzira na odanost frakcijama, koja nije neki frakcijski stereotip. Ali Tris koja svim silama trudi uništiti samu sebe... Nju ne mogu voljeti.«

Želim vrištati. Ne zato što sam ljuta, već zato što se bojim da ima pravo. Ruke mi drhte i moram uhvatiti rub svoje majice kao bih se smirila. On svojim čelom dotakne moje, zatvori oči. »Vjerujem da si još tu«, kaže on približavajući se mojim ustima. »Vrati se.« Nježno me poljubi, a ja sam previše iznenađena da bih ga zaustavila. Zatim se vrati do Shaune, ja ostajem stajati na simbolu vage Iskrenih koji je oslikan na tlu u predvorju.

»Dugo se nismo vidjele.«

Spustim se na jedan od kreveta preko puta Tori. Ona uspravno sjedi, noga joj je na hrpi jastuka.

»Istina, dugo vremena«, odgovorim. »Kako se osjećaš?«

»Kao da me netko upucao pištoljem.« Osmijeh joj zaigra na usnama. »Čujem da i ti znaš taj osjećaj.«

»Znam. Super je, zar ne?« Sve o čemu mogu razmišljati jest metak u Shauninim leđima. Barem će se Tori oporaviti od svojih rana.

»Jeste li otkrili štogod zanimljivo na Jackovu sastanku?« pita ona.

»Nekoliko stvari. Znaš li kako bismo mogli organizirati sastanak Neustrašivih?«

»Tu mogu biti od pomoći. Jedna od prednosti majstora tetovaža kod Neustrašivih jest da... Poznajesh svakoga.«

»Točno«, kažem. »Ne zaboravi da imaš i prestiž bivše špijunke.«

Torina usta se iskrive. »Gotovo sam zaboravila.«

»Jesi li *ti* otkrila štogod zanimljivo? Dok si špijunirala, mislim.«

»Moj je zadatak bio usmjeren na Jeanine Matthews.« Zuri u svoje ruke.

»Kako provodi svoje vrijeme. I još bitnije, *gdje* ga provodi.«

»Ne u svome uredu?«

Nekoliko trenutaka Tori ne odgovara.

»Valjda tebi mogu vjerovati, Različita.« Pogleda me krajičkom oka. »Ona ima svoj privatni laboratorij na najvišem katu. Zaštićen bolesnim mjerama osiguranja. Pokušavala sam doći tamo gore kada su shvatili što sam zapravo.«

»Pokušavala si doći gore«, kažem. Oči joj više ne gledaju u moje. »Ne da bi špijunirala, pretpostavljam.«

»Mislila sam da bi bilo... *Najučinkovitije* kad Jeanine Matthews ne bi još dugo poživjela.«

Vidim žedanje u njezinu izrazu lica, isti kakav je imala kada mi je govorila o svom bratu dok smo bili u njezinoj tattoo-radnji. Prije simulacije napada možda bih to nazvala žedanjem za pravdom, možda i osvetom, no sada mogu vidjeti daje to žed za krvlju. Iako me to plaši, razumijem je.

Što bi me vjerojatno trebalo još više plašiti.

Tori zatim kaže: »Pokušat ću organizirati taj sastanak.«

Neustrašivi su okupljeni oko prostora između kreveta na kat i vrata, koja zatvorenima drži čvrsto omotana plahta, najbolja brava koju su Neustrašivi uspjeli improvizirati. Ne sumnjam da će Jack Kang pristati na uvjete koje je Jeanine postavila. Ovdje više nismo sigurni.

»Koji su bili uvjeti?« Ona sjedi na stolici između nekoliko kreveta, njezina ranjena noga strši ispružena ispred nje. Pitala je Tobiasa, no čini se da on ne obraća pažnju. Stoji naslonjen na jedan od kreveta, ruke su mu prekrížene, zuri u tlo. Pročistim grlo. »Tri uvjeta. Vratiti Erica Učenima. Otkriti imena svih ljudi koji nisu bili pogođeni iglama prošli put. Isporučiti Različite u sjedište Učenih.«

Pogledam Marlene. Ona mi se nasmiješi, pomalo tužno. Vjerojatno je zabrinuta za Shaunua koja je još uvijek u rukama liječnika Učenih. Lynn, Hector, njihovi roditelji i Zeke još uvijek su s njom.

»Ne možemo ostati ovdje«, kaže Tori. »Gdje možemo ići?«

Pomislim na krv na Shauninju majici, na dugačke voćnjake u sjedištu Dobrohotnih, na vjetar koji nosi lišće, koru drveta pod prstima. Nikad nisam mislila da će mi to mjesto nedostajati. Nisam mislila tako nešto.

Kratko zatvorim oči, a kada ih otvorim, ponovno sam u stvarnosti, Dobrohotni su san.

»Kući«, kaže Tobias napokon podižući glavu. Svi slušaju. »Trebamo vratiti ono što je naše. Možemo razbiti sigurnosne kamere u sjedištu Neustrašivih tako da nas Učeni ne mogu vidjeti. Trebamo ići kući.«

Netko potvrdi pristanak povikom, još netko se priključi. Među Neustrašivima se tako odlučuje o stvarima: kimanjem i povicima. U tim trenucima više se ne doimamo kao pojedinci. Svi smo dio istog uma.

»No prije nego to napravimo«, kaže Bud koji je prije radio na tetovažama s Tori, a sada stoji iza nje dok ona sjedi, »moramo odlučiti što ćemo učiniti s Ericom. Pustiti ga da ostane ovdje s Učenima ili ga pogubiti.«

»Eric je Neustrašivi«, kaže Lauren pritišćući prsten na svojoj ruci u svoju usnicu. »To znači da *mi* odlučujemo što će biti s njim. Ne Iskreni.« Ovog puta krik izađe iz mog tijela svojom voljom, pridružuje se povicima ostalih.

»Prema zakonu Neustrašivih samo Neustrašivi vođe mogu izvesti smaknuće. Svih su pet naših bivših vođa Neustrašivi izdajnici«, kaže Tori. »Tako da mislim da je vrijeme da izaberemo nove vođe. Zakon kaže da trebamo više od jednog, neparan broj. Ako imate prijedloga, trebate ih reći sada, glasovat ćemo ako treba.«

»Ti!« netko povikne.

»U redu«, kaže Tori. »Još netko?«

Marlene skupi ruke oko usta i povikne: »Tris!«

Srce mi tuče. No na moje iznenađenje, nitko ne mumlja ništa protiv niti se itko smije. Umjesto toga nekoliko ljudi kimne glavom kao kad je spomenuta Tori. Pogledom pretražim gomilu i pronalazim Christinu. Ona stoji s prekrížanim rukama, čini se da uopće ne reagira na moju nominaciju.

Pitam se kakva im se ja činim. Oni zacijelo vide osobu koju ja ne vidim. Nekog sposobnog i jakog. Nekoga tko ne mogu biti; nekoga tko mogu biti.

Tori prizna Marlene, kimne glavom, podiže obrve, pretražuje gomilu u potrazi za daljnjim preporukama.

»Harrison«, netko kaže. Ne znam tko je Harrison sve dok netko ne potapša po leđima sredovječnog čovjeka s plavim repom na ramenu, i on se nasmiješi. Prepoznajem ga — on je Neustrašivi koji me nazvao »djevojčicom« kada su se Zeke i Tori vratili iz sjedišta Učenih.

Neustrašivi na trenutak utihnu.

»Ja ću predložiti Foura«, kaže Tori.

Izuzevši nekoliko ljutih mumljanja otraga, nitko se ne protivi. Nitko ga više ne naziva kukavicom, ne nakon što je pretukao Marcusa u kantini. Pitam se kako bi reagirali kada bi znali koliko je to bilo proračunato.

Sada bi mogao dobiti točno ono što je i želio. Osim ako mu ja ne stanem na put.

»Trebamo samo tri vođe«, kaže Tori. »Morat ćemo glasovati.«

Nikada me ne bi predložili da nisam zaustavila simulaciju napada. Možda me ne bi predložili da nisam ubola Erica pored onih dizala ili bila ispod onoga mosta. Što sam nesmotrenija, to sam popularnija među Neustrašivima.

Tobias me gleda. Ne mogu biti popularna među Neustrašivima jer je Tobias u pravu — ja nisam Neustrašiva, ja sam Različita. Ja sam što god odaberem da jesam. A ne mogu odabrati da budem *ovo*. Moram ostati odvojena od njih.

»Ne«, kažem ja. Pročistim grlo i kažem to glasnije. »Ne, ne morate glasati. Odbijam svoju nominaciju.«

Tori me gleda podignutih obrva. »Jesi li sigurna, Tris?«

»Da«, kažem. »Ne želim to. Sigurna sam.«

I tada, bez prepirke i bez rituala, Tobias je izabran da bude vođa Neustrašivih. A ja nisam.

DVADESET DRUGO POGLAVLJE

NI DESET SEKUNDI nakon što smo izabrali novo vodstvo, nešto počne zvoniti — jedan dugi pulsirajući zvuk, zatim dva kratka. Pomaknem se prema sredini prostorije, desno mi je uho upereno prema zidu i pronalazim zvučnik koji visi sa stropa. Još jedan nalazi se na drugoj strani prostorije.

Tada čujemo glas Jacka Kanga, svuda oko nas.

»Pažnja svim stanovnicima sjedišta Iskrenih. Prije nekoliko sati imao sam sastanak s predstavnikom Jeanine Matthews. Podsjetio me kako se mi, Iskreni, nalazimo u slabom položaju, ovisni smo o Učenima po pitanju preživljavanja, i rečeno mi je da ako namjeravamo očuvati slobodu naše frakcije, morat ćemo udovoljiti nekim zahtjevima.«

Zurim u zvučnik, zapanjena sam. Ne bi me trebalo iznenaditi što je vođa Iskrenih ovako izravan, no nisam očekivala javnu obavijest.

»Kako bismo udovoljili ovim zahtjevima, molim sve da dođete u Okupljalište kako biste prijavili imate li usadak ili ne«, kaže on.« Također, tražim da svi Različiti odmah dođu u moj ured. Bit ćete predani Učenima. Ne znam zbog čega, no naša frakcija ovisi o vašoj suradnji.« Zvuči mlitavo. Poraženo. *Pa, on i jest poražen*, pomislim. *Jer je bio previše slab da uzvрати.*

Jedna stvar koju Neustrašivi znaju, a Iskreni ne, jest kako se boriti čak i kada se borba čini uzaludna.

Katkad se osjećam kao da skupljam lekcije koju me svaka frakcija naučila, a zatim ih pohranjujem kao vodič kroz svijet. Uvijek ima nešto za naučiti, nešto važno za shvatiti. Obavijest Jacka Kanga završava se istom zvonjavom kojom je i započela. Neustrašivi se žure kroz prostoriju, bacaju svoje stvari u torbe. Nekoliko Neustrašivih mladića skinu plahtu s vrata, nešto viču, spominju Erica. Nečiji lakat pritisne me uza zid, ostajem tamo stajati i gledam kako se ludnica pojačava. S druge strane, jedna stvar koju Iskreni znaju, a Neustrašivi ne, to je kako se ne zanijeti.

Neustrašivi stoje u polukrugu oko stolice za ispitivanje gdje sada sjedi Eric. Izgleda kao da je više mrtav nego živ. Izvaljen je u stolici, znoj se presijava na njegovu blijedom čelu. Spuštene glave zuri u Tobiasa, čini se kao da su mu obrve u razini trepavica. Pokušavam ga gledati, no njegov smiješak — kako mu se pirsinzi vide kada se nasmiješi — to je gotovo previše grozno da bi se izdržalo.

»Hoćeš li da ti pročitam tvoje zločine?« kaže Tori. »Ili bi želio to učiniti sam.«

Kiša pršti niz zgradu, teče niz zidove. Stojimo u prostoriji za ispitivanje na najvišem katu Nemilosrdne odaje. Poslijepodnevna je oluja ovdje glasnija. Svaki prasak groma i bljesak munje tjeraju mi kožu na vratu da se naježi, kao da mi struja pleše po koži.

Sviđa mi se miris vlažnoga pločnika. Ovdje je slabašan, no kada završimo s ovim i ostavimo Nemilosrdnu odaju iza sebe, jedino što ću osjetiti jest miris vlažnoga pločnika.

Imamo svoje torbe sa sobom. Moja je vreća napravljena od plahte i malo konopca. Tu je moja odjeća i još jedan par cipela. Nosim jaknu koju sam ukrala od Neustrašive izdajnice — želim da je Eric vidi ako pogleda u mene.

Eric pogledom pretražuje gomilu nekoliko trenutaka, a zatim pogled zaustavi na meni. Preplete prste i položi ih — polagano — na svoj trbuh. »Volio bih da ih *ona* pročita. Budući da me probola, vjerojatno je upoznata s njima.«

Ne znam kakvu to igru igra ili kakvog smisla to ima, osobito sada, prije smaknuća. Čini se arogantan, no vidim da mu prsti podrhtavaju kada ih pomiče. Zacijelo se čak i Eric boji smrti.

»Nju ne miješaj u ovo«, kaže Tobias.

»Zašto? Zato što je ti ševiš?« Eric se naceri. »Ah, čekaj, zaboravio sam. Ukočene to ne rade. Oni svi samo vežu jedni drugima cipele i šišaju jedni druge.«

Tobiasov se izraz lica ne mijenja. Mislim da razumijem: Erica nije briga za mene. No zna točno gdje će udariti Tobiasa i koliko snažno. A jedna od najslabijih točaka u koju ga može udariti sam ja.

To je ono što sam najviše htjela izbjeći: to da moji usponi i padovi postanu Tobiasovi usponi i padovi. Zato mu ne mogu pustiti da me sada brani.

»Želim da mi ih ona pročita«, ponovi Eric.

Govorim što je ujednačenije moguće:

»Urotio si se s Učenima. Odgovoran si za smrti stotine pripadnika Nijekanja.« Kako nastavljam govoriti, više ne mogu držati glas ujednačenim; počinjem pljuvati riječi na njega, kao otrov. »Izdao si Neustrašive. Ustrijelio si dijete u glavu. Smiješna si igračka Jeanine Matthews.«

Njegov osmijeh izblijedi.

»Zaslužujem li umrijeti?« kaže on.

Tobias otvori usta. Ja ipak odgovorim prije njega.

»Da.«

»Ajde dobro.« Njegove su tamne oči prazne, poput crnih rupa, poput noći bez zvijezda.

»Ali imaš li ti pravo da o tome odlučiš, Beatrice Prior? Kao što si odlučila o sudbini onog drugog dečka — kako se zvao? Will?«

Ne odgovaram. Čujem svoga oca kako me pita: »Zašto misliš da imaš pravo ustrijeliti nekoga?« kao kada smo se probijali do kontrolne sobe u sjedištu Neustrašivih. Rekao mi je da postoji ispravan način da se nešto učini, a ja ga trebam shvatiti. Osjetim nešto u grlu, poput voštane kugle, nešto toliko gusto da jedva mogu gutati, jedva mogu disati.

»Počinio si svaki zločin koji nosi smrt u Neustrašivima«, kaže Tobias. »*Mi* imamo pravo pogubiti te po zakonu Neustrašivih.«

Sagne se pokraj tri revolvera koja se nalaze na podu pored Ericovih nogu. Jednom po jednom revolveru isprazni komore. Meci gotovo zveckaju dok padaju na pod, a zatim se kotrljaju, zaustavljaju se kod Tobiasovih cipela. Zatim uzme srednji revolver i u njega stavi jedan metak.

Tada vrti tri revolvera u krug, toliko jako i brzo da moje oči više ne mogu pratiti gdje se nalazi onaj koji je bio u sredini. Ne znam više koji sadrži metak. Uzima tada sve revolvare i ponudi jedan Tori, a jedan Harrisonu.

Pokušavam misliti na simulaciju napada i što je ona učinila Nijekanju. Sve te nevine osobe zavijene u sivo leže mrtve po ulici. Nije bilo preostalo dovoljno članova Nijekanja da bi počistili tijela, tako da vjerojatno mnoga još uvijek tamo leže. To ne bi bilo moguće bez Erica.

Mislim na onog dječaka iz Iskrenih, kojeg je ustrijelio bez oklijevanja, kako je ukočen dječak bio kada je pao pored mene.

Možda mi nismo ti koji odlučuju hoće li Eric živjeti ili umrijeti. Možda je on taj koji je o tome odlučio kada je učinio sve te strašne stvari.

Ipak, još uvijek mi je teško disati.

Gledam ga bez zloće, bez mržnje i bez straha. Naušnice na njegovu licu sjaje se, uvojak prljave kose pada mu između očiju.

»Čekajte«, kaže on. »Imam zahtjev.«

»Ne ustupamo zahtjeve zločincima«, kaže Tori. Ona stoji na jednoj nozi već nekoliko minuta. Zvuči kao da je umorna — vjerojatno želi završiti s ovime kako bi mogla ponovno sjesti. Njoj je ovo smaknuće samo gnjavaža.

»Ja sam vođa Neustrašivih«, kaže on. »I sve što ja želim je da Four bude taj koji će ispaliti metak.«

»Zašto?« upita Tobias.

»Da možeš živjeti s krivnjom«, odgovori Eric. »Da znaš da si me svrgnuo i zatim me ustrijelio u glavu.«

Mislim da razumijem. On želi vidjeti ljude kako se lome — uvijek je to želio, još otkad je postavio kameru u onoj prostoriji gdje sam se zamalo utopila, vjerojatno i puno prije toga. I vjeruje, da ako ga Tobias bude morao ubiti, da će vidjeti to prije nego što umre. Bolesno.

»Neće biti krivnje«, kaže Tobias.

»Onda ti to neće biti problem.« Eric se ponovno nasmije.

Tobias uzme jedan metak.

»Reci mi«, kaže Eric tiho, »u uvijek me to zanimalo. Pojavljuje li se tvoj tatika svaki puta kada prolaziš kroz krajolik straha?«

Tobias stavlja metak u spremnik revolvera, ne gleda gore.

»Nije ti se svidjelo pitanje?« kaže Eric. »Što je, bojiš se da će se Neustrašivi predomisлити u vezi tebe? Da će shvatiti da bez obzira na to što imaš samo četiri straha, da si svejedno kukavica?«

Uspravi se u stolici i stavi ruke na naslone. Tobias lijevom rukom uperi revolver. »Eric«, kaže on, »budi hrabar.«

Povuče okidač.

Zatvorim oči.

DVADESET TREĆE POGLAVLJE

KRV JE ČUDNE BOJE. Tamnija nego što biste očekivali. Zurim u Marleneinu ruku koja je obavijena oko moje ruke. Nokti su joj kratki i neuredni — grize ih. Gura me naprijed, a ja zacijelo hodam jer osjećam kako se krećem, no u svojoj glavi još uvijek stojim pred Ericom i on je još uvijek živ. Umro je baš kao i Will. Srušio se, baš kao i Will.

Mislila sam da će onaj osjećaj u grlu nestati kada on bude mrtav, ali nije nestao. Moram disati jako i duboko kako bih dobila dovoljno zraka. Dobro je da su ljudi oko mene glasni tako da me nitko ne čuje. Idemo prema vratima. Na čelu čopora nalazi se Harrison, nosi Tori na svojim leđima poput djeteta. Ona se smije, ruke su joj obavljene oko njegova vrata.

Tobias stavlja ruku na moja leđa. Znam da je on jer ga vidim kako dolazi iza mene i to čini, ne zato što osjetim njegovu ruku. Ne osjetim ništa.

Vrata se otvore izvana. Zaustavimo, se da ne pregazimo Jacka Kanga i skupinu Iskrenih koja je s njim došla ovamo.

»Što ste učinili?« kaže on. »Upravo su mi rekli da je Eric nestao iz svoje ćelije.«

»On je bio pod našom jurisdikcijom«, kaže Tori. »Sudili smo mu i smaknuli ga. Trebali biste nam biti zahvalni.«

»Ma...« Jackovo lice pocrveni. Krv je tamnija od takvog crvenila, iako je i za takvo rumenilo lica potrebna krv. »Zašto bih vam trebao zahvaljivati?«

»Jer ste ga i vi htjeli smaknuti, zar ne? Budući da je ubio jedno vaše dijete?« Tori kimne glavom, oči su joj široke, nevine. »Pa, mi smo to sredili za vas. A sada, kao što vidite, odlazimo.«

»Moli — *Odlazite?*« Jack zamuca.

Ako odemo, neće mu biti moguće ispuniti dva od tri uvjeta koja mu je Max postavio. To ga užasava, vidi mu se po čitavom licu.

»Ne mogu vam to dopustiti.«

»Vi nam ništa nemate tu *dopustiti* ili ne dopustiti«, kaže Tobias. »Ako se ne maknete, bit ćemo prisiljeni prijeći preko vas, umjesto pokraj vas.«

»Niste li došli ovamo pronaći saveznike?« Jack nas mrko pogleda. »Ako to učinite, mi ćemo stati na stranu Učenih, to vam obećavam, i nikad više nećete kod nas naći saveznike, vi — «

»Mi vas ne trebamo kao saveznike«, kaže Tori. »Mi smo Neustrašivi.«

Svi počinju vikati, njihovi povici nekako probiju ošamućenost u mojoj glavi. Svi krenu naprijed, odjednom. Iskreni u hodniku cvile i miču se s puta dok mi prolazimo hodnikom poput prolivene vode, Neustrašiva voda širi se kako bi popunila prazninu.

Marlenein stisak na mojoj ruci popušta, nema ga više. Trčim niz stube, jurim za Neustrašivima ispred sebe, ignoriram probadanje laktovima i povike koji su oko mene. Osjećam se kao da sam ponovno na inicijaciji dok trčim stubama sjedišta nakon ceremonije Izbor. Noge mi žare, ali to nema veze.

Dolazimo do predvorja. Skupine pripadnika Iskrenih i Učenih ondje čekaju, uključujući i plavokosu Različitu koju su vukli za kosu do dizala, djevojčica kojoj sam pomogla da pobjegne, i Cara. Promatraju rijeku Neustrašivih kako prolazi pokraj njih, bespomoćan im je izgled na licima.

Cara me spazi i zgrabi me za ruku, vuče me natrag. »Kamo svi idete?«

»U sjedište Neustrašivih.« Pokušavam osloboditi ruku, ali ona ne pušta. Ne gledam joj lice. Ne mogu je sada gledati.

»Idi kod Dobrohotnih«, kažem. »Obećali su sigurnost svakome tko je zatraži. Ovdje nećete biti sigurni.«

Pusti me, skoro me gurne od sebe.

Vani je tlo sklisko, a moja vreća s odjećom tupo udara u moja leđa dok polako ubrzavam korak. Kiša rominja po mojoj glavi i leđima. Stopala mi gacaju kroz lokve, moče nogavice mojih hlača.

Mirišem mokar pločnik i pretvaram se da ne postoji ništa drugo na svijetu.

Stojim kod ograde koja gleda nad provaliju. Voda udara o zid iza mene, no ne penje se dovoljno visoko da mi smoči cipele.

Pedesetak metara dalje Bud dijeli pištolje za paintball. Netko drugi daje kuglice. Uskoro će uglovi sjedišta Neustrašivih biti prekriveni bojama što će blokirati leće nadzornih kamera.

»Hej, Tris«, kaže Zeke, približava se ogradi. Oči su mu crvene i otečene, no usta mu oblikuju maleni smiješak

»Hej. Stigao si.«

»Da. Čekao sam dok Shauna nije bila potpuno stabilna i zatim sam je doveo ovamo.« Trlja jedno oko palcem. »Nisam je želio micati, no... Nije bilo više sigurno kod Iskrenih. Očito.«

»Kako je ona?«

»Ne znam. Preživjet će, ali bolničarka misli da će ostati paralizirana od struka prema dolje. I to meni ne bi smetalo, ali...« Podigne rame. »Kako može biti Neustrašiva ako ne može hodati?«

Zurim preko Jame gdje neka djeca iz Neustrašivih igraju lovice, ganjaju jedni druge niz stazu, pucaju obojene kuglice u zidove. Jedna od kuglica razbije se i poprskala kamen žutom bojom. Pomislim na ono što mi je Tobias rekao kada smo prespavali kod nefrakcijaša, o starijim pripadnicima Neustrašivih koji moraju napustiti frakciju jer više nisu fizički sposobni. Mislim na pjesmicu Iskrenih, koji nas proziva za to da smo najokrutnija frakcija.

»Može«, kažem mu.

»Tris. Neće se moći kretati.«

»Naravno da će moći.« Pogledam ga. »Može biti u kolicima, netko je može gurati uz staze Jame, a *tamo* gore je i zgrada s dizalom.« Pokažem prema gore, iznad naših glava. »Ne treba moći hodati da se spušta niz uže ili puca iz pištolja.«

»Neće htjeti da je guram.« Glas mu pomalo puca. »Neće htjeti daje dižem ni daje nosim.«

»Onda će morati prijeći preko toga. Zar ćeš joj dopustiti da napusti Neustrašive zbog toga što ne može hodati, zbog tako glupog razloga?«

Zeke utihne na nekoliko trenutaka. Oči mu pretražuju moje lice, tada žmirne, kao da me odvaguje i mjeri.

Tada se okrene i sagne pa obavije svoje ruke oko mene. Prošlo je toliko vremena otkako me netko zagrlilo, toliko da se ukočim. Onda se opustim, pustim da mi to pronese toplinu niz tijelo koje je hladno od vlažne odjeće.

»Idem pucati u stvari«, kaže dok se odmiče. »Hoćeš i ti?«

Slegnem ramenima i trčim za njim preko Jame. Bud svakome daje jedan od pištolja koji su napunjeni bojom i ja napunim svoj. Njegova težina, oblik i materijal čine ga toliko drukčijim od pravog pištolja tako da uopće nemam problema s držanjem te stvari.

»Većinu Jame i podzemlja riješili smo«, kaže Bud. »No vi biste trebali pokriti *Gnijezdo*.«

»Gnijezdo?«

Bud pokaže u staklenu zgradu koja se nalazi iznad nas. Čim je vidim, prizor me probode poput igle. Posljednji put kada sam bila tamo bilo je kada sam se spremala uništiti simulaciju. Bila sam sa svojim ocem.

Zeke se već penje uz stazu. Prisilim se krenuti za njim, najprije jedna noga, pa druga. Teško mi je hodati jer mi je teško i disati, no nekako uspijevam. Kada dođem do stubišta, pritisak u mojim prsima gotovo je nestao.

Kada se popnemo, Zeke podigne pištolj i nacića jednu od kamera blizu stropa. Zeke opali, a zelena boja poprska jedan od obližnjih prozora, ne dotaknuvši leću kamere.

»Ooh«, kažem podrugljivo se trzajući. »Auč.«

»Ma je li? Htio bih vidjeti tebe kako iz prve pogađaš.«

»Htio bi?« Podižem svoj pištolj, učvršćujem ga lijevim ramenom, umjesto desnim. Pištolj mi stvara strani osjećaj u ljevici, no još ga uvijek ne mogu stabilno držati desnicom, ne još. Kroz nišan pronalazim kameru, zatim žmirnem kako bih nacićala leću. Glas mi šapuće u glavi. *Udahni. Ciljaj. Izdahni. Pucaj.* Treba mi nekoliko sekundi da shvatim kako je to Tobiasov glas jer je on koji me učio pucati. Povučem okidač te boja pogodi kameru i poprska objektiv kamere plavom bojom. »Eto. Vidio si. Još krivom rukom.«

Zeke prošapće nešto ispod glasa, ne zvuči ugodno.

»Hej!« poviče veseo glas. Marlene proviri iznad staklenoga poda. Boja joj je razmrljana preko čela, čini se kao da ima ljubičastu obrvu. S vragolastim smiješkom nacića Zekea, pogodi ga u ruku, a zatim mene. Obojena loptica pogodi mi ruku, peče me.

Marlene se smije i saginje se ispod stakla. Zeke i ja pogledamo jedno u drugo, zatim potrčimo za Marlene. Ona se smije dok trči niz stazu, ulijeće u gomilu djece. Pucam na nju, no umjesto nje pogodim zid. Marlene zapuca na dečka koji stoji pored ograde — to je Hector, Lynnin mlađi brat. Najprije izgleda šokirano, no tada uzvratil paljbu i pogodi osobu koja stoji pored Marlene.

Zvukovi pucketanja ispunjavaju zrak dok svi u Jami počinju pucati jedni na druge, mladi i stari, kamere su trenutačno zaboravljene. Jurim niz stazu, okružena smijehom i vikom. Skupimo se i okupimo ekipe, zatim se okrenemo jedni protiv drugih. Kada se borba napokon stiša, odjeća mi je više šareno obojena nego crna. Odlučim zadržati majicu da me podsjeti zašto sam uopće odabrala Neustrašive: ne zato što su savršeni, nego zato što su živi. Zato što su slobodni.

DVADESET ČETVRTO POGLAVLJE

NETKO IZVRŠI PREPAD u kuhinjama Neustrašivih i zagrije trajne namirnice koje su bile tamo tako da svi imamo topli obrok za večeru na kraju toga dana. Sjedim za istim stolom koji sam dijelila s Christinom, Alom i Willom. Od trenutka kada ponovno sjednem, osjetim knedlu u grlu. Kako to da nas je tek pola preživjelo?

Osjećam se odgovorno za to. Moj je oprost mogao spasiti Ala, no ja sam mu ga uskratila. Moje trezveno razmišljanje moglo je poštediti Willa, no nisam se mogla na to natjerati. Prije nego što suviše potonem u svoju krivnju, Uriah stavlja svoj pladanj pored mene. Nakrcan je goveđim gulašem i čokoladnom tortom. Zurim u gomilu torte.

»Bilo je torte?« kažem gledajući u svoj tanjur, koji je razumnije napunjen nego Uriahov.

»Da, netko ju je upravo donio. Našli su nekoliko kutija sastojaka za tortu otraga pa su je ispekli«, kaže on. »Možeš kušati malo moje.«

»Malo kušati? Znači mislio si pojesti to čitavo brdo torte sam samcat?«

»Da.« Izgleda zbunjeno. »Zašto?«

»Nije bitno.«

Christina sjedi s druge strane stola, najdalje od mene što može biti. Zeke stavlja svoj pladanj pored nje. Uskoro nam se pridružuju Lynn, Hector i Marlene. Vidim tračak pokreta ispod stola i vidim Marleneinu ruku kako hvata Uriahovu na njegovu koljenu. Prsti im se isprepletu. Očito oboje pokušavaju izgledati ravnodušno, no ipak se kriomice pogledavaju.

S Marleneine lijeve strane Lynn izgleda kao da je pojela nešto pokvareno. Trpa hranu u usta ekstremnom brzinom.

»Što nije u redu?« upita je Uriah. »Povratit ćeš ako budeš jela tom brzinom.« Lynn ga mrko pogleda. »Svejedno ću povratiti, kada vidim vas dvoje kako se neprestano gledate.«

Uriahove uši pocrvene. »O čemu to govoriš?«

»Ja nisam glupa, a nisu ni drugi. Zašto se jednostavno ne počnete žvaliti pa da s tim završimo?«

Uriah izgleda zapanjeno. No Marlene, koja također zuri u Lynn, pomjeri se i čvrsto poljubi Uriaha u usta, njezini prsti obavijaju se oko njegova vrata, ispod ovratnika njegove majice. Opazim da mi se sav grašak koji mi se nalazio na vilici prosuo natrag u tanjur. Lynn zgrabi svoj pladanj i bijesno odjuri od stola.

»Što je to bilo?« kaže Zeke.

»Ne pitaj me«, kaže Hector. »Uvijek se ljuti zbog nečeg. Prestao sam na to obraćati pozornost.

Uriah i Marlene još su uvijek jedno pokraj drugog, još uvijek se oboje smiju.

Prisilim se da zurim u svoj tanjur. Tako je čudno vidjeti dvoje ljudi koje si upoznao odvojeno kako postaju par, iako sam to vidjela i prije. Čujem škripavi zvuk, Christina prelazi vilicom preko svog tanjura.

»Four!« Zeke povikne, priziva ga. Izgleda kao da mu je laknulo. »Dodi ovamo, ima mjesta.«

Tobias stavi ruku na moje zdravo rame. Nekoliko mu je zglobova na šaci krvavo, krv izgleda svježije. »Žao mi je, ne mogu ostati.«

Sagne se i kaže mi: »Mogu te posuditi na kratko?«

Ustajem se, mahnem rukom kako bih pozdravila sve za stolom koji obraćaju pažnju na mene — što je zapravo samo Zeke, jer Christina i Hector zure u svoje tanjure, a Uriah i Marlene tiho razgovaraju.

Tobias i ja izađemo iz kantine.

»Kamo idemo?«

»Na vlak«, kaže on. »Imam sastanak i želim da ti budeš tamo, da mi pomogneš razjasniti situaciju.«

Hodamo uz stazu koja se nalazi uza zid Jame prema stubama koje vode do Gnijezda.

»Zašto trebaš *mene* da — «

»Zato što si bolja u tome od mene.«

Nemam odgovor na to. Popnemo se stubama i prijeđemo preko staklenog poda. Na putu prema van prođemo kroz vlažnu prostoriju u kojoj sam se suočila sa svojim krajolikom straha. Sudeći po injekciji koja se nalazi na podu, netko je bio ovdje nedavno.

»Jesi li išao kroz svoj krajolik straha danas?« kažem.

»Zašto to pitaš?« Njegove tamne oči pretražuju moje. Otvori prednja vrata i ljetni zrak zapliva oko mene. Nema vjetra.

»Šake su ti ozlijeđene, a netko je koristio tu prostoriju.«

»Upravo na to i mislim. Mnogo više zapažam od većine.« Pogleda na svoj sat. »Rekli su mi da uhvatim onaj koji polazi u 8:05. Hajdemo.«

Osjetim tračak nade. Možda se ovoga puta nećemo svadati. Možda će se stvari među nama napokon popraviti.

Idemo do tračnica. Posljednji put kad smo ovo učinili, želio mi je pokazati da svjetla gore kod Učenih i reći mi da Učeni spremaju napad na Nijekanje. Sada dobivam osjećaj da se idemo naći s nefrakcijašima.

»Dovoljno dobro zapažam da znam da izbjegavaš odgovoriti na pitanje«, kažem.

On uzdahne. »Da, bio sam u svom krajoliku straha. Želio sam vidjeti ima li kakve promjene.«

»Promijenio se. Zar ne?«

Odmakne pramen kose s lica i izbjegava moj pogled. Nisam znala da mu je kosa tako gusta — to je bilo teško zamjetljivo kada je bila ošišana vrlo kratko, kao u pripadnika Nijekanja, ali sada je dugačka barem pet centimetara, gotovo mu pada preko čela. Zbog toga izgleda nekako manje zastrašujuće, više nalikuje osobi koju sam intimno upoznala.

»Jest«, kaže on. »Ali broj strahova je još uvijek isti.«

Čujem trubu vlaka kako trešti meni s lijeve strane, no svjetlo na prvom vagonu ne radi. Vlak klizi preko tračnica poput kakve puzajuće, tihe opasnosti.

»Peti vagon straga!« on povikne.

Oboje se damo u trk. Pronađem peti vagon i zgrabim ručku na vagonu lijevom rukom, trudim se popeti svom svojom snagom. Pokušavam ubaciti noge unutra, no ne uspijem potpuno; opasno su blizu kotačima vlaka — ispustim slabašan krik i malo oderem koljeno na podu vagona dok se bacam unutra.

Tobias uđe nakon mene i saginje se. Rukom hvatam koljeno i škrgućem zubima.

»Hajde, da vidim«, kaže on. Gurne mi hlače uz nogu i preko koljena. Njegovi prsti ostavljaju nevidljive hladne tragove na mojoj koži, a ja razmišljam o tome da ga zgrabim za košulju i privučem ga k sebi; razmišljam da se pritisnem uz njega, ali ne mogu jer bi sve naše tajne održavale prazninu među nama.

Koljeno mi je crveno, umrljano krvlju. »Nije duboko. Brzo će zacijeliti«, kaže on.
Kimmem glavom. Bol se već smanjuje. Zavrne mi hlače dalje od rane. Legnem na leđa, zurim u strop.

»Je li *on* još uvijek u tvom krajoliku straha?« kažem.

Izgleda kao da je netko zapalio šibicu iza njegovih očiju. »Nije.«

Osmijeh mi dolazi na lice. »To je — «

»Ali ti jesi.« Namršti se, gleda u svoje ruke. »Ti umireš, a ja ne mogu ništa učiniti da to spriječim.«

Ruke mu se tresu. Pokušavam smisliti nekakav odgovor. *Ja neću umrijeti* — no to ipak ne znam. Živimo u opasnom svijetu, a nisam toliko privržena životu da ću učiniti sve da preživim. Ne mogu ga uvjeriti u to da neću umrijeti.

On provjeri svoj sat. »Stići će ovamo svakoga časa.«

Ustajem se, vidim Evelyn i Edwarda kako stoje pored tračnica. Trče prema nama dok vlak prolazi pokraj njih, uskaču u vlak gotovo jednako lako kao i Tobias. Vjerojatno su vježbali.

Edward mi se zlobno nasmiješi. Danas njegov povež preko oka ima veliki plavi znak »X«.

»Zdravo«, kaže Evelyn. Dok to izgovara gleda samo u Tobiasa, kao da ja uopće nisam ovdje. »Lijepa lokacija za sastanak«, kaže Tobias. Sada je gotovo potpuno pao mrak, vidim samo sjene zgrada na tamno plavom nebu i neka svjetla u daljini, pored jezera, vjerojatno dolaze iz sjedišta Učenih.

Vlak skrene ulijevo na mjestu gdje obično ne skreće, udaljava se od sjaja Učenih i nastavlja prema napuštenom dijelu grada. Po tišini u vagonu pretpostavljam da vlak usporava.

»To se činilo najsigurnijim načinom«, kaže Evelyn. »Želio si sastanak.«

»Da. Želio bih razgovarati o savezništvu.«

»Savezništvo«, ponovi Edward. »Tko ti je dao ovlasti za tako nešto?«

»On je vođa Neustrašivih«, kažem ja. »On ima ovlasti.«

Edward podiže obrve, izgleda impresionirano. Evelyn napokon pogleda u mene, no samo na trenutak, prije nego što se ponovno nasmije Tobiasu.

»Zanimljivo«, kaže ona. »Je li i ona vođa Neustrašivih?«

»Nije«, kaže on. »Ona je ovdje kako bi mi pomogla prosuditi trebamo li ti vjerovati.«

Evelynin smiješak blijedi. Dio mene želi joj se izbeljiti u lice i reći: »Ha!« ali zadovoljim se samo malenim smiješkom.

»Mi ćemo, dakako, pristati na savez... Pod nekim uvjetima«, kaže Evelyn. »Zajamčeno — i jednako — mjesto u vladi koja dođe nakon uništenja Učenih, kao i potpunu kontrolu nad podacima Učenih nakon napada. Jasno je — «

»Što ćete učiniti s podacima Učenih?« prekinem je.

»Uništiti ćemo ih. Jedini način da uništimo Učene jest da im oduzmemo znanje.«

Prvi nagon tjera me da joj kažem da je budala. Ipak, nešto me zaustavi. Bez simulacijske tehnologije — bez podataka koje su oni imali o svim drugim frakcijama — bez njihova fokusa na tehnološki napredak — napad na Nijekanje ne bi se dogodio. Moji bi roditelji još uvijek bili živi.

Čak i da uspijemo ubiti Jeanine, bismo li mogli vjerovati Učenima da nas više neće napadati i pokušavati kontrolirati? Nisam sigurna.

»Što bismo primili zauzvrat, pod tim uvjetima?« kaže Tobias.

»Brojnost koja vam je potrebna, kao i jednako mjesto u vladi s nama.«

»Sigurna sam da bi Tori željela pravo da ukloni Jeanine Matthews«, kaže on tiho. Podignem obrve. Nisam znala da je Torina mržnja prema Jeanine tako dobro poznata — no možda i nije. Zacijelo on sada zna stvari koje drugi ne znaju, sada kad su Tori i on vođe.

»Sigurna sam da bi se to moglo urediti«, odgovori Evelyn. »Nije me briga tko je ubije, samo želim da je mrtva.«

Tobias me pogleda. Voljela bih mu reći zašto sam tako nesigurna... Objasniti mu zašto baš ja, od svih ljudi, imam strepnju od potpunog uništavanja Učenih.

No to ne bih znala objasniti čak ni kada bih imala vremena za to. On se okrene prema Evelyn.

»Znači, dogovoreno je«, kaže on.

Ispruži ruku, ona je stisne.

»Trebali bismo se sastati za tjedan dana«, kaže ona. »Na neutralnom teritoriju. Većina pripadnika Nijekanja velikodušno nam je dopustila da budemo u njihovu sektoru grada dok oni čiste ostatke napada.«

»Većina njih«, kaže on.

Evelynino lice poprimi bezličan izraz. »Bojim se da tvog oca mnogi još uvijek smatraju vođom, a savjetovao im je da nas izbjegavaju kada je došao u posjet prije nekoliko dana.« Ogorčeno se nasmiješi. »I oni su pristali, kao što su pristali kada ih je nagovorio na to da me izopće.«

»Izopćili su te?« kaže Tobias. »Mislio sam da si *otišla*.«

»Ne, Nijekanje je bilo naklonjeno oprost i pomirenju, kao što vjerojatno i sam znaš. Ali tvoj otac ima velikog utjecaja na Nijekanje, oduvijek je imao. Odlučila sam otići umjesto da se suočim s poniženjem javnog progona.«

Tobias izgleda zapanjeno.

Edward, koji stoji na vratima vagona i promatra ono što je vani nekoliko trenutaka, kaže: »Vrijeme je!«

»Vidimo se za tjedan dana«, kaže Evelyn.

Dok se vlak spušta na razinu ulice, Edward iskoči. Nekoliko trenutaka kasnije, Evelyn ga slijedi. Tobias i ja ostajemo u vlaku, slušamo kako proizvodi sikćući zvuk po tračnicama, ne govorimo.

»Zašto si me uopće poveo ako si i tako mislio dogovoriti savezništvo?« kažem mu.

»Nisi me spriječila.«

»Što sam trebala učiniti, mahati rukama po zraku?« Mrko ga gledam. »Ne sviđa mi se to.«

»To smo morali učiniti.«

»Mislim da to nije točno«, kažem. »Mora postojati drugi način — «

»Kakav drugi način?« kaže on držeći prekrížene ruke. »Ona se tebi jednostavno ne sviđa. Ne sviđa ti se otkada si je prvi put vidjela.«

»Očito je da mi se ne sviđa! Ona te napustila!«

»Oni su *je prognali*. A ako joj ja odlučim to oprostiti, bolje je i tebi da to pokušaš! Ja sam taj koji je bio ostavljen, ne ti.«

»Ima tu još nešto. Ne vjerujem joj. Mislim da te pokušava iskoristiti.«

»Pa, to nije na tebi da odlučiš.«

»Zašto si me uopće poveo?« kažem mu pokušavajući ga oponašati i ja prekrižim ruke.

»Oh, da — tako da bih ti pomogla protumačiti situaciju. Pa, protumačila sam je, a samo zato što ti se ne sviđa što sam odlučila ne znači — «

»Zaboravio sam kako ti predrasude utječu na prosudbu. Ako se dobro sjećam, nisam te morao povesti.«

»*Moje* predrasude. Što je s *tvojim* predrasudama? Misliš da je svatko tko jednako mrzi tvog oca tvoj saveznik?«

»Ovo se njega ne tiče!«

»Naravno da jest! On zna neke stvari, Tobias. I mi trebamo pokušati saznati što on to zna.«

»Ponovno o tome? Mislio sam da smo to riješili. Tris, on je *lažljivac*.«

»Dobro?« podižem obrve. »I tvoja majka je. Doista misliš da bi Nijekanje nekoga prognalo? Ja mislim da ne.«

»Ne govori o mojoj majci tako.«

Vidim svjetlo ispred nas. To je svjetlo sjedišta Neustrašivih.

»Dobro.« Hodam do ruba vagona. »Neću.«

Iskočim iz vagona, zatim pretrčim nekoliko koraka na tlu kako bih održala ravnotežu. Tobias iskoči za mnom, no ne dajem mu priliku da uhvati korak sa mnom — uđem ravno u zgradu, spustim se niz stepenice i odem natrag u Jamu kako bih pronašla mjesto za spavanje.

DVADESET PETO POGLAVLJE

NETKO ME BUDI IZ SNA.

»Tris! Diži se!«

Čujem taj povik. Ne postavljam pitanja. Bacim noge preko ruba kreveta i pustim da me ruka povuče prema vratima. Bosa sam, a ovdje je tlo neravno i grubo. Žulja mi prste i rubove oko peta. Škiljim ispred sebe kako bih shvatila tko me vuče. Christina. Vuče me za lijevu ruku dovoljnom snagom da mi je iščupa.

»Što se dogodilo?« kažem. »Što se događa?«

»Šuti i trči!«

Trčimo do Jame, a zvuk provalije nas slijedi. Posljednji put kada me Christina povukla iz kreveta bilo je onda kada sam vidjela Alovo tijelo koje su izvukli iz provalije. Stisnem zube i pokušavam ne misliti o tome. To se nije moglo ponovno dogoditi. Ne ponovno.

Izdahnem — ona trči brže nego ja — dok trčimo staklenim podom Gnijezda.

Christina dlanom opali po gumbu za dizalo i uvuče se unutra prije nego što se vrata potpuno otvore, vuče me za sobom. Ponovno udari po gumbu za zatvaranje vrata i odabere najviši kat.

»Simulacija«, kaže ona. »Događa se simulacija. Ne utječe na sve, samo... Samo na nekoliko ljudi.«

Stavlja ruke na koljena i duboko udiše.

»Jedan od njih rekao je nešto o Različitima«, kaže on.

»To je rekao?« upitam. »Dok je bio pod simulacijom?«

Kimne glavom. »Marlene. Ali nije zvučala kao ona. Previše... Monotono.«

Vrata se otvore i ja je slijedim niz hodnik do vrata koja vode na krov.

»Christina«, kažem, »zašto idemo na krov?«

Ne odgovara mi. Stube koje vode do krova mirišu na staru boju. Grafiti Neustrašivih naškrabani su crnom bojom po cementnom bloku. Tu je simbol Neustrašivih. Inicijali povezani znakom plusa: RG + NT, BR + FH. Parovi koji su sada vjerojatno već stari, možda više i nisu zajedno. Dodirnem si prsa kako bih si provjerila bilo. Tako je ubrzano, čudim se što još uvijek dišem.

Noćni je zrak hladan; od njega, se ježim po rukama. Oči su mi se već privikle na tamu jer na drugom kraju krova vidim tri lika kako stoje na rubu, licem okrenuti prema meni. Jedna od njih je Marlene. Drugi je Hector. Treći je netko koga ne poznajem — maleni Neustrašivi, jedva da ima osam godina, sa zelenim pramenom u kosi.

Mirno stoje na rubu iako vjetar jako puše, razbacuje im kosu u lice, u oči, u usta. Odjeća im leprša na vjetru, no oni i dalje stoje mirno.

»Samo siđite s ruba«, kaže Christina. »Ne činite ništa glupo. Hajde sada...«

»Ne čuju te«, kažem joj tiho dok hodam prema njima. »Ni ne vide.«

»Trebamo pokušati skočiti na njih, iznenada. Ja ću na Heca, ti — «

»Riskiramo da ih gurnemo s krova ako to učinimo. Stani pored djevojčice, za svaki slučaj.«

Ona je premlada za ovo, pomislim, no nemam srca to izgovoriti jer to znači da je Marlene dovoljno stara.

Zurim u Marlene, oči su joj prazne poput oslikanog kamenja, poput staklenih sfera. Osjećam kao da mi to kamenje klizi niz grlo i sjeda u želudac, vuče me prema tlu. Nema načina da nju maknemo s tog ruba.

Ona napokon otvori usta i počne govoriti.

»Imam poruku za Različite.« Glas joj zvuči umrtvljeno. Simulacija se služi njezinim glasnicama, no ne može simulirati intonaciju kakvu daju emocije.

Pogled prebacim na Hectora. Hector, koji se toliko bojao onoga što mu je majka napričala o meni. Lynn je vjerojatno još uvijek uz Shaunu, nada se da će moći micati nogama kada se probudi. Lynn ne smije izgubiti Hectora.

Zakoračim naprijed kako bih primila poruku.

»Ovo nije pregovor. Ovo je upozorenje«, govori simulacija putem Marlene, pomiče joj usne i vibrira njezinim grlom. »Ovo će se ponoviti svaka dva dana, sve dok se jedan od vas ne isporuči u sjedište Učenih.«

Ovo.

Marlene zakorači unatrag i ja se bacim naprijed, ali ne prema njoj. Ne prema Marlene koja je jednom dopustila Uriahu da joj pucnjem iz pištolja skine kolač s glave. Koja je skupila odjeću za mene. Koja me uvijek, uvijek pozdravljala sa smiješkom. Ne prema Marlene.

U trenutku kad Marlene i djevojčica iz Neustrašivih zakorače s krova, bacim se prema Hectora. Zgrabim ono što mogu uhvatiti. Ruku. Komad košulje. Gruba površina krova dere mi koljena dok me njegova težina vuče naprijed. Nisam dovoljno jaka da ga podignem. Šapćem: »Upomoć«, jer ne mogu govoriti glasnije.

Christina je već pored mene. Pomaže mi da povučem Hectorovo mlohavo tijelo natrag na krov. Ruka mu padne sa strane, beživotno. Nekoliko metara dalje i djevojčica leži na leđima, još uvijek na krovu.

Tada se simulacija prekine. Hector otvara oči, oči koje više nisu prazne.

»Au«, kaže on. »Što se događa?«

Djevojčica zaplače, Christina odlazi do nje mumlja nešto ohrabrujućim glasom.

Stojim uspravno dok mi čitavo tijelo drhti. Polako se pomičem prema rubu krova i zurim prema tlu. Ulica ispod nije dobro osvijetljena, no vidim Marlenein blijedi lik na pločniku.

Dišem — koga briga za disanje?

Odvratim pogled, slušam kako mi srce lupa u ušima. Christinina se usta miču. Ignoriram je, idem prema vratima, zatim niz stube, natrag do dizala.

Vrata se zatvore i ja se srušim na pod, baš kao i Marlene kada sam odlučila da je neću spasiti, vrištim, rukama trgam svoju odjeću. Grlo me peče nakon samo nekoliko trenutaka, a imam i ogrebotine na rukama gdje sam promašila tkaninu, no nastavljam vrištati.

Dizalo se zaustavi. Čujem pištavi zvuk. Vrata se otvore.

Poravnam košulju, zagladim kosu, izađem.

Imam poruku za Različite.

Ja sam Različita.

Ovo nije pregovor.

Ne, nije.

Ovo je upozorenje.

Shvaćam.

Svaka dva dana sve dok se jedan od vas ne isporuči u sjedište Učenih...

Hoću.

...ovo će se ponoviti.

Ovo se više nikada neće ponoviti.

DVADESET ŠESTO POGLAVLJE

PROLAZIM KROZ GOMILU okupljenu uz rub ponora. Glasno je u Jami i to ne samo zbog buke koju pravi rijeka. Želim pronaći malo tišine, pa se sklonim u jedan od hodnika koji vodi do spavaonica. Ne želim čuti govor koji će Tori držati u čast Marlene, ne želim biti prisutna ni kada budu nazdravljali i vikali, dok budu slavili njezin život i njezinu hrabrost.

Ovoga je jutra Lauren izvijestila da smo propustili nekoliko kamera u spavaonicama gdje su inicirani, a tamo su bili Christina, Zeke, Lauren, Marlene, Hector i Kee, djevojčica sa zelenom kosom. Tako je Jeanine shvatila koga simulacija kontrolira. Nemam nikakve sumnje da je Jeanine izabrala mlade Neustrašive jer je znala da će nas njihove smrti jače pogoditi.

Zaustavim se u nepoznatom hodniku i pritisnem svoje čelo uz zid. Kamen ostavlja grub i hladan osjećaj na mojoj koži. Čujem Neustrašive iza sebe, viču, glas im je prigušen kamenim slojevima.

Čujem nekoga kako mi prilazi i pogledam u stranu. Christina, još uvijek je u istoj odjeći u kojoj je bila i sinoć, stoji nekoliko metara od mene.

»Hej«, kaže ona.

»Nisam sad raspoložena za još krivnje. Molim te, idi.«

»Želim reći samo jednu stvar, onda hoću.«

Oči su joj natečene i glas joj zvuči malo pospano, što je ili zbog iscrpljenosti, ili zbog alkohola, ili oboje. No njezin pogled dovoljno je jak da zacijelo zna što govori. Odmaknem se od zida.

»Nikad nisam vidjela takvu simulaciju. Znaš, mislim tako izbliza. No jučer...« Zavrti glavom. »Imala si pravo. Nisu te mogli čuti, nisu te mogli vidjeti. Baš kao i Will...«

Jedva izgovori njegovo ime. Napravi stanku, udahne, proguta. Trepne nekoliko puta. Zatim me ponovno pogleda.

»Rekla si mi da si to morala učiniti, da nisi, on bi te ustrijelio, a ja ti nisam vjerovala. Sada ti vjerujem, i... Pokušat ću ti oprostiti. To je... To je sve što sam ti htjela reći.«

Jedan dio mene osjeća se lakše. No veći je dio mene bijesan. Što je do sada mislila? Da sam *željela* ubiti Willa, jednog od svojih najboljih prijatelja? Trebala mi je vjerovati od početka, trebala je *znati* da to ne bih napravila da nije bilo drugog načina.

»Baš sjajno što si napokon dobila *dokaz* da nisam hladnokrvni ubojica. Znaš, osim one moje ispovijedi. Mislim, zbog čega bi to morala vjerovati?« Prisilim se na smijeh, pokušavam ostati nonšalantna. Ona otvori usta, no ja nastavljam govoriti, ne mogu se zaustaviti. »Bolje ti je da požuriš s tim praštanjem jer nema puno vremena — «

Glas mi pukne, više se ne mogu suzdržati. Počnem jecati. Naslonim se na zid, osjećam kako mi noge slabe i klizim prema dolje.

Oči su mi previše zamagljene kako bih je vidjela, no osjetim je kada me zagrli tako jako da me boli. Miriše na kokosovo ulje i snažna je, baš kao što je bila za vrijeme inicijacije Neustrašivih kada je visila iznad ponora na vršcima prstiju.

Tada — što nije bilo tako davno — sam se zbog nje osjećala slabo, no sada kao da zbog njezine snage i ja mogu biti jača.

Zajedno klečimo na kamenom podu, grlim je jako, baš kao i ona mene.

»To je već riješeno«, kaže ona. »To sam mislila reći. Već sam ti oprostila.«

Svi Neustrašivi utihnu kada uđem u kantinu te večeri. Ne krivim ih. Kao jedna od Različitih imam moć dopustiti Jeanine da ubije jednog od njih. Većina njih vjerojatno želi da se žrtvujem. Užasnuti su što to neću učiniti.

Da je ovo frakcija Nijekanja, ovdje ne bi uopće više bilo Različitih. Na trenutak ne znam kamo bih išla, ni kako ću do tamo doći. No tada mi Zeke mahne da dođem za njegov stol, izgleda natmureno, pa me noge ponesu u tom smjeru. Prije nego što stignem do tamo, Lynn mi se približi.

Ona je drukčija Lynn od one koju sam do sada uvijek vidjela. Nema agresivnog pogleda u njezinim očima. Sada je blijeda, usnica joj drhti pa je mora zagristi kako bi to sakrila.

»Hej...« kaže ona. Pogleda ulijevo, zatim udesno, gleda svugdje, samo ne u moje lice.

»Stvarno mi... Nedostaje Marlene. Dugo vremena sam je poznavala i...« Zavrti glavom.

»Želim reći da ne trebaš misliti kako ovo znači *bilo što* o Marlene«, kaže ona kao da me opominje, »ali... Hvala ti što si spasila Heca.«

Lynn premjesti težinu sjedne noge na drugu, oči joj lete po prostoriji. Tada me zagrlj jednom rukom, prstima mi steže majicu. Bol mi prostrijeli rame. Ne spominjem bol.

Pusti me, šmrcajući, zatim se vrati do svoga stola kao da se ništa nije dogodilo. Zurim u nju dok se povlači nekoliko trenutaka, zatim sjednem za stol.

Zeke i Uriah sjede jedan pored drugog, za stolom nema nikoga drugog osim njih. Uriahovo je lice pospano, kao da nije potpuno budan. Tamno smeđa boca je ispred njega, popije iz nje svakih nekoliko sekundi.

Osjećam da postajem oprezna u njegovoj blizini. Spasila sam Heca — što znači da nisam uspjela spasiti Marlene. Ali Uriah me ne gleda. Sjednem nasuprot njemu.

»Gdje je Shauna?« upitam ih. »Još uvijek je u bolnici?«

»Ne, tamo je«, kaže Zeke, pokazujući glavom prema stolu gdje se vratila Lynn. Vidim da je tamo, tako je blijeda da bi mogla biti prozirna, sjedi u kolicima. »Shauna bi trebala ležati, no Lynn je u priličnoj komi, pa joj Shauna pravi društvo.«

»Ali ako se pitaš zašto su skroz tamo... Shauna je saznala da sam Različit«, kaže Uriah tromim glasom. »I ne želi se time zaraziti.«

»Oh.«

»I sa mnom je bila čudna«, kaže Zeke uzdišući. »Kako znaš da tvoj brat ne radi protiv nas? Jesi li ga promatrao? Što bih dao da tresnem onoga tko joj je zatrovao um.«

»Ne moraš ništa dati«, kaže Uriah. »Njezina majka sjedi tamo. Idi tamo i tresni je.«

Slijedim njegov pogled prema sredovječnoj ženi s plavim pramenovima u kosi čije je uho posve prekriveno naušnicama. Lijepa je, baš kao i Lynn.

Tobias uđe u sobu trenutak kasnije, za njim idu Tori i Harrison. Izbjegavala sam ga. Nisam razgovarala s njim još od one svađe, prije onoga što se dogodilo Marlene...

»Bok, Tris«, kaže Tobias kada mi priđe dovoljno blizu da ga mogu čuti. Glas mu je prigušen, grub. Podsjeća me na mjesta puna tišine.

»Bok«, kažem mu tihim glasićem koji ne pripada meni.

Sjedne pokraj mene i stavlja svoju ruku preko mojih leđa, naslanja se blizu mene. Ne uzvraćam pogled — *odbijam* uzvratiti pogled.

Uzvratim pogled.

Tamne oči — čudnovato plave boje, nekako mogu isključiti ostatak kantine, mogu me utješiti i podsjetiti da smo jedno od drugoga udaljeniji nego što to želim.

»Nećeš li me pitati jesam li dobro?« upitam ga tiho.

Neću, prilično sam siguran da nisi dobro.« Zavrti glavom. »Reći ću ti samo da ne donosiš odluke dok o tome ne porazgovaramo.«

Prekasno je, pomislim. Odluka je donesena.

»Misliš, dok svi ne razgovaramo o tome jer se to tiče svih nas«, kaže Uriah. »Mislim da se nitko ne bi trebao predati.«

»Nitko?« upitam.

»Nitko!« namršteno odgovori Uriah. »Mislim da ih trebamo napasti.«

»Da«, kažem praznim glasom, »idemo izazivati ženu koja može natjerati pola ovoga sjedišta da izvrši samoubojstvo. To zvuči kao sjajan plan.«

Bila sam suviše gruba. Uriah istrese sadržaj boce u grlo. Bocu vrati na stol takvom silinom da se bojim da će je razbiti.

»Nemoj tako govoriti«, kaže gotovo režeći.

»Oprosti«, kažem. »Ali znaš da sam u pravu. Najbolji način da osiguramo da pola naše frakcije ne umre jest da žrtvujemo jedan život.«

Ne znam ni sama što sam očekivala. Možda da će se Uriah, koji zna i predobro što će se dogoditi ako jedno od nas ne ode, dobrovoljno javiti. Ali on samo gleda dolje. Ne želi.

»Tori i Harrison odlučili su pojačati sigurnost. Ako svi budu svjesni ovih napada, moći ćemo ih zaustaviti«, kaže Tobias. »Ako to ne upali, tada ćemo smisliti drugo rješenje. Kraj rasprave. Ali nitko još ništa neće poduzimati. U redu?«

Gleda me dok sve to govori, podiže obrve.

»U redu«, odgovorim ne gledajući ga u oči.

Nakon večere pokušam se vratiti u spavaonicu gdje sam spavala, no ne mogu se natjerati da prođem kroz vrata. Umjesto toga krenem šetati po hodnicima, prelazim po kamenim zidovima svojim prstima, slušam jeku svojih koraka.

Slučajno prođem pored fontane kod koje su me Peter, Drew i Al napali. Znala sam da je to Al, osjetila sam njegov miris — još se uvijek sjećam mirisa limunske trave. Sada me taj miris ne podsjeća na prijatelja, već na bespomoćnost koju sam osjećala dok su me vukli prema provaliji.

Hodam brže, držim oči širom otvorene da se u sebi ne podsjećam na to kako je napad izgledao. Moram se maknuti odavde, daleko od mjesta gdje me moj prijatelj napao, gdje je Peter ubo Edwarda, gdje je slijepa vojska mojih prijatelja krenula prema sektoru Nijekanja i gdje je sve ovo počelo.

Idem prema mjestu gdje sam se zadnji put osjećala doista sigurno: Tobiasov maleni stan. Istoga trenutka kada dođem do vrata, osjetim se mirnije.

Vrata nisu posve zatvorena. Nježno ih otvorim nogom. On nije ovdje, no ja ne odlazim. Sjednem na njegov krevet i grabim plahtu rukama, zabijam lice u tkaninu i duboko udišem njegov miris kroz nos. Miris koji je nekad ovo mjesto imalo gotovo je posve nestao, prošlo je toliko dugo vremena otkada je on ovdje spavao.

Vrata se otvore i Tobias ulazi. Ruke mi olabave i plahta mi padne u krilo. Kako ću mu objasniti to što sam ovdje? Trebala bih se ljutiti na njega. Ne mršti se, no usta su mu tako napeta da znam da je on ljut na mene.

»Ne budi glupa«, kaže on.

»Glupa?« *Govori li on to zbog plahte?*

»Lagala si. Rekla si da nećeš ići kod Učenih, lagala si, a ako odeš Učenima, to će biti jako glupo. Zato nemoj.«

Aha. Ostavim plahtu i ustanem se.

»Ne pokušavaj ovo pojednostavljivati«, kažem mu. »To nije tako jednostavno. Znaš kao i ja da je to ispravno.«

»I ti se u *ovom* trenutku ideš ponašati kao pripadnica Nijekanja?« Glas mu ispuni prostoriju, šaklja me u prsima, uplašim se. Njegov gnjev čini se suviše iznenađan. Suviše čudan. »Dok si čitavo vrijeme pričala kako si previše sebična za njih, ti upravo sada, kada je tvoj život na kocki, moraš biti junakinja? Pa dobro što je tebi?«

»Ma što je *tebi*? Ljudi su poginuli. Bacili su se s krova zgrade! A ja mogu učiniti da se to više ne ponovi!«

»Previše si važna da bi jednostavno.... Umrla.« On zavrti glavom. Ne želi me ni pogledati — oči mu bježe od moga lica, gleda u zid iza mene ili u strop, gleda u sve osim u mene. Previše sam iznenađena da bih bila ljuta.

»Ja nisam važna. Svima će biti sasvim u redu i bez mene«, kažem.

»Koga briga za sve? Što je *sa mnom*?«

Spušta glavu, pokriva svoje lice dlanom. Prsti mu drhte. Tada u dva duga koraka prijeđe preko sobe i stavlja svoja usta na moja. Njihov nježni dodir briše sve što se dogodilo u proteklih nekoliko mjeseci, a ja sam djevojka koja je sjedila na kamenju pored provalije, gdje ju je rijeka špricala po stopalima i gdje ga je prvi put poljubila. Ja sam djevojka koja ga je zgrabila za ruku u hodniku samo zato što sam to htjela.

Povučem se unatrag, stavljam mu ruku na prsa kako bih ga držala dalje od sebe. Problem je u tome što sam ja također ona djevojka koja je pucala u Willa i lagala o tome, izabrala između Hectora i Marlene, uz još stotinu drugih stvari. A te stvari ne mogu izbrisati.

»Ti bi *bio* dobro.« Ne gledam ga. Zurim u njegovu majicu između mojih prstiju i crnu tintu koja mu se iscrtana oko vrata, no ne gledam ga u lice. »Ne odmah. Ali nastavio bi dalje, radio ono što moraš.«

Obavi je ruku oko mene i privuče me k sebi. »To je *laž*«, kaže on prije nego što me ponovno poljubi.

Ovo nije u redu. Nije u redu to što zaboravljam što sam postala, to što dopuštam da me ljubi kada znam što namjeravam napraviti.

Ali želim to. Oh, kako to želim.

Stojim na vrhovima prstiju i obavijam svoje ruke oko njega. Pritisnem svoju ruku između njegovih lopatica, drugu mu stavljam oko vrata. Osjećam njegov dah na svojem dlanu, tijelo mu se napinje i opušta, znam da je snažan, staložen, nezaustavljiv. Sve što ja moram biti, ali nisam, nisam.

On krene unatrag, vuče me za sobom tako da posrnem. Tako da ispadnem iz svojih cipela. Sjedi na rubu kreveta, a ja stojim ispred njega, napokon se gledamo oči u oči. Dodiruje mi lice, prekriva mi obraz jednom rukom, vrhovima prstiju gladi mi vrat, miluje moj bok.

Ne mogu stati.

Stavljam svoja usta na njegova, ima okus po vodi i miriše po svježem zraku. Maknem svoju ruku s njegova vrata, prelazim njome preko njegovih leđa, stavljam je ispod njegove majice. Poljubi me još jače. Znala sam da je jak; nisam znala koliko je zapravo jak dok to i sama nisam osjetila, te mišiće na njegovim leđima kako se stežu ispod mojih prstiju.

Prestani, to si govorim.

Odjednom, kao da nam se nekamo žuri, vrhovi njegovih prstiju miluju moj bok, rukama ga hvatam posvuda, trudim se da mu budem još bliže, ali ne mogu biti bliže. Nikada nisam željela nekog na ovaj način ni ovolikom snagom.

Odmakne se taman dovoljno da me pogleda u oči, kapci su mu napola zatvoreni.

»Obećaj mi«, šapne, »da nećeš ići. Zbog mene. Učini mi samo tu jednu stvar.«

Bih li to mogla učiniti? Bih li mogla ostati ovdje, srediti stvari među nama, pustiti da netko drugi umre umjesto mene? Dok ga gledam, na trenutak vjerujem da bih to i mogla. A zatim vidim Willa. Nabor između njegovih obrva. Prazne oči, oči kojima upravlja simulacija. Njegovo tijelo kako pada.

Učini mi samo tu jednu stvar. Tobiasove me tamne oči preklinju.

Ali ako ja ne odem Učenima, tko će? Tobias? To je nešto što bi on učinio.

Osjetim bol u prsima dok mu lažem. »U redu.«

»Obećaj mi«, kaže mi namrštenog lica.

Bol postane još žešća, širi se posvuda — sve zajedno, krivnja, užas, čežnja.

»Obećavam.«

DVADESET SEDMO POGLAVLJE

KADA POČNE tonuti u san, čvrsto me obavije svojim rukama, kao zatvor koji mi čuva život. No ja čekam, budnim me drže misli na tijela koja padaju na pločnik, sve dok njegov stisak ne popusti i disanje mu se ne ujednači.

Neću dopustiti da Tobias ode Učenima kada se ovo ponovno dogodi, kada ponovno netko umre. Ja to neću dopustiti.

Iskradem se iz njegovih ruku. Navučem na sebe jednu od njegovih majica da mogu sa sobom nositi njegov miris. Uvlačim stopala u cipele. Ne nosim sa sobom oružja ni uspomene.

Stanem pokraj vrata i gledam ga, napola prekrivenog plahtom, miran i jak.

»Volim te«, tiho kažem iskušavajući te riječi. Navučem kapuljaču njegove majice i pustim da se vrata zatvore iza mene.

Vrijeme je da dovedemo stvari u red.

Hodam do spavaonica gdje su inicirani rođeni u Neustrašivima nekoć spavali. Prostorija izgleda poput one u kojoj sam ja spavala dok sam bila inicirana: dugačka je i uska, s krevetima na kat s obje strane i pločom na jednom zidu. Plavo svjetlo iz ugla prostorije otkriva mi da nitko nije obrisao rang-ljestvicu iniciranih koja stoji na ploči — Uriahovo ime još je uvijek na prvome mjestu. Christina spava na donjem ležaju, ispod Lynn. Ne želim je prestrašiti, no nema drugog načina da je probudim, pa joj pokrijem usta dlanom. Ona se istoga trena probudi, oči su joj širom otvorene i uplašene sve dok ne prepozna mene. Pritisnem prst preko svojih usana i pokažem joj da me slijedi.

Idem do kraja hodnika i skrenem iza ugla. Hodnik je osvijetljen svjetiljkom za slučaj nužde koja se nalazi iznad jednog izlaza, sada je ta svjetiljka poprskana bojom.

Christina je bosa; savija prste kako bi ih zaštitila od hladnoće.

»Što je?« kaže ona. »Ideš li nekamo?«

»Da, ja...« Moram joj lagati ili će me pokušati zaustaviti. »Idem vidjeti svog brata. S Nijekanjem je, sjećaš se?«

Sumnjičavo me pogleda.

»Žao mi je što sam te probudila«, kažem. »Ali moraš nešto učiniti za mene. Vrlo je važno.«

»U redu. Tris, ponašaš se jako čudno. Jesi li sigurna ne ideš — «

»Ne idem. Poslušaj me. Vrijeme kada se dogodila simulacija napada nije bila slučajna. Razlog zašto se dogodila upravo tada jest da su se pripadnici Nijekanja u to vrijeme spremali nešto učiniti — ne znam što je to bilo, no ima veze s nekim važnim informacijama, a sada Jeanine *ima* te informacije...«

»Molim?« Namršti se. »Ne znaš što su se spremali učiniti? Znaš li koje su to informacije?«

»Ne.« Sigurno joj zvučim kao da sam poludjela. »Stvar je u tome da nisam uspjela saznati mnogo o tome jer je Marcus Eaton jedina osoba koja zna sve, a on mi ne želi reći. Ja... To je razlog zbog kojega se dogodio napad. To je *razlog*. A mi ga moramo znati.«

Ne znam što bih drugo rekla. Ali Christina već kima glavom.

»Razlog zbog kojih nas je Jeanine prisilila da napadnemo nevine ljude«, kaže ona ogorčeno. »Da. Moramo to znati.«

Gotovo sam zaboravila — *ona* je također bila pod simulacijom. Koliko je pripadnika Nijekanja ubila pod kontrolom simulacije? Kako se osjećala kada se probudila iz tog sna kao ubojica? Nikada je nisam pitala, a nikada ni neću.

»Želim tvoju pomoć, i to uskoro. Trebam nekoga da privoli Marcusa na suradnju, a mislim da ti to možeš.«

Nagne glavu i zuri u mene nekoliko trenutaka.

»Tris. Nemoj učiniti nešto glupo.«

Prisilim se na smiješak. »Zašto mi to ljudi stalno govore?«

Zgrabi me za ruku. »Ne zafrkavam se.«

»Kažem ti, idem posjetiti Caleba. Vratit ću se za nekoliko dana, a tada možemo smisliti strategiju. Samo sam mislila da bi bilo dobro reći neko me o svemu ovome prije nego što odem. Za svaki slučaj. U redu?«

Drži mi ruku nekoliko trenutaka, zatim me pusti. »U redu«, kaže ona.

Hodam prema izlazu. Držim se pod kontrolom dok ne prođem kroz vrata, a tada osjetim suze kako stižu.

Posljednji razgovor koji ću imati s njom, tako pun laži.

Kada napokon izađem, na glavu stavim kapuljaču Tobiasove majice. Kada dođem do kraja ulice, gledam oko sebe, tražim znakove života. Nigdje nikoga.

Hladan zrak bode mi pluća dok ga udišem, a pretvara se u oblak pare kada izdišem. Zima će uskoro doći. Pitam se hoće li i tada Neustrašivi i Učeni biti u ovakvoj poziciji, spremni da unište jedni druge. Drago mi je da to neću morati gledati.

Prije nego što sam odabrala Neustrašive, takve misli nisu mi padale na pamet. Bila sam sigurna da ću dugo poživjeti, ako ništa drugo. Sada nema nikakvog jamstva, osim toga da tamo gdje idem, idem jer sam tako odabrala.

Hodam u sjenama zgrada, nadam se da moji koraci neće privući pozornost. Gradska rasvjeta ne radi u ovome dijelu grada, no mjesec sja dovoljno jako da mogu hodati bez previše teškoća.

Prolazim ispod nadzemne pruge. Tračnice vibriraju zbog skorog dolaska vlaka. Moram brzo hodati ako želim tamo stići prije nego što itko primijeti da me nema. Zaobiđem veliku pukotinu na pločniku, preskočim srušenu banderu.

Nisam mislila o tome koliko ću hodati kada sam krenula. Ne prođe dugo vremena prije nego što mi se tijelo ugrije od hodanja i provjeravanja iza sebe te izmicanja opasnostima na cesti. Ubrzam korak, napola hodam, napola trčim. Ubrzo dolazim do dijela grada koji mi je poznat. Ulice su ovdje urednije, čiste su, s nekoliko rupa na pločniku. U daljini vidim sjaj sjedišta Učenih, njihova svjetla krše naše zakone o očuvanju energije. Ne znam što ću kada dođem tamo. Zahtijevati da me Jeanine primi? Ili samo stajati ondje sve dok me neko ne primijeti?

Vrhovi prstiju ovlaš mi dotaknu prozor na zgradi pored koje prolazim. Nemam još puno. Trnci mi prolaze tijelom, sada kada sam tako blizu, to me usporava. Disanje mi je također problem; više se ne trudim biti tiha, teško i glasno udišem i izdišem zrak. Što će učiniti sa mnom kada tamo dođem? Kakve planove imaju za mene prije nego što im više ne budem korisna, prije nego što me ubiju? Nemam sumnje da će me naposljetku ubiti.

Koncentriram se na kretanje naprijed, na micanje nogama bez obzira na to što se čine kao da neće izdržati moju težinu.

I tada se nađem pred sjedištem Učenih.

Unutra gomile ljudi u plavim košuljama sjede za stolovima, tipkaju za računalima ili su pogrbljeni nad knjigama, neki si međusobno dodaju snopove papira. Neki su od njih poštteni ljudi koji ne shvaćaju što je njihova frakcija učinila, no da se ova čitava zgrada na njih sruši pred mojim očima, možda se ne bih mogla natjerati da mi bude stalo.

Ovo je posljednji trenutak kada se još mogu predomisli. Hladan zrak štipa mi obraze i ruke dok oklijevam. Ne mogu sada otići. Skloniti se u sjedištu Neustrašivih. Nadati se i moliti da nitko drugi neće umrijeti zbog moje sebičnosti.

Ali ne mogu otići jer će me moja krivnja, težina Willove smrti, smrt mojih roditelja, Marleneina smrt — sve će me to slomiti u kostima, toliko da neću moći disati.

Polako krećem prema zgradi i otvaram vrata.

Ovo je jedini način da se ne ugušim.

Na trenutak, odmah nakon što uđem i nađem se ispred golemog portreta Jeanine Matthews koji visi na zidu preko puta mene, nitko me ne primijeti, čak ni dvoje Neustrašivih izdajnika koji stražare u blizini ulaza. Dođem do recepcije gdje sredovječni čovjek s ćelavom rupom na tjemenu sjedi i prelistava snop papira. Stavljam ruke na stol.

»Oprostite«, kažem.

»Samo trenutak, molim«, kaže on ne podižući pogled.

»Ne može.«

Na *to* podigne pogled, naočale su mu nakrivljene i čini se kao da me želi izgrditi. Ako je nešto namjeravao reći, čini se da su mu riječi zapele u grlu. Zuri u mene otvorenih usta, oči mu skaču s mogeg lica na moju crnu majicu.

U mom mi se strahu njegov izraz lica čini urnebesno smiješan. Lagano se nasmiješim i stavim ruke u džepove, drhte.

»Mislim da me Jeanine Matthews htjela vidjeti«, kažem. »Pa ako biste s njom mogli kontaktirati.«

Daje znak dvojici Neustrašivih pored vrata, no nema potrebe. Čuvari su napokon shvatili o čemu se radi. Drugi Neustrašivi, koji su bili raspoređeni po prostoriji, počeli su obraćati pažnju na mene, okružuju me, no ne diraju me, ne razgovaraju sa mnom. Gledam njihova lica, pokušavam izgledati što je mirnije moguće.

»Različita?« jedan od njih napokon pita dok čovjek za recepcijom ne pokupi komunikacijski prijamnik.

Ako ruke sklopim u šake, tada se više ne tresu. Kimnem.

Oči mi prelaze na Neustrašive koji izlaze iz dizala na lijevoj strani prostorije, a zatim mi se mišići u licu olabave. Peter dolazi k nama.

Tisuću mogućih reakcija projuri mi glavom, od toga da se silovito bacim na Peterov grkljan, zaplaćem pa sve do zbijanja šala. Ne mogu se odlučiti što bih učinila. Zato stojim mimo i gledam ga. Jeanine je sigurno znala da ću doći, zacijelo je izabrala baš Petera da me dovede k njoj, mora biti.

»Imamo naredbe da te odvedemo gore«, kaže Peter.

Želim reći nešto odrješito ili nonšalantno, no jedini zvuk koji izađe iz mojih usta je tihi potvrdni zvuk pristajanja, prigušen mojim natečenim grlom i stisnutim usnama. Peter nastavi hodati prema dizalima, a ja idem za njim.

Krećemo se niz uglancane hodnike. Unatoč tome što se penjemo stubama nekoliko katova, i dalje se osjećam kao da skačem pod zemlju.

Očekujem da će me voditi k Jeanine, no oni to ne učine. Zaustave se u kratkom hodniku gdje su nanizana metalna vrata sa svake strane hodnika. Peter unosi šifru u tipkovnicu kako bi otvorio jedna vrata, zatim me okružuju izdajnici Neustrašivih, prave tunel oko mene, taman dovoljno da bih ušla ravno u prostoriju.

Soba je malena, otprilike dva metra dugačka i dva metra široka. Podovi, zidovi, strop, sve je napravljeno od istog svijetlog materijala koji je sada tamnije boje, taj je materijal sjajio u prostoriji u kojoj sam bila na svom prvom testiranju. U svakom uglu nalazi se malena crna kamera.

Napokon si dopustim paniku.

Pogledam kutove prostorije, promatram kamere, potiskujem vrisak koji mi navire u želucu, u prsima, u grlu, vrisak koji ispunjava čitavo moje tijelo. Ponovno osjećam krivnju i tugu kako me iznutra trgaju, ratuju jedna s drugom u borbi za prevlast, no užas je jači od obje. Uдахnem, no ne izдахnem. Otac mi je jednom rekao da je to lijek za štucavicu. Pitala sam ga bih li mogla umrijeti od zadržavanja daha.

»Ne bi«, rekao je. »Tvoje tijelo i njegovi nagoni preuzeti će komandu i natjerati te da dišeš.«

Šteta. Dobro bi mi došao izlaz. Od te mi se misli smije. Zatim mi se vrišti. Moram napraviti plan. Kada bih mogla napraviti plan, ne bih se toliko bojala.

No nemam plana. Nema bijega iz dubine sjedišta Učenih, nema bijega od Jeanine, nema načina za bijeg od onoga što sam učinila.

DVADESET OSMO POGLAVLJE

ZABORAVILA SAM ponijeti sat.

To je ono za čime najviše žalim, kako prolaze minute ili sati kada me prođe panika. Ne žalim što sam došla ovamo — to se činilo kao očit izbor — no na ruci nema moga sata zbog čega nikako ne mogu saznati koliko dugo sjedim u ovoj prostoriji. Leđa me bole, što već nešto otkriva, no to nije dovoljno određeno.

Nakon nekog vremena ustanem se i počinjem hodati, protežem ruke iznad glave. Oklijevam da učinim bilo što dok me kamere promatraju, no ništa ne mogu shvatiti iz promatranja kako dodirujem nožne prste.

Od te mi misli ruke počnu drhtati, no ne pokušavam otjerati strah iz uma. Umjesto toga govorim si da sam Neustrašiva i da mi strah nije nepoznata stvar. Umrijet ću na ovome mjestu. Možda uskoro. To su činjenice.

Ali postoje i drugi načini sagledavanja toga. Uskoro ću odati počast svojim roditeljima, umrijet ću kao što su i oni umrli. I ako je istinito ono što su oni vjerovali o smrti, uskoro ću im se pridružiti u onome što dolazi nakon smrti.

Protresem rukama dok koračam po prostoriji. Ruke mi još uvijek drhte. Želim znati koliko je sati. Kad sam došla, bilo je oko 1:00 ujutro. Sada je zasigurno već rana zora, možda 4:00 ili 5:00. Ali možda nije prošlo toliko puno vremena, možda mi se to samo tako čini zbog toga što nisam imala što zaraditi. Možda je tek 3:00 ili čak 2:00 sata ujutro.

Vrata se otvore i napokon, napokon stojim lice u lice s mojim neprijateljem i njezinim Neustrašivim čuvarima.

»Zdravo, Beatrice«, kaže Jeanine. Odjevena je u plavu boju Učenih, nosi njihove naočale i taj Učeni pogled superiornosti koji sam od oca naučila mrziti. »Mislila sam da bi ti mogla biti ta koja će doći.«

No ne osjećam mržnju kada je pogledam. Ne osjećam ništa, iako znam da je ona odgovorna za bezbrojno mnogo smrti, uključujući i smrt Marlene. Te smrti u mom umu postoje kao niz besmislenih jednadžbi, ja stojim pred njima, nesposobna sam riješiti ih.

Prebacim pogled s Jeanineinih vodeno-sivih očiju na njezine Neustrašive čuvare. Peter joj stoji zdesna, a žena s borama oko usta stoji joj s lijeve strane. Iza nje stoji čovjek bez kose, potpuno ćelav. Namrštim se.

Kako se Peter našao u tako prestižnom položaju, kao tjelesna straža Jeanine Matthews? Gdje je tu logika?

»Htjela bih znati koliko je sati«, kažem.

»Ma nemoj«, kaže ona. »To je zanimljivo.«

Trebala sam znati da mi neće reći. Svaku informaciju koju čuje ona dodaje u svoju strategiju i neće mi reći koliko je sati sve dok otkrivanje te informacije ne bude korisnije od zatajivanja.

»Sigurna sam da su moji Neustrašivi prijatelji razočarani«, kaže ona, »jer mi još uvijek nisi pokušala iskopati oči.«

»To bi bilo glupo.«

»Istina. Ali bilo bi konzistentno tvojim uobičajenim načinom 'radi prvo, misli kasnije'.«

»Imam šesnaest godina.« Skupim usne. »Mijenjam se.«

»To je sjajno.« Ona mrtvo hladno izgovara čak i fraze koje trebaju zvučati odsječno. »Hoćemo li se malo prošetati?«

Uzmakne i pokaže prema vratima. Posljednja stvar koju želim jest izaći iz ove sobe prema nepoznatom odredištu, no ne oklijevam. Izađem, a Neustrašiva strogog izgleda je ispred mene. Peter uskoro dolazi za mnom. Hodnik je dugačak, izgleda vrlo obično. Skrenemo iza ugla i nastavimo niz drugi hodnik, koji izgleda potpuno isto kao prethodni. Još dva hodnika. Toliko sam dezorijentirana da se nikada sama ne bih mogla vratiti. No tada se okolina promijeni — hodnik nas vodi u veliku prostoriju gdje Učeni muškarci i žene u dugačkim plavim jaknama stoje za stolovima, neki s alatom, neki miješaju tekućine raznih boja, neki zure u monitore računala. Kad bih morala pogađati, rekla bih da ovdje prave serum za simulacije, no nisam sigurna da su simulacije jedino čime se Učeni bave.

Većina njih zuri u nas dok prolazimo pored njih, sredinom prostorije. Zapravo, zure u mene. Neki od njih šapću, no većina šuti. Tako je tiho ovdje.

Slijedim Neustrašivu izdajnicu kroz vrata i iznenada stanem, toliko iznenada da se Peter zabije u mene.

Ova soba veličine je sobe kroz koju smo upravo prošli, no u ovoj se nalazi samo jedna stvar: veliki metalni stol sa strojem pored njega. Stroj koji mislim da je monitor za mjerenje rada srca. Iznad stola, nalazi se kamera. Nesvjesno zadržim. Jer znam što je ovo.

»Vrlo sam zadovoljna što si ti, baš ti, ovdje kod nas«, kaže Jeanine. Prođe pored mene i nasloni se na stol, prstima obaviše njegove rubove.

»Zadovoljna sam zbog tvojih rezultata koje si dobila na testiranju.« Primjećujem da njezina plava kosa, koja je čvrsto skupljena na njezinoj glavi, reflektira nešto svjetlosti iz prostorije.

»Čak i među Različitima, ti si pomalo anomalija jer imaš sklonosti spram tri frakcije. Nijekanje, Neustrašivi i Učeni.«

»Kako...« Glas mi zvuči kreštavo. Jedva izgovorim pitanje. »Kako ti to znaš?«

»Sve u svoje vrijeme«, kaže ona. »Pregledavajući tvoje rezultate zaključila sam da si jedna od najsnažnijih Različitih, što ne trebaš shvatiti kao kompliment, već čisto kao objašnjenje onoga što planiram. Moram proučiti najsnažniji mozak Različitih kako bih odstranila sve slabosti naše tehnologije. Razumiješ?«

Ne odgovorim. Još uvijek zurim u monitor za nadzor srca pored stola.

»Zato ćemo te, koliko god je moguće, moji znanstvenici i ja proučavati.« Lagano se nasmiješi.

»Zatim, na kraju moje studije, bit ćeš pogubljena.«

Znala sam to. Znala sam to, pa zbog čega mi onda koljena popuštaju, zbog čega mi se želudac grči, zbog čega?

»Pogubljenje će se odvijati ovdje:« Prijeđe prstima preko stola koji je ispod nje.

»Na ovom stolu. Mislila sam da bi bilo zanimljivo pokazati ti ga.«

Želi proučiti moju reakciju. Jedva da dišem. Nekad sam mislila da okrutnost zahtijeva zloću, no to nije točno. Jeanine nema razloga za zloću. Međutim, ona je okrutna zbog toga što je nije briga što učini, sve dok je to zanimljivo. Ja bih mogla biti slagalica ili nekakav pokvareni stroj koji ona želi popraviti. Otvorit će mi lubanju samo da bi vidjela kako moj mozak radi iznutra; umrijet ću na ovome mjestu i to će biti milost.

Nisam svjesna vremena koje prolazi, barem ne kako sam nekada bila, kada mi je vrijeme bilo dostupno. Ne znam koliko je vremena prošlo kada se vrata ponovno otvore i Peter ponovno uđe u moju ćeliju, znam samo da sam iscrpljena.

»Idemo, Ukočena«, kaže on.

»Nisam Nijekanje.« Ispružim ruke iznad glave tako da dotaknem strop.

»A sada kada si ti potrčko Učenih, ne možeš me zvati 'Ukočena'. To nije precizno.«

»Rekao sam idemo.«

»Što je, nema ljigavih komentara?« Gledam ga s podrugljivim iznenađenjem.

»Glup si što si došao ovamo, mozak ti je valjda neupotrebljiv, a još si k tome i Različit?«

»To se podrazumijeva, zar ne?« kaže on. »Možeš se sama pokrenuti ili te ja mogu odvući niz hodnik. Ti biraj.«

Osjećam se mirnije. Peter je uvijek grozan prema meni; to je poznat osjećaj.

Ustanem se i izađem iz sobe. Dok hodamo, primijetim da Peterova ruka, onu u koju sam ga ja nastrijelila, više nije previjena.

»Sredili su ti tu ranu od metka?«

»Jesu«, kaže on. »Sada ćeš morati potražiti novu slabost za iskorištavanje. Šteta što ih više nemam.« Zgrabi me za zdravu ruku i hoda brže, vuče me za sobom.

»Kasnimo.«

Unatoč tome što je hodnik dugačak i prazan, naši koraci ne odzvanjaju jako. Osjećam se kao da mi je netko dlanovima prekrpio uši, a ja sam to tek sada shvatila. Pokušavam pratiti hodnike kroz koje se krećemo, no nakon nekog se vremena pogubim. Dođemo do kraja jednoga hodnika i skrenemo ulijevo, ulazimo u zatamnjenu sobu koja me podsjeća na akvarij. Jedan od zidova napravljen je od stakla — sa svoje strane vidim samo odraz, no sigurna sam da je prozirno s druge strane. Veliki stroj stoji na drugoj strani, sa stolom dovoljno velikim za čovjeka koji izlazi iz stroja. Prepoznajem stroj iz udžbenika Frakcijske povijesti, poglavlje o Učenima i medicini. Magnetska rezonancija. Taj će mi stroj snimiti mozak.

Nekakva se iskra upali u meni. Prošlo je toliko dugo vremena da jedva prepoznajem što je to.

Znatiželja.

Glas — koji pripada Jeanine — govori preko zvučnika.

»Lezi, Beatrice.«

Pogledam na stol koji je dovoljno velik za čovjeka koji će me povući u stroj.

»Neću.«

Ona uzdahne. »Ako to ne želiš učiniti svojevoljno, mi imamo načina da te na to prisilimo.«

Peter stoji iza mene. Čak i s ozlijeđenom rukom, bio je jači od mene. Zamišljam njegove ruke na sebi, kako me vuku prema stolu, guraju me na metalnu površinu, vežu me suviše čvrsto.

»Možemo se dogovoriti«, kažem. »Ako budem surađivala, vidjet ću snimke.«

»Surađivat ćeš htjela ti to ili ne.«

Podignem prst u zrak. »To nije točno.«

Pogledam u zrcalo. Nije tako teško pretvarati se da razgovaram s Jeanine kada razgovaram s vlastitim odrazom. Kosa mi je plava kao njezina; obje smo blijede i strogog

izgleda. Ta mi je misao toliko uznemirujuća da izgubim misao na nekoliko trenutaka tako da samo stojim u tišini, s prstom uperenim u zrak.

Moja je koža blijeda, kosa mi je blijeda, hladna sam. Zanimaju me snimke mog mozga. Ja sam poput Jeanine. Mogu to prezirati, napasti, uništiti... Ili to iskoristiti.

»To nije točno«, ponovim. »Bez obzira koliko me čvrsto vezali, ne možete me natjerati da budem mirna koliko treba da slike budu jasne.« Pročistim grlo. »Želim vidjeti snimke. I tako ćete me ubiti, je li onda doista važno koliko znam o svom mozgu prije nego što to učinite?«

Tišina.

»Zašto ih toliko želiš vidjeti?« kaže ona.

»Zasigurno bi ti, od svih drugih, trebala to razumjeti. Imam jednaku sklonost prema Učenima kao i prema Nijekanju i Neustrašivima.«

»U redu. Možeš ih vidjeti. Lezi.«

Odem do stola, legnem. Metal je poput leda. Stol se povuče prema natrag, u stroju sam. Zurim u bjelinu. Kada sam bila mlađa, tako sam zamišljala raj, bijelo svjetlo i ništa više.

Sada znam da to ne može biti točno jer bijelo svjetlo sada se doima prijeteće.

Čujem lupanje, zatvorim oči i prisjećam se jedne od prepreka iz svog krajolika straha, šake udaraju po mojim prozorima i ljudi bez lica pokušavaju me oteti. Pretvaram se da je lupanje otkucaj srca, udaranje bubnja. Udaranje rijeke o rubove provalije u sjedištu Neustrašivih. Lupanje stopala na završnoj ceremoniji inicijacije.

Ne znam koliko je vremena prošlo kada lupanje napokon prestane, a stol napokon izađe iz stroja. Uspravim se i protrljam vrat prstima. Ne znam hoće li Jeanine održati svoje obećanje ili ne, no sigurna sam da planira provesti i druge testove, a ja joj to mogu otežati ako ne održi riječ.

Vrata se otvore, vidim Petera kako stoji u hodniku. Doziva me. »Hajdemo. Možeš sada vidjeti snimke.«

Skočim sa stola i krenem prema njemu. Kada izađemo u hodnik, pogleda me i zavrti glavom.

»Što je?«

»Ne znam kako uspijevaš uvijek dobiti ono što želiš.«

»Pa, to je zato što sam htjela doći u ćeliju u sjedište Učenih. Htjela sam da me smaknu.«

Zvučim odvažno, kao da su smaknuća nešto s čime se suočavam svakodnevno. Ipak, kada izgovorim riječ »smaknu«, zadrhtim. Pretvaram se da mi je hladno, trljam podlaktice dlanovima.

»Nisi li to htjela?« kaže on. »Mislim, došla si ovamo svojom slobodnom voljom. To nije nešto što bih ja nazvao dobrim instinktom preživljavanja.«

Tipka niz brojeva u tipkovnicu koja je na zidu i vrata pored nas se otvore. Uđem u sobu koja se nalazi s druge strane zrcala. Soba je jarko osvijetljena, prepuna monitora, odsjaj svjetla bliješti i s naočala Učenih. S druge strane sobe, jedna se vrata zatvaraju. Prazna stolica nalazi se ispred jednog monitora, još uvijek se vrti. Netko je upravo izašao iz prostorije.

Peter stoji odmah iza mene, preblizu — spreman da me zgrabi ako mi padne na pamet napasti nekoga. Ali nemam namjeru napasti nekoga. Koliko bih daleko došla kada bih to učinila? Niz jedan hodnik, možda dva? Tada bih se izgubila. Ne bih znala izaći odavde čak i da nema čuvara koji bi me spriječili.

»Postavite ih tamo«, kaže Jeanine prstom pokazujući prema velikom ekranu na lijevom zidu. Jedan od znanstvenika Učenih dotakne svoj monitor i slika se pojavi na lijevom zidu. To je snimka moga mozga.

Ne znam što točno gledam. Znam kako mozak izgleda i otprilike ono što svako područje mozga radi, no ne znam kakav je moj u odnosu na druge. Jeanine se počinje lupkati po bradi i zuri, čini se kao da je prošlo jako puno vremena.

Napokon ona kaže: »Neka netko objasni gospođici Prior što je prefrontalni korteks i što on radi.«

»To je područje mozga koje se nalazi iza čela, tako reći«, kaže jedna od znanstvenica.

Ne izgleda mnogo starije od mene, nosi velike okrugle naočale zbog kojih joj se oči doimaju većima nego što doista jesu. »Njegova je svrha organiziranje naših misli i djela pri ostvarivanju ciljeva.«

»Točno«, kaže Jeanine. »Sada ako mi netko može reći što se vidi kod prefrontalnog korteksa gospođice Prior.«

»Velik je«, javi se jedan znanstvenik — to je neki proćelavi muškarac.

»Specifičnije«, kaže Jeanine. Kao da ga grdi.

Shvatim da se nalazim u učionici jer je svaka soba s više od jednog pripadnika Učenih zapravo učionica. Među njima, Jeanine je njihova najvrednija učiteljica. Svi zure u nju krupnim očima, svi revni, otvorenih usta, čekaju priliku da je impresioniraju.

»Mnogo je veći od prosječnog«, ispravi se proćelavi čovjek.

»Bolje.« Jeanine potvrdno kimne. »Zapravo, to je jedan od najvećih prefrontalnih korteksa koji sam ikad vidjela. A ipak, orbitofrontalni korteks vrlo je malen. Što te dvije činjenice daju naslutiti?«

»Orbitofrontalni korteks centar je mozga koji ima veze s nagradama i ponašanjem. Oni koji svojim ponašanjem često idu za nagradama imaju velike orbitofrontalne kortekse«, kaže netko. »To znači da se kod gospođice Prior često ne vidi ponašanje usmjereno ka nagradama.«

»Ne samo to.« Jeanine se lagano nasmije. Plavo svjetlo s monitora baca odsjaj na njezine jagodične kosti, ali joj u isto vrijeme oči čini tamnima. Nikada nije izgledala tako zlokobno kao sada. »To ne govori nešto samo o njezinu ponašanju već i o njezinim željama. Nije motivirana nagradama. A opet, izuzetno je dobra u usmjeravanju svojih misli i djela prema svojim ciljevima. To objašnjava njezinu tendenciju prema štetnome, no u isto vrijeme i nesebičnom ponašanju i možda njezinu sposobnost da se izvuče iz simulacija. Kako to mijenja naš pristup prema novom simulacijskom serumu?«

»Serum bi trebao potisnuti neke, no ne sve aktivnosti u njezinu prefrontalnom korteksu«, kaže znanstvenik s okruglim naočalama na licu.

»Upravo tako«, kaže Jeanine. Napokon me pogleda, iz očiju joj isijava oduševljenje. »Tako ćemo i nastaviti. Jesam li zadovoljila svoj dio naše pogodbe, gospođice Prior?«

Usta su mi suha, teško mi je progutati.

Što će biti ako suspregnu tu aktivnost u prefrontalnom korteksu — ako mi oštete mogućnost donošenja odluka? Što ako serum proradi i ja postanem rob simulacijama poput svih drugih? Što ako potpuno zaboravim stvarnost?

Nisam znala da se moja čitava osobnost, moje cijelo biće, može odbaciti kao nusproizvod moje anatomije. Što ako sam ja samo netko s velikim prefrontalnim korteksom... I to je to?

»Da«, kažem. »Jesi.«

Peter i ja vraćamo se do moje sobe u tišini. Skrenemo lijevo, a skupina ljudi stoji na drugom kraju hodnika. To je dugačak hodnik, najduži kroz koji moramo proći, no udaljenost se smanji kada ugledam njega.

Za obje ruke ga drže Neustrašivi izdajnici, pištolj mu je uperen u glavu.

Vidim Tobiasa, krv mu se slijeva niz lice, boja njegovu bijelu majicu u crveno; Tobias, Različit kao i ja, stoji u ždrijelu ove peći u kojoj ću izgorjeti.

Peter me rukama uhvati za ramena, drži me na mjestu.

»Tobiase«, kažem, i to zvuči kao uzdah.

Neustrašivi izdajnik s pištoljem gura Tobiasa prema meni. Peter i mene pokušava gurati naprijed, no moja stopala ostaju na mjestu. Došla sam ovamo kako nitko drugi ne bi poginuo. Došla sam ovamo kako bih zaštitila što je više ljudi moguće. A stalo mi je do Tobiasove sigurnosti više od sigurnosti bilo koga drugoga. Zašto sam ovdje, ako je i on ovdje. To nema smisla.

»Što si učinio?« promumljam. Sada je samo nekoliko metara udaljen od mene, no nije dovoljno blizu da me čuje. Dok prolazi pored mene, pruža svoju ruku. Obavije moj dlan svojom rukom i stisne ga. Stisne ga, zatim pusti. Oči su mu krvave; blijed je.

»Što si to učinio?« Ovaj puta to zvuči kao urlik.

Bacim se prema njemu, borim se protiv Peterova stiska, njegove me ruke bole.

»Što si to učinio?« vrištim.

»Ti umreš i ja umrem.« Tobias me gleda preko svog ramena. »Molio sam te da to ne učiniš. Ti si donijela svoju odluku. Ovo su posljedice.«

Nestane iza ugla. Posljednje što vidim, dok ga Neustrašivi izdajnici vode, jest sjaj cijevi pištolja i krv na njegovu uhu, posljedica ozlijeđe koju prije nisam vidjela.

Sav život izađe iz mene čim on nestane. Prestajem se boriti protiv Peterova stiska i pustim da me gura prema ćeliji. Srušim se na pod čim uđem, ležim i čekam da se zatvore vrata kao znak Peterova odlaska, no vrata se ne zatvaraju.

»Zašto je došao ovamo?« upita Peter.

Pogledam ga.

»Zato što je idiot.«

»Pa, to je istina.«

Prislonim glavu na zid.

»Je li mislio da te može spasiti?« Peter blago frkne. »To zvuči kao nešto što bi netko rođen u Ukočenima pomislio.«

»Mislim da ne«, kažem. Ako me Tobias namjeravao spasiti, to bi bolje promislio; poveo bi ostale. Ne bi provalio u sjedište Učenih sam samcat.

Suze mi naviru u očima, ne pokušavam ih se riješiti treptanjem. Pokušavam gledati kroz suze, pred očima mi se muti. Prije nekoliko dana nikada ne bih zaplakala pred Peterom, no sada me više nije briga. On je najmanji od mojih neprijatelja.

»Mislim da je došao umrijeti sa mnom«, kažem. Stavljam ruku preko usta kako bih prigušila jecaj. Ako mogu nastaviti disati, mogu nastaviti plakati. Nisam htjela da umre sa mnom. Htjela sam da je na sigurnom. *Kakav idiot*, pomislim, no ne doista.

»To je smiješno«, kaže on. »To uopće nema smisla. Osamnaest mu je godina; naći će drugu djevojku nakon što ti krepas. Glup je ako to ne razumije.«

Suze mi teku niz obraze, najprije su tople, zatim se hlade. Zatvorim oči. »Ako tako misliš...« Progutam još jedan jecaj. »...tada si ti taj koji je glup.«

»Aha. Kako god.«

Cipele mu škripe dok se okreće. Sprema se otići.

»Čekaj!« Pogledam u njegovu mutnu prikazu, ne mogu razaznati njegovo lice. »Što će mu učiniti? Isto što i meni?«

»Ne znam.«

»Možeš li saznati?« Brišem obraze dlanom, frustrirana. »Možeš li barem provjeriti je li dobro?«

Kaže mi: »Zašto bih to učinio? Zašto bih išta učinio za tebe?«

Trenutak kasnije čujem vrata kako se zatvaraju.

DVADESET DEVETO POGLAVLJE

NEGDJE SAM PROČITALA, jednom davno, da se plakanje ne može znanstveno objasniti. Suze imaju svrhu da nam održavaju očnu vlagu. Nema pravoga razloga za povećanu proizvodnju suza u žlijezdama kada dođe do emocije.

Mislim da plaćemo kako bismo oslobodili životinjski dio u nama, bez da izgubimo humanost. Jer u meni je zvijer koja reži i zavija i želi skočiti prema slobodi, prema Tobiasu i prema životu, iznad svega. I koliko god se trudila, ne mogu je ubiti.

I tako plačem i suze brišem rukama.

Lijevo, desno, desno. Lijevo, desno, lijevo. Desno, desno. To su skretanja u hodniku, od moje polazišne točke kretanja — moje ćelije — do našeg odredišta.

Ovu sobu prije nisam vidjela. U njoj se nalazi napola nagnuta stolica s potpornjima, slična kao stolica kod zubara. U jednom uglu nalazi se monitor i stol. Jeanine sjedi za stolom.

»Gdje je on?« kažem.

Satima sam čekala kako bih postavila to pitanje. Zaspala sam i sanjala da trčim za Tobiasom kroz sjedište Neustrašivih. Bez obzira koliko bih brzo trčala, on je uvijek bio malo ispred mene i mogla sam vidjeti samo kako nestaje iza uglova nakon što bih pogledom ulovila tračak njega.

Jeanine me zbunjeno pogleda. No nije ona zbunjena. Poigrava se sa mnom.

»Tobias«, svejedno kažem. Ruke mi podrhtavaju, no ovoga puta ne od straha — već od gnjeva.

»Gdje je on? Što mu radite?«

»Ne vidim razloga da ti otkrijem tu informaciju«, kaže Jeanine. »A budući da više nemaš aduta za iskoristiti, ne vidim načina na koji mi možeš dati razlog, osim ako ne želiš promijeniti uvjete našeg dogovora.«

Želim vrištati na nju da je očito, *očito* više želim znati što se događa s Tobiasom nego o mojoj Različitosti, no to ne učinim. Ne mogu donositi brzoplete odluke. Što god se događa Tobiasu, dogodit će mu se bez obzira znala ja nešto o tome ili ne. Važnije je da potpuno razumijem što se meni događa.

Udišem kroz nos, zatim izdišem kroz nos. Vrtim rukama. Sjednem u stolicu.

»Zanimljivo«, kaže ona.

»Zar ti ne moraš voditi frakciju i planirati rat?« kažem. »Što radiš ovdje, radiš pokuse na šesnaestogodišnjoj djevojčici?«

»Na različite načine govoriš o sebi, ovisno o tome što ti odgovara«, kaže ona naslanjajući se u svojoj stolici. »Katkad inzistiraš na tome da nisi djevojčica, katkad da to jesi. Ono što me zapravo zanima jest: Kako ti doista vidiš sebe? Kao jedno ili drugo? Kao oboje? Nijedno od tog dvoje?«

Promijenim glas da zvuči ravnodušno i činjenično, kao njezin. »Ne vidim razloga da ti otkrijem tu informaciju.« Čujem prigušeno frktanje. Peter pokriva usta. Jeanine ga pogleda i njegov se smijeh odjednom pretvori u napadaj kašlja.

»Djetinjasto je rugati se, Beatrice«, kaže ona. »Ne stoji ti to.«

»Djetinjasto je rugati se, Beatrice«, ponavljam oponašajući njezin glas najbolje što mogu. »Ne stoji ti to.«

»Serum«, kaže Jeanine pogledavajući Petera. On prilazi bliže i prtlja s crnom kutijom na stolu, iz kutije vadi špricu s već pričvršćenom iglom.

Peter zakorači prema meni, ja ispružim ruku.

»Dopusti meni«, kažem.

Pogleda u Jeanine, traži njezino dopuštenje, ona kaže: »Hajde, dobro.« Daje mi injekciju i ja si gurnem iglu u vrat, pritisnem injekciju.

Jeanine prstom pritisne jedan gumb i tada se spusti mrak.

Moja majka stoji u prolazu s rukom ispruženom iznad sebe kako bi se mogla držati za šipku. Lice joj je okrenuto od mene, no ne prema ljudima koji sjede oko mene, već prema gradu kroz koji prolazimo dok autobus juri naprijed. Vidim bore na njezinu čelu i oko njezinih usta kada se namršti.

»Što je bilo?« pitam je.

»Mora se mnogo toga napraviti«, kaže ona uz mali pokret rukom prema prozorima autobusa.

»A nas je ostalo toliko malo, nas koji moramo to napraviti.«

Jasno mi je na što ona misli. Izvan autobusa nalaze se ruševine i krš, dokle pogled seže. Preko puta ulice jedna zgrada leži u ruševinama. Pločnik je prekriven komadićima stakla. Pitam se što je uzrokovalo toliko mnogo uništenja.

»Kamo idemo?« pitam je.

Nasmiješi mi se, sada vidim drukčije bore oko njezinih očiju.

»Idemo u sjedište Učenih.«

Namrštim se. Veći dio života izbjegavala sam sjedište Učenih. Moj je otac govorio da mu se tamo nije svidao ni zrak koji je morao udisati. »Zašto idemo tamo?«

»Pomoći će nam.«

Zašto osjetim grč u želucu kada se sjetim svog oca? Zamišljam njegovo lice, izborano od života prepunog frustracija svijetom koji je oko njega, zatim njegova kosa, kratka po propisima Nijekanja, i još uvijek osjetim istu bol u želucu koja mi se javlja kada predugo ne jedem— šuplja bol.

»Je li se tati nešto dogodilo?« kažem.

Ona zavrti glavom. »Zašto to uopće pitaš?«

»Ne znam.«

Ne osjetim bol kada gledam svoju majku. Ali osjećam kao da je svaka sekunda koju stojimo ovako, razdvojene za nekoliko centimetara, toliko važna da joj moram posvetiti čitavo pamćenje. Ali ako ona nije tu zauvijek, što onda jest?

Autobus stane, vrata se otvore uz škripavi zvuk. Moja majka počne hodati kroz prolaz i ja idem za njom. Viša je od mene, zurim između njezinih ramena u vrh njezinih leđa. Izgleda krhko, ali znam da to nije.

Spustim se na pločnik. Komadići stakla pucketaju pod mojim nogama. Plave su boje i, sudeći po rupama u zgradi s moje desne strane, nekoć su bili prozori.

»Što se dogodilo?«

»Rat«, kaže moja majka. »To je bilo ono što smo se toliko trudili izbjegavati.«

»A Učeni će nam pomoći... Kako?«

»Mislim da su tvoj otac i njegove priče o Učenima bili na tvoju štetu«, kaže mi nježno. »Učinili su pogreške, naravno, no kao i svi drugi, i oni su mješavina dobrog i lošeg, ne isključivo jedno ili drugo. Što bismo bez naših liječnika, znanstvenika, učitelja?«

Gladi mi kosu.

»Zapamti to, Beatrice.«

»Hoću«, obećam joj.

Nastavimo hodati. No nešto što je rekla, kopka me. Možda ono što je rekla o mom ocu? Ne — moj otac uvijek govori o Učenima tako. Ono što je rekla o Učenima? Preskočim veliki komad stakla. Ne, to nije to. Bila je upravo o Učenima. Svi moji učitelji bili su Učeni, baš kao i liječnik koji je majci namjestio ruku kada ju je slomila prije par godina.

Muči me ono što je posljednje rekla.

»Zapamti to.« Kao da neće imati priliku da me poslije podsjeti.

Osjećam nekakvu promjenu u svom umu, kao da se nešto što je do sada bilo zatvoreno, upravo otvorilo.

»Mama?« kažem.

Ona me pogleda. Uvojak njezine plave kose padne iz njezina repa i dotakne joj obraz.

»Volim te.«

Uperim prstom u prozor s moje lijeve strane i on eksplodira. Komadići stakla padaju po nama.

Ne želim se probuditi u onoj prostoriji u sjedištu Učenih tako da ne otvaram oči odmah, čak ni kada simulacija prestane. Pokušavam očuvati sliku svoje majke i njezine kose kako joj pada na obraz što duže mogu. No kada napokon vidim samo tamno crvenilo svojih kapaka, otvorim oči.

»Morat ćeš se više potruditi«, kažem Jeanine.

Ona kaže: »To je bio samo početak.«

TRIDESETO POGLAVLJE

TE NOĆI U SNOVIMA ne vidim ni Tobiasa ni Willa već svoju majku. Stojimo u voćnjacima Dobrohotnih, gdje su jabuke zrele i vise samo nekoliko centimetara iznad naših glava. Lišće joj baca sjenu na lice i odjevena je u crninu, iako je nikad nisam vidjela u crnini za života. Uči me kako pletiti pletenice, pokazujući mi na vlastitim uvojcima, smijući se dok sam nespretno prelazila prstima.

Probudim se pitajući se kako nisam primijetila svakoga dana, kada sam sjedila preko puta nje za našim stolom, da je prepuna energije Neustrašivih. Je li to bilo zbog toga što je to dobro sakrivala? Ili zbog toga što ja nisam gledala?

Zakopam lice u tanki madrac na kojem sam spavala. Nikad je neću upoznati. No ona barem neće saznati što sam učinila Willu. Sada mi se ne čini da bih mogla podnijeti kada bi to saznala. Još uvijek se treptanjem borim protiv izmaglice sna u očima dok slijedim Petera niz hodnik, nekoliko sekundi ili minuta kasnije, nisam više sigurna.

»Peter.« Grlo me boli; zacijelo sam vrištala u snu. »Koliko je sati?« On ima sat, no kazaljke su prekrivene, tako da ja ne mogu vidjeti. Peter ga ni ne pogleda.

»Zašto me stalno pratiš na ova mjesta?« kažem. »Nema li neke opscene radnje u kojoj moraš sudjelovati? Recimo šutanje malih psića, ili špijuniranje djevojaka dok se presvlače, ili nešto tako?«

»Znam što si učinila Willu. Ne pretvaraj se da si bolja od mene jer ti i ja potpuno smo isti.«

Jedina stvar koja ovdje razlikuje jedan hodnik od drugog njihova je dužina. Odlučim ih nazvati prema tome koliko koraka je potrebno prevaliti prije skretanja. 10. 47. 29.

»U krivu si«, kažem. »Možda smo oboje loši ljudi, no među nama postoji golema razlika — ja nisam sretna što sam ovakva.«

Peter malo frkne pa nastavimo hodati između Učenih laboratorijskih stolova. Tada shvatim gdje se nalazim, shvatim kamo idemo: vraćamo se u sobu koju mi je Jeanine pokazala. To je soba u kojoj ću biti pogubljena. Drhtim tako jako da mi zubi cvokoću i teško mi je nastaviti hodati, teško mi je normalno razmišljati. *To je samo prostorija*, govorim sama sebi. *Prostorija kao i svaka druga prostorija.*

Tako si lažem.

Ovog puta komora za smaknuće nije prazna. Četiri Neustrašiva izdajnika nalaze se u jednom uglu, a dvoje pripadnika Učenih, stariji muškarac i žena tamne boje kože, oboje u laboratorijskim kutama, stoje s Jeanine pored metalnoga stola u središtu. Nekoliko uređaja postavljeno je oko stola i žice su posvuda.

Ne znam koja je svrha većine ovih strojeva, no među njima se nalazi i monitor rada srca. Što Jeanine ima u planu, a da zahtijeva monitor rada srca?

»Postavite je na stol«, kaže Jeanine, zvuči kao da joj je dosadno. Zurim na trenutak u plahtu od čelika na koju moram leći. Što ako se predomisli o tome kada će me pogubiti? Što ako ću sada umrijeti? Peterove me ruke stisnu i ja se opirem, dajem sve od sebe u borbi.

Ali on me samo podigne, izmičući se mojim nogama koje ga pokušavaju dohvatiti, i zavalj me na metalnu ploču, od čega ostajem bez daha. Naglo izdahnem i naslijepo izbacujem udarac šakom, pogodim Peterovo zapešće. On uzmiče, no do sada su drugi Neustrašivi izdajice već pritekli Peteru upomoć.

Jedan od njih drži me za zglobove, drugi za ramena, sve dok Peter ne namjesti crne pojaseve koji me trebaju zadržati mirno na stolu. Trznem se na bol u svom ranjenom ramenu i prestajem s borbom.

»Što se kvragu događa?« vičem, izvijam vrat kako bih pogledala Jeanine. »Dogovorili smo se — suradnja u zamjenu za rezultate. *Dogovorili* — «

»Ovo nema veze s našim sporazumom«, kaže Jeanine pogledavajući svoj sat. »Ovo se ne tiče tebe, Beatrice.«

Vrata se ponovno otvore.

Tobias uđe — *šepa* — vode ga Neustrašivi izdajnici. Lice mu je natečeno i vidim posjekotinu iznad obrve. Ne kreće se kao što to inače radi; drži se potpuno ravno. Vjerojatno je ozlijeđen. Pokušavam ne misliti o tome kako se ozlijedio.

»Što je ovo?« kaže on grubim i umornim glasom.

Vjerojatno mu je glas takav od vrištanja.

Osjećam oteklinu u grlu.

»Tris«, kaže on dok se baca prema meni, no Neustrašivi izdajnici su brži. Ščepaju ga prije nego što prijeđe više od nekoliko koraka. »Tris, jesi li dobro?«

»Jesam«, kažem ja. »Jesi li ti?«

Kimne glavom. Ne vjerujem mu.

»Gospodine Eaton, kako ne bih više tratila vrijeme, odlučila sam krenuti najlogičnijim pristupom. Serum istine bio bi poželjan, dakako, no trebali bi mi dani da uvjerim Jacka Kanga da mi ustupi malo seruma, jer ga Iskreni tako ljubomorno čuvaju, a ja radije ne bih potratila nekoliko dana.« Ona zakorači naprijed s injekcijom u ruci. Ovaj je serum sivkaste boje. To bi mogla biti nova verzija simulacijskog seruma, no sumnjam da jest.

Pitam se što ovaj serum radi. Vjerojatno ništa dobro, ako ona izgleda ovako zadovoljna sama sa sobom.

»Za nekoliko trenutaka ubrizgat ću Tris ovu tekućinu. Kada to učinim, vjerujem da će vaši nesebični instinkti preuzeti vlast i da ćete mi reći točno ono što trebam znati.«

»Što ona želi znati?« kažem i prekidam je.

»Podatke o skrovištima nefrakcijaša«, odgovori on ne gledajući u mene.

Oči mi se rašire. Ljudi bez frakcije jedina su nada koja nam je preostala, sada kada je polovica odanih Neustrašivih spremna za simulacije, kao i svi Iskreni, a polovica je frakcije Nijekanja mrtva.

»Nemoj joj to dati. Svejedno ću umrijeti. Nemoj joj ništa dati.«

»Podsjetite me, gospodine Eaton«, kaže Jeanine. »Kako simulacije Neustrašivih djeluju?«

»Ovo nije učionica«, on odgovori kroz stisnute zube. »Reci mi što planiraš učiniti.«

»Hoću ako mi odgovoriš na ovo jednostavno pitanje.«

»Dobro.« Tobiasove oči pogledaju u mene. »Simulacije stimuliraju amigdalnu koja je odgovorna za procesuiranje osjećaja straha, potom izazivaju halucinaciju koja je temeljena na tom strahu, a zatim prenose podatke računalu na obradu i analizu.«

Zvuči kao da je to odavno znao. Možda i jest — proveo je puno vremena nadgledajući simulacije.

»Izvršno«, kaže ona. »Kada sam razvijala simulacije Neustrašivih, još prije nekoliko godina, otkrili smo da određene razine nerazrijeđenog seruma mogu toliko preplaviti mozak

da on više ne može stvarati ni zamišljati nova okruženja, pa smo razrijedili serum kako bi simulacije bile instruktivnije. No još uvijek se sjećam kako se stari serum pravi.«

Noktom lupka po injekciji.

»Strah«, kaže ona, »je moćniji od boli. Imaš li što za reći, prije nego što ovo dam tvojoj djevojci?«

Tobias ništa ne kaže.

Jeanine mi ubrizga tekućinu.

Počinje tiho, s lupanjem srca. Isprva nisam sigurna čiji je to otkucaj srca jer je previše glasan da bi bio moj. No tada shvatim da je to ipak moj otkucaj srca, postaje sve brži i brži.

Znoj mi se počne skupljati na dlanovima i iza mojih koljena.

Tada shvatim da jedva mogu disati.

Tada vrištanje počne.

I više

Ne mogu

Misliti.

Tobias se bori s Neustrašivim izdajicama pored vrata.

Čujem nešto što zvuči kao vrisak djeteta pored mene, zatim izvijem glavu kako bih vidjela odakle taj vrisak dolazi, no tamo se nalazi samo monitor za rad srca. Iznad mene linije između pločica na stropu postaju nekakva čudovišta. Osjetim miris truloga mesa u zraku i počnem se gušiti. Čudovišta sada dobivaju jasniji oblik — to su ptice, vrane, s kljunovima veličine moje podlaktice i krilima koja su tako tamna da se čine jačima od svjetlosti.

»Tris«, kaže Tobias. Pokušavam ne gledati u vrane.

Stoji pored vrata, gdje se nalazio prije nego što su mi dali injekciju, no sada u ruci drži nož. Drži nož ispred sebe, okreće ga u pravcu svog trbuha. Tada ga još više približi prema sebi, sve dok mu vrh noža ne dodirne majicu.

»Što to radiš? Prestani!«

On se malo nasmiješi i kaže: »Ovo radim zbog tebe.«

Gurne nož sebi u trbuh, polako, krv prodire ispod njegove majice. Vrištim, bacam se, pojasevi me drže na mjestu. »Nemoj, prestani!« Lupam, bacam se, da je ovo simulacija već bih se uspjela izvuci, tako da to znači da je ovo stvarno, stvarno je. Vrištim dok on u sebe gura nož sve do drške. Pada na tlo, curi mu krv, krv je posvuda oko njega. Čudovišne ptice pogledaju ga svojim buljavim očima, krenu prema njemu u tornadu od tamnih krila i perja, ključaju mu kožu. Kroz vrtlog perja spazim njegove oči, još je budan.

Ptica sleti na jedan od njegovih prstiju kojima drži nož. On ga izvadi, nož padne na tlo, trebam se nadati da je mrtav, ali sam previše sebična za to, ne mogu to. Leđa mi se odvajaju od stola, svi mi se mišići u tijelu grče, grlo me boli od vriska u kojem se gube riječi i to neće prestati.

»Sedativ«, zapovjedi strogi glas.

Ponovno me ubodu iglom u vrat, srce mi počinje usporavati. Šmrkam od olakšanja. Nekoliko trenutaka mogu samo šmrcati, lakše je sada. Voljela bih da mogu obrisati nos. No rado ću trpjeti, samo ako se ne budem morala više bojati.

Ali to nije bio »strah«. To je bilo nešto drugo; osjećaj koji ne bi smio postojati.

»Pustite me«, kaže Tobias, glas mu zvuči još istrošenije nego prije. Brzo trepćem tako da ga mogu vidjeti kroz suze.

Na rukama mu vidim crvene tragove, tamo gdje su ga Neustrašivi izdajice držali.

»Reći ću ti jedino ako me pustiš.«

Jeanine kimne i on dotrči do mene. Zagrli me jednom rukom, kosu mi dotakne drugom. Vršcima prstiju dotiče moje suze. Ne briše ih. Naslanja se na mene, pritišće svoje čelo na moje.

»Sigurne kuće nefrakcijaša«, kaže on tupo, odmah pored mog obraza. »Donesite mi kartu i označit ću ih.«

Njegovo je čelo hladno i suho naspram mog. Mišići me bole, vjerojatno od grčenja za vrijeme djelovanja onog seruma koji mi je Jeanine ubrizgala, ne znam koliko je to trajalo.

On se odmakne, svojim prstima dodiruje moje, sve dok ga Neustrašivi izdajnici ne odvuču iz sobe. Ne želim se više opirati. Sada samo želim spavati.

»Kada si već ovdje...« kaže Jeanine kada Tobias i njegovi čuvari izađu. Pogleda prema gore i uperi oči u jednog pripadnika Učenih. »Dovedite ga ovamo. Vrijeme je.«

Ponovno me pogleda.

»Obećala sam ti potpunu transparentnost svega što radim. Stoga mislim da je pošteno da znaš tko mi je pomogao u mojim pothvatima.« Blago se nasmiješi. »Tko mi je rekao za koje tri frakcije imaš sklonosti, kao i što bi bila najbolja taktika da dođeš k nama, a dao mi je ideju i da stavim tvoju majku u posljednju simulaciju kako bi bila učinkovitija.«

Pogleda prema vratima dok sedativ počinje djelovati, magli mi se pred očima. Preko ramena, kroz izmaglicu, vidim njega.

Caleb.

TRIDESET PRVO POGLAVLJE

PROBUDIM SE S glavoboljom. Pokušavam ponovno zaspati — jedino tada sam mirna — no slika Caleba kako stoji na vratima pojavljuje mi se pred očima ponovno i ponovno, s osjećajem skliskog perja na vratu i rukama.

Zašto se nikada nisam zapitala kako su Eric i Jeanine znali prema kojim frakcijama imam sklonsti?

Zašto mi nikada nije palo na pamet da je samo troje ljudi znalo taj podatak: Tori, Caleb, i Tobias?

Glava me ubija. Ne mogu to shvatiti. Ne znam zašto bi me Caleb izdao. Pitam se kada se to dogodilo — nakon simulacije napada? Nakon što smo pobjegli iz sjedišta Dobrohotnih? Ili još i prije — dok je naš otac bio živ? Caleb nam je rekao da je napustio Učene kada je saznao što su planirali — je li lagao?

Sigurno je lagao. Rukom pritisnem čelo. Moj brat izabrao je frakciju prije krvi. Mora postojati razlog. Sigurno mu je prijetila ili ga nekako već na to natjerala.

Vrata se otvore. Ne podignem glavu i ne otvaram oči.

»Ukočena.« To je Peter. Naravno.

»Molim.« Kada maknem ruku s lica, uvojak kose padne mi s njom. Gledam taj pramen krajičkom oka. Kosa mi nikada nije bila ovako masna.

Peter mi pred kreveta ostavi bocu vode i sendvič. Od pomisli na jelo mi je zlo.

»Jel' ti mozak pregorio?« pita on.

»Mislim da nije.«

»Nemoj biti tako sigurna.«

»Ha - ha«, kažem ja. »Koliko sam dugo spavala?«

»Skoro čitav dan. Trebao bih te otpratiti do tuševa.«

»Ako kažeš nešto o tome kako očajnički trebam tuš«, kažem mu umorno, »*prstom* ću te ubosti u oko.«

Soba mi se vrti pred očima kada dignem glavu, no nekako se uspijem ustati s kreveta. Peter i ja krenemo niz hodnik. Kada skrenemo iza ugla kako bismo došli do kupaonice, vidimo ljude na kraju hodnika.

Jedan od njih je Tobias. Vidim mjesto gdje ćemo doći blizu jedno drugog, negdje između mjesta gdje sada stojim i vrata od moje ćelije. Zurim, ne u njega, već u mjesto gdje će me uhvatiti za ruku, kao i prošli puta kada smo bili blizu. Koža mi se naježi od iščekivanja. Ponovno ću ga dodirnuti, barem na trenutak.

Šest koraka prije nego mi dođe blizu. Pet koraka.

Na udaljenosti od četiri koraka, Tobias zastane. Njegovo čitavo tijelo oduzme se i opusti što iznenadi njegova Neustrašivog čuvara. Čuvar ga ispusti na jedan trenutak i Tobias se sruši na pod.

Tada se naglo okrene. Baci se naprijed. I zgrabi pištolj iz futrole nižeg Neustrašivog čuvara.

Pištolj opali. Peter se baci udesno, vuče me za sobom. Glava mi dotakne zid. Usta Neustrašivog čuvara otvorena su — zacijelo vrišti. Ne čujem ga. Tobias ga jako šutne u trbuh.

Neustrašiva u meni divi se njegovoj izvedbi — savršena — kao i brzina — nevjerojatna. Tada se okrene, pištoljem cilja u Petera. Međutim, Peter me već pustio.

Tobias me uhvati za ruku, pomaže mi da se ustanem, zatim počinjemo trčati. Posrćem za njim. Pri svakom koraku bol mi nadire u glavi, no ne mogu se zaustaviti. Treptanjem se rješavam suza iz očiju. Govorim si *trči*, kao da će mi to nešto olakšati. Tobiasova ruka gruba je i snažna. Pustim je da me vodi iza ugla.

»Tobiase«, hripljem, jedva govorim.

On stane i pogleda me. »Oh, ne«, kaže dok mi prstima dodiruje obraz.

»Hajde. Penji se na moja leđa.«

On se sagne i ja obavijem ruku oko njegova vrata, stavljam svoje lice između njegovih lopatica. Bez problema me podiže, svojom lijevom rukom drži me za lijevu nogu. Desnom rukom još uvijek drži pištolj.

Trči, i još je uvijek brz, bez obzira na moju težinu. Dok sam opuštena pomislim, *Kako je ikada mogao biti Nijekanje?* Čini se kao da je stvoren za brzinu i smrtonosnu preciznost. Ne baš sirovu snagu, doduše — pametan je, no nije jak. Jak je dovoljno da mene podigne.

Hodnici su sada prazni, no ne zadugo. Uskoro će svaki Neustrašivi u zgradi krenuti na nas i mi ćemo biti zarobljeni u ovom blijedom labirintu. Pitam se kako ih Tobias planira izbjeći.

Podižem glavu taman dovoljno da vidim da je promašio izlaz.

»Tobiase, propustio si ga.«

»Propustio... Što?« kaže on između isprekidanih izdaha.

»Izlaz.«

»Ne pokušavam pobjeći. Ustrijelili bi nas kada bismo to pokušali«, kaže on. »Pokušavam... Nešto pronaći.«

Posumnjala bih da sanjam, samo da bol u mojoj glavi nije toliko jaka. Obično mi snovi nemaju baš malo smisla, otprilike kao ovo sada. Zašto me poveo sa sobom ako ne planira bježati? Što sada uopće radi, ako ne bježi?

Iznenada se zaustavi, zamalo me ispusti, vidim da smo se zaustavili u širokom hodniku sa staklenim pregradama sa svake strane, iza tih staklenih pregrada nalaze se uredi. Učeni sjede za svojim stolovima, zure u nas. Tobias ne obraća pažnju na njih; koliko vidim, njegove su oči uperene na kraj hodnika. Na znaku koji stoji na vratima piše kontrola — 1.

Tobias pretraži svaki ugao prostorije, zatim puca u kameru koja je pričvršćena za strop s naše desne strane. Kamera padne. Zatim puca u kameru koja je pričvršćena s lijeve strane. Njezin se objektiv rasprsne.

»Vrijeme da siđeš«, kaže on. »Nećemo više trčati, obećavam.«

Skliznem s njegovih leđa i primam ga za ruku. Priđe zatvorenim vratima pored kojih smo prošli i otvori ih, to je veliki ormar s raznim potrepštinama i mi se unutra sakrijemo. Zatvori vrata i zaglavi pokidanu stolicu ispod kvake. Gledam ga u lice, polica prepuna papira nalazi mi se iza leđa. Iznad nas, plavo svjetlo treperi. Njegove oči lete preko mog lica, izgledaju gotovo gladno.

»Nemam mnogo vremena, pa ću biti direktan«, kaže.

Kimnem glavom.

»Nisam ovamo došao na nekakvu samoubilačku misiju«, kaže on. »Došao sam iz dva razloga. Prvi mi je zadatak bio pronaći dvije kontrolne sobe Učenih tako da ćemo znati gdje odmah uništiti sve podatke simulacije kada krene napad.«

To objašnjava trčanje koje nije vodilo prema izlazu. Pronašli smo i kontrolnu sobu, na kraju ovog hodnika.

Zurim u njega, još uvijek omamljena od proteklih nekoliko minuta.

»Drugi je«, kaže on pročišćavajući grlo, »osigurati da ti izdržiš još malo jer imamo plan.«

»Kakav plan?«

»Prema jednom od naših špijuna, tvoje smaknuće trebalo bi se održati za otprilike dva tjedna«, kaže. »To je barem Jeaninein rok za novu simulaciju na koju ni Različiti neće biti otporni. Tako da će za četrnaest dana nefrakcijaši, odani Neustrašivi, kao i članovi Nijekanja koji su voljni boriti se, izvršiti napad na sjedište Učenih i uništiti njihovo najbolje oružje — njihov računalni sistem. To znači da ćemo biti brojniji od Neustrašivih izdajnika, a i od Učenih.«

»Ali otkrio si Jeanine gdje su skrovišta nefrakcijaša.«

»Da.« Malo se namršti. »To je problematično. Ali kao što i ti i ja znamo, mnogo nefrakcijaša su Različiti, a dobar dio njih već je bio krenuo prema sektoru Nijekanja kada sam otišao tako da će otkriti samo nekolicinu skrovišta. I dalje će ih biti jako puno kada dođe do invazije.«

Dva tjedna. Hoću li moći izdržati još dva tjedna ovoga? Već sam toliko umorna da mi je teško stajati. Čak i spašavanje koje mi Tobias predlaže, ne čini mi se toliko privlačnim. Želim spavati. Želim da se ovo završi.

»Ja ne...« Ne mogu izgovoriti te riječi do kraja i zaplačem. »Ne mogu... To izdržati... Tako dugo.«

»Tris«, kaže mi strogo. Nikad me ne tetoši. Voljela bih da me sada tetoši, samo ovaj put. »Moraš izdržati. Moraš preživjeti ovo.«

»Zašto?« To pitanje kao da mi izađe iz želuca, u grlu mi zvuči poput jecaja. Osjećam da bih mogla lupati šakama o njegova prsa kao razmaženo dijete. Suze mi klize niz obraze, znam da se smiješno ponašam, no ne mogu prestati. »Zašto moram to? Zašto netko drugi to ne može učiniti? Što ako ne želim više ovo?« Shvaćam da *ovo* znači život. Ne želim ovo. Želim svoje roditelje i želim ih tjednima. Pokušavala sam im se vratiti, a sada kada sam tako blizu, on mi kaže da im se ne vraćam.

»Znam.« Nikada nisam čula da mu glas zvuči tako mekano. »Znam da je teško. Najteže što si ikad morala učiniti.«

Zavrtim glavom.

»Ne mogu te prisiliti na to. Ne mogu te natjerati da želiš ovo preživjeti.« Privuče me k sebi, miluje mi kosu, nježno položi nekoliko pramenova iza mog uha. Prsti mu prelaze preko mojeg ramena i govori mi: »Ali ćeš ti to učiniti. Nije važno vjeruješ li da to možeš ili ne. Učinit ćeš to jer to je ono što ti jesi.«

Povlačim se i stavljam svoja usta na njegova, ne nježno, bez oklijevanja. Ljubim ga kao što sam ga ljubila prije, kada sam bila sigurna u nas, milujem ga po leđima, niz ruke, kao što sam nekoć. Ne želim mu reći istinu: da je u krivu, da ne želim preživjeti ovo.

Vrata se otvore. Neustrašivi izdajnici nahrupe unutar. Tobias uzmakne, okrene pištolj u svojoj ruci i preda im ga ispruženog s drškom prema naprijed.

TRIDESET DRUGO POGLAVLJE

»BEATRICE.«

Naglo se probudim. Prostorija u kojoj se nalazim — ne znam koji eksperiment sada misle raditi— velika je, s monitorima postavljenima niz stražnji zid i plavim svjetlima koja sjaje iznad poda i redovima postavljenih klupa u sredini prostorije. Sjedim na najdaljoj klupi s Peterom, koji se nalazi meni s lijeve strane, glavu naslanjam na zid. Još uvijek se ne uspijevam dovoljno naspavati.

Sada želim što sam se uopće probudila. Caleb stoji nekoliko metara od mene, težina mu je na jednoj nozi, nesigurno stoji.

»Jesi li *ikad* napustio Učene?« kažem.

»Nije to tako jednostavno«, kaže on. »Ja — «

»To je tako jednostavno.« Želim vikati, no glas mi zvuči ravnodušno. »Kada si izdao našu obitelj? Kada su nam roditelji poginuli ili poslije?«

»Učinio sam što sam morao. Misliš da razumiješ ovo, Beatrice, ali ne razumiješ. Ova čitava situacija... Sve je to mnogo veće nego što misliš.« Njegove oči izgledaju molećivo, preklinju za razumijevanje, no prepoznajem njegov ton — to je ton kojim bi me grdio dok smo bili mlađi. Povlađivanje.

Arogancija je jedna od dvije mane u srcu Učenih — to znam. Često je i kod mene. No u njihovu slučaju druga je mana pohlepa. Ja to ne posjedujem. Tako da sam im napola slična, a napola ne, kao i uvijek.

Tjeram se stati na noge. »Nisi mi odgovorio na pitanje.«

Caleb uzmakne.

»Ovdje se ne radi o Učenima, radi se o svima. Svim frakcijama«, kaže on, »i čitavom gradu. I o onome što se nalazi izvan ograde.«

»Nije me briga«, kažem, no to nije istina. Dio rečenice »izvan ograde« usijeće mi se u pamćenje. Izvan ograde? Kako bilo što od ovoga što se događa može imati veze s onim što je izvan?

Tračak misli javlja mi se negdje u mozgu. Marcus je rekao da je Nijekanje posjedovalo informacije zbog kojih je Jeanine pokrenula napad. Imaju li i te informacije veze s onime što je izvan ograde?

Zanemarim tu misao, zasad.

»Mislila sam da tebe zanimaju samo činjenice. Sloboda informacija i te stvari? Pa, Calebe, što kažeš na ovu činjenicu? Kada — « Glas mi podrhtava. »Kada si izdao naše roditelje?«

»Uvijek sam bio pripadnik Učenih«, kaže on nježno. »Čak i kada sam bio među članovima Nijekanja.«

»Ako si s Jeanine, onda te mrzim. Baš kao što bi te mrzio i naš otac.«

»Naš otac.« Caleb frkne. »Naš otac *bio je* Učeni, Beatrice. Jeanine mi je rekla — s njom je bio na istoj godini u školi.«

»On nije bio Učeni«, kažem nakon nekoliko trenutaka. »Odlučio ih je napustiti. Odlučio se za drugi identitet, kao i ti, postao je nešto drugo. Samo što si se ti odlučio za ovo... Ovo *zlo*.«

»Govoriš kao prava pripadnica Neustrašivih«, kaže Caleb odrješito. »Ili je ovako ili onako. Bez nijansi. Svijet ne *radi* tako, Beatrice. Zlo ovisi o tome gdje se nalaziš.«

»Gdje god se nalazila, uvijek ću misliti da je kontroliranje umova čitavog grada punog ljudi zlo.«

Osjećam kako mi usnica podrhtava. »Uvijek ću misliti da je dovesti svoju sestru ovamo da je muče i smaknu zlo!«

On je moj brat, a ja ga svejedno želim rastrgati na komade.

Umjesto da to pokušam, ponovno sjednem. Nikad ga ne bih mogla ozlijediti dovoljno da me prođe bol njegove izdaje. A ta izdaja me *boli*, u svakom dijelu tijela. Prstima si pritišćem prsa kako bih malo ublažila napetost koju osjećam da dolazi. Jeanine i njezina vojska Učenih znanstvenika i Neustrašivih izdajnika uđu dok brišem suze s lica. Brzo trepćem kako ih ne bih vidjela. Jedva da me i pogleda.

»Hajde da pogledamo rezultate, može?« kaže ona svečanim glasom. Caleb, koji sada stoji pored monitora, nešto pritisne i monitori se uključe. Pojavljuju se riječi i brojevi koje ne razumijem.

»Gospođice Prior, otkrili smo nešto izuzetno zanimljivo.« Nikada je prije nisam vidjela tako veselu. Skoro pa se smije — ali ipak ne. »Vi imate obilne količine posebne vrste neurona koji se jednostavno i prikladno zove zrcalni neuron. Hoće li, molim vas, netko objasniti gospođici Prior koja je točno funkcija zrcalnih neurona?«

Učeni znanstvenici u isto vrijeme podižu ruke. Ona odabere stariju ženu koja sjedi naprijed.

»Zrcalni neuroni aktiviraju se kada osoba učini neku radnju ili kada osoba vidi drugu osobu koja čini tu radnju. Oni nam omogućuju da oponašamo ponašanje.«

»Za što su oni odgovorni?« Jeanine pretražuje svoj »razred« na isti način kao što su moji učitelji to činili u Višim razredima. Još jedan Učeni podiže ruku.

»Učenje jezika, razumijevanje tuđih namjera prema njihovom ponašanju i...« Namršti se.

»I empatiju.«

»Specifičnije rečeno«, Jeanine kaže, i ovoga mi se puta doista široko nasmiješi, što joj ističe jamice u obrazima, »netko s mnogo jakih zrcalnih neurona mogao bi imati fleksibilnu osobnost — ta osoba mogla bi bolje oponašati druge kada situacija to zahtijeva, umjesto da zadrži jednako ponašanje.«

Razumijem zašto se smije. Osjećam kao da mi je um potpuno otvoren, njegove tajne prolivene su i razbacane po podu tako da ih i ja napokon mogu vidjeti.

»Netko s fleksibilnom osobnošću«, kaže ona, »vjerojatno bi imao sklonosti prema više od jedne frakcije, ne mislite li i vi tako, gospođice Prior?«

»Vjerojatno«, kažem. »Sada, ako biste mogli krenuti sa simulacijom koja bi suzbila tu sposobnost, mogli bismo napokon završiti s ovim.«

»Sve u svoje vrijeme.« Ona napravi stanku. »Moram priznati, zbunjuje me što se toliko žurite na vlastito smaknuće.«

»Ne zbunjuje te.« Zatvorim oči. »Ne zbunjuje vas to uopće.« Uzdahnem. »Mogu sada natragu svoju ćeliju?«

Vjerojatno joj se činim nonšalantna, no nisam to doista. Želim natrag u svoju sobu kako bih mogla plakati u miru. No ne želim da ona to zna.

»Nemoj se previše opustiti«, zacvrkuće. »Imam još jedan serum koji moramo probati.«

»Aha«, kaŕem. »Kako god.«

Netko mi protrese rame. Naglo se probudim, oćima pretraŕujem okolinu i vidim Tobiasa kako kleći pokraj mene. Na sebi ima jaknu kakvu nose Neustrašivi izdajnici, a na glavi mu je krvava mrlja. Krv teće iz rane na njegovu uhu — vrh uha mu je odsjećen.

Trznem se.

»Što se dogodilo?« kaŕem.

»Diŕi se. Moramo bjeŕati.«

»Prerano je. Nije još prošlo dva tjedna.«

»Nemam vremena za objašnjavanje. Hajdemo.«

»O, Boŕe. Tobiaŕe.«

Sjednem i zagrlim ga, zabijam svoje lice u njegov vrat. Rukama me obavija, stišće me. Toplina i ugodna struje mi kroz tijelo. Ako je on ovdje, to znaći da sam ja na sigurnom. Od mojih suza njegova koŕa postaje mokra.

On ustaje i povuće me na noge što mi uzrokuje bol u ramenu.

»Pojaćanja će uskoro stići. Hajdemo.«

Pustim ga da me izvede iz prostorije. Idemo niz prvi hodnik bez teškoća, no u drugom hodniku naićemo na dva Neustrašiva ćuvara, mladića i sredovjećnu ŕenu. U nekoliko sekundi Tobias dvaput opali iz pištolja, pogodi oba puta, mladića pogodi u glavu, a ŕenu u prsa. ŕena se sruši pored zida, s ranom na prsima, no nije mrtva.

Nastavljamo se kretati. Jedan hodnik, još jedan, svi mi izgledaju isto. Tobiasov stisak na mojoj ruci ne popušta. Ako moŕe baciti noŕ tako da samo okrzne moje uho, moŕe i precizno pucati na Neustrašive ćuvare koji će nas napasti. Prekoraćimo dva mrtva tijela — vjerojatno ćuvvari koje je Tobias ubio dok se probijao prema meni — napokon dolazimo do izlaza za slućaj poŕara.

Tobias pusti moju ruku kako bi otvorio vrata, a poŕarni alarm poćinje svoju vrisku i probija mi uši, no i dalje trćimo. Pokušavam uhvatiti zrak, no nije me briga, ne kada napokon bjeŕim odavde, ne sada kada je ova noćni mora napokon gotova. Poćinje mi se crniti pred oćima, pa zgrabim Tobiasovu ruku i ćvrsto je drŕim, vjerujem mu da će me odvesti u sigurnost na dnu stuba. Doćem do kraja stuba i otvorim oći. Tobias se sprema otvoriti izlazna vrata, no ja mu signaliziram da stane. »Moram... Doći do daha...«

On stane, ja stavljam ruke na koljena, naginjem se prema naprijed. Rame me još uvijek nabija i boli. Namršt看 se i pogledam u njega.

»Hajdemo, idemo odavde«, ponovno kaŕe.

U ŕelucu mi se javi osjećaj praznine. Zurim u njegove oći. Tamnoplave su, s malim traćkom svijetlo plave boje u njegovoj desnoj ŕarenici.

Hvatam ga rukom za bradu, privlaćim ga dolje, k sebi, polako ga ljubim, uzdahnem.

»Ne moŕemo izaći odavde«, kaŕem. »Jer je ovo simulacija.«

Povukao me na noge za desnu ruku. Pravi Tobias zapamtio bi moju ranu na ramenu.

»Što?« Zlokobno me pogleda. »Ne misliš li da bih ja znao da sam pod simulacijom?«

»Ti nisi pod simulacijom. Ti i *jesi* simulacija.« Pogledam prema gore i glasno kaŕem: »Morat ćeš se malo više potruditi, Jeanine.«

Sve što sada moram jest probuditi se, znam i kako ću to učiniti — radila sam to i prije, u mojem krajoliku straha kada sam razbila stakleni spremnik tako što sam ga dotaknula dlanom, ili kada sam prizvala pištolj u svojoj ruci kako bih ustrijelila ptice u noćnoj mori. Uzimam nož iz svog džepa — nož koji tamo nije bio do sada — i zamislim da mi je noga tvrda poput dijamanta.

Zabijem nož u svoju potkoljenicu, oštrica se savine.

Budim se sa suzama u očima. Budim se i čujem kako Jeanine frustrirano vrišti.

»Što je to?« Zgrabi pištolj iz Peterove ruke i prilazi mi preko sobe, pritišće cijev pištolja na moje čelo. Tijelo mi se ukoči, postajem hladna. Neće me ustrijeliti. Ja sam problem koji ona ne može riješiti. Neće me ustrijeliti.

»Što je to što ti odaje simulaciju? Reci mi. Reci mi ili ću te ubiti.«

Polako se pridižem sa stolice, dižem se na noge, guram svoju kožu dublje i jače u hladnu cijev.

»Misliš da ću ti reći?« kažem. »Misliš da ti vjerujem da ćeš me ubiti prije nego što dobiješ odgovor na ovo pitanje?«

»Ti glupa djevojčice«, kaže ona. »Misliš da je sve ovo zbog tebe i tvog abnormalnog mozga? Ovo nije zbog tebe. Nije ni zbog mene. Ovo je zbog sigurnosti ovog grada, sigurnosti od ljudi koji ga namjeravaju odvesti u pakao!«

Skupim posljednju snagu što mi je ostala i bacim se na nju, grebem joj kožu najjače i najdublje što mogu. Ona zavrišti iz sve snage, to je zvuk od kojega mi krv počinje ključati. Udarim je svom snagom u lice.

Nečije me ruke hvataju, odvlače me od nje, šaka mi doleti u trbuh. Jauknem i još se jednom bacim prema njoj, no sada me drži Peter.

»Bol me ne može natjerati da ti kažem. Serum istine me ne može natjerati da ti kažem. Simulacije me ne mogu natjerati. Imuna sam na sve to.«

Nos joj krvvari, vidim i ogrebotine na njezinim obrazima i vratu, polako postaju crvene od krvi koja nadire kroz kožu. Zuri u mene, jednom rukom pritišće si nos, kosa joj je u neredu, druga joj ruka drhti.

»*Nisi uspjela!* Ne možeš me kontrolirati!« vrištim, vrištim tako glasno da me zaboli grlo. Prestajem se opirati, opustim se u Peterovu stisku. »*Nikada* me nećeš moći kontrolirati.«

Smijem joj se, ekstatično i suludo. Uživam u pogledu na njezinu licu, mržnji u njezinim očima. Bila je kao stroj; hladna i bez emocija, vođena samo logikom. A ja sam je slomila.

Slomila sam je.

TRIDESET TREĆE POGLAVLJE

KADA IZAĐEM U hodnik, prestajem se boriti kako bih dohvatila Jeanine. Trbuh me boli tamo gdje me Peter udario, no to nije ništa naspram rumenila pobjede u mojim obrazima.

Peter me odvodi do ćelije bez riječi. Dugo stojim u sredini prostorije, zurim u kameru koja se nalazi u stražnjem lijevom kutu. Tko me sve to vrijeme promatra? Neustrašivi izdajnici koji me nadziru ili Učeni koji me proučavaju?

Kada mi se lice ohladi i trbuh me prestaje boljeti, legnem na krevet.

Čim sklopim oči, sjetim se svojih roditelja. Jednom davno, kada sam imala otprilike jedanaest godina, zaustavila sam se navratima njihove spavaće sobe kako bih ih promatrala dok zajedno spremaju krevet. Moj se otac smiješio dok je moja majka prebiralala po plahtama i gladila ih savršeno usklađenim pokretima. Po načinu na koji ju je gledao, znala sam da je cijeni više nego čak i samoga sebe.

Ni sebičnost ni nesigurnost nije ga sprječavala da vidi puninu njezine dobrote, kao što je to često slučaj kod ljudi. Takva je ljubav moguća možda samo u Nijekanju. Ne znam.

Moj otac: rođenu Učenima, odrastao u Nijekanju. Često mu je bilo teško udovoljiti zahtjevima frakcije koju je izabrao, kao i meni. No trudio se i prepoznavao je pravu nesebičnost kada ju je vidio.

Zgrabim svoj jastuk i zabijam se licem u njega. Ne plačem. Samo me to boli.

Tuga nije teška kao krivnja, no uzima više od čovjeka.

»Ukočena.«

Budim se, rukama još uvijek držim jastuk. Mokra mrlja nalazi se na madracu gdje sam ležala licem prema dolje. Uspravim se, brišem oči vrhovima prstiju.

Peterove obrve, koje inače idu prema gore, sada su namrštene.

»Što je bilo?« Što god daje, sigurno nije dobro.

»Tvoje smaknuće dogovoreno je za sutra navečer, u osam sati.«

»Moje smaknuće? Ali ona... Još nije razvila pravu simulaciju, nije *mogla*...«

»Rekla je da će nastaviti eksperimente na Tobiasu«, kaže on.

Sve što mogu reći je: »Aha.«

Grabim madrac i ljuljam se naprijed i nazad, naprijed i nazad. Sutra će moj život završiti. Tobias možda preživi dovoljno dugo da pobjegne u invaziji nefrakcijaša. Neustrašivi će izabrati novog vođu. Sve nedovršene stvari koje ostavljam iza sebe, lako će se srediti. Kimnem glavom. Ne ostavljam nikakvu obitelj, nema nedovršenih poslova, nema velikih gubitaka.

»Mogla sam ti oprostiti, znaš«, kažem. »Što si me pokušao ubiti tijekom inicijacije. Vjerojatno sam mogla.«

Oboje tako šutimo neko vrijeme. Ne znam zašto sam mu to rekla. Možda samo zato što je to istina, a večeras je vrijeme za istinu. Večeras ću biti iskrena, nesebična i hrabra. Različita.

»Nikada to nisam tražio od tebe«, kaže on i okrene se, sprema se otići.

Ipak se zaustavi navratima i kaže: »Sada je 9:34.«

To što mi je rekao koliko je sati, malen je čin izdaje — zbog toga i malen čin hrabrosti.

Ovo je možda prvi put da sam vidjela Petera da se čini kao pravi Neustrašivi.

Sutra ću umrijeti. Prošlo je dugo vremena otkako sam osjetila izvjesnost u vezi nečega tako da mi se to čini kao dar. Večeras, ništa. Sutra, što god dolazi poslije života. A Jeanine još uvijek ne zna kako kontrolirati Različite.

Kada počnem plakati, zgrabim jastuk na prsa i pustim sve van. Zaplačem svom snagom, kao što bi dijete plakalo, sve dok mi lice ne pocrveni i dok se ne osjećam kao da sam bolesna. Mogu se pretvarati da sam hrabra, no nisam.

Pretpostavljam da bih sada trebala tražiti oprost za sve stvari koje sam učinila, no sigurna sam da bi moj popis bio beskonačan. Ne vjerujem ni da što god dolazi nakon ovoga života ovisi o točnom recitiranju mojih prijestupa — to mi zvuči suviše kao kakav zagrobni život Učenih, samo preciznost i ništa osjećaja. Ne vjerujem da ono što slijedi ovisi o bilo čemu što ja učinim.

Bilo bi bolje da primijenim ono što me Nijekanje naučilo: okrenuti se od sebe same, usmjeriti se izvan sebe i nadati se da će ono što dolazi biti bolje od ovoga sada.

Malo se nasmiješim. Voljela bih da mogu reći roditeljima da ću umrijeti kao Nijekanje.

Mislim da bi se ponosili.

TRIDESET ČETVRTO POGLAVLJE

DANAS ODIJEVAM čistu odjeću koju su mi dali: crne hlače — previše labave, no koga briga? — i crnu majicu dugačkih rukava. Nemam cipele.

Još nije vrijeme. Ispreplićem prste i saginjem glavu. Katkad je i moj otac činio to prije nego što bi došao na doručak, no nikada ga nisam pitala što je radio. Ipak, želim se osjećati kao da ponovno pripadam svom ocu prije... Pa, prije nego što to bude gotovo.

Nekoliko tihih trenutaka kasnije Peter mi kaže da je vrijeme za polazak. Jedva da me i gleda, mrko zuri u zid. Pretpostavljam da bi bilo previše da sam tražila vidjeti prijateljsko lice ovoga jutra. Ustajem se, zajedno idemo niz hodnik.

Prsti su mi na nogama hladni. Stopala mi se lijepe za pod. Skrenemo iza ugla, čujem prigušene povike. Najprije ne mogu vidjeti što glas govori, no kako odmičemo sve dalje, riječi poprimaju oblik.

»Želim... vidjeti!« Tobias, »...je *vidjeti!*«

Pogledam Petera. »Ne mogu razgovarati s njim posljednji put, zar ne?«

Peter zavrti glavom. »Doduše, imamo tu prozor. Ako te vidi, možda će napokon začepiti.«

Odvodi me u hodnik koji je dugačak samo nekoliko metara. Na kraju su hodnika vrata i Peter govori istinu, tamo je maleni prozor, nešto više iznad moje glave.

»Tris!« Tobiasov je glas još jasniji ovdje. »Želim je vidjeti!«

Posegnem prema gore i pritisnem svoj dlan na staklo. Vikanje prestaje, njegovo se lice pojavi iza stakla. Oči su mu crvene; lice mu je zamrljano. Zgodan je. Zuri u mene nekoliko trenutaka, a zatim pritisne svoju ruku na staklo tako da je tik do moje. Pretvaram se da mogu osjetiti toplinu njegova dlana kroz staklo.

On naslanja svoje čelo na vrata i zatvori oči.

Maknem svoju ruku sa stakla i okrenem se prije nego što on otvori oči. Osjećam bol u prsima, goru bol od one kada sam bila ranjena u rame. Rukom čvrsto stežem svoju majicu, treptanjem tjeram suze i ponovno se pridružim Peteru u glavnom hodniku.

»Hvala ti«, kažem tiho. Htjela sam to reći glasnije.

»Kako god.« Peter se ponovno namršti. »Idemo.«

Čujem buku negdje ispred nas — gomila. Sljedeći hodnik pun je Neustrašivih izdajnika, visokih i niskih, mladih i starih, naoružanih i nenaoružanih. Svi nose plavu traku izdajnika.

»Hej!« Peter povikne. »Mjesta za prolaz!«

Neustrašivi izdajnici, koji su nam najbliže, čuju ga, pritisnu se uza zidove kako bi nam napravili mjesta za prolaz. Drugi Neustrašivi izdajnici učine isto, i svi zašute. Peter zakorači unatrag, pusti me da hodam ispred njega. Odavde znam put dalje.

Ne znam odakle lupanje počne, no netko počne lupati šakama o zid, još netko to učini i ja hodam između svećanih i grubih Neustrašivih izdajnika koji lupaju šakama o zidove. Lupanje je toliko brzo da mi se srce trudi pratiti njegov ritam.

Neki od Neustrašivih izdajnika spuštaju glavu u znak priznanja — nisam sigurna zašto. Nije važno.

Dođem do kraja hodnika i otvorim vrata moje komore za smaknuće.

Ja ih otvorim.

Neustrašivi izdajnici zauzeli su hodnik; isto tako, Učeni su posvuda u sobi za smaknuće, no oni su već napravili prolaz za mene. Proučavaju me u tišini dok hodam prema metalnom stolu u središtu prostorije. Jeanine stoji nekoliko koraka od mene. Ogrebotine na njezinu licu vide se kroz nemarno nanесenu šminku. Ne gleda u mene.

Četiri kamere vise sa stropa, svaka pokriva jedan kut stola. Najprije sjednem, obrišem ruke o hlače, a zatim legnem.

Stol je hladan. Hladnoća mi prodire u kožu, u kosti. Možda je to i prikladno jer to je upravo ono što će se dogoditi mome tijelu nakon što život izađe iz njega; postat će hladno i teško, teže nego što je ikada bilo. A što će biti s drugim dijelom mene, to nisam sigurna. Neki vjeruju da drugi dio ne ide nikamo, i možda su u pravo, ali možda i nisu.

Takva nagađanja više mi i tako ne koriste.

Peter postavlja elektrodu ispod moje majice, na moja prsa. Zatim u tu elektrodu prikopča kabel i uključi monitor rada srca. Čujem otkucaj svoga srca, brz i jak. Uskoro, gdje je nekoć bio taj ujednačeni ritam, neće biti ništa.

A tada iz mene izleti samo jedna misao:

Ne želim umrijeti.

Svaki put kada me Tobias korio što sam riskirala život, nijednom ga nisam shvatila ozbiljno. Vjerovala sam da želim biti sa svojim roditeljima i da želim da se sve ovo završi. Bila sam sigurna da se želim žrtvovati kao i oni. Ali ne. Ne, ne.

U meni ključa i gori želja za životom.

Ne želim umrijeti, ne želim umrijeti, ne želim!

Jeanine mi se približi s injekcijom koja sadrži ljubičastu tekućinu. Svjetlo koje dolazi iznad nas, odbija joj se od naočala, tako da joj ne mogu vidjeti oči.

Svi dijelovi moga tijela kao da složno pjevaju istu pjesmu. *Živi, živi, živi.* Mislila sam da moram, položiti svoj život jer je Will poginuo, jer su moji roditelji položili svoje živote, mislila sam da zbog toga moram umrijeti; no bila sam u krivu; moram živjeti svoj život unatoč tome što su oni umrli. Moram živjeti.

Jeanine mi drži glavu jednom rukom, a drugom rukom stavlja iglu u moj vrat.

Nisam završila! Vičem u svojoj glavi, ne na Jeanine. *Nisam završila s onim što moram ovdje!*

Jeanine ubrizga tekućinu. Peter se nagne prema meni, pogleda me u oči.

»Serum će početi djelovati za jednu minutu«, kaže on. »Budi hrabra, Tris.«

Te me riječi plaše jer znam da su to iste riječi koje mi je Tobias rekao kada mi je ubrizgao prvu simulaciju.

Srce mi počinje tući.

Zašto bi mi Peter rekao da budem hrabra? Zašto bi mi uopće rekao bilo što?

Svi mišići u tijelu počinju mi se opuštati istoga trena. Težak osjećaj prođe mi kroz udove. Ako je ovo smrt, nije tako strašna. Oči mi ostaju otvorene, no glava mi padne na stranu. Pokušavam zatvoriti oči, no ne mogu — ne mogu se pomaknuti.

Tada monitor prestane raditi.

TRIDESET PETO POGLAVLJE

ALI JA JOŠ UVIJEK dišem. Ne duboko; ne toliko da mi se pluća napune zrakom, no ipak *dišem*. Peter mi zaklopi oči. Zna li on da nisam mrtva? Zna li Jeanine? Može li primijetiti moje disanje?

»Oduzi tijelo u labos«, kaže Jeanine. »Obdukcija je zakazana za popodne.«

»U redu«, odgovori Peter.

Peter počinje gurati stol prema naprijed. Čujem žamor oko sebe dok prolazimo pored skupine Učenih. Ruka mi padne s ruba stola kada skrenemo iza ugla i udari u zid. Osjetim tračak boli u vršcima prstiju, no ne mogu pomaknuti ruku, ma koliko god se trudila.

Dok prolazimo kroz hodnik koji je bio pun Neustrašivih, čujem samo tišinu. Peter hoda polako, zatim skrene iza ugla i ubrza korak. Skoro pa šprinta niz sljedeći hodnik, a zatim se iznenada zaustavi. Gdje sam? Nemoguće da smo već stigli do labosa. Zašto se zaustavio?

Peterove ruke prolaze ispod mojih koljena i ramena, on me podiže. Moja glava padne na njegovo rame.

»Za nekoga tko je tako malen, *teška si*, znaš to Ukočena?« promumlja on.

On zna da sam budna. On zna.

Čujem niz tipkajućih zvukova, zatim zvuk vrata kako se otvaraju.

»Što ti — « Tobiasov glas. *Tobiasov!* »Oh, Bože moj. Oh — «

»Poštedi me toga, može?« kaže Peter. »Nije mrtva; samo je paralizirana. Trajat će još samo otprilike minutu. A sada se pripremi na bijeg.«

Ne razumijem.

Kako to Peter zna?

»Daj mi da je nosim«, kaže Tobias.

»Ne. Ti si bolji strijelac od mene. Uzmi moj pištolj. Ja ću je nositi.«

Čujem zvuk pištolja koji se vadi iz futrole. Tobias rukom prijeđe preko moga čela. Zatim se obojica daju u trk.

Isprva sve što čujem je zvuk njihovih koraka, osjetim bol u vratu. Zatim osjetim žmarce u rukama i u stopalima. Peter poviče: »Lijevo!«

Tada netko vikne niz hodnik. »Hej, što — !«

Pucanj. Zatim ništa.

Opet trčanje. Peter povikne: »Desno!« Čujem još jedan pucanj, zatim još jedan. »Opa«, promumlja. »Čekaj, stani ovdje!«

Žmarci mi se penju niz kralježnicu. Otvorim oči dok Peter otvara još jedna vrata. Projuri kroz njih i taman prije nego što udarim glavom o dovratnik, ispružim ruku kako bi nas zaustavila.

»Pazi!« kažem napregnutim glasom. U grlu me još uvijek steže kao kada su mi ubrizgali tu tekućinu, još mi je teško disati. Peter se zaokrene i hoda bočno kako bismo zajedno ušli kroz vrata, zatim ih nogom zatvara i baca me na pod.

Soba je gotovo prazna, tu su samo neke prazne kante za smeće, kao i metalni otvor dovoljno velik da kanta stane u njega.

»Tris«, kaže Tobias, saginje se kraj mene. Lice mu je blijedo, gotovo žuto. Previše je toga što želim reći. Prva stvar koja mi izađe na usta je riječ: »Beatrice.«

On se slabašno nasmije.

»Beatrice«, ispravi se i dotakne mi usne svojim. Grabim njegovu majicu.

»Ako ne želite da povratim po vama, sačuvajte to za kasnije.« Peter zakoluta očima.

»Moramo krenuti.«

»Gdje smo?« pitam.

»Ovdje spaljujemo smeće«, kaže Peter, lupi po metalnom otvoru. »Isključio sam ga. Vodi do ulice. A kada izađemo, Tobiasi, bolje za tebe da savršeno ciljaš, ako želite pobjeći iz sektora Učenih s glavom na ramenima.«

»Ne brini se ti oko mog ciljanja«, Tobias odgovori. On je bos, baš kao i ja.

Peter otvori vrata odvoda za spaljivanje smeća.

Otvor za smeće širok je oko dva i pol metra, u visinu ide oko tri metra. Spuštam jednu nogu niz otvor i, uz Tobiasovu pomoć, spustim i drugu nogu. Spuštam se niz metalnu cijev. Klizim, osjetim nekakve valjke kako mi dodiruju leđa dok se krećem niz cijev. Prisutan je miris vatre i pepela, no nisam spržena. Rukom udarim metalni zid, jauknem. Sletim na cementno tlo, bolno, udarac mi šalje žmarce niz potkoljenice.

»Au.« Šepajući se odmaknem od otvora i povičem: »Spustite se!«

Noge su mi se oporavile dok Peter ne izađe iz otvora, on padne na bok umjesto na noge. Stenje i jauče, odmiče se od otvora kako bi se oporavio.

Pogledam oko sebe. Nalazimo se u palionici smeća, prostoru koji bi bio potpuno mračan da nema svijetlih linija koje čine obris vrata s druge strane prostorije. Pod je na nekim mjestima načinjen od čistog metala, a negdje nazirem metalne rešetke. Sve to smrdi na trulo smeće i vatru.

»Nemoj reći da te nikad ne vodim na fina i lijepa mjesta«, kaže Peter.

»Ne bih to nikad rekla«, kažem.

Tobias izađe iz otvora, sleti na noge, a zatim ga težina povuče na koljena, trzne se. Pomažem mu stati na noge, držim se blizu njega. Sve što vidim, i mirišem, i osjetim sada je mnogo jače. Zamalo sam umrla, no ipak, živa sam.

Zbog Petera.

Od svih ljudi.

Peter prelazi preko rešetki i otvori malena vrata. Svjetlo ulazi u palionicu. Tobias hoda sa mnom, mičemo se dalje od smrada vatre, dalje od metalne peći, ulazimo u cementom obloženu sobu.

»Jesi ponio svoj pištolj?« upita Peter Tobiasa.

»Ne«, kaže Tobias. »Mislio sam da mogu pucati metke iz nosa, pa sam ga ostavio gore.«

»Daj zaveži.«

Peter uperi pištolj ispred sebe i prvi izađe iz prostorije. Vlažni hodnik s velikim cijevima prva je stvar koju vidimo na izlazu, no dugačak je samo pet-šest metara. Dolazimo do vrata na kojima piše »izlaz«. Živa sam i odlazim.

Prostor koji se proteže između sjedišta Neustrašivih i sjedišta Učenih ne izgleda mi isto kao kada sam njime došla ovamo. Pretpostavljam da sve čovjeku izgleda drukčije kada se ne ide prema sigurnoj smrti.

Kada dođemo do kraja hodnika, Tobias pritisne svoje rame na jedan zid i nagne se naprijed dovoljno da vidi drugi ugao. Lice mu je bezizražajno, ispruži jednu ruku iza ugla, uspravlja je pridržavajući se na zid zgrade, opali dvaput iz pištolja. Gurnem prste u uši, pokušavam ne obraćati pažnju na pucnjeve i ono na što me podsjećaju.

»Požuri se«, kaže Tobias.

Trčimo, Peter prvi, ja iza njega, Tobias iza mene, svi trčimo niz ulicu Wabash. Okrećem se preko ramena kako bih vidjela u koga je Tobias pucao, vidim tamo dva čovjeka. Jedan nepomično leži, a drugi se drži za ruku i trči prema vratima. Poslat će druge za nama.

U glavi mi je mutno, pretpostavljam od iscrpljenosti, no adrenalin me drži na nogama i nastavljam trčati.

»Vodi nas rutom koja nema smisla!« vikne Tobias.

»Molim?« kaže Peter.

»Najmanje logičnom rutom«, kaže Tobias. »Tako da nas ne mogu pronaći!«

Peter oštro zaokrene ulijevo, krene niz još jednu uličicu, ova je prepuna kartonskih kutija u kojima se nalaze pokrivači i prljavi jastuci — pretpostavljam da su to stare nastambe ljudi bez frakcije. Preskoči kutiju koju ja zgnječim u trku i nogom je šutnem iza sebe.

Na kraju uličice on skrene lijevo prema močvari. Vratili smo se u ulicu Michigan.

Nalazimo se odmah ispred sjedišta Učenih, dovoljno je da netko baci pogled na ulicu i vidjet će nas.

»Loša zamisao!« poviknem.

Peter skrene desno. Ulice su barem čiste — nema srušenih prometnih znakova ili rupa u cesti. Pluća mi žare kao da sam udahnula otrov. Moje noge, koje su me prije boljele, sada su otupjele, što je bolje. Negdje u daljini čujem povike.

Tada mi padne na pamet: Najmanje logična stvar bila bi prestati bježati.

Zgrabim Petera za rukav i povučem ga prema najbližoj zgradi. Zgrada ima šest katova i široke prozore, koji su razdvojeni zidovima od cigle. Prva vrata koja pokušam otvoriti zaključana su, no Tobias otvori paljbu na prozor pored vrata sve dok prozor ne popusti, i otključa nam vrata iznutra.

Zgrada je potpuno prazna. Nema čak ni stolica, ni stolova. Previše je prozora. Krenemo prema požarnom stubištu, zavučem se ispod prvog stubišta, Tobias se zavuče pokraj mene, Peter se smjesti preko puta s koljenima pritisnutima na prsa.

Pokušavam doći do daha i smiriti se, no nije mi lako. Bila sam mrtva. Bila sam *mrtva*, a onda nisam, i to zašto? Zbog Petera? *Petera*?

Zurim u njega. Još uvijek izgleda tako nedužno, unatoč svemu tome što je učinio kako bi dokazao da je sve samo ne nedužan. Kosa mu uredno stoji na glavu, sjajna je i crna, kao da nismo upravo pretrčali kilometar punom brzinom. Njegove okrugle oči pretražuju stubište, a zatim pogledaju u mene.

»Što je?« kaže on. »Zašto me tako gledaš?«

»Kako si to izveo?« upitam.

»Nije bilo tako teško«, kaže on. »Obojio sam vodu u ljubičasto i stavio je u iglu umjesto smrtonosnog seruma. Priključio sam pokvarenu žicu u monitor rada srca. Prikazati puls na

monitoru bilo je nešto teže, morao sam zamoliti neke Učene za pomoć daljinskim — ne bi razumjela ni da ti to objasnim.«

»Zašto si to učinio?« kažem. »Želiš me vidjeti mrtvu. Htio si me ubiti! Što se promijenilo?«

Skupi usta i dugo me promatra, ništa ne govori. Zatim otvori usta, oklijeva, napokon kaže: »Ne mogu ostati dužan ikome. U redu? Od pomisli da ti dugujem, bilo mi je zlo. Budio bih se usred noći, osjećao da ću povratiti. Dužan Ukočenoj? To je smiješno. Do kraja smiješno. To nisam kanio trpjeti.«

»O čemu govoriš? Duguješ mi nešto?«

Zakoluta očima. »U sjedištu Dobrohotnih. Netko je pucao na mene — metak mi je bio u razini glave, pogodio bi me ravno među oči. A ti si me gurnula s puta. Prije toga smo bili kvit — ja sam tebe zamalo ubio tijekom inicijacije, ti si mene zamalo ubila tijekom simulacije napada, to je kvit. No nakon toga...

»Ti si lud«, kaže Tobias. Tako svijet ne funkcionira... Da svi to tako prate.

»Ne?« Peter podigne obrve. »Ja ne znam u kojem svijetu ti živiš, no u mom svijetu ljudi čine stvari iz dva razloga. Prvi razlog jest da žele nešto zauzvrat. Drugi je osjećaj da ti nešto duguju.«

»To nisu jedini razlozi koji pokreću ljude«, kažem. »Nekada ljudi nešto čine zato što te vole. Dobro, možda ne *tebe*, ali...«

Peter frkne. »To zvuči upravo kao smeće koje bi jedna Ukočena rekla.«

»Valjda se onda moramo osigurati da ti nama duguješ«, kaže Tobias. »Ili ćeš odmah otići onome koji ti ponudi bolju pogodbu.«

»Aha«, kaže Peter. »To je otprilike točno.«

Zavrtim glavom. Nikada ne bih mogla živjeti kao on — uvijek paziti na to tko mi je što dao i što bih im ja trebala dati zauzvrat, nesposobna za ljubav, odanost ili praštanje, biti jednooka osoba s nožem u ruci, tražeći nekoga kome ću izbiti oko. To nije život. To je nekakva blijeda imitacija života. Pitam se gdje ju je naučio.

»Kada vam se čini da možemo otići odavde?« kaže Peter.

»Za nekoliko sati«, kaže Tobias. »Trebali bismo otići prema sektoru Nijekanja. Tamo će biti nefrakcijaši i Neustrašivi koji u sebe nisu primili sredstvo za simulaciju.«

»Fantastično«, kaže Peter.

Tobias obavija svoju ruku oko mene. Pritisnem obraz na njegovo rame i zatvorim oči tako da ne moram gledati Petera. Znam da bih imala puno toga za reći, iako nisam sigurna što bih točno rekla, ali znam da to ne mogu reći ovdje i sada.

Dok hodamo ulicama koje su mi nekada bile dom, razgovori se stišavaju i zamilu, oči su uperene u moje lice i tijelo. Oni su čuli — sigurna sam da su čuli, jer Jeanine zna kako proširiti vijesti — ja sam umrla prije šest sati. Primijetim da su neki nefrakcijaši pored kojih prolazimo označeni plavim mrljama. Spremni su za simulaciju.

Sada kada smo napokon ovdje, na sigurnom, shvatim da su mi tabani ozlijeđeni i rasječeni, što je posljedica onog trčanja po grubom betonu i komadićima stakla. Svaki me korak peče. Usredotočim se na to umjesto na poglede.

»Tris?« netko nas zove. Podignem glavu i vidim Uriaha i Christinu na pločniku, drže pištolje. Uriah ispusti svoj pištolj u travu i potrči prema meni. Christina ide za njim, no sporijim tempom. Uriah me krene zagrliti, no Tobias stavlja ruku na njegovo rame kako bi ga spriječio. Zahvalna sam mu zbog toga. Mislim da sada ne bih mogla podnijeti Uriahov zagrljaj, ni njegova pitanja, ni njegovo iznenađenje, ne sada.

»Puno je toga prošla«, kaže Tobias. »Sada se mora naspavati. Bit će u kući broj trideset i sedam. Dodi u posjet sutra.«

Uriah se namršti. Neustrašivi obično ne razumiju ograničenja, a Uriah je oduvijek bio Neustrašivi. No zacijelo poštuje Tobiasovu procjenu mog stanja jer kima glavom i kaže: »U redu. Sutra.«

Christina ispruži ruku dok prolazim pokraj nje, lagano mi dotakne rame. Pokušavam se držati uspravnije, no mišići su mi poput kaveza, drže moja ramena pogrbljena. Pogledi me slijede niz ulicu, osjetim ih i na vratu. Laknulo mi je kada nas Tobias uvede u sivu kuću koja je pripadala Marcusu Eatonu.

Ne znam s koliko mnogo snage Tobias prođe kroz vrata. Njega ova kuća zacijelo podsjeća na jeku roditelja koji urlaju, udarce od remena i sate koje je morao provesti u malenim, mračnim ormarima, pa ipak ne izgleda kao da mu je teško dok Petera i mene vodi u kuhinju. Čak mi se čini da je sada još čvršći. No možda to i jest Tobias — kada bi trebao biti slab, on je jak.

Tori, Harrison i Evelyn stoje u kuhinji. To me zaprepasti. Ramenom se prislonim na zid i zatvorim oči. Obris stola na kojemu sam trebala biti smaknuta još mi je uvijek pred očima. Otvorim oči. Pokušavam disati. Oni nešto govore, no ne mogu shvatiti što. Zašto je Evelyn ovdje, u Marcusovoj kući? Gdje je Marcus? Evelyn jednom rukom zagrlj Tobiasa i dotakne mu lice drugom rukom, pritišće svoj obraz na njegov. Nešto mu govori. Majka i sin, pomirili su se. Nisam sigurna da je to pametno.

Tobias me okrene, još uvijek drži svoju ruku na mom struku, pazi da mi ne dotakne ranu na ramenu, gura me prema stubama. Zajedno se popnemo na kat. Ovdje je stara spavaća soba njegovih roditelja, njegova spavaća soba, jedna kupaonica, i to je to. Vodi me u svoju spavaću sobu, ja stojim tamo trenutak, gledam oko sebe, promatram prostoriju gdje je on proveo veći dio svoga života.

Zadržava svoju ruku na mojoj. Dodiruje me i pridržava još otkako smo pobjegli iz skrovišta one zgrade u blizini sjedišta Učenih, kao da misli da bih se mogla raspasti ako me ne bude pridržavao.

»Prilično sam siguran da Marcus nije ulazio u ovu sobu nakon što sam otišao«, kaže Tobias. »Sve je bilo isto kao što sami ostavio.«

Pripadnici Nijekanja nemaju mnogo ukrasa jer se ukrasi smatraju samodopadnim, no on ovdje ima stvari koje su nam bile dopuštene. Snop školskih papira. Malena polica s knjigama. I začudo, skulptura napravljena od plavo obojenog stakla na njegovu noćnom ormariću.

»Majka mi je to kriomice dala dok sam bio mlađi. Rekla mi je da je sakrijem«, kaže on. »Na dan ceremonije izbora, stavio sam je na ormarić prije nego što sam otišao. Tako da je on može vidjeti. Maleni čin prkosa.«

Kimnem glavom. Čudno je biti na mjestu koje tako potpuno i predano prenosi jednu uspomenu. Ova je prostorija šesnaestogodišnji Tobias, sprema se odabrati Neustrašive kako bi pobjegao od svog oca.

»Hajde da ti sredimo stopala«, kaže. No ne miče se s mjesta, samo mi prstima dotakne unutrašnju stranu laktova.

»U redu«, kažem.

Ulazimo u kupaonicu, koja se nalazi između prostorija, sjednem na rub kade. On sjedi pokraj mene, ruka mu je na mom koljenu, otvori slavinu i u kadu stavi čep. Voda počne curiti u kadu, prekriva mi prste. Moja krv boji vodu u ružičasto.

On čučne u kadu i stavi moje stopalo u svoje krilo, brišući dublje posjekotine malenim ručnikom. Ne osjećam to. Čak ni kada mi pere ogrebotine sapunom, ne osjećam ništa. Voda u kadi postaje siva.

Uzimam komad sapuna i okrećem ga po rukama dok mi sapun po rukama ostavlja bijelu boju. Uzimam Tobiasove ruke u svoje, počinjem mu pažljivo prati i čistiti dlanove, posebno pazim na prostore između njegovih prstiju.

Prskamo vodu po podu kupaonice dok pokušavamo oprati tragove sapuna. Hladno mi je od vode, no ja samo drhtim i nije me briga. On uzima ručnik i počinje mi brisati ruke.

»Ja ne...« Zvučim kao da me netko davi. »Svi su članovi moje obitelji *mrtvi* ili su izdajnici...«

Nema smisla to što govorim. Jecanje mi preuzima čitavo tijelo, čitav um, sve. On me zagrli, voda u kadi još mi uvijek moči stopala. Stisak mu je čvrst. Slušam ritam njegova srca i nakon nekog vremena, to me počinje opuštat.

»Ja ću sada biti tvoja obitelj«, kaže on.

»Volim te«, kažem.

To sam već jednom rekla, prije nego što sam otišla u sjedište Neustrašivih, no on je tada čvrsto spavao. Ne znam zašto to nisam izgovorila kada je on to mogao čuti. Možda sam se bojala povjeriti mu nešto tako osobno. Ili sam se bojala da nisam znala kako je to voljeti nekoga. Ipak, sada mislim da je ono strašno bilo to što te riječi nisam izgovorila. Nisam ih izgovorila prije nego što je zamalo bilo prekasno za mene.

Ja sam njegova, on je moj, tako je bilo od početka.

Zuri u mene. Svojim rukama držim njegove kako bih ostala na nogama, dok on razmišlja o svom odgovoru.

Namršti se. »Reci to ponovno.«

»Tobiase«, kažem, »volim te.«

Koža mu je skliska od vode i miriše na znoj, a moj a majica lijepi se za njegove ruke kada ih obavije oko mene. Pritisne svoje lice na moj vrat, ljubi me iznad ključne kosti, ljubi moj obraz, ljubi moje usne.

»I ja tebe volim«, kaže.

TRIDESET ŠESTO POGLAVLJE

DOK TONEM U SAN, on leži pokraj mene. Očekujem da ću imati noćne more, no zacijelo sam previše umorna jer mi um ostaje prazan. Kada ponovno otvorim oči, njega više nema, no vidim novu odjeću na krevetu, pored mene.

Ustajem se i ulazim u kupaonicu, osjećam se ogrubjelo i sirovo, kao da mi je koža bila sastrugana i sada je svaki stabilni udah žari. Ne uključujem svjetla u kupaonici jer znam da će biti blještava i bijela, baš kao i svjetla u sjedištu Učenih. Tuširam se u mraku, jedva razaznajem što je sapun, a što je regenerator, i govorim si kako ću iz vode izaći obnovljena i jaka, da će me voda zaliječiti.

Prije nego što izađem iz kupaonice, jako se uštignem za obraze kako bi mi lice postalo prokrvljeno i rumeno. Glupo je to, no ne želim izgledati slabo i iscrpljeno pred svima.

Kada se vratim u Tobiasovu sobu, tamo vidim Uriaha kako se izvalio na krevet, licem prema dolje, Christina u rukama drži plavu skulpturu iznad Tobiasova stola i promatra je, dok je Lynn postavljena iznad Uriaha s jastukom u rukama, sa zlokobnim smiješkom na licu.

Lynn jako opali jastukom Uriaha po glavi, Christina kaže: »Hej, Tris!« a Uriah vikne: »Joj! Kako to da me *i jastuk* boli kada ti njime udariš, Lynn?«

»To je moja izuzetna snaga«, kaže ona. »Tris, je li ti netko lupio šljagu? Jedan obraz ti je jako crven.«

Valjda nisam dovoljno štipala drugi obraz. »Ne, to je samo... Moja jutarnja boja.«

Kada izgovorim šalu osjećam se kao da govorim potpuno novim jezikom. Christina se nasmije, možda malo previše, no cijenim njezin trud. Uriah nekoliko puta poskoči na krevetu prije nego što dođe do ruba.

»Znači, ono o čemu svi ne govorimo«, kaže on. Pokaže na mene. »Zamalo si umrla, sadistički mlatimudan spasio te, a sada svi krećemo u nekakav ozbiljan rat s ljudima bez frakcije koju su nam postali saveznici.«

»Mlatimudan?« kaže Christina.

»To je govor Neustrašivih.« Lynn se zlobno nasmije. »To je ozbiljna uvreda, samo što je nitko više ne koristi.«

»Jer je strašna uvreda«, kaže Uriah kimajući glavom.

»Ne. Nitko je ne koristi zato što je previše glupa da bi je i jedan Neustrašivi s imalo mozga koristio, kamoli pomislio. Mlatimudan. Koliko ti imaš godina, dvanaest?«

»I pol«, kaže on.

Dobijem osjećaj da je ovo prepucavanje zbog mene tako da ne moram ništa reći, mogu se samo smijati. I smijem se, dovoljno da u meni postane toplije.

»Ima hrane dolje«, kaže Christina. »Tobias je napravio kajganu, što je prilično odvratna hrana.«

»Hej«, kažem. »Ja *volim* jaja tako.«

»Onda je to sigurno klasični doručak Ukočenih.« Zgrabi me za ruku. »Hajdemo.«

Zajedno se spustimo u prizemlje, naši koraci odjekuju onako kako nam nikad ne bi bilo dopušteno u kući mojih roditelja. Otac me je nekoć korio dok sam trčala niz stube.

»Nemoj prizivati pažnju na sebe«, kaže. »To nije uljudno prema ljudima oko tebe.«

Čujem glasove u dnevnoj sobi — skupina glasova, zvuče poput zbora, povremeno se netko nasmije i netko svira nekakvu melodiju na instrumentu koji zvuči kao bendžo ili gitara. To nije ono što bih očekivala u kući pripadnika Nijekanja gdje je uvijek tiho, bez obzira koliko se ljudi nalazi u kući. Glasovi, smijeh i glazba ispune prostor i udahnu život u sumorne zidove. Još mi je toplije nego prije.

Stojim na vratima dnevne sobe. Petero ljudi nagurano je na kauč za tri osobe, igraju kartašku igru koja mi je poznata, vidjela sam je u sjedištu Iskrenih. Jedan muškarac sjedi u naslonjaču, žena mu sjedi u krilu, netko treći sjedi na naslonu za ruke s limenkom juhe u ruci. Tobias sjedi na podu, leđa su mu naslonjena na stolić za kavu. Čitav njegov stav odiše opuštenošću — jedna noga savijena, druga ravna, ruka prebačena preko koljena, glava nagnuta u stranu dok sluša sugovornika. Nikad ga nisam vidjela da mu je tako udobno bez pištolja u ruci. Nisam mislila da je to moguće.

Ponovno me prođe onaj osjećaj otupljenosti u trbuhu, onaj osjećaj koji dobijem kada shvatim da mi je netko lagao, no ovoga puta ne znam tko mi je lagao ili kakva je laž bila u pitanju. Nisam ovo mislila o nefracijašima. Učili su me da su oni gori od smrti.

Stojim ondje nekoliko trenutaka prije nego što ljudi primijete da sam tu. Njihov razgovor prestane. Obrišem dlanove o svoju majicu. Previše je pogleda i previše tišine.

Evelyn pročisti grlo. »Predstavljam vam Tris Prior. Vjerujem da ste jučer mnogo čuli o njoj.«

»Također, Christina, Uriah i Lynn«, doda Tobias. Zahvalna sam mu na pokušaju da skrene pozornost s mene, no nije mu upalilo.

Stojim kao prikovana za dovratnik nekoliko trenutaka, a zatim jedan od muških pripadnika nefracijaša — stariji je, naborana koža prošarana mu je tetovažama — progovori.

»Ne bi li ti trebala biti mrtva?«

Neki se nasmiju, ja pokušam. Moj smijehak ispadne namješten.

»Trebala bih biti«, kažem.

»Ne volimo da Jeanine Matthews dobije ono što želi«, kaže Tobias. Ustaje se i dodaje mi konzervu graška — samo što unutra nije grašak već kajgana. Topli aluminij grije mi prste.

On sjedne i ja sjednem pored njega, usput žlicom stavim malo jaja u usta. Nisam gladna, no znam da moram jesti, stoga svejedno žvačem i gutam. Poznato mi je kako nefracijaši jedu, tako da dajem jaja dalje, dajem ih Christini i uzimam konzervu breskvi od Tobiasa.

»Zašto su svi ovdje, u Marcusovoj kući?« pitam ga.

»Evelyn ga je izbacila. Rekla je da je to i njena kuća, a on ju je koristio godinama pa je sada došao red na nju.« Tobias se naceri. »To je uzrokovalo golemu svađu na travnjaku, no Evelyn je ipak pobijedila.«

Gledam Tobiasovu majku. Ona stoji na suprotnom kraju sobe, razgovara s Peterom i jede jaja iz druge konzerve. Želudac mi se previja. Tobias o njoj govori glasom punim poštovanja. No ja se još uvijek sjećam kako je govorila o mojoj prolaznosti u Tobiasovu životu.

»Ima i kruha negdje ovdje.« On pokupi košaru sa stolića za kavu i daje mi je.

»Uzmi dva komada. Hrana ti je sada potrebna.«

Dok žvačem koricu kruha, ponovno promatram Petera i Evelyn.

»Mislim da ga pokušava regrutirati«, kaže Tobias. »Ona ima svoj način kako da predstavi život izvan frakcije nevjerojatno privlačnim.«

»Sve samo da ode iz Neustrašivih. Nije me briga što mi je spasio život, još uvijek ga ne podnosim.«

»Ako sve prođe dobro, više se nećemo morati brinuti oko razlike u frakcijama. Mislim da će to biti lijepo.«

Ne kažem ništa. Ne želim se s njim ovdje svađati. Niti ga podsjećati da neće biti tako jednostavno uvjeriti Neustrašive i Iskrene da se pridruže ljudima bez frakcije u njihovu pohodu protiv frakcijskog sustava. Za to bi bio potreban novi rat.

Ulazna se vrata otvore, Edward uđe. Danas preko oka ima povez na kojemu je naslikano plavo oko s napola spuštenim kapkom. Preveliko plavo oko na povezu, na Edward ovu inače zgodnom licu, izgleda groteskno i smiješno u isto vrijeme.

»Eddie!« kaže netko u znak pozdrava.

No Edwardovo zdravo oko već je spazilo Petera. Edward se zaputi preko sobe, zamalo izbije konzervu hrane iz nečije ruke. Peter se pritisne uz sjenu dovratka, kao da se u nju pokušava sakriti. Edward se zaustavi nekoliko centimetara od Petera, zatim se tržne prema njemu kao da će ga udariti. Peter se odbaci unatrag takvom žestinom da udari glavom u zid. Edward se naceri, a oko nas nefrakcijaši prasnu u smijeh.

»Nisi tako hrabar po danu«, kaže Edward. Zatim se obrati Evelyn: »Ni u kom slučaju nemoj mu davati neke alate. Nikad ne znaš što bi mogao napraviti s njima.«

Dok govori, iščupa vilicu iz Peterove ruke.

»Vrati to«, kaže Peter.

Edward zabije svoju ruku u Peterovo grlo, a drugom rukom pritisne mu vilicu za vrat, odmah pored Peterove Adamove jabučice. Peter se ukoči, krv mu se slijeva u lice.

»Začepi kada sam ja u blizini«, kaže tihim glasom, »ili ću ovo učiniti ponovno, samo ću ti je sljedeći puta zabiti u jednjak.«

»Dosta je toga«, kaže Evelyn. Edward ispusti vilicu i pusti Petera. Tada odlazi i sjedne pored čovjeka koji mu je rekao »Eddie« nekoliko trenutaka prije.

»Ne znam jesi li primijetila«, kaže Tobias, »no Edward je malo nestabilan.«

»Mislim da sam shvatila«, kažem.

»Onaj tip po imenu Drew, koji je pomogao Peteru da izvede taj manevar s nožem za maslac«, kaže Tobias.

»Nakon što je bio izbačen iz Neustrašivih, pokušao se pridružiti istoj skupini nefrakcijaša gdje je bio i Edward. A Drewa sada nigdje ne vidiš.«

»Je li ga Edward ubio?« upitam.

»Zamalo«, kaže Tobias. »Očito ga je zato ona djevojka koja je bila transfer — zvala se Myra, mislim — ostavila. Nije to mogla podnijeti.«

Osjećam se šuplje i prazno kada pomislim na Drewa i kako ga je Edward zamalo ubio. Drew je i mene napao.

»Ne želim razgovarati o tome«, kažem.

»U redu«, kaže Tobias. Dotakne mi rame. »Je li ti teško ponovno biti u kući pripadnika Nijekanja? Htio sam te to i prije pitati. Možemo otići i drugdje, ako ti je to problem.«

Pojedem drugi komad kruha. Sve su kuće koje pripadaju Nijekanju iste tako da ova dnevna soba izgleda isto kao i ona u mojoj kući, a to mi vraća uspomene. Svjetlo koje se provlači kroz zavjese svako jutro, dovoljno da moj otac može čitati. Zvuci igala dok moja majka plete. Ipak, nemam osjećaj da me to guši. To je već nešto.

»Da«, kažem. »No nije toliko problem.«

On podigne obrvu.

»Doista. Simulacije u sjedištu Učenih... Nekako su mi pomogle. Da izdržim, možda.« Namrštim se. »Ili možda ne. Možda su mi pomogle da se prestanem toliko grčevito držati prošlosti.« To mi zvuči točno. »Jednom ćuti ispričati o tome.« Glas mi zvuči udaljeno.

Dotakne mi obraz, i iako se nalazimo u sobi prepunoj ljudi, smijeha i razgovora, polako me poljubi.

»Opa, Tobias«, kaže čovjek s moje lijeve strane. »Nisi li ti rođen među Ukočenima? Mislio sam da se većina vas samo... Držite za ruke i tako to.«

»A kako onda misliš da nastaju sva djeca Nijekanja?« Tobias podigne obrve.

»Ona nastaju snažnim naporima volje«, žena koja sjedi na naslonu za ruke se ubaci. »Nisi to znao Tobias?«

»Ne, nisam to znao.« Naceri se. »Doista se ispričavam.«

Svi se smiju. *Mi* se smijemo. I shvatim da možda sada upoznajem Tobiasovu pravu frakciju. Njih ne opisuje nekakva posebna vrijednost. Oni imaju sve boje, sve djelatnosti, sve vrline i sve mane. Ne znam što ih povezuje. Jedino zajedničko što imaju jest neuspjeh. Štoga da jest, čini se da je dovoljno.

Dok ga gledam, osjećam kao da ga prvi put vidim onakvim kakav doista jest, ne samo onakvim kakav mi se čini jer smo u vezi. Koliko ga dobro zapravo poznajem, ako to nisam prije uvidjela?

Sunce je na zalasku. U sektoru Nijekanja nije tiho. Neustrašivi i nefrakcijaši tumaraju ulicama, neki u rukama drže boce, neki pištolje, neki oboje.

Ispred mene Zeke gura Shaunu koja je u kolicima, prolaze pored kuće Alice Brewster, bivše predstavnice Nijekanja. Ne primjećuju me.

»Još jednom!« kaže ona.

»Jesi li sigurna?«

»Jesam!«

»U redu...« Zeke počinje trčati s kolicima. Kada se udalje toliko da ih jedva vidim, Zeke dignu noge od tla, podupire se ručkama u zraku i tako oni lete posred ulice, Shauna vrišti, Zeke se smije.

Na sljedećem raskrižju skrenem lijevo i krenem niz raspuknuti beton prema zgradi u kojoj su se nekoć jednom mjesečno održavali sastanci Nijekanja. Iako dugo nisam bila tamo, još se uvijek sjećam gdje se to mjesto nalazi. Jedna ulica prema jugu, dvije ulice prema zapadu.

Sunce pada prema horizontu dok hodam. Na večernjem svjetlu okolne zgrade kao da gube boju, pa se sve doimaju potpuno sivima.

Sjedište Nijekanja izgleda kao pravokutnik napravljen od cementa, kao i sve druge zgrade u sektoru Nijekanja. No kada otvorim vrata, poznata škripa parketa i redovi drvenih klupa pozdrave me. U središtu prostorije nalazi se krovni prozor koji propušta narančasto svjetlo. To je jedini ukras u prostoriji.

Sjednem na klupu gdje je sjedila moja obitelj. Nekoć sam sjedila pored svoga oca, pored Caleba, pored svoje majke. Sada osjećam kao da sam ja jedina koja je ostala. Posljednja iz obitelji Prior.

»Lijepo je, zar ne?« Marcus uđe i sjedne na klupu preko puta mene, ruke su mu skupljene u krilu. Sunčevo je svjetlo između nas.

Ima veliku modricu na čeljusti, to je mjesto gdje ga je Tobias udario, a kosa mu je svježe podšišana, vidim oblik njegove lubanje.

»U redu je«, kažu mu uspravljajući se. »Što radiš ovdje?«

»Vidio sam te da ulaziš.« Pažljivo pregledava svoje nokte. »I želim s tobom razgovarati o informacijama koje je Jeanine Matthews ukrala.«

»Što ako je prekasno? Što ako sam već saznala o čemu se radi?«

Marcus više ne gleda u svoje nokte, pogleda u mene, oči mu se skupe. Taj pogled mnogo je otrovniji nego što bi ikad mogao biti kod Tobiasa, iako ima oči na svog oca.

»To nije moguće.«

»Ne možeš to znati.«

»Zapravo, mogu. Jer sam vidio što se događa s ljudima kada čuju istinu. Izgledaju kao da su zaboravili što su zapravo tražili i samo lutaju naokolo pokušavajući se sjetiti.«

Jeza mi prođe niz kralježnicu, drhtaj mi se širi niz ruke, koža mi se ježi.

»Znam da je Jeanine odlučila ubiti polovicu frakcije kako bi došla do tih informacija tako da je zacijelo nešto nevjerovatno važno«, kažu. Zastanem. Znam još nešto, a to sam upravo ovog trena shvatila. Netom prije nego što sam je napala, Jeanine je rekla — »Ovo nije zbog tebe! Nije ni zbog mene!« *Ovo* je bilo to što je radila meni — pokušavala je usavršiti simulaciju koja bi radila na meni. Na Različitima.

»Znam da to ima veze s Različitima«, brzo kažu. »Znam da te informacije otkrivaju ono što je izvan ograde.«

»To nije isto kada znaš što se nalazi izvan ograde.«

»Pa, hoćeš li mi to reći ili ćeš mi to držati iznad glave i tjerati me da skačem po to?«

»Nisam došao ovamo radi samodopadnog prepiranja. I ne, ne planiram ti reći, no ne zato što to ne želim. To je zato što nemam pojma kako bih ti to mogao opisati. To moraš sama vidjeti.«

Dok izgovara te riječi, sunčeva svjetlost prelazi u tamno-narančastu boju što baca tamniju sjenu na njegovo lice.

»Mislim da je Tobias u pravu.« Kažu. »Ti *voliš* biti jedini koji zna. Voliš to da ja ne znam. Zbog toga se osjećaš važan. Zbog toga mi nećeš reći, ne zbog toga što je to neopisivo.«

»To nije istina.«

»Kako da ja to znam?«

Marcus zuri u mene, a ja zurim u njega.

»Tjedan dana prije simulacije napada vođe Nijekanja odlučile su da je vrijeme da se informacije u tom dosjeu otkriju svima. *Svima*, čitavom gradu. Dan kada smo namjeravali otkriti informacije bio je zakazan otprilike sedam dana nakon simulacije napada. Očito je da nismo mogli otkriti te informacije.«

»Ona nije htjela da otkrijete informacije o onome što se nalazi izvan ograde? Zašto ne? Kako to da je ona to uopće znala? Mislila sam da si rekao kako su samo vođe Nijekanja to znali.«

»Mi nismo *odavde*, Beatrice. Mi smo ovdje postavljeni, zbog posebne svrhe. Prije više od desetljeća morali smo tražiti pomoć Učenih kako bismo ostvarili tu svrhu, no sve je pošlo krivo zbog Jeanine. Jer ona ne želi ispuniti ono što je naša svrha. Ona bi radije ubila nego to učinila.«

Postavljeni ovdje.

Osjećam kako mi se u mozgu roje informacije. Uхватim se za rub klupe na kojoj sjedim.

»Kakva je to svrha?« kažem ja glasom samo malo jačim od šapta.

»Rekao sam ti dovoljno kako bih te uvjerio da nisam lažljivac. Što se tiče ostatka priče, mislim da nisam dovoljno sposoban da ti to objasnim. Ovo sam ti rekao samo zato što je situacija postala doista preteška.«

Preteška. Odjednom razumijem problem. Nefrakcijaši planiraju uništiti sve, ne samo važne rukovodeće figure Učenih nego i sve podatke koje oni imaju. Oni će poravnati sve. Nikada nisam mislila da je taj plan dobra zamisao, no mislila sam da će se šteta moći popraviti jer će većina Učenih još uvijek *znati* bitne informacije, bez obzira na to što njihovih podataka više neće biti. No ovo je nešto što čak ni najinteligentniji Učeni ne znaju; nešto što se neće moći ponovno stvoriti, ne ako sve bude uništeno.

»Ako ti pomognem, time izdajem Tobiasa. Izgubit ću ga.« Progutam slinu. »Zato mi moraš dati dobar razlog.«

»Osim dobra svih u našem društvu?« Marcusovo lice poprimi izraz gađenja.

»To ti nije dovoljno?«

»Naše je društvo u ruševinama. Ne, nije dovoljno.«

Marcus uzdahne.

»Tvoji roditelji umrli su *za tebe*, to je točno. No razlog zbog kojeg je tvoja majka bila u sektoru Nijekanja te noći kada si zamalo bila poginula, nisi bila ti. Ona nije znala da si ti tamo. Ona je pokušavala uzeti Jeanine taj dosje. I kada je čula da te namjeravaju ubiti, potrčala je da te spasi, ostavila je taj dosje u Jeanineinim rukama.«

»To nije ono što je meni rekla«, ljutito mu odgovorim.

»Lagala je. Jer je morala. No, Beatrice, ono što želim reći... Ono što želim reći je da je tvoja majka znala da se neće živa izvući iz sektora Nijekanja, no morala je pokušati. Taj dosje, to je bilo nešto za što je bila voljna položiti svoj život. Razumiješ?«

Pripadnici Nijekanja voljni su umrijeti za bilo koga, bio to prijatelj ili neprijatelj, ako to situacija zahtijeva. To je, možda, zašto im je teško preživjeti u opasnim situacijama.

No vrlo je malo *stvari* za koje su voljni umrijeti. Oni ne cijene mnogo stvari fizičkog svijeta.

Ako je istina ovo što mi govori, a moja majka je doista bila voljna umrijeti da se obznane te informacije... Učinila bih sve da pokušam učiniti to što ona nije uspjela.

»Pokušavaš me izmanipulirati. Zar ne?«

»Pretpostavljam«, kaže on dok se sjene spuštaju na njegove oči poput tamne vode, »da je to nešto o čemu moraš sama odlučiti.«

TRIDESET SEDMO POGLAVLJE

POLAKO SE VRAĆAM u kuću obitelji Eaton pokušavajući dozvati u sjećanje ono što mi je majka rekla kada me spasila iz onog spremnika za vrijeme simulacije napada. Nešto o tome kako je motrila vlakove od početka napada. *Nisam znala što ću učiniti kada te pronađem. No od samog mi je početka namjera bila da te spasim.*

Kada se ponovno prisjetim njezina glasa, zvuči mi drukčije. *Nisam znala što ću učiniti kada te pronađem.* Znači: nisam znala kako spasiti i tebe i taj dosje. No od samog mi je početka namjera bila da te spasim.

Završim glavom. Je li to rekla baš tako ili sada prilagođavam svoja sjećanja zbog onoga što mi je Marcus rekao? Nema načina da saznam. Sve što mogu jest odlučiti hoću li vjerovati Marcusu ili ne.

Istina je da je učinio okrutne stvari, zle stvari, no naše društvo nije podijeljeno na »dobro« i »zlo«. Okrutnost ne čini osobu neiskrenom, kao što hrabrost ne čini osobu dobrom. Marcus nije dobar ili zao, već oboje.

Pa, vjerojatno više zao nego dobar.

No to ne znači da laže.

Na ulici ispred mene vidim narančasti odsjaj vatre. Na oprezu sam, ubrzavam hod i tada vidim vatru kako se diže iz golemih metalnih zdjela koje su postavljene na pločnicima. Neustrašivi i nefrakcijaši skupili su se među njima, tek malen prostor odvaja jednu grupu od druge. Među njima stoje Evelyn, Harrison, Tori i Tobias.

Spazim Christinu, Uriaha, Lynn, Zekea i Shaunu na desnoj strani, tamo gdje stoje Neustrašivi, pođem stati pored njih.

»Gdje si bila?« kaže Christina. »Posvuda smo te tražili.«

»Išla sam se prošetati. Što se događa?«

»Napokon će nam otkriti plan napada«, kaže Uriah oduševljeno.

»Aha«, kažem.

Evelyn podiže ruke s dlanovima prema van, svi nefrakcijaši ušute. Bolje su uvježbani za to od Neustrašivih kojima treba tridesetak sekundi da suspregnu žamor.

»Tijekom prošlih nekoliko tjedana, razvijali smo plan za borbu protiv Učenih«, kaže Evelyn, njezin umjereni glas lako se prenosi gomilom. »Sada kada smo završili, željeli bismo ga podijeliti s vama.«

Evelyn kimne glavom prema Tori koja preuzme govor. »Naša strategija nije egzaktna već široka. Ne možemo znati tko među Učenicima podupire Jeanine, a tko ne. Zbog toga je sigurnije pretpostaviti da su svi oni koji su protiv nje već napustili sjedište Učenih.«

»Svi znamo da snaga Učenih ne leži u njihovim ljudima već u njihovim informacijama«, kaže Evelyn. »Sve dok oni posjeduju te informacije, nikada ih se nećemo osloboditi, osobito sve dok je većina nas spremna za simulacije. Predugo su koristili informacije kako bi nas kontrolirali i tlačili.«

Zatim slijedi povik, koji započinu nefrakcijaši i koji se proširi među Neustrašive, prenosi se gomilom kao da smo svi dio jednog organizma, svi slijedimo zapovijedi jednoga mozga. No nisam sigurna što bih mislila i kako bih se osjećala. Dio mene također viče i urla — želi uništenje Učenih i svega što je njima drago. Gledam Tobiasa. Njegov je izraz lica neutralan, dok stoji pod sjajem vatre, teško mi ga je vidjeti. Pitam se što misli o svemu ovome.

»Žao mi je što vam moram reći da svi oni koji su bili pogođeni odašiljačima simulacije moraju ostati ovdje«, kaže Tori, »inače vas se može aktivirati da djelujete kao oružje Učenih u bilo kojem trenutku.«

Čuje se nekoliko povika u znak protesta, no nitko se zapravo ne čini iznenađenim. Možda i predobro znaju što Jeanine može učiniti sa simulacijama.

Lynn jaukne, pogleda Tobiasa. »Moramo *ostati ovdje*?«

»Ti moraš ostati«, kaže on.

»I ti si bio pogođen«, kaže ona. »Vidjela sam.«

»Različit, sjećaš se?« kaže on. Lynn zakoluta očima i on brzo nastavlja s pričom, vjerojatno da izbjegne Lynninu priču o teoriji zavjere. »U svakom slučaju, to i tako neće provjeravati i nema šanse da će aktivirati baš tebe ako zna da svi koji su umreženi za simulacije ne sudjeluju u napadu?«

Lynn se namršti, razmišlja o ovome. Sada se barem čini malo vedrija — vedro onoliko koliko Lynn može biti, pretpostavljam — kada Tori ponovno počne govoriti.

»Mi ostali podijelit ćemo se u pomiješane skupine nefrakcijaša i Neustrašivih«, kaže Tori.

»Jedna velika skupina pokušat će prodrijeti u sjedište Učenih i očistiti čitavu zgradu od neprijatelja. Nekoliko drugih, manjih skupina, odmah će otići prema višim katovima gdje će eliminirati neke ključne dužnosnike Učenih. Primit ćete svoje skupinske zadatke nešto kasnije, tijekom večeri.«

»Napad ćemo izvesti za tri dana«, kaže Evelyn. Pripremite se. Ovo će biti opasno i teško. No nefrakcijašima teškoća nije strana — «

Nefrakcijaši kliču, a ja se prisjetim kako smo baš mi, Neustrašivi, prije samo nekoliko tjedana kritizirali Nijekanje zbog davanja hrane i potrepština nefrakcijašima. Kako je moguće da sam to tako lako zaboravila?

»A Neustrašivi dobro poznaju opasnost — «

Svi oko mene dižu šake u zrak i vrište. Osjećam njihove glasove u glavi, osjećam i žar pobjede u prsima, želim im se pridružiti. Eveljnin izraz suviše je prazan za nekoga tko izvodi strastveni govor. Lice joj se doima poput maske.

»Dolje Učeni!« poviče Tori, svi viču za njom, glasovi kao jedan, bez obzira na frakciju. Imamo zajedničkog neprijatelja, no jesmo li zbog toga prijatelji? Primijetim da Tobias ne viče, a ne viče ni Christina.

»Ovo mi se ne čini dobro«, kaže ona.

»Kako to misliš?« kaže Lynn dok glasovi oko nas još uvijek viču. »Ne sjećaš se što su oni učinili nama? Stavili nam umove pod simulaciju i natjerali nas da pucamo u ljude, a da toga nismo ni svjesni? Kako su ubili sve vođe Nijekanja?«

»Da«, kaže Christina. »Samo... Napad na sjedište frakcije i ubijanje svih po redu, nije li to upravo ono što su Učeni učinili Nijekanju?«

»Ovo je drukčije. Ovo nije napad niotkuda, ovo je napad koji je izazvan«, kaže Lynn, mrko je gleda.

»Da«, kaže Christina. »Da, znam.«

Ona me pogleda. Ne kažem ništa. Ima pravo — ovo se ne čini dobro.

Vraćam se u kuću Eatonovih kako bih pronašla tišinu.

Otvorim prednja vrata i popnem se na kat. Kada dođem do Tobiasove stare sobe, sjednem na krevet i gledam kroz prozor kako se nefrakcijaši i Neustrašivi skupljaju oko vatri,

smiju se, razgovaraju. No oni još uvijek nisu jedno; još uvijek se osjeti nelagoda i podjela među njima, nefrakcijaši na jednoj, a Neustrašivi na drugoj strani.

Promatram Lynn, Uriaha i Christinu pored jedne vatre. Uriah rukom posegne prema plamenu, suviše brzo da bi se opekao. Njegov se osmijeh više čini poput grimase, na licu mu se ipak vidi tuga. Nakon nekoliko minuta čujem korake na stubištu, Tobias ulazi u sobu, izuže svoje cipele na vratima.

»Što je bilo?« kaže on.

»Ništa, doista«, kažem. »Samo sam o nečemu razmišljala. Iznenadena sam da su nefrakcijaši bez otpora pristali surađivati s Neustrašivima. Nije da su Neustrašivi ikad bili ljubazni prema njima.«

On stoji pokraj mene na prozori, naginje se.

»To baš i nije neki normalni savez«, kaže on. »No imamo isti cilj.«

»Sada«, kažem. »Što će se dogoditi kada se ciljevi promijene? Nefrakcijaši se žele riješiti frakcija, a Neustrašivi ne.«

Tobias pristine usne. Odjednom se sjetim Marcusa i Johanne kako hodaju kroz voćnjake — Marcus je na licu imao isti izraz dok joj je nešto tajio.

Je li Tobias taj izraz lica naslijedio od oca? Ili to njemu znači nešto drugo?

»Ti si u mojoj skupini«, kaže on. »Za vrijeme napada. Nadam se da mi ne zamjeraš. Mi trebamo povesti ljude do kontrolnih soba.«

Napad. Ako budem sudjelovala u napadu, neću moći potražiti informacije koje je Jeanine ukrala Nijekanju. Moram se odlučiti za jednu mogućnost.

Tobias je rekao da je riješiti se Učenih bitnije od toga da saznamo istinu. I da nije nefrakcijašima obećao kontrolu nad svim podacima Učenih, možda bi bio u pravu. No ovako mi nije ostavio izbora. Moram pomoći Marcusu ako postoji čak i samo mogućnost da govori istinu. Moram raditi protiv ljudi koje najviše volim.

A sada moram lagati.

Isprepletem prste na rukama.

»Što je?« pita me.

»Još uvijek ne mogu pucati iz pištolja.« Pogledam ga. »I nakon onoga što se dogodilo u sjedištu Neustrašivih...« Pročistim grlo. »Riskiranje života više mi se ne čini tako privlačnim.«

»Tris.« Vrhovima prstiju dotakne mi obraz. »Ne moraš ići.«

»Ne želim ispasti kukavica.«

»Hej.« Stavljajući mi prste ispod brade. Hladni su na mojoj koži. Strogo me pogleda.

»Ti si za ovu frakciju učinila više od bilo kog drugog. Ti...«

Uzdahne i prisloni svoje čelo na moje.

»Ti si najhrabrija osoba koju sam ikada upoznao. Ostani ovdje. Dopusti si da zacijeliš.«

Ljubi me, a ja se ponovno osjećam kao da se urušujem od svojih najdubljih temelja. On misli da ću biti ovdje, no radit ću protiv njega, radit ću s njegovim ocem kojeg prezire.

Ova laž — bit će najgora koju sam ikad rekla. Nikada to neću moći povući.

Dok se rastajemo, bojim se da će čuti moj neujednačeni dah, pa se okrenem prema prozoru.

TRIDESET OSMO POGLAVLJE

»OH, DA. Totalno izgledaš kao nježna glazbenica koja svira bendžo«, kaže Christina.

»Doista?«

»Ne. Zapravo, uopće ne. Samo... Daj meni da to sredim, može?«

Pretražuje po torbi nekoliko trenutaka i izvuče iz nje malenu kutiju. U njoj se nalaze malene kutijice i tube, znam da je to šminka, no ne bih znala što s njom.

Nalazimo se u kući mojih roditelja. To je bilo jedino mjesto na kojem bih se mogla pripremiti.

Christina se ne suzdržava od njuškanja uokolo — već je otkrila dva udžbenika skrivena između garderobnog ormara i zida, dokazi Calebove sklonosti Učenima.

»Pomozi mi da ovo shvatim. Napustila si sjedište Neustrašivih kako bi se spremila za rat... I ponijela si svoju torbicu sa šminkom?«

»Aha. Mislila sam da će me Neustrašivi izdajnici teže ustrijeliti kada vide kako sam prokleta zgodna«, kaže ona, podiže jednu obrvu. »Miruj.«

Skine poklopac s crne cjevčice koja je otprilike dužine mog prsta, unutra je crveni štapić. Ruž za usne, očito. Dotakne mi usta i tapka po njima sve dok mi usta ne poprime crvenu boju. Vidim crvenu boju na njima kada ih napućim.

»Je li ti itko ikad otkrio čudo pinceta za obrve?« kaže ona, u ruci ima pincetu.

»Miči te stvari od mene.«

»U redu.« Uzdahne. »Izvadila bih rumenilo, no prilično sam sigurna da to nije prava boja za tebe.«

»Šokantno, s obzirom na to da nam je koža tako slične boje.«

»Ha — «, kaže ona.

Kada smo gotove, usta su mi crvena, imam uvijene trepavice i na sebi imam jarko crvenu haljinu. I imam nož koji zavezan s unutrašnje strane koljena. Sve ovo ima savršenog smisla.

»Gdje će se Marcus, Uništavač Života, naći s nama?« kaže Christina. Ona na sebi ima žutu boju Dobrohotnih umjesto crvene, sjaji se na njezinoj koži.

Nasmijem se.

Hodamo ulicom u mraku. Svi drugi trebali bi biti na večeri sada — pobrinula sam se za to — no za slučaj da na nekog naletimo, na sebi imamo i crne jakne kako bismo sakrili većinu odjeće Dobrohotnih. Preskočim pukotinu u pločniku, iz navike.

»Kamo vas dvije idete?« kaže Peter. Pogledam preko ramena. Stoji na pločniku iza nas. Pitam se koliko dugo tamo već stoji.

»Zašto nisi sa svojom napadačkom skupinom, na večeri?« pitam ga.

»Nemam je.« Potapša se po ruci u koju sam ga natrijelila. »Ozlijeđen sam.«

»Da, bome jesi!« kaže Christina.

»Pa, ne želim ići u bitku s hrpom nefrakcijaša«, kaže on, njegove zelene oči isijavaju.

»Tako da ću ostati ovdje.«

»Kao prava kukavica«, kaže Christina s gadljivim izrazom na licu. »Pusti sve druge da počiste tvoj nered.«

»Baš to!« kaže on s nekim zlobnim veseljem. Sklopi ruke. »Sretno na umiranju.«

Prijeđe na drugu stranu ulice, usput zviždi, zatim pođe u suprotnom smjeru.

»Pa, odvratili smo mu pažnju«, kaže ona.. »Nije nas pitao kamo idemo.«

»Da. Dobro.« Pročistim grlo. »Znači, ovaj plan. Malo je glup, ha?«

»Nije... *Glup.*«

»Ah, ma hajde. Vjerovati Marcusu Eatonu je glupo. Pokušavati proći Neustrašive pored ograde je glupo. Ići protiv Neustrašivih i nefrakcijaša je glupo. Te tri stvari u kombinaciji je... Nova vrsta gluposti za kakvu čovječanstvo još nije čulo.«

»Nažalost, to je i najbolji plan koji imamo«, kaže ona. »Ako želimo da svi znaju istinu.«

Vjerovala sam Christini da će se posvetiti tom zadatku kada sam mislila da ću umrijeti tako da mi se sada čini glupo da joj ne vjerujem. Bila sam zabrinuta da neće htjeti poći sa mnom, no zaboravila sam odakle je Christina: iz Iskrenih, gdje je potraga za istinom važnija od bilo čega drugog. Možda je sada Neustrašiva, no ako sam jednu stvar naučila iz svega ovoga, to je da nikada potpuno ne napuštamo svoju staru frakciju.

»Znači, ovdje si odrasla. Je li ti bilo lijepo ovdje?« Namršti se. »Vjerojatno ne, s obzirom da si htjela otići.«

Sunce se penje prema horizontu dok hodamo. Nikada nisam voljela večernje svjetlo jer je činilo da sektor Nijekanja postane još jednobojniji i jednoličniji nego što je već bio, no sada me ta jednolična, siva boja nekako umiruje.

»Neke sam stvari voljela, druge sam stvari mrzila«, kažem. »A bilo je i nekih stvari koje nisam ni znala da imam dok ih nisam izgubila.«

Stižemo do sjedišta Nijekanja, naličje zgrade cementni je četverokut kao i sve drugo u ovom sektoru. Voljela bih ući u prostoriju za sastanke i udahnuti miris starog drveta, no nemamo vremena za to. Ulazimo u uličicu pored zgrade, hodamo do kraja, gdje je Marcus rekao da će nas čekati.

Kamion plave boje čeka nas ondje, motor mu radi. Marcus je za volanom. Pustim Christinu da hoda ispred mene tako da ona može sjediti u sredini, između nas. Ne želim da sjedi blizu mene. Mislim da, ako ga mrzim dok radim s njim, nekako ublažujem svoju izdaju Tobiasova povjerenja.

Nisi imala izbora, govorim si. Nije bilo drugog načina.

S tim na umu zatvorim vrata i potražim pojas kako bih se vezala. Pronalazim samo jedan kraj izlisanog pojasa i pokidanu kopču.

»Gdje si pronašao ovo smeće?« kaže Christina.

»Ukrao sam ga od nefrakcijaša. Oni ih popravljaju. Nije mi bilo lako pokrenuti ga. Djevojke, bolje se riješite tih jakni.«

Skupim naše jakne i izbacim ih kroz napola otvoren prozor. Marcus povuče ručicu mjenjača, kamion bolno tutnji. Napola očekujem da se neće pokrenuti kada pritisne gas, no ipak se pokrene.

Ako se dobro sjećam, vožnja od sektora Nijekanja do sjedišta Dobrohotnih traje oko sat vremena i za to treba biti vješt vozač. Marcus natjera kamion na jednu od glavnih cesta i nagazi na gas. Poletimo naprijed, za dlaku izbjegnemo golemu rupu u cesti. Zgrabim kontrolnu ploču da se pridržim.

»Opusti se, Beatrice«, kaže Marcus. »Vozio sam ja već auto.«

»I ja sam prije radila puno toga pa ne znači da sam dobra u tome!«

Marcus se nasmije i naglo potjera kamion ulijevo tako da ne udarimo u prevrnuti semafor.

Christina viče kao da joj je ovo najveća zabava u životu. »Nova vrsta gluposti, zar ne?« kaže ona, glas joj je dovoljno jak da se čuje kroz vozačku kabinu uz vjetar koji fijuče dok se vozimo

Čvrsto zgrabim sjedalo ispod sebe i pokušavam ne misliti na to što sam pojela za večeru.

Kada dodemo do ograde, vidimo Neustrašive kako stoje obasjani svjetlima reflektora koji su pričvršćeni na ogradu iza njih. Plave vrpce oko ruku presijavaju se na njihovoj odjeći. Pokušavam zadržati prijazan izraz lica. Neću ih moći zavarati da sam pripadnica Dobrohotnih mrgodnim licem.

Tamnoputi čovjek s pištoljem u ruci približi se prozoru. Svjetiljkom najprije osvjetli Marcusa, potom Christinu, zatim mene. Žmirkam u snop svjetla, prisilim se na smiješak da se doima kao da mi ni najmanje ne smeta svjetlo u očima ili pištolji upereni u glavu.

Dobrohotni su poremećeni ako tako doista razmišljaju. Ili su pojeli malo previše onog svog kruha.

»Znači«, kaže čovjek s pištoljem. »Što jedan član Nijekanja radi u kamionu s dvije pripadnice Dobrohotnih?« »Ove dvije djevojke dobrovoljno su se javile da donesu nove zalihe u grad«, kaže Marcus, »a ja sam dobrovoljac koji će ih pratiti i paziti na njihovu sigurnost.«

»K tome, mi ne znamo voziti«, kaže Christina, ceri se. »Tata me još prije pokušavao naučiti, no neprestano sam brkala gas i kočnice, joj, možete si misliti kakva je to katastrofa bila! Bilo je *stvarno* jako lijepo od Joshue što se dobrovoljno javio da ide s nama, inače bi nam trebalo jako puno vremena, a i te kutije bile su *tako* teške — «

Neustrašivi čuvar podigne ruku. »U redu, shvatio sam.«

»Oh, da, oprostite.« Christina hihoće. »Samo sam htjela objasniti jer ste izgledali tako zbunjeno, a nije ni čudo jer koliko često vidite ovako — «

»Aha, da — « kaže čovjek. »Namjeravate li se vraćati prema gradu?«

»Ne baš uskoro«, kaže Marcus.

»U redu. Prođite.« Kimne drugim Neustrašivima pored vrata. Jedan od njih pritisne gumb i vrata se otvore. Marcus kimne čuvaru koji nas je propustio i nastavi udubljenom stazom prema sjedištu Neustrašivih. U farovima kamiona vidim tragove guma, divlju travu i insekte kako lete naokolo. U tami s desne strane vidim krijesnice kako svijetle u ritmu otkucaja srca.

Nakon nekoliko trenutaka Marcus pogleda Christinu. »Što je *to* bilo, pobogu?«

»Neustrašivi ništa ne mrze više od veselog brbljanja Dobrohotnih«, kaže Christina podižući rame. »Mislila sam da ako će nas propustiti čim ga dovoljno naživciram.«

Nasmiješim se od uha do uha. »Ti si *genijalka*.«

»Znam.« Zamahne glavom kao da želi zabaciti kosu preko ramena, samo što trenutno nema dovoljno kose da je zabaci.

»Jedino«, kaže Marcus, »Joshua nije tipično ime za Nijekanje.«

»Ma dobro je. Kao da će bilo tko primijetiti.«

Vidim sjaj sjedišta Dobrohotnih pred nama, poznati skup drvenih zgrada sa staklenikom u sredini. Vozimo se kroz voćnjak prepun jabuka. Zrak miriše na toplu zemlju.

Ponovno se prisjećam svoje majke kako se proteže da ubere jabuku u ovom voćnjaku, mnogo godina ranije, kada smo došli pomoći Dobrohotnima sa žetvom. Kratka bol probode me u prsima, no sjećanje me ne preplavi kao prije nekoliko tjedana. Možda zato što sam na zadatku koji će joj odati počast. Ili sam možda previše napeta u vezi onoga što dolazi da bih tugovala. Ipak, nešto se promijenilo.

Marcus parkira kamion iza jedne od kabina za spavanje. Prvi puta primijetim da nema ključeva u paljenju.

»Kako si ga upalio?« pitam ga.

»Otac me naučio mnogo toga o mehanici i računalima«, kaže. »Znanje koje sam prenio svome sinu. Ne misliš valjda da je sve to naučio sam, zar ne?«

»Zapravo, mislim.« Otvorim vrata i izađem iz kamiona. Trava mi dotiče stopala i gležnjeve. Christina stoji meni s desne strane i zabaci glavu unatrag.

»Sve je tako drukčije ovdje«, kaže ona. »Gotovo možeš zaboraviti što se događa *tamo unutra*.« Prstom pokazuje prema gradu.

»Oni često i zaboravljaju«, kažem.

»Oni znaju što se nalazi izvan grada, zar ne?« upita ona.

»Znaju otprilike isto što i ophodnje Neustrašivih«, kaže Marcus. »A to je da je vanjski svijet nepoznat i potencijalno opasan.«

»Kako ti znaš ono što oni znaju«, kažem.

»Jer je to ono što smo im mi rekli«, kaže on i nastavi prema svjetioniku.

Razmijenim pogled s Christinom. Tada ubrzamo korak kako bismo ga sustigle.

»Što bi *to* trebalo značiti?«

»Kada vam se povjere svi podaci, morate procijeniti koliko drugi ljudi trebaju znati o tome«, kaže Marcus. »Mi smo im, kao vođe Nijekanja, rekli ono što smo im morali reći. Nadajmo se da se Johanna drži svojih uobičajenih navika. Ovako rano navečer ona je obično u stakleniku.«

Otvori vrata staklenika. Zrak je vlažan, baš kao i posljednji put kada sam bila ovdje, no sada je tu i maglica. Vlaga mi hladi obraze.

»Vau«, kaže Christina.

Soba je osvijetljena mjesečinom tako da je teško razlikovati biljke i drveće od umjetnih struktura. Lišće mi dotiče lice dok prolazim vanjskim rubom prostorije. I tada ugledam Johannu, čuči pored grma sa zdjelom u rukama, bere ono što mi nalikuje na maline. Kosa joj je zavezana u rep tako da vidim njezin ožiljak.

»Nisam mislila da ću vas ponovno vidjeti ovdje, gospođice Prior«, kaže.

»Je li to zato što bih trebala biti mrtva?« kažem.

»Uvijek očekujem da će oni koji žive s pištoljem u rukama od pištolja i stradati. Često se i ugodno iznenadim.«

Stavlja zdjelu na koljena i gleda u mene. »Iako mislim da znam da se niste vratili ovamo zato što vam se tu sviđa.«

»Ne«, kažem. »Došli smo po nešto drugo.«

»U redu«, kaže ona, ustaje se. »Idemo o tome porazgovarati.«

Nosi zdjelu prema sredini prostorije gdje se održavaju sastanci Dobrohotnih. Slijedimo je do korijenja velikog drveta gdje ona sjedne i ponudi me zdjelom malina. Uzmem malo i dajem zdjelu Christini.

»Johanna, ovo je Christina«, kaže Marcus. »Neustrašiva rođena u Iskrenima.«

»Dobrodošla u sjedište Dobrohotnih, Christina.« Johanna se znalački nasmiješi. Čini se tako čudno da dvije osobe rođene u Iskrenima mogu završiti na tako različitim mjestima: Neustrašivi i Dobrohotni.

»Reci mi, Marcuse«, kaže Johanna. »Zašto si došao u posjet?«

»Mislim da bi ti Beatrice na to trebala odgovoriti«, kaže. »Ja sam samo prijevoz.«

Ona prebaci pogled na mene bez pogovora, no po opreznom pogledu u njezinim očima vidim da bi radije razgovarala s Marcusom. Porekla bi to kada bih je pitala, no gotovo sam sigurna da me Johanna Reyes mrzi.

»Ovaj...« kažem ja. Nije mi baš najbolja uvodna rečenica. Brišem dlanove o svoju suknju. »Stvari su postale gore.«

Riječi počnu izlaziti, bez finese ili sofisticiranosti. Objasnim da su Neustrašivi sklopili savez s nefrakcijašima, da planiraju uništiti sve Učene i tako nas ostaviti bez jedne od dvije vitalne frakcije. Kažem joj da se u sjedištu Učenih nalaze važne informacije, kao i znanje koje oni posjeduju, koje trebamo imati. Kada završim s izlaganjem, shvatim da joj nisam rekla kakve to točno veze ima s njom i njezinom frakcijom, no ne znam kako bih to rekla.

»Zbunjena sam, Beatrice«, kaže ona. »Što želiš da mi učinimo?«

»Nisam došla ovamo kako bih tražila vašu pomoć«, kažem. »Mislila sam da ti trebaš znati da će mnogo ljudi umrijeti, vrlo skoro. I znam da ti ne želiš ostati ovdje prekrivenih ruku dok se to događa, čak i ako neki iz tvoje frakcije to žele.«

Ona gleda dolje, njezin tužni izraz lica govori o tome koliko sam u pravu.

»Želim te zamoliti da razgovaramo s Učenima koje držiš ovdje, na sigurnom«, kažem. »Znam da su skriveni, no moram doći do njih.«

»I što namjeravaš učiniti?« kaže ona.

»Strijeljati ih«, kažem joj, uz to kolutam očima.

»To nije smiješno.«

Uzdahnem. »Oprosti. Samo trebam informacije. To je sve.«

»Pa, morat ćeš pričekati do sutra«, kaže Johanna. »Možete prespavati ovdje.«

Zaspim čim mi glava dotakne jastuk, no probudim se ranije nego što sam mislila. Po sjaju na horizontu vidim da će sunce ubrzo izaći.

Preko puta prostorije spava Christina, lice joj je pritisnuto na madrac, preko glave joj je prebačen jastuk. Drvene daske u podu škripe bez obzira gdje se stane na njih. Na lijevom zidu nalazi se zrcalo. Svi osim Nijekanja uzimaju zrcala zdravo za gotovo. Još uvijek kroz mene prođe malen šok kada vidim jedno.

Odjenem se, ne trudim se biti tiha — stupanje pet stotina Neustrašivih ne može probuditi Christinu kada duboko spava, iako bi je šapat Učenih i mogao probuditi. Čudna je.

Izađem dok se sunce probija kroz krošnje drveća, vidim malenu skupinu Dobrohotnih u blizini voćnjaka. Prilazim bliže kako bih vidjela što rade.

Stoje u krugu, drže se za ruke. Pola ih je u ranoj tinejdžerskoj dobi, pola su odrasli. Najstariji pripadnik skupine, žena sa sivom kosom u pletenicama, nešto govori.

»Vjerujemo u Boga koji daje mir i poštuje ga«, kaže ona. »Tako i mi dajemo mir jedni drugima i poštujemo ga.«

To ne bih shvatila kao nekakav znak, no Dobrohotnima to očito jest nešto tako. Svi se odjednom pokrenu, pronalaze nekog sa suprotne strane kruga, uhvate se za ruke. Kada svi stoje u parovima, umire se na nekoliko trenutaka, gledaju jedni u druge. Neki od njih nešto govore, neki se nasmiješe, neki ostaju mirni i tihi. Tada se razdvoje i pronađu drugi par, ponovno izvode iste radnje.

Nikada nisam vidjela vjerski obred Dobrohotnih. Poznajem samo vjerske obrede frakcije svojih roditelja, kojima je jedan dio mene još uvijek privržen, dok drugi dio to odbacuje kao ludost — molitve prije večere, tjedne sastanke, nešto tajanstveno.

»Dodi i pridruži nam se«, kaže žena sijede kose. Prođe nekoliko trenutaka dok ne shvatim da se obraća meni. Doziva me, smiješi se.

»Oh, ne«, kažem. »Samo sam — «

»Dodi«, kaže ponovno, a ja osjećam kao da nemam izbora nego da odem tamo i stanem među njih.

Najprije se približi meni, uhvati me za ruku. Prsti su joj suhi i grubi, njezine oči traže moje, uporno, iako se osjećam čudno kada joj pogledam u oči. Oči su joj potpuno smeđe i nepomične.

Kada zadržim pogled, učinak je neposredan i neobičan. Stojim mirno, kao da je svaki dio mene miran, kao da teži više nego inače, samo što ta težina nije neugodna.

»Neka mir Božji bude s tobom«, kaže ona tihim glasom, »čak i usred nevolje.«

»Zašto bi bio?« nježno je upitam tako da nitko drugi ne čuje. »Nakon svega što sam učinila...«

»Nije to zbog tebe«, kaže ona. »To je dar. Ne možeš to zaslužiti jer inače prestaje biti dar.«

Pusti me i krene prema nekom drugom, no ja i dalje stojim s ispruženom rukom, sama. Netko mi se približi kako bi mi primio ruku, no ja se povlačim iz skupine, najprije hodam, zatim trčim.

Sprintam među drvećem što brže mogu, zaustavim se tek kada mi u plućima počne žariti.

Pritisnem svoje čelo na najbliže drvo, bez obzira na to što mi struže kožu na licu, i borim se protiv suza.

Kasnije tog jutra idem kroz laganu kišu do glavnog staklenika. Johanna je sazvala izvanredni sastanak.

Ostajem skrivena koliko je god moguće, na rubu prostorije, između dvije velike biljke koje su u posudama s mineralnom otopinom. Treba mi nekoliko minuta da pronađem Christinu, odjevenu u žutu boju Dobrohotnih na desnoj strani prostorije, no lako uočim Marcusa, koji stoji na korijenju golemog stabla s Johannom.

Johanna drži preklopljene ruke ispred sebe, kosa joj je skupljena u rep. Ozljeda koja joj je prouzrokovala ožiljak oštetila joj je i oko — zjenica joj je toliko proširena da se šarenica

jedva vidi, a lijevo oko ne pomiče joj se u skladu s desnim. Promatram kako se to oko kreće dok pogledom pretražuje Dobrohotne ispred sebe.

No ovdje nisu samo Dobrohotni. To su ljudi koji imaju kratko podšišane frizure i čvrste gvalje, to su zacijelo pripadnici Nijekanja, i nekoliko ljudi koji nose naočale, to su sigurno Učeni. Cara je među njima.

»Primila sam poruku iz grada«, kaže Johanna kada se svi stišaju.

»I željela bih vam je prenijeti.«

Poravna rub svoje košulje, zatim pljesne rukama ispred sebe. Doimaše nervoznom.

»Neustrašivi su sklopili savez s nefrakcijašima«, kaže. »Namjeravaju napasti Učene za dva dana. Njihova bitka neće biti protiv vojske izdajnika Neustrašivih i Učenih, već protiv nedužnih Učenih i znanja koje su se trudili prikupiti.«

Pogleda prema dolje, duboko udahne i nastavi: »Znam da mi ne priznajemo jednog vođu tako da vam se nemam pravo obraćati kao da to jesam«, kaže im. »No nadam se da ćete mi oprostiti, samo ovaj puta, što tražim da ponovno razmotrimo našu prijašnju odluku da se ne miješamo.«

Čuje se žamor. Nimalo sličan žamoru Neustrašivih— njihov je žamor nježniji, poput ptica dok uzlijeću iz krošnji.

»Usprkos našem odnosu s Učenima znamo bolje od bilo koje druge frakcije koliko je ključna njihova uloga u ovom društvu«, kaže. »Mora ih se zaštititi od bespotrebnog pokolja, ako ne zato što su ljudska bića, onda zato što ne možemo preživjeti bez njih. Predlažem da uđemo u grad kao nenasilna, nepristrana mirovna skupina kako bismo spriječili na bilo koji raspoloživi način ekstremno nasilje do kojeg će sigurno doći. Molim vas, raspravite o ovome.«

Kiša počinje padati po staklenim pločama iznad naših glava. Johanna sjedi na korijenu drveta, čeka, no Dobrohotni se ne bace odmah u razgovore kao prošli put kada sam bila ovdje. Šapat, koji je tih gotovo poput kiše, postaje normalan govor, čujem i neke glasove kako nadglasavaju druge, skoro da viču, iako ne sasvim.

Svaki povišeni glas šalje žmarce kroz moje tijelo. Vidjela sam mnogo svađa u svom životu, osobito u prošla dva mjeseca, no nijedna me nije uplašila kao ova. Dobrohotni se ne bi trebali svađati.

Odlučim da više neću čekati. Hodam niz rub prostora za sastanak, provlačim se pored Dobrohotnih koji stoje, skačem preko ispruženih ruku i nogu. Neki od njih zure u mene — možda nosim crvenu odjeću, no tetovaže ispod moje ključne kosti jasno se vide, čak i s udaljenosti.

Stanem pored skupine Učenih. Cara se ustane kada joj se približim, ruke su joj prekrižene.

»Što ti radiš ovdje?« kaže ona.

»Došla sam reći Johanni što se događa«, kažem. »I trebam tvoju pomoć.«

»Moju?« kaže ona. »Zašto — «

»Ne *tvoju*«, kažem. Pokušavam zaboraviti što je rekla o mom nosu, iako mi je teško. »Nego svih vas. Imam plan kako bismo mogli spasiti neke podatke tvoje frakcije, no trebam tvoju pomoć.«

Cara pogleda u mene, zatim u Christinu, zatim ponovno u mene.

»Ti želiš pomoći Učenima?« kaže ona. »Zbunjena sam.«

»Ti si htjela pomoći Neustrašivima«, kažem. »Misliš da si jedina koja ne slijedi slijepo sve što ti frakcija kaže?«

»To je tipično za tvoje ponašanje«, kaže Cara.»Ustrijeliti svakoga tko ti stane na put je ipak odlika Neustrašivih.«

Osjetim stezanje u grlu. Toliko nalikuje svom bratu, slična mu je i po nabora među obrvama i tamnijim pramenovima u inače plavoj kosi.«

»Cara«, kaže Christina. »Hoćeš li nam pomoći ili ne?«

Cara uzdahne. »Očito je da hoću. Sigurna sam da će i ostali. Nađemo se u spavaonici Učenih poslije sastanka, tada ćete nam reći kakav je plan.«

Sastanak potraje još sat vremena. Do tada je kiša već prestala, iako su zidovi i stakleni krov još uvijek vlažni. Christina i ja sjedimo pored zida, igramo igru u kojoj pokušavamo uhvatiti jedna drugoj palac.

Napokon Johanna i drugi koji su preuzeli glavne uloge u raspravi stanu u red na korijenu drveta. Johannina kosa sada obavija njezino spuštено lice. Trebala bi nam reći ishod razgovora, no ona samo stoji tamo, s prekrizanim rakama, prstima tapka po svojim laktovima.

»Što se događa?« upita Christina.

Napokon Johanna pogleda prema nama.

»Očito je da je bilo teško doći do sporazuma«, kaže. »No većina vas želi i dalje provoditi politiku neuplitanja.«

Nije mi važno hoće li Dobrohotni ići u grad ili ne. No počela sam se nadati da nisu svi od njih kukavice, a meni ova odluka jako nalikuje na kukavičluk. Naslonim se na prozor.

»Nije mi namjera poticati razdore i podjele u ovoj zajednici, ovoj zajednici koja mi je toliko mnogo dala«, kaže Johanna. »No moja savjest me prisiljava usprotiviti se ovoj odluci. Svatko koga savjest također tjera prema gradu, slobodno može poći sa mnom.«

Isprva mi nije jasno što ona govori, kao ni drugima. Johanna kimne glavom i ponovno razotkrije svoj ožiljak, potom dodaje: »Razumijem ako ovo znači da više ne mogu biti dio Dobrohotnih.« Šmrca. »Ali molim vas da znate da, ako vas moram napustiti, napuštam vas s ljubavlju, ne gorčinom.«

Johanna se nakloni prema okupljenima, zatakne kosu iza ušiju, potom krene prema izlazu. Nekoliko se Dobrohotnih ustane, zatim još nekoliko, a uskoro je i čitava gomila na nogama i neki od njih — ne mnogo njih, ali neki — idu za njom.

»Ovo nisam očekivala«, kaže Christina.

TRIDESET DEVETO POGLAVLJE

SPAVAONICA UČENIH jedna je od većih spavaonica u sjedištu Dobrohotnih. Tamo se nalazi ukupno dvanaest kreveta: osam kreveta nagurano je pored jednog zida, još su dva pored njih, što ostavlja golem prostor u sredini prostorije. U tom prostoru nalazi se veliki stol prekriven alatima i metalnim otpacima, zupčanicima, starim dijelovima računala i raznim žicama.

Christina i ja upravo smo završile izlaganje našega plana, a to izlaganje zvučalo je prilično glupo jer se publika sastojala od desetak Učenih koji su zurili u nas.

»Vaš plan ima rupa«, kaže Cara. Ona je prva koja nešto kaže.

»Zato smo i došli k vama«, kažem. »Da nam možete reći kako da ga popravimo.«

»Pa, prije svega, svi ti važni podaci koje želite spasiti«, kaže ona. »Stavljati ga na diskove je smiješno. Diskovi završe ili pokidani, ili u krivim rukama, kao i svi drugi fizički predmeti. Predlažem vam da iskoristite mrežu podataka.«

»Mrežu... čega?«

Ona pogleda druge Učene. Jedan od njih — tamnopusiti mladić s naočalama — kaže: »Daj. Reci im. Nemamo više razloga za tajne.«

Cara me ponovno pogleda. »Mnogo računala u sjedištu Učenih programirano je za pristup podacima s računala iz drugih frakcija. Zato je Jeanine tako lako pošlo za rukom voditi simulaciju napada s računala Neustrašivih, nije joj trebalo računalo Učenih.«

»Što?« kaže Christina. »Mislite da oni mogu samo tako prošetati kroz sve informacije svih frakcija kad god hoće?« »Ne može se 'prošetati' kroz informacije i podatke«, kaže mladić. »To je nelogično.«

»To je metafora«, kaže Christina. Namršti se. »Razumiješ?«

»Metafora ili samo jezična stilsko figura?« kaže on mršteći se. »Ili je metafora određena kategorija među svim 'stilskim figurama'?«

»Fernando«, kaže Cara. »Usredotoči se.«

Kimne glavom.

Cara nastavi. »Činjenica je da ta mreža postoji i to jest etički problematično, no vjerujem da nam to ovdje može poslužiti i da je možemo iskoristiti. Baš kao što računala mogu pristupiti podacima drugih frakcija, mogu i *poslati* podatke drugim frakcijama. Ako pošaljemo podatke koje želite spasiti svim drugim frakcijama, bit će nemoguće uništiti te podatke.«

»Kada kažeš 'mi'«, kažem joj, »to misliš da — «

»To da moramo ići s vama?« kaže ona. »Očito ne svi mi, no neki od nas moraju. Kako mislite da ćete se snaći u našem sjedištu potpuno same?«

»Vi shvaćate to da, ako pođete s nama, postoji rizik da vas netko ustrijeli«, kaže Christina. Nasmiješi se.

»I nema skrivanja iza nas ako ne želite slomiti svoje naočale i tome slično.«

Cara skine svoje naočale, rukama ih potrga na dva dijela. »Riskirali smo živote kada smo prebjegli iz naše frakcije«, kaže Cara, »riskirat ćemo ih i ponovno kako bismo spasili našu frakciju od sebe same.«

»A još nešto«, čujem maleni glas iza Care. Djevojčica koja ne može biti starija od deset ili jedanaest godina proviri. Ima kratku crnu kosu, sličnu mojoj, malene kovrčice posvuda su joj u kosi. »Znate, mi imamo i korisne izume.«

Christina i ja razmijenimo poglede.

Pitam je: »Kakve izume?«

»To su samo prototipi«, kaže Fernando. »Nema potrebe da ih se kritički razmatra.«

»Kritičko razmatranje nije baš nešto čime se mi bavimo«, kaže Christina.

»Kako onda stvari činite boljima?« upita djevojčica.

»Zapravo ih i ne činimo boljima«, kaže Christina uzdišući. »One se uvijek nekako pogoršavaju.«

Djevojčica kimne glavom. »Entropija.«

»Što?«

»Entropija«, zacvrkuće ona. »To je teorija da se čitava tvar u svemiru postupno približava istoj temperaturi. Poznato i kao 'temperaturna smrt'.«

»Elia«, kaže Cara, »to zvuči jako pojednostavljeno.«

Elia joj se izbelji. Ne mogu si pomoći da se ne nasmijem. Nikad nisam vidjela jednog Učenog da se belji. Ipak, nisam ni bila u kontaktu s mnogo mladih Učenih. Samo s Jeanine i s ljudima koji su radili za nju. Kao i moj brat.

Fernando čučne pored jednog kreveta i izvadi kutiju. Pretražuje po kutiji nekoliko trenutaka, a zatim izvadi maleni okrugli disk. Načinjen je od svijetlog metala koji sam često vidjela u sjedištu Učenih, no nigdje drugdje osim tamo. Nosi ga na svome dlanu, prilazi mi. Kada posegnem za diskom, on naglo izmakne ruku.

»Oprezno!« kaže. »Ponio sam ovo sa sobom iz sjedišta Učenih. To nije nešto što smo izumili ovdje. Jesi li bila tamo kada su napali Iskrene?«

»Da«, kažem. »*Na licu mjesta*.«

»Sjećaš se kada je staklo eksplodiralo i rasulo se posvuda?«

»Jesi li *ti* bio tamo?« pitam ga sumnjivo ga odmjeravajući pogledom.

»Nisam. Snimili su to i prikazali snimke napada u sjedištu Učenih«, kaže. »Znači, izgledalo je kao da su se prozori razbili zato što su pucali u njega, no to zapravo nije točno. Jedan od Neustrašivih vojnika bacio je *ovakvu* spravu pored prozora. Ona odašilje signal koji se ne može čuti, no taj signal uzrokuje prsnuće stakla.«

»U redu«, kažem. »Kako bi nam to moglo poslužiti?«

»Vidjet ćete da se ljudi prilično dezorijentiraju kada im svi prozori prsnu u isti tren«, kaže s malenim smiješkom na licu. »Osobito u sjedištu Učenih gdje ima stvarno puno prozora.«

»U redu«, kažem.

»Što još imate?« kaže Christina.

»Dobrohotnima će se ovo svidjeti«, kaže Cara. »Gdje je to? Aha. Evo ga.«

Pokupi malenu plastičnu kutijicu, dovoljno malenu da je uhvati u ruku. Na vrhu kutijice nalaze se dva komada metala koji nalikuju na zube. Uključi prekidač na dnu kutije i tračak plavog svjetla pojavi se između dva metalna zuba.

»Fernando«, kaže Cara. »Hoćeš demonstrirati?«

»Ti se šališ?« kaže on široko razrogačenih očiju. »Nikad to više neću raditi. Ti si opasna s tom stvari u rukama.«

Cara mu se nasmiješi i objasni: »Kada bih te dotaknula ovim električnim šokerom, to bi bilo vrlo bolno, i tada bi te potpuno onesposobila. Fernando je to jučer saznao na teži način. Napravila sam to zbog Dobrohotnih, tako da se mogu obraniti bez pucanja na ljude.«

»To je...« namrštim se. »Lijepo od tebe.«

»Pa, tehnologija i treba učiniti naš život boljim«, kaže ona. »Bez obzira na to u što vjerujete, za svakoga se uvijek nađe neka prikladna tehnologija.«

Što je ono moja majka rekla u toj simulaciji? »Mislim da su tvoj otac i njegove priče o Učenima bili na tvoju štetu.« Što ako je imala pravo, čak i ako je to bio samo dio simulacije? Otac me naučio da Učene gledam na jedan određen način. Nikada me nije naučio da oni ne donose sudove o onome u što drugi vjeruju, već da dizajniraju stvari za sebe unutra tih vjerovanja. Nikada mi nije rekao da mogu biti duhoviti, niti da znaju kritizirati vlastitu frakciju.

Cara skoči prema Fernandu s električnim šokerom, smije se kada on poskoči unatrag.

Nikada mi nije rekao da bi mi Učena mogla ponuditi pomoć, čak i nakon što sam joj ubila brata.

Napad će početi popodne, prije nego što se previše smrači, pa ćemo još uvijek moći razaznati plave vrpce oko ruku Neustrašivih izdajnika. Čim dovršimo planove, izađemo kroz voćnjak i idemo prema čistini gdje se nalaze kamioni. Kada izađemo iz šumice, vidim Johannu Reyes kako sjedi na haubi jednog kamiona, ključeve vrti oko prsta.

Iza nje je malen konvoj kamiona u kojemu su Dobrohotni — no ne samo Dobrohotni jer su tamo i pripadnici Nijekanja, sa svojim kratkim kosama i čvrstim izrazima lica. Robert, Susanin stariji brat, također je tamo.

Johanna skoči s haube. U prikolici kamiona, na kojem je sjedila, nalaze se sanduci na kojima piše da su to jabuke, brašno i kukuruz. Dobro je da moramo ugurati samo dvoje ljudi otraga.

»Pozdrav, Johanna«, kaže Marcus.

»Marcuse«, kaže ona. »Nadam se da nemaš ništa protiv toga da idemo s vama u grad.«

»Naravno da ne«, kaže on. »Ideš s nama.«

Johanna mu daje ključeve kamiona i popne se u jedan od preostalih kamiona.

Christina krene prema vozačkoj kabini kamiona, a ja krenem prema prikolici zajedno s Fernandom koji je iza mene.

»Ne želiš sjediti naprijed?« kaže Christina. »I ti sebe zoveš Neustrašivom...«

»Želim dio kamiona u kojem je manja vjerojatnost da ću povratiti«, kažem.

»Povraćanje je dio života.«

Želim je pitati koliko točno puta planira povratiti kada kamion bude jurio naprijed, kada se kamion upali i naglo krene. Čvrsto se držim da ne ispadnem, no nakon nekoliko minuta, kada se naviknem na truckanje i probadanje, opustim se. Drugi kamioni idu ispred nas, Johannin je kamion na čelu kolone.

Mirna sam sve dok ne dođemo do ograde. Očekujem da ćemo vidjeti iste čuvare koji su nas zaustavili kada smo ulazili ovamo, no ovoga puta na kontrolnoj točki nema nikoga, sve je pusto, a vrata su otvorena. Drhtanje se javi u mojim prsima, zatim mi se proširi na ruke. Usred

upoznavanja novih ljudi i planiranja, zaboravila sam da je moj plan ušetati u bitku koja bi me mogla stajati života. Odmah nakon što sam shvatila da mi je život vrijedan življenja.

Konvoj usporava dok prolazimo kroz ogradu, kao da očekuju da će netko iznenada iskočiti i zaustaviti nas. Oko nas je tišina, izuzevši cvrčanje cvrčaka u udaljenoj šumi i brujanja naših motora.

»Misliš li da je već počelo?« upitam Fernanda.

»Možda. Možda ne«, kaže. »Jeanine ima mnogo doušnika. Netko joj je vjerojatno rekao da se nešto sprema, pa je pozvala sve Neustrašive snage natrag u sjedište Učenih.«

Kimnem glavom, no ne mogu si pomoći ne pomisliti na Caleba. On je bio jedan od tih doušnika. Pitam se zašto je toliko snažno vjerovao da bi nam vanjski svijet trebao ostati skriven, toliko da je izdao sve do kojih mu je navodno bilo stalo zbog Jeanine, koju nije briga ni za koga.

»Jesi li ikada upoznao nekoga po imenu Caleb?« pitam ga.

»Caleb«, kaže Fernando. »Da, bio je jedan po imenu Caleb u mojoj klasi iniciranih. Briljantan, no... Kako se to kaže u svakodnevnom žargonu? Ulizica.« Naceri se. »Došlo je do male podjele među našim iniciranima. S jedne strane, oni koji su potpuno prihvatili sve što je Jeanine govorila, a s druge strane oni koji nisu. Očito, ja sam pripadao drugoj skupini. Caleb je pripadao prvoj. Zašto pitaš?«

»Upoznala sam ga dok sam bila u njihovu zatočeništvu«, kažem mu, glas mi zvuči udaljeno. »Pa me zanimalo.«

»Ne bih ga previše osuđivao«, kaže Fernando. »Jeanine se može činiti iznimno uvjerljiva onima koji nisu po prirodi skloni sumnji. Ja sam tome uvijek bio sklon.«

Zurim preko njegova lijevog ramena u nebo koje postaje vedrije što se bliže primičemo gradu. Pogledom tražim dva kraka na vrhu Žarišta jer mi je ta zgrada poznata, a to što su nam ti kraci sve bliži, to znači da smo i mi sve bliže.

»Da«, kažem. »I ja sam oduvijek bila.«

ČETRDESETO POGLAVLJE

KADA STIGNEMO do grada, sav je žamor u prikolici kamiona iščeznuo, sada su tu samo čvrsto zatvorena usta i blijeda lica. Marcus izbjegava rupe na cesti, koje su veličine čovjeka, i dijelove oronulih kuća. Vožnja je lakša kada izađemo iz sektora nefrakcijaša u bolje uređene dijelove grada.

Tada začujem pucnjeve. Iz daljine se čine poput laganog pucketanja.

Na trenutak sam dezorijentirana i sve što vidim pred sobom su vođe Nijekanja na koljenima i umrtvljena lica Neustrašivih s oružjem u rukama; sve što vidim je moja majka koja se okreće da bi u sebe primila metke, vidim Willa kako pada na tlo. Zagrizem svoju šaku kako ne bih vrisnula, bol me vrati u sadašnjost.

Majka mi je rekla da budem hrabra. Međutim, da je znala kako će me njezina smrt učiniti toliko bojažljivom, bi li se s takvom voljom žrtvovala?

Marcus odvaja naš kamion od konvoja, skreće na aveniju Madison, a kada dođemo dvije ulice dalje od avenije Michigan, gdje se borba odvija, skrene kamionom u malenu uličicu i ugasi motor.

Fernando iskoči iz prikolice kamiona i ponudi mi svoju ruku.

»Hajde, Pobunjena«, kaže on i namigne mi.

»Molim?« kažem. Primim njegovu ruku i izađem iz kamiona.

On otvori torbu koju je čuvao u kamionu. Puna je plave odjeće. Baca komade odjeće Christini i meni. Ja dobijem svijetlo-plavu majicu kratkih rukava i par traperica.

»Pobunjena«, kaže on. »Imenica. Označuje osobu koja djeluje protivno uspostavljenom autoritetu, no koja nije nužno ratoborna.«

»Moraš li ti *svemu* dati ime?« kaže Cara prelazeći prstima preko svoje plave kose kako bi je zabacila iza leđa. »Mi ovdje samo radimo nešto i to je slučajno timski posao. Nema potrebe za novom titulom.«

»Ja volim kategorizaciju«, odgovori Fernando nakrivivši svoju tamnu obrvu.

Pogledam Fernanda. Posljednji put kada sam provalila u sjedište neke frakcije, učinila sam to s pištoljem u rukama, a iza sebe sam ostavila mrtva tijela. Želim da ovoga puta bude drukčije.

Ovoga puta *mora* biti drukčije.

»Meni se sviđa«, kažem. »Pobunjena. Savršeno je.«

»Vidiš?« Fernando se obrati Cari. »Nisam jedini.«

»Čestitam«, odgovori mu sarkastično.

Zurim u svoju odjeću Učenih dok drugi skidaju vanjske slojeve svoje odjeće.

»Nije vrijeme za skromnost, Ukočena!« kaže Christina, uputi mi značajan pogled.

Znam da ima pravo, pa svučem crvenu majicu koju sam imala na sebi i obučem na sebe plavu.

Pogledam Fernanda i Marcusa kako bih se uvjerila da ne gledaju, zatim presvučem i hlače. Moram ih na nogavicama presaviti četiri puta, a kada ih zakopčam, u struku mi se rašire kao gornji dio zgnječene papirnate vrećice.

»Je li te ona upravo nazvala 'Ukočenom'?« upita me Fernando.

»Da«, kažem. »Ja sam transfer iz Nijekanja, odabrala sam Neustrašive.«

»Aha.« Namršti se. »To je prilično velika promjena. Takav skok u osobnosti među generacijama genetski je gotovo nemoguć, barem u današnje vrijeme.«

»Katkada osobnost nema veze s odabirom frakcije«, kažem misleći na svoju majku. Ona je otišla iz Neustrašivih ne zato što nije bila za njih već zato što je bilo sigurnije biti Različit u Nijekanju. Tu je i Tobias, koji je otišao u Neustrašive kako bi pobjegao od svog oca.

»Mnogo je tu faktora.«

Kako bi pobjegao od čovjeka koji mi je sada saveznik. Osjetim probadanje krivnje.

»Samo nastavi tako govoriti i nikada neće shvatiti da nisi Učena«, kaže Fernando.

Češljem prelazim po kosi kako bih je zagladila, zatim je stavim iza ušiju.

»Daj«, kaže Cara. Podiže mi dio kose s lica i za njega pričvrsti srebrnu ukosnicu, kakvu nose djevojke Učenih.

Christina izvadi pištolje koje smo donijeli sa sobom, pogleda me.

»Želiš li jedan?« kaže ona. »Ili bi radije imala šoker?«

Zurim u pištolj u njezinoj ruci. Ako ne uzmem šoker, ostavit ću se potpuno nezaštićenom od ljudi koji će me rado ustrijeliti. Ako ga uzmem, priznajem slabost pred Fernandom, Carom i Marcusom.

»Znaš li što bi Will rekao?« kaže Christina.

»Što?« upitam, glas mi puca.

»Rekao bi ti da prijedeš preko toga«, kaže. »Da se prestaneš iracionalno ponašati i da više uzmeš u ruke taj glupi pištolj.«

Will je imao malo strpljenja za iracionalnost. Ona je sigurno u pravu; poznavala ga je bolje od mene.

I ona — koja je tog dana izgubila dragu osobu, baš kao i ja — mi je mogla oprostiti, što je čin koji joj se zacijelo činio nemogućim. Meni bi tako nešto bilo nemoguće, da je situacija obrnuta. Zašto mi je onda tako teško oprostiti sebi samoj?

Rukom uhvatim pištolj koji mi je Christina ponudila. Metal je topao na mjestu gdje ga je ona dirala. Osjetim sjećanje na to kako sam ga ustrijelila u dubinama svog uma, pokušam to zagušiti. Ovo je važnije od mene i moje krivnje.

»Uzmi oboje«, kaže Cara dok čisti dlaku kose s rukava. »Nikad ne znaš kada će ti električni šoker možda zatrebati.«

Fernando mi ponudi šoker. Voljela bih Cari izraziti zahvalnost, no ne gleda u mene.

»Kako ću prikriti pištolj i šoker?« kažem.

»Nemoj ni pokušavati«, kaže Fernando. »Ako netko pita, reci im da si to uzela od Neustrašivog uljeza.«

»U redu.«

»Bolje da krenemo«, kaže Marcus gledajući na svoj ručni sat.

Srce mi tuče takvom snagom da po njemu mogu mjeriti sekunde, no svi ostali dijelovi moga tijela kao da su otupjeli. Jedva da osjećam tlo po kojemu hodam. Nikada se nisam ovoliko bojala, a s obzirom na to da na sve ono što sam vidjela u simulacijama, kao i sve ono što sam učinila tijekom simulacije napada, to nema nikakvoga smisla.

A možda i ima. Što god su pripadnici Nijekanja kanili pokazati svima prije napada, to je bilo dovoljno važno da Jeanine poduzme strašne i drastične mjere kako bi ih zaustavila.

Sada namjeravam dovršiti njihov posao, dovršiti ono za što je moja bivša frakcija umrla. Ovoga put posrijedi je mnogo više od moga života.

Christina i ja predvodimo. Najprije trčimo niz čiste i ujednačene pločnike avenije Madison, prođemo ulicu State, idemo prema aveniji Michigan.

Pola ulice od sjedišta Učenih, naglo se zaustavim.

Postrojeni u četiri reda ispred nas, uglavnom odjeveni u crno i bijelo, s međusobnim razmakom od pola metra i spremnim pištoljima u rukama, stoji skupina ljudi. Trepnem i oni odjednom postaju Neustrašivi pod kontrolom simulacije u sektoru Nijekanja, za vrijeme simulacije napada.

Saberi se! Saberi se, saberi se, saberi se... Ponovno trepnem i oni ponovno postaju Iskreni — iako neki od njih, odjeveni u potpuno crnu odjeću, doista nalikuju Neustrašivima. Ako ne budem pazila, izgubit ću pojam o tome kada i gdje sam sada.

»Oh, moj Bože«, kaže Christina. »Moja sestra, moji *roditelji*... Što ako su...«

Pogleda me, znam što misli jer sam i ja bila suočena s takvim mislima.

Gdje su mi roditelji? Moram ih pronaći. No ako su joj roditelji u stanju kao ovi Iskreni, pod kontrolom simulacije i naoružani, ne može za njih ništa učiniti.

Pitam stoji li i Lynn negdje u ovim redovima, negdje drugdje.

»Što ćemo?« upita Fernando.

Zakoračim prema Iskrenima. Možda nisu programirani za pucanje. Zurim u staklaste oči žene u bijeloj košulji i crnim hlačama. Čini se kao da je upravo došla s posla. Napravim još jedan korak.

Bum. Instinktivno se spustim na pod, rukama prekrijem glavu i četveronoške odbrzam natrag prema Fernandovim tenisicama. On mi pomaže da se ustanem.

»Ajde može da *to* ne radimo?« kaže on.

Nagnem se naprijed — no ne previše — i provirim u uličicu pored nas. Iskreni su i u toj uličici.

Ne bih se čudila da uokolo ima mnogo Iskrenih, raspoređenih oko čitavog sjedišta Učenih.

»Postoji li drugi ulaz u sjedište Učenih?« pitam.

»Koliko ja znam, ne«, kaže Cara. »Osim ako uzmeš u obzir skakanje po krovovima.«

Malo se nasmije nakon što to izgovori, kao da je to šala. Podignem obrve i pogledam je.

»Čekaj«, kaže ona. »Ne misliš valjda— «

»Krov?« kažem. »Ne. Prozori.«

Krećem se ulijevo, pazim da se Iskrenima ne približim ni za milimetar. Zgrada s moje lijeve strane gotovo dodiruje sjedište Učenih svojim lijevim krilom. Ondje mora biti nekoliko prozora koji gledaju prema sjedištu.

Cara promrsi nešto u vezi ludih vratolomija koje izvode Neustrašivi, no potrči za mnom, kao i Fernando, Marcus i Christina. Pokušam otvoriti stražnja vrata u zgradu, no zaključana su.

»Odmaknite se«, kažem. Uperim pištolj u bravu, rukom zaštitim lice, opalim. Čujem glasan pucanj, a zatim zvonjavu, što je nuspojava kada se opali iz pištolja u skučenom prostoru. Brava je uništena.

Otvorim vrata i uđem. Vidim dugi hodnik s popločanim podom, vrata s obje strane, neka otvorena, neka zatvorena. Kada uđem u sobe čija su vrata otvorena, vidim redove starih stolova i stare školske ploče na zidovima, nalik onima koje smo imali u sjedištu Neustrašivih. Zrak vonja na starost, kao stranice stare knjige u knjižnici.

»Ovo je nekad bila trgovačka zgrada«, kaže Fernando, »no Učeni su je pretvorili u školu za obuku nakon inicijacije. Nakon dosta renoviranja sjedišta u proteklom desetljeću — znate, ono kada su sve zgrade na Mileniju bile povezane? — ovdje su prestali učiti. Prestaro, preteško za osuvremeniti.«

»Hvala na povijesnom predavanju«, kaže Christina.

Kada dođem do kraja hodnika, uđem u jednu od učionica kako bih vidjela gdje sam. Vidim sjedište Učenih, no nema prozora preko puta ulice.

Odmah vani, toliko blizu da bih ga mogla dodirnuti rukom kada bih se protegnula, stoji dijete Iskrenih, djevojčica, drži pištolj koji je dugačak kao njezina podlaktica. Stoji tako mirno da se pitam diše li uopće.

Djeca s oružjem. U to smo se pretvorili.

Ispružim vrat kako bih vidjela prozore koji su na katovima. Iznad nas, na gornjim katovima škole, također ima prozora. Sa stražnje strane sjedišta Učenih, samo je jedan prozor koji je u ravni s prozorima zgrade u kojoj se sada nalazimo. I taj je na trećem katu.

»Dobre vijesti«, kažem. »Pronašla sam nam put.«

ČETRDESET PRVO POGLAVLJE

SVI SE RAŠIRE PO zgradi u potrazi za ostavama, uputim ih da potraže ljestve. Čujem tenisice kako škripe po pločicama i povike: »Našao sam jedan — joj, ne, ipak su samo kante unutra, zaboravi«, i: »Koliko dugačke te ljestve moraju biti? One od pola metra neće biti od pomoći, zar ne?«

Dok oni pretražuju, uđem u učionicu na trećem katu koja je u ravnini s prozorom na sjedištu Učenih.

Iz trećeg pokušaja otvorim pravi prozor.

Nagnem se kroz prozor, nad uličicu, i poviknem »Hej!«. Zatim se sagnem najbrže što mogu. No ne čujem pucnjavu — *Dobro*, pomislim. *To znači da Iskreni neće reagirati na zvukove.*

Christina uđe u učionicu s ljestvama pod rukom, drugi ulaze za njom.

»Našla sam jedne! Mislim da će biti dovoljno dugačke kada ih rastegnemo.«

Prerano se okrene s ljestvama u rukama i ljestve udare u Fernandovo rame.

»Oh! Oprosti, Nando.«

Sok mu napola zbacila naočale s nosa. Nasmiješi se Christini i skine naočale, zatim ih gurne u džep.

»Nando?« kažem mu. »Mislila sam da Učeni ne vole nadimke?«

»Kada ti zgodna cura da nadimak«, kaže on, »logično je da ga i prihvatiš.«

Christina pogleda u stranu, najprije pomislim da je to sramežljiva reakcija, no tada joj vidim lice u grču, kao da ju je pljusnuo po licu umjesto da joj je dao kompliment. Još nije prošlo dovoljno vremena od Willove smrti da čuje nešto tako.

Pomognem joj da provuče ljestve kroz prozor, preko praznine između zgrada.

Marcus nam pomaže da ih izravnamo. Fernando kaže »Ups!« kada ljestve udare u prozor Učenih s druge strane ulice.

»Vrijeme da razbijemo staklo«, kažem.

Fernando iz džepa izvadi uređaj za eksploziju stakla i ponudi ga meni.

»Ti vjerojatno najbolje ciljaš.«

»Ne bih se baš kladila u to«, kažem. »Desna mi je ruka neupotrebljiva. Morala bih ga baciti lijevom rukom.«

»Ja ću to učiniti«, kaže Christina.

Pritisne gumb na uređaju i baci ga na drugu stranu ulice. Grčevito stišćem svoje šake dok uređaj ne sleti. Naprava se odbije od daske na prozoru i dotakne staklo. Narančasto svjetlo bljesne i, odjednom, prozor — kao i svi prozori iznad, ispod i pored — prsnu u stotine sićušnih komadića koji počnu padati po Iskrenima koji su dolje.

U isto vrijeme, Iskreni se pokrenu i počnu pucati u nebo. Svi oko mene odmah se bace na tlo, no ja ostajem na nogama, dijelom diveći se savršenoj usklađenosti njihove radnje, a dijelom gadeći se toga kako je Jeanine još jednu frakciju bića pretvorila u strojeve.

Nijedan metak ne pogodi prozore učionice, a kamoli njezinu unutrašnjost.

Kada Iskreni prestanu s paljbom, provirim kroz prozor. Vratili su se u svoj prvotni položaj, napola su okrenuti prema aveniji Madison, napola prema ulici Washington.

»Oni reagiraju samo na pokret, tako da... Nemojte pasti s ljestvi«, kažem. »Tko god bude išao prvi, morat će držati ljestve na drugoj strani.«

Primijetim da Marcus, koji bi se nesebično trebao javiti za svaki zadatak, ne čini to.

»Ne osjećaš se Ukočeno danas, Marcuse?« kaže Christina.

»Da sam na tvoj mjestu, pazio bih koga vrijeđam«, kaže on. »Još uvijek sam jedina osoba koja može pronaći to što tražimo.«

»Je li to *prijetnja*?«

»Ja ću ići«, kažem prije nego što Marcus stigne odgovoriti. »I ja sam dijelom Ukočena, zar ne?«

Popnem se na stol kako bih bolje vidjela prozor. Christina mi pridržava ljestve sastrane dok se ja penjem na njih i krećem naprijed.

Kada izađem kroz prozor, stavljam stopala na uske rubove ljestvi i ruke na prečke. Ljestve su čvrste i stabilne, otprilike kao konzerva aluminijske. Škripe i savijaju se pod mojom težinom. Pokušavam ne gledati dolje, prema Iskrenima; pokušavam ne misliti o njihovim pištoljima, kako ciljaju i pucaju u mene.

Brzo udišem i zurim u svoj cilj, prozor koji vodi u sjedište Učenih. Još samo nekoliko prečki.

Povjetarac puše kroz uličicu, gura me na jednu stranu i ja se sjetim kako sam se penjala na golemi kotač s Tobiasom. Tada me on pridržavao. Sada me više nema tko pridržavati.

Vidim tračak tla, tri kata ispod sebe, cigle su manje nego što bi trebale biti, tamo su i redovi Iskrenih koje je Jeanine pretvorila u svoje robove. Ruke — osobito desna ruka — me bole dok polako prelazim ponor.

Ljestve se pomjere, pomiču se naprijed, prema rubu prozora koji je s druge strane. Christina čvrsto drži jednu stranu, no ne može ih držati s druge strane. Stisnem zube i pokušavam se ne micati više nego što je potrebno, no ne mogu pomicati obje noge u isto vrijeme. Moram pustiti ljestve da se malo gibaju, još samo četiri prečke.

Ljestve se pomaknu ulijevo, i ja u tom trenutku, dok desnim stopalom idem naprijed, promašim rub prečke.

Vrisnem dok mi tijelo klizi u stranu, obavijam ruke oko ljestvi, a jedna noga visi mi u zraku.

»Jesi li dobro?« čujem Christinu iza sebe.

Ne odgovaram. Vratim nogu gore i zaglavim je ispod tijela. Moj je pad još više uzdrmao kraj ljestvi koji je na drugom prozoru. Sada ih na drugoj strani drži samo milimetar betona.

Odlučim biti brza. Bacim se prema prozorskoj dasci u trenutku kada ljestve počinju kliziti. Rukama uhvatim dasku i beton mi grebe vrhove prstiju jer samo njima podupirem svoju težinu. Čujem nekoliko glasova iza sebe kako vrište.

Stisnem zube i povučem se gore, u desnom ramenu probada me luđačka bol. Nogom se odbijem od ciglene zgrade, nadam se da ću dobiti odraz, no ne pomaže. Vrištim u zube i povučem se preko prozorske daske, pola mi je tijela u zgradi, pola još uvijek visi vani. Dobro da Christina nije pustila da ljestve propadnu previše. Nitko od Iskrenih ne zapuca na mene.

Povučem se u prostoriju Učenih. Upala sam u zahod. Srušim se na pod, padnem na lijevo rame, pokušavam disati kroz valove boli. Znoj mi se cijedi niz čelo.

Pripadnica Učenih izađe iz jedne zahodske kabine, a ja brzo skočim na noge, izvučem svoj pištolj i uperim ga u nju, bez razmišljanja.

Ona se smrzne, digne ruke gore, malo toaletnog papira zalijepilo joj se za cipelu.

»Ne pucaj!« Oči gotovo da joj iskoče iz glave.

Tada se sjetim da sam i ja odjevena kao Učena. Spustim pištolj.

»Moje isprike«, kažem. Pokušam sa službenim načinom govora koji je uobičajen za Učene.

»Malo sam živčana, zbog svega što se događa. Ponovno ulazimo kako bismo uzeli neke rezultate testova iz... Laboratorija 4A.«

»Aha«, kaže žena. »To se čini... Ne baš mudro.«

»Podaci su od najveće važnosti«, kažem pokušavajući oponašati neke arogantne Učene koje sam upoznala. »Radije bih da ih ne izrešetaju.«

»Vjerojatno nije moja dužnost da vas sprječavam u tome«, kaže ona. »A sada me ispričajte, moram oprati ruke i otići u zaklon.«

»Zvuči dobro«, kažem. Odlučim da joj ne kažem za toaletni papir koji ima na cipeli.

Okrenem se prema prozoru. S druge strane ulice Christina i Fernando pokušavaju ponovno podići ljestve na prozorsku dasku. Iako me glava i ruke bole, nagnem se kroz prozor i zgrabim drugi kraj ljestvi, ponovno ih podižem na prozorsku dasku. Tada ih zadržim na mjestu dok Christina puzajući prelazi.

Ovoga puta ljestve su stabilnije, Christina prijeđe na drugu stranu bez problema. Preuzme ljestve dok ja guram kantu za smeće pred vrata tako da nitko drugi ne može ući. Tada prste stavim pod hladnu vodu.

»Ovo je prilično pametno, Tris«, kaže ona.

»Ne moraš zvučati tako iznenađena.«

»Ma, samo...« Napravi stanku. »Imala si sklonost prema Učenima, zar ne?«

»Zar je važno?« kažem to preoštro. »Frakcije su uništene, a od samog su početka bile glupa ideja.«

Nikada nisam rekla nešto slično. Nikada nisam ništa takvo ni pomislila. Ipak, sada sam iznenađena da to vjerujem — da se slažem s Tobiasom.

»Nisam te pokušavala uvrijediti«, kaže Christina. »Imati sklonost prema Učenima nije loša stvar. Osobito sada.«

Uzdahnem. »Oprosti. Samo sam... Napeta. To je sve.«

Marcus ulazi kroz prozor i pada na popločani pod. Cara je iznenađujuće gipka — kreće se po prečkama kao da svira žice na gitari, kratko dodirne jednu prije nego što krene na drugu.

Fernando će biti posljednji i on će biti u poziciji u kojoj sam bila i ja, ljestve će biti učvršćene samo s jedne strane dok bude prelazio. Pridem bliže prozoru kako bih mu mogla reći da stane ako vidim da ljestve popuštaju s druge strane.

Fernando, za kojeg nisam mislila da će imati problema, kreće se s više poteškoća od bilo kog drugog. Vjerojatno je proveo čitav život ispred računala ili knjige. Polako ide naprijed, lice mu je jarko crveno, toliko se čvrsto drži za prečke da mu ruke oteknu i poprime ljubičastu boju.

Na pola puta preko vidim kako mu nešto ispadne iz džepa. Njegove naočale.

Viknem: »Fernan— «

No prekasno.

Naočale padnu, udare u rub ljestvi, potom padnu na pločnik.

U isti tren Iskreni, koji su dolje, okrenu se i počnu pucati prema gore. Fernando vikne i sruši se na ljestve. Jedan metak pogodio ga je u nogu. Nisam vidjela gdje su drugi otišli, no kada vidim krv kako kaplje između prečki, znam da nije dobro.

Fernando zuri u Christinu, lice mu je bezbojno. Christina poleti naprijed, kroz prozor, pokušava ga dohvatiti.

»Ne budi glupa!« kaže on slabim glasom. »Pusti me.« To je posljednja stvar koju kaže.

ČETRDESET DRUGO POGLAVLJE

CHRISTINA SE VRATI U prostoriju. Svi šutimo.

»Ne želim biti bezosjećajan«, kaže Marcus, »ali moramo ići prije nego što Neustrašivi i nefrakcijaši uđu u ovu zgradu. Ako već nisu.«

Čujem tupkanje po prozorskom staklu, pogledam u stranu, na djelić sekunde vjerujem da je to Fernando, kako pokušava ući. No to je samo kiša.

Izlazimo iz zahoda, slijedimo Caru. Sada je ona naš vođa. Ona najbolje poznaje sjedište Učenih. Christina je iza nje, zatim Marcus, zatim ja. Izademo iz zahoda i svi ulazimo u hodnik koji je, kao i svaki drugi u sjedištu Učenih, bijel, osvijetljen, sterilan.

Ipak, sada ovaj hodnik ima više aktivnosti nego što sam ikad prije vidjela u ovom sjedištu. Ljudi u plavoj boji Učenih trče naprijed i nazad, neki u skupinama, a neki sami, viču stvari poput: »Na vratima su! Idite što više možete!« i »Onesposobili su dizala! Bježite prema stubama!«

Neustrašivi izdajnici također trče pored nas, iako je njihov tempo manje ubitačan nego tempo Učenih. Pitam se što Johanna, kao i pripadnici Dobrohotnih i Nijekanja, rade u ovom kaosu. Brinu li se o ranjenicima? Ili stoje između pištolja Neustrašivih i nevinih Učenih, primaju metke u sebe zbog očuvanja mira?

Zadrhtim. Cara nas povede stražnjim stubištem, a mi se pridružimo skupini ustrašenih Učenih dok trčimo stubama gore. Tada Cara ramenom gurne vrata na odmorištu držeći pištolj u ruci.

Prepoznajem ovaj kat.

To je moj kat.

Misli mi postanu teške. Zamalo sam umrla ovdje. Ovdje sam željela smrt.

Usporavam i zaostajem. Ne mogu se probiti kroz otupljenost, iako ljudi još uvijek jure pokraj mene, Marcus nešto više na mene, no glas mu je prigušen. Christina se požuri natrag i zgrabi me, vuče me prema kontrolnoj sobi A.

U kontrolnoj sobi vidim redove računala, no ne vidim ih doista; film kao da mi je preko očiju. Pokušavam treptati i riješiti se toga. Marcus sjedne za jedno računalo, Cara za drugo. Oni će poslati sve podatke s računala Učenih na druga frakcijska računala.

Vrata se otvore iza mene.

I čujem Caleba kako govori: »Što vi radite ovdje?«

Njegov me glas probudi. Okrenem se i pogledam u njegov pištolj.

Njegove oči nalik su očima moje majke — zelene su, gotovo sive, iako mu se zbog njegove plave košulje oči doimaju još izraženije.

»Calebe«, kažem ja. »Što ti misliš da radiš ovdje?«

»Ja ću vas zaustaviti u onome što želite napraviti, što god to bilo!« Glas mu drhti. Pištolj mu se trese u rukama.

»Mi ćemo spasiti podatke Učenih koje nefrakcijaši žele uništiti«, kažem. »Mislim da nas ne želiš sprječavati.«

»To nije istina«, kaže on. Glavom pokaže prema Marcusu. »Zašto bi njega povelili ako ne pokušavate pronaći nešto drugo? Nešto što je njemu važnije od svih podataka Učenih?«

»Znači, ona ti je o tome *pričala*?« kaže Marcus. »*Tebi*, djetetu?«

»Najprije mi nije rekla«, kaže Caleb. »No nije željela da odaberem stranu bez poznavanja činjenica!«

»Činjenice su«, kaže Marcus, »da se ona užasno boji stvarnosti, dok se Nijekanje nije bojalo. Ne boje se. Ne boji se ni tvoja sestra. Što joj služi na čast.«

Namrštim se. Čak i kada me hvali, želim ga odalapati.

»Moja sestra«, Caleb kaže nježno gledajući u mene, »ne zna u što se upušta. Ne zna da će ako to pokažete svima... Ona ne zna da će to sve *uništiti*!«

»Ovdje smo da ispunimo zadaću!« Marcus sada gotovo viče. »Ispunili smo našu misiju, a sada je vrijeme da učinimo ono zbog čega smo bili poslani ovamo!«

Ne znam svrhu ili misiju o kojoj Marcus govori, no Caleb ne izgleda zbunjeno.

»Mi nismo poslani ovamo«, kaže Caleb. »Nemamo odgovornost ni prema kome osim prema sebi.«

»Na takvo sam sebično razmišljanje već naviknula od ljudi koji previše vremena provedu s Jeanine Matthews. Tako ste nespremni odreći se udobnosti da vam ta sebičnost uništava ljudskost!

Ne želim više slušati. Dok Caleb zuri u Marcusa, okrenem se i jako šutnem Caleba u zapešće. Udarac ga iznenadi, pištolj mu izleti iz ruke. Šutnem ga nogom dalje od njega.

»Zar bi me stvarno ustrijelila, Beatrice?« upita on, brada mu se podrhtava.

»Nakon što si im pomogao da me muče? Nakon što si joj dopustio da me zamalo *ubije*?«

»Nisam joj pomogao da te mu — «

»Sigurno je nisi ni spriječio! Bio si tamo, samo si *gledao* — «

»Što sam mogao učiniti? Što — «

»Mogao si *pokušati*, kukavice!« Vrištim tako glasno da mi se lice zažari i suze mi počnu navirati u očima. »Pokušao, nisi uspio, zato što me voliš!«

Dahćem, samo da dođem do zraka. Sve što čujem je Carino tipkanje po računalu. Caleb mi ne odgovara. Njegov molećivi pogled polako nestaje, mjesto mu ustupa zurenje uprazno.

»To što tražite nećete pronaći ovdje«, kaže on. »Ona ne bi držala takve važne dokumente na javnim računalima. To ne bi bilo logično.«

»Znači, nije to uništila?« kaže Marcus.

Caleb zavrti glavom. »Ona ne vjeruje u uništavanje informacija. Samo u njihovo pohranjivanje.«

»Pa, hvala Bogu na tome«, kaže Marcus. »Gdje to drži?«

»Neću vam to reći«, kaže Caleb.

»Mislim da znam«, kažem ja. »Caleb kaže da ne bi pohranila takve informacije na javnom računalu. To znači da ih drži na nekom privatnom računalu: znači, ili na računalu u svom uredu, ili na onom računalu u laboratoriju o kojemu mi je Tori pričala.

Caleb ne gleda u mene.

Marcus pokupi Calebov pištolj i okrene ga u ruci, tako je držak pištolja okrenut prema van. Tada zamahne i udari Caleba po čeljusti. Calebove oči odu prema gore i on padne na pod, onesviješten.

Ne želim znati kako je Marcus usavršio taj potez.

»Ne možemo ga pustiti da otrči reći nekome ono što radimo«, kaže Marcus. »Idemo. Cara može srediti ostatak, zar ne?«

Cara kimne glavom, ne miče pogled od računala. S tegobom u želucu pratim Marcusa i Christinu izvan kontrolne sobe, prema stubištu.

Vanjski hodnik sada je prazan. Tu se nalaze potrgani papiri i tragovi stopala na pločicama. Marcus, Christina i ja trčimo prema stubištu, jedno iza drugog. Zurim u Marcusovu glava s leđa gdje mu se očituju crte lubanje kroz kratko podšišanu kosu.

Sve što vidim kada ga pogledam je kako zamahuje remenom prema Tobiasu, kao i držak pištolja kako Calebaudarau bradu. Baš me briga što je ozlijedio Caleba — i ja bih to učinila — no, u isto vrijeme, shvaćam da je to čovjek koji zna kako ozlijediti ljude i čovjek koji paradira uokolo kao poŕrtvovni vođa Nijekanja, od čega se odjednom tako razbjesnim da ne vidim pred sobom kako spada.

Baš zato što sam izabrala njega. Izabrala sam *njega* radije nego Tobiasa.

»Tvoj je brat izdajnik«, kaže Marcus kada skrenemo iza ugla. »Zaslужio je i gore. Nema potrebe da me tako gledaš.«

»Začepi!« viknem, gurnem ga na zid. Suviše je iznenađen da bi uzvratio. »Mrzim te, znaš to! Mrzim te zbog onoga što si mu činio, i *ne* govorim o Calebu.« Nagnem mu se u lice i šapućem: »Ja te možda neću ustrijeliti, no svakako neću sprječavati nikoga drugoga da to učini tako da ti je bolje nadati se da nećemo doći u takvu situaciju.«

Zuri u mene, čini se ravnodušan. Pustim ga i ponovno krenem prema stubištu, Christina je odmah iza mene, Marcus nekoliko koraka iza.

»Kamo idemo?« pita ona.

»Caleb je rekao da ono što tražimo nije na javnom računalu, stoga mora biti na privatnom. Koliko ja znam, Jeanine ima samo dva privatna računala, jedno je u njezinu uredu, drugo u laboratoriju«, kažem.

»Kamo ćemo?«

»Tori mi je rekla da nekakve sulude mjere osiguranja štite njezin laboratorij«, kažem.

»A bila sam u njezinu uredu; prostorija kao svaka druga.«

»Znači... U laboratorij.«

»Zadnji kat.«

Dolazimo do vrata koja vode na stubište i kada ih otvorim, skupina Učenih, s njihovom djecom, trče niz stube. Grčevito se držim za ogradu i krčim put kroz njih laktom, ne gledajući im u lica, kao da nisu ljudi, već samo nekakva masa koju treba odgurnuti.

Očekujem da će im se broj smanjiti, no još ih dolazi sa sljedećeg odmorišta, rijeka ljudi odjevenih u plavo pod plavičastim svjetlom, vidim kako im se bijele očne jabučice kao kontrast svim drugim bojama oko njih. Njihovi prestrašeni krici odjekuju u cementnoj komori stotinu puta, to je vriska demona sa svjetlećim očima.

Kada dođemo do odmorišta na sedmom katu, gomila se prorijedi, a zatim nestane. Dlanovima prelazim po svojim podlacticama kako bih skinula sa sebe sve što je na meni ostalo od njihove kose, rukava i kože. Vidim vrh stubišta. Vidim i tijelo čuvara, jedna mu ruka visi preko ruba stube, a nad njim stoji nefrakcijaš s povezom preko oka.

Edward.

»Gledaj tko je to došao«, kaže Edward. Stoji na vrhu posljednjeg dijela stubišta, tu je samo sedam stuba, a ja stojim na dnu. Neustrašivi izdajnik leži između nas, oči su mu staklaste, vidim tamnu mrlju na njegovim prsima gdje ga je netko — vjerojatno Edward — ustrijelio.

»To je čudna odora za nekoga tko navodno prezire Učene«, kaže on. »Mislio sam da bi trebala biti kod kuće, čekati svog dečka da se vrati kao junak.«

»Kao što si možda pretpostavio«, kažem mu dok se penjem na prvu stepenicu, »to se neće dogoditi.« Plave svjetiljke bacaju sjene na Edwardovo lice, ispod njegovih jagodica. Posegne iza sebe.

Ako je on ovdje, to znači da je Tori već tamo gore. Što znači da bi Jeanine već mogla biti mrtva.

Osjećam Christinu, iza mene je; čujem njezino disanje.

»Sumnjam«, on kaže. Krene po svoj pištolj. Bacim se naprijed, preko čuvara koji leži ispred mene. On opali iz pištolja, no s obzirom na to da sam rukama zgrabila njegovo zapešće, ne može dobro naciljati. U ušima mi zvoni, noge mi traže oslonac na leđima mrtvog čuvara.

Christina plasira udarac iznad moje glave. Njezino zapešće udari ga u nos. Ne mogu držati ravnotežu dok stojim na tom tijelu; padam na koljena, zabijam svoje nokte u njegovo zapešće. Gurne me u stranu i ponovno zapuca, pogodi Christinu u nogu.

Christina uzdahne, zatim potegne svoj pištolj i zapuca. Metak pogodi Edwarda u bok. Edward vrišti, ispusti pištolj, tetura naprijed. Padne na mene, a ja udarim glavom o jednu cementnu stubu. Ruka mrtvog čuvara žulja mi kralježnicu.

Marcus pokupi Edwardov pištolj, cilja nas oboje.

»Tris, diži se«, kaže. A Edwardu: »Ti. Ne miči se.«

Ruka mi traži rub stube, izvlačim se iz tjesnaca između Edwarda i mrtvog čuvara. Edward se postavi u sjedeći položaj, sjedi na čuvaru — kao da je taj čuvar nekakav *madrac* — drži se za nogu objema rukama.

»Jesi li dobro?« pitam Christinu.

Lice joj se zgrči. »*Ahh*. Jesam. Nije pogodio kost.«

Rukom posegnem prema njoj, želim joj pomoći da se ustane.

»Beatrice«, kaže Marcus. »Moramo je ostaviti.«

»Kako to misliš *ostaviti*?« vičem. »Ne možemo! Nešto strašno moglo bi se dogoditi!«

Marcus pritisne svoj kažiprst u grudnu kost, između ključnih kostiju, nagne se nad mene.

»Poslušaj me«, kaže on. »Jeanine Matthews sigurno se povukla u laboratorij na prvi znak napada jer je to najsigurnija prostorija u ovoj zgradi. U bilo kojem trenutku mogla bi odlučiti da su Učeni propali i da je bolje izbrisati te podatke nego da ih netko drugi nađe.«

Tada bih izgubila sve: roditelje, Caleba i naposljetku, Tobiasa, koji mi nikada neće oprostiti to što sam radila s njegovim ocem, tim više ako ne budem imala ništa kao dokaz da je to vrijedilo.

»Ostavit ćemo tvoju prijateljicu ovdje.« Dah mu smrdi. »I idemo dalje, osim ako ne želiš da radije idem sam.«

»U pravu je«, kaže Christina. »Nema vremena. Ja ću ostati ovdje i paziti da Ed ne krene za vama.«

Kimnem glavom. Marcus makne svoj prst, tamo gdje ga je držao sada je bolno mjesto, trljam da bol prođe. Pogledam iza sebe prije nego što prođem kroz vrata, Christina mi se bolno nasmiješi s rukom pritisnutom na bedro.

ČETRDESET TREĆE POGLAVLJE

SLJEDEĆA SOBA više nalikuje hodniku: široka je, no nije dugačka, s plavim pločicama, plavim zidovima, plavim stropom, sve je u istoj boji. Sve se sjaji, no ne mogu vidjeti otkuda dolazi svjetlo.

Isprva ne vidim nikakva vrata, no kada mi se oči naviknu na šok promjene boje, vidim pravokutnik na zidu s moje lijeve strane i još jedan na zidu s moje desne. Samo dvojica vrata.

»Moramo se razdvojiti«, kažem. »Nemamo vremena ulaziti na svaka vrata zajedno.«

»Koja želiš?« kaže Marcus.

»Desna«, kažem. »Čekaj, zapravo ne. Lijeva.«

»Dobro. Ja idem desno.«

»Ako ja pronađem računalo, što da potražim?« pitam ga.

»Ako pronađeš računalo, naći ćeš i Jeanine. Pretpostavljam da znaš nekoliko načina da je uvjeriš da učini ono što želiš. Naposljetku, ona nije naviknuta na bol«, kaže on.

Kimnem. Ujednačenim korakom idemo prema vratima. Prije samo nekoliko trenutaka razdvajanje od Marcusa bilo bi mi olakšanje. No to što idem sama, opet je problem. Što ako ne budem mogla proći sigurnosne mjere koje je Jeanine zacijelo postavila kako bi spriječila upade? Što ako ih nekako i prođem, no kasnije ne mogu pronaći dosje koji tražimo?

Stavljam ruku na kvaku od vrata. Čini se da nema brave. Kada mi je Tori pričala o bolesnim i suludim mjerama osiguranja, pretpostavila sam da misli na skenere, tipkovnice, lozinke i brave, no zasad je sve otvoreno.

Zašto me to brine?

Otvorim svoja vrata, Marcus otvori svoja. Pogledamo se. Ulazim u sobu.

Ta soba, baš kao i hodnik vani, plave je boje, iako ovdje vidim odakle svjetlo dolazi. Sjaji iz središta svake pločice, sa stropa, na podu, po zidovima.

Kada se vrata iza mene zatvore, čujem zvuk koji mi zvuči kao teška brava koja se upravo zaključala. Ponovno zgrabim kvaku na vratima, pokušavam ih otvoriti svom snagom, no ipak ne ide. U zamci sam.

Malena, probadajuća svjetla pale se sa svih strana. Zatvaram oči, no svjetlost mi se probija i kroz kapke tako da moram staviti ruku ispred očiju.

Čujem miran, ženski glas:

»Beatrice Prior, druga generacija. Frakcija podrijetla: Nijekanje. Odabrana frakcija: Neustrašivi. Različitost potvrđena.«

Kako ova prostorija može znati tko sam?

Što znači druga generacija?

»Status: Uljez.«

Čujem klik, razvučem prste dovoljno da provjerim jesu li se svjetla ugasila. Nisu se ugasila, no vidim kako iz naprava na stropu počinje izlaziti nekakva obojena para.

Instinktivno stavljam ruku preko usta. Za nekoliko sekundi zurim kroz plavu maglu. Tada ne ostaje više ništa.

Sada se nalazim u tami koja je toliko duboka da ne vidim ni svoju ruku kada je stavim ispred nosa, pa čak ni njezin obris. Trebala bih ići naprijed i pokušati pronaći nekakva vrata na drugoj strani prostorije, no bojim se i pomaknuti — tko zna što bi mi se moglo dogoditi ovdje ako se pomaknem? Tada se svjetlo upali i ja se nalazim u prostoriji za trening, u sjedištu Neustrašivih, u krugu u kojem smo vježbali blisku borbu. Imam tako raznolike uspomene na taj krug — neke su pobjedničke — kada sam pobijedila Molly — a neke i nisu — Peter koji me izudarao dok se nisam onesvijestila. Udahnem i pomirišem zrak, čak i zrak miriše isto, mirisi znoja i prašine.

S druge strane kruga nalaze se plava vrata koja tamo ne pripadaju. Gledam u njih, mrštim se.

»Uljezu«, kaže glas koji sada zvuči kao da pripada Jeanine. »Imate pet minuta da dođete do plavih vrata prije nego što otrov proradi.«

»Što?«

Dobro znam što je rekla. Otrovi. Pet minuta. Ne bih trebala biti iznenađena; ovo je Jeanineino maslo, prazno i bez savjesti, baš kao i ona. Tijelo mi drhti, pitam se je lito otrov, napada li već sada moj mozak.

Usredotoči se. Ne mogu natrag; moram dalje, ili...

Ili ništa. Moram naprijed.

Krenem prema vratima, netko mi stane na put. Ta je osoba niskog rasta, mršava, plave kose, s tamnim krugovima ispod očiju. Ona je ja.

Odraž? Mahnem joj da vidim hoće li mi uzvratiti. Ne uzvraća.

»Bok«, kažem joj. Ne odgovara. Nisam ni mislila da hoće.

Što je ovo? Progutam slinu, naćulim uši, koje kao da su mi pune vate. Ako je Jeanine ovo dizajnirala, to je vjerojatno test inteligencije ili logike, što znači da moram jasno razmišljati, što znači da se moram smiriti.

Preklopim ruke na prsima i pritisnem, nadam se da će me pritisak učiniti sigurnom, poput zagrljaja. Ne pomaže.

Zakoračim udesno kako bih prišla bliže vratima, moja dvojnica odmah skoči udesno, tenisica joj povuče nešto prašine, ponovno mi blokira put.

Mislim da znam što će se dogoditi ako krenem prema vratima, no ipak moram pokušati. Potrčim, namjeravam uklizati pored nje, no ona je već spremna: zgrabi moje ranjeno rame i baci me u stranu. Vrištim tako jako da me u grlu straže: osjećam kao da me noževi bodu po desnoj strani tijela. Kada počnem padati na koljena, šutne me u trbuh i ja se ispružim po podu, udišem prašinu.

Hvatajući se za trbuh shvatim da bih upravo to i ja učinila da sam na njezinu mjestu. Što znači da, ako je namjeravam pobijediti, moram smisliti način kako bih pobijedila samu sebe. A kako mogu biti bolji borac od same sebe ako ona zna iste strategije koja ja znam, ako je pametna i snalažljiva kao i ja.

Ponovno krene prema meni, žurno se ustajem na noge i pokušavam ignorirati bol u ramenu. Srce mi tuče brže. Želim je udariti, no ona je brža. Sagne se u posljednji trenutak, šakom me pogodi po uhu, izgubim ravnotežu.

Uzmaknem nekoliko koraka, nadam se da neće ići za mnom, no ona ipak ide. Ponovno me napada, grabi me za ramena i vuče me dolje, prema svojem savinutom koljenu. Ruke

stavim ispred svog trbuha i njezina koljena, odgurujem se što jače mogu. Nije to očekivala; posrće i tetura natrag, no ne padne.

Zaletim se prema njoj, na pamet mi padne daje šutnem nogom, no tada shvatim da je to i ono što *ona* želi. Izmaknem se njezinu udarcu nogom.

Čim nešto želim učiniti, ona to isto želi. U najboljem slučaju, ona i ja možemo biti izjednačene — no moram je *pobijediti* kako bih prošla kroz vrata. Kako bih preživjela.

Pokušavam promisliti, no ona ponovno ide prema meni, njezine plave oči skupljene su i usredotočene. Zgrabi me za ruku, ja zgrabim nju, tako da se držimo za podlaktice.

U isto vrijeme, zabacimo laktove unatrag i šaljemo ih naprijed. Sagnem se unaprijed u posljednjem trenutku, moj lakat joj udari u zube. Obje vrisnemo.

Krv joj teče iz usta, teče niz moju podlakticu. Stisne zubima i više, baca se na mene, jača je nego što sam mislila.

Njezina me težina obori. Pritisne me na pod svojim koljenom i pokušava me udariti u lice, no ja izbacim ruke ispred sebe. Šake joj udare u moje ruke, svaki udarac osjetim kao kamen koji mi udara kožu.

Teško izdahnem, zgrabim je za zapešće i primijetim kako mi se nekakve mrljice pojavljuju i plešu u vidnom polju. *Otrov.*

Usredotoči se.

Dok se ona bori kako bi se oslobodila, ja je udaram koljenom u prsa. Odgurnem je, stenjem od napora, guram je sve dok ne mogu staviti svoje stopalo na njezin trbuh. Šutnem je, lice mi gori od vrućine.

Logička zagonetka: u borbi između dva potpuno jednaka borca, kako se može pobijediti?

Odgovor: ne može se.

Ona se ponovno diže na noge, briše krv sa svojih usta.

Znači: mi zacijelo nismo potpuno jednake. Što je drukčije?

Ona ponovno krene prema meni, no ja trebam više vremena kako bih promislila, pa se pomičem unatrag za svaki korak koji ona napravi. Soba mi se vrti, previja, zamalo padnem u stranu, dodirujem tlo rukom kako bih ostala na nogama.

Što nam nije zajedničko? Imamo istu tjelesnu težinu, vještine, načine razmišljanja...

Vidim vrata preko njezina ramena i shvatim: imamo drukčije ciljeve. Ja *moram* proći kroz ta vrata. Ona ih mora štititi. No, čak i u simulaciji, nema šanse da je očajna kao što sam ja.

Potrčim prema rubu kruga, gdje se nalazi stol. Prije nekoliko trenutaka stol je bio prazan, no znam kako simulacije rade i kako njima upravljati. Pištolj se pojavi na stolu čim na to pomislim.

Udarim o površinu stola, pred očima su mi mrlje posvuda. Ne osjećam čak ni bol udarca. Osjetim otkucaje svoga srca u licu, kao da mi se lice potpuno odvojilo od tijela i sada živi odvojeno, s mojim mozgom.

S druge strane sobe, pištolj se pojavi na tlu, ispred nogu moje dvojnice. Oboje posegnemo za svojim oružjima.

Osjetim težinu svog oružja, njegovu glatkoću, zaboravim na nju; zaboravim na otrov; zaboravim na sve. U grlu me steže, osjećam kao da me netko drži za grkljan i sve jače steže. U glavi mi nabija zbog iznenadnog gubitka zraka, osjetim svoje bilo posvuda, posvuda.

S druge strane sobe, između mene i mog cilja, više ne stoji moja dvojnica, sada tamo stoji Will.

Ne, ne. To ne može biti Will. Prisilim se da udahnem. Otrovnost uskraćuje kisik mom mozgu. On je samo halucinacija unutar simulacije. Izdahnem uz jecaj.

Na trenutak ponovno vidim svoju dvojnicu, drži pištolj, no drhti, pištolj drži na najvećoj mogućoj udaljenosti od tijela. Slaba je kao i ja. Ne baš tako slaba jer joj se ne muti pred očima i ne gubi zrak, ali skoro, skoro kao ja.

Tada se Will ponovno pojavi, oči su mu mrtve, pod simulacijom je, kosa mu je žuta aureola oko glave. Vidim zgrade od cigle sa svake strane, no iza njega su vrata, vrata iza kojih su moj otac i moj brat.

Ne, ne, to su vrata koja me odvajaju od Jeanine i od mog cilja.

Moram proći kroz ta vrata. *Moram.*

Podignem pištolj, iako me rame boli, obavijem jednu ruku oko druge kako bih ga stabilizirala.

»Ja...« Gušim se, suze mi klize niz obraze, u usta. Sol u ustima. »Žao mi je.«

I učinim jednu stvar koju moja dvojnica ne može učiniti jer nije dovoljno očajna: pucam.

ČETRDESET ČETVRTO POGLAVLJE

NE VIDIM VIŠE njega kako umire. Zatvorim oči u trenutku kada povučem okidač, a kada ih ponovno otvorim, preda mnom na zemlji leži druga Tris, vidim je između mrlja pred očima; to sam ja. Ispustim pištolj iz ruke i trčim prema vratima, skoro se spotaknem preko nje. Bacim svoje tijelo na vrata, uhvatim ručku, vrata se otvore. Zatvorim vrata iza sebe, ruke gotovo da više i ne osjećam, tresem ih kako bih povratila osjećaj.

Sljedeća soba dvostruko je veća od prve i isto tako plavo osvijetljena, samo boja ipak nije tako jarka. Veliki stol nalazi se u sredini, a na zidovima su nalijepljene fotografije, dijagrami i popisi. Duboko dišem, vid mi se vraća u normalu, otkucaji srca usporavaju.

Među fotografijama na zidu prepoznajem svoje lice, a na slikama su i Tobias, Marcus i Uriah. Pored naših slika nalazi se i dugačak popis nekakvih kemijskih spojeva. Svaki je prekriven crvenom bojom. Ovo je zacijelo mjesto gdje Jeanine razvija simulacijske serume.

Čujem glasove negdje u blizini i prekorim se. *Što radiš? Požuri se!*

»Ime mog brata«, čujem. »Želim da ga izgovoriš.«

Torin glas.

Kako je ušla?

»Ja ga nisam ubila.« Taj glas pripada Jeanine.

»I ti misliš da te to oslobađa krivnje? Misliš da zato ne zaslužuješ umrijeti?«

Tori ne vrišti, već nariče, sama srž tuge izlazi joj na usta. Krenem prema vratima. Prebrzo jer bokom okrnem rub stola u sredini prostorije, pa se moram zaustaviti jer me boli.

»Ne možeš razumjeti razloge zbog kojih sam to činila«, kaže Jeanine.

»Bila sam voljna napraviti žrtve zbog općeg dobra, nešto što ti nikad nisi shvaćala, čak ni kada smo bile u istom razredu!«

Šepam prema vratima koja su napravljena od izbijeljenog stakla. Vrata se automatski otvore i kada uđem, vidim Jeanine, pritisnutu uza zid, i Tori, koja stoji nekoliko metara dalje s uperenim pištoljem.

Iza njih nalazi se stol od stakla sa srebrnom kutijom na njemu — to je računalo — i tipkovnicom. Lice joj je crveno i prepuno tragova suza, ruka joj drhti.

Ne vjerujem da mogu sama pronaći dosje koji tražimo. Ako Jeanine poživi, mogla bih je natjerati da ga pronađe, no ako je ubije...

»Ne!« vrištim. »Tori, nemoj!«

No njezin prst već je na okidaču. Bacim se na nju svom snagom, rukama se zabijam u njezin bok. Pištolj opali, čujem vrisak.

Glava mi padne na pločice. Ignoriram mrlje pred očima i bacim se preko Tori. Gurnem pištolj naprijed i on se otkliže po podu daleko od nas.

Zašto ga nisi odmah zgrabila, glupačo?!

Torina šaka pogodi me u grlo. Gušim se i ona iskoristi tu priliku da me zbaci, i da pokuša pronaći pištolj.

Jeanine je skupljena uza zid, noga joj je natopljena krvlju. *Noga!* Sjetim se i udarim Tori na mjesto gdje je bila ozlijeđena, na bedru. Ona vikne i ja uspijem stati na noge.

Krenem prema pištolju, no Tori je suviše brza. Obavije svoje ruke oko mojih nogu i izvuče ih. Koljena mi tresnu o zemlju, no još se uvijek nalazim iza nje; uputim udarac prema dolje, udarim je u rebra.

Ona zastenje, no to je ne zaustavlja; dok se vučem prema pištolju, ona zabije svoje zube u moju ruku. Ta je bol drukčija od svakog udarca koji sam primila, drukčija je čak i od rane od metka. Vrištim jače nego što sam mislila da mogu, suze mi zamagljuju vid.

Nisam došla ovako daleko da je pustila da ustrijeli Jeanine prije nego što uzmem ono što trebam.

Iščupam svoju ruku iz njezinih čeljusti, pred očima mi se crni, rukom nekako grabim dršku pištolja. Uperim ga prema Tori. Moja ruka. Uprljana je krvlju, kao i Torina brada. Maknem svoju ruku dalje od očiju da mi bude lakše zanemariti bol, zatim se pridignem ne ispuštajući je s nišana.

»Nisam tebe smatrala izdajicom, Tris«, ona kaže i to više zvuči kao životinjska rika nego kao zvuk kojeg proizvodi ljudsko biće.

»To i nisam«, kažem. Treptanjem tjeram suze da teku niz obraze kako bih je mogla bolje vidjeti.

»Ne mogu ti sada objasniti, ali... Tražim samo da mi vjeruješ, molim te. Tu je nešto važno, nešto što samo ona može naći — «

»Tako je!« kaže Jeanine. »Nalazi se na *tom* računalu i samo ja imam pristup tome. Beatrice, ako mi ne pomogneš preživjeti ovo, to će umrijeti sa mnom.«

»Ona laže«, kaže Tori. »*Ona je lažljivica*, a ti joj vjeruješ, to je zato što si glupa i izdajica, Tris!«

»Vjerujem joj«, kažem. »Vjerujem joj jer ima savršenog smisla! To su najosjetljivije informacije koje postoje, skrivene su na *tom računalu*, Tori!« Duboko udahnem, spustim glas. »Molim te, poslušaj me. Mrzim je jednako kao i ti. Nemam nikakvog razloga braniti je. Govorim ti istinu. Ovo je važno.«

Tori samo šuti. Na trenutak pomislim da sam pobijedila, da sam je uvjerila. No tada ona kaže: »Ništa nije važnije od njezine smrti.«

»Ako to uporno vjeruješ«, kažem, »tu ti ne mogu pomoći. No neću ti dopustiti daje ubiješ.«

Tori se uspravi na koljenima, obriše krv koja joj teče niz bradu. Pogleda mi u oči.

»Ja sam vođa Neustrašivih«, kaže ona. »Ti ne odlučuješ o tome što ja radim.«

I prije nego što mogu nešto smisliti —

Prije nego što mogu i pomisliti da opalim iz pištolja kojeg držim —

Ona izvuče dugački nož iz svoje čizme, baci se naprijed i probode Jeanine u trbuh.

Viknem. Jeanine ispusti grozan zvuk — grgljanje, vrištanje, zvuk umiranja. Vidim Tori kako stiže zube, čujem je kako mrmlja ime svog brata — »Jonathan Wu« — i tada gledam kako nož ponovno ulazi.

I Jeanineine oči postanu staklaste.

ČETRDESET PETO POGLAVLJE

TORI JOŠ UVIJEK TAMO STOJI, divlji joj je pogled u očima, zatim se okrene prema meni.

Osjećam se otupjelo.

Sve što sam riskirala kako bih došla ovamo — šurovanje s Marcusom, traženje pomoći od Učenih, puzanje preko ljestvi na visini od tri kata, upucala samu sebe u simulaciji — kao i sve žrtve — moja veza s Tobiasom, Fernandov život, moj ugled među Neustrašivima — sve uzalud.

Uzalud.

Trenutak kasnije staklena vrata ponovno se otvore. Tobias, Uriah i Therese, jedna od nefrakcijaša, upadnu unutra spremni na bitku, no bitka je već gotova. Jeanine je mrtva, Tori je pobijedila, a ja sam izdajica Neustrašivih.

Tobias se smjesti zaustavi čim me vidi, gotovo se spotakne. Oči mu se širom otvore.

»Ona je izdajica«, kaže Tori. »Zamalo me ustrijelila kako bi zaštitila Jeanine.«

»Što?« kaže Uriah. »Tris, što se događa? Govori li ona istinu? Zašto si ti uopće ovdje?«

No ja promatram samo Tobiasa. Tračak nade prođe kroz mene, čudno je bolan kada se pomiješa s krivnjom zbog toga što sam mu lagala. Tobias je tvrdoglav i ponosan, no ipak je moj — možda će slušati, možda postoji neka nada da sve ovo nije bilo uzalud —

»Znaš zašto sam ovdje«, kažem tiho. »Zar ne?«

Predam Torin pištolj. On mi priđe, pomalo nesigurno, i uzme ga.

»Pronašli smo Marcusa u susjednoj sobi, bio je zapeo u simulaciji«, kaže Tobias. »Došla si ovamo s njim.«

»Da, jesam«, kažem mu dok mi krv Torina ugriza teče niz ruku.

»Vjerovao sam ti«, kaže mi, tijelo mu se trese od gnjeva. »Vjerovao sam ti i ti si otišla raditi s njim?«

»Ne.« Zavrtim glavom. »On mi je rekao nešto o tome, nešto mi je rekao moj brat, a i sve što je Jeanine rekla dok sam bila u sjedištu Učenih savršeno se uklapa. Sve što sam htjela — *morala* sam saznati istinu.«

»Istinu.« On frkne. »Misliš da si saznala *istinu* od lažljivca, izdajnika i sociopatkinje?«

»Istinu?« kaže Tori. »O čemu govorite?«

Tobias i ja zurimo jedno u drugo. Njegove plave oči, inače tako pažljive, sada su krute i kritične, kao da se žele probiti kroz sve moje slojeve i temeljito pretražiti svaki od njih.

»Ja mislim«, kažem. Moram napraviti stanku i uzeti zraka jer ga nisam uvjerila, nisam uspjela, a ovo je vjerojatno posljednje što će mi dopustiti da kažem prije nego što me uhite.

»Ja mislim da si *ti* taj koji laže!« kažem mu, glas mi podrhtava. »Kažeš mi da me voliš, da mi vjeruješ, da sam perceptivnija od drugih. I prvom prigodom kada ta vjera u moju perceptivnost, to povjerenje, ta *ljubav*, bude stavljena na kušnju, sve se to raspadne.« Sada plačem, no ne sramim se suza na svom obrazu niti boje svoga glasa. »Znači, sigurno si mi lagao kada si mi sve to rekao... Nema druge jer ne mogu vjerovati da je ta tvoja ljubav doista tako krhka.«

Približim mu se, tako da smo na udaljenosti od svega nekoliko centimetara, nitko me drugi ne čuje.

»Ja sam još uvijek osoba koja bi radije umrla nego te ubila«, kažem mu prisjećajući se simulacije napada i zvuka njegova srca pod mojim dlanom. »Ja sam točno ono što misliš da jesam. I sada ti kažem da znam... Da *znam* da će ova informacija promijeniti sve. Sve što smo učinili i sve što namjeravamo učiniti.«

Zurim u njega kao da mu mogu prenijeti istinu očima, no to je nemoguće. On odvrti pogled, nisam sigurna ni da je čuo ono što sam rekla.

»Dosta s tim«, kaže Tori. »Odvedite je dolje. Sudit će joj se kao i drugim ratnim zločincima.«

Tobias se ne pomiče. Uriah me uzima za ruku i vodi me prema Tobiasu, prema laboratoriju, kroz prostoriju punu svjetla, kroz plavi hodnik.

Kada dođemo na stubište, osjetim kako mi nešto dodiruje bok. Kada pogledam iza sebe, vidim gazu u Uriahovoj ruci. Uzimam je, pokušavam mu uzvratiti zahvalnim osmijehom, no ne ide mi.

Dok se spuštamo niz stube, obavijam gazu čvrsto oko ruke, koračam pored tijela ne gledajući im lica. Uriah me pridržava za lakat kako ne bih pala. Zavoj napravljen od gaze ne ublažuje mi bol od ugriza, no nekako se ipak osjećam bolje, kao i zbog toga što se čini da me Uriah ne mrzi.

Prvi mi se put relativnost dobi kod Neustrašivih ne čini kao prednost. To se upravo čini kao stvar zbog koje će me osuditi. Neće reći: *Ona je tako mlada, sigurno je bila zbunjena*. Reći će: *Odrasla je i donijela je svoju odluku*.

Naravno, slažem se s njima. Donijela sam svoju odluku. Izabrala sam svoju majku i svog oca, kao i ono za što su se borili.

Spuštanje niz stube lakše je nego penjanje. Dolazimo do petog kata prije nego što shvatim da idemo dolje, u predvorje.

»Daj mi svoj pištolj, Uriah«, kaže Therese. »Netko treba moći pucati na moguće napadače, a to ti nećeš moći ako je pridržavaš da ne padne niz stube.«

Uriah predaje svoj pištolj bez pitanja. Namrštim se — Therese već *ima* jedan pištolj, zbog čega joj je on morao dati svoj? Ipak, ne pitam. U dovoljno sam velikoj nevolji. Stižemo u prizemlje, prolazimo pored velike prostorije za sastanke, koja je puna ljudi odjevenih u crno i bijelo. Zastanem na trenutak da ih bolje promotrim. Neki su od njih u manjim skupinama, naslanjaju se jedni na druge, suze im teku niz lice. Drugi su sami, naslanjaju se na zidove ili sjede u kutovima sobe, praznog pogleda, neki kao da zure u nešto što je u daljini.

»Morali smo mnogo njih ustrijeliti«, promrmlja Uriah, stiže mi ruku. »Samo da bismo upali u zgradu, morali smo.«

»Znam«, kažem.

Vidim Christininu sestru i majku kako drže jedna drugu na desnoj strani prostorije. A na lijevoj strani, mladić tamne kose koja se presijava na fluorescentnom svjetlu — Peter. Ruka mu je položena na rame sredovječne žene koju prepoznajem, to je njegova majka.

»Što on radi ovdje?« pitam.

»Mala kukavica došla je nakon bitke, nakon što je sve bilo gotovo«, kaže Uriah. »Čuo sam da mu je tata poginuo. Čini se da mu je majka dobro.«

Peter pogleda preko ramena, na trenutak nam se pogledi sretnu. U tom trenutku pokušam prizvati nekakvu samilost za čovjeka koji mi je spasio život. No iako je sva mržnja koju sam prije gajila prema njemu isparila, i dalje ne osjećam ništa.

»Što se čeka?« pita Therese. »Idemo dalje.«

Prolazimo pored sobe za sastanke u predvorju, tamo gdje sam zagrlila Caleba. Golemi portret Jeanine sada je u komadima po podu. Dim koji lebdi u zraku dolazi iz prostora gdje su police za knjige, koje su spaljene i potpuno pretvorene u pepeo. Sva su računala razbijena, dijelovi razasuti po podu.

U središtu sobe nalaze se neki Učeni koji nisu uspjeli pobjeći, a tu je i Neustrašivi izdajnik koji je preživio. Pretražujem lica oko sebe, tražim poznate ljude. Vidim Caleba otraga, izgleda ošamućeno. Skrenem pogled.

»Tris!« Čujem povik. To je Christina, koja sjedi blizu središta prostorije, pored Care, noga joj je čvrsto zamotana u tkaninu. Doziva me k sebi, sjednem pokraj nje.

»Bez uspjeha?« kaže ona tiho.

Zavrtim glavom.

Ona uzdahne i zagrli me jednom rukom. Njezina gesta tako je utješna da se zamalo rasplačem. No Christina i ja nismo ljudi koji plaču zajedno; mi smo ljudi koji se bore zajedno.

Suzdržim se od suza.

»Vidjela sam tvoju mamu i sestru u drugoj sobi«, kažem.

»Da, znam«, kaže. »Obitelj mi je dobro.«

»Dobro«, kažem. »Kako tvoja noga?«

»Dobro. Cara je rekla da će sve biti uredu, ne krvari previše. Jedna od Učenih bolničarki sa sobom je ponijela neke lijekove protiv bolova, gaze i malo antiseptika prije nego što su je doveli ovamo, tako da me ni ne boli previše«, kaže ona. Pored nje nalazi se Cara, pregledava ruku jednom pripadniku Učenih.

»Gdje je Marcus?«

»Nemam pojma«, kažem. »Morali smo se razdvojiti. On bi trebao biti ovdje. Osim ako ga nisu ubili ili nešto slično.«

»Iskreno, ne bih se čudila«, kaže ona.

Prostorija je u kaosu neko vrijeme, no polako se sve stišava, a zatim ugledam njega: Tobias ulazi u prostoriju.

Čvrsto zagrizem usnicu i pokušavam ne misliti o hladnom osjećaju koji mi je u prsima i utegu koji mi visi iznad glave. On me mrzi. On mi ne vjeruje. Christina me zagrli još čvršće kada on prođe pored mene ni ne gledajući me. Promatram ga preko ramena. Zaustavi se pored Caleba, zgrabi ga za ruku, povuče ga na noge. Caleb se na trenutak opire, no nije ni upola jak kao Tobias, ne može se osloboditi stiska.

»Što je?« Caleb kaže panično. »Što hoćeš?«

»Želim da onesposobiš sigurnosni sistem u Jeanineinu laboratoriju«, kaže Tobias bez osvrtnja. »Tako da nefrakcijaši mogu pristupiti njezinu računalu.«

I obrisati sve podatke, pomislim, srce mi postane još teže, ako je to uopće moguće. Tobias i Caleb ponovno nestanu na stubištu.

Christina se nasloni na mene, ja se naslonim na nju, podržavamo jedna drugu.

»Ona je aktivirala sve odašiljače«, kaže Christina. »Jedna od nefrakcijaških skupina pala je u zasjedu Neustrašivih koji su bili pod simulacijom, prekasno su došli iz sektora

Nijekanja, prije desetak minuta. Pretpostavljam da su nefrakcijaši pobijedili, iako ne znam može li se to nazvati pobjedom.«

»Da.« Ne može se još puno toga reći. Čini se da ona to shvaća.

»Što se dogodilo nakon što sam dobila metak?« kaže ona.

Opisujem plavi hodnik s dvoja vrata, kao i simulaciju koja je uslijedila, od trenutka kada sam prepoznala Neustrašivu sobu za trening, do trenutka kada sam ustrijelila samu sebe. Ne govorim joj o tome kako sam tamo vidjela i Willa.

»Čekaj«, kaže ona. »To je bila simulacija? Ali što ako netko u sebi nema odašiljač? Tada na njima ne bi radilo.«

Namrštim se. »Ako laboratorij prepoznaje ljude, možda ima i podatke o svima pa tako može postaviti odgovarajuću simulaciju, ovisno o frakciji osobe.«

Sada nije bitno kako je Jeanine sredila osiguranje oko svog laboratorija, ima i bitnijih stvari. No dobar je osjećaj ponovno biti korisna, tražiti rješenje novog problema, sada kada nisam uspjela riješiti onaj najveći.

Christina se uspravi. Možda i ona misli isto.

»Možda je pronašla način da simulacija radi i bez odašiljača«, kaže ona.

»U takvom zatvorenom prostoru, možda bi to mogao učiniti neki signal...«

»Tako je«, kažem. »Tada bi samo Učeni mogli proći kroz simulaciju jer zahtijevaju da koristiš logiku kako bi riješio problem.«

»Ali ti nisi Učena«, ona mi skrene pažnju.

»Nisam«, kažem, »no imam sklonost i prema Učenima, jer sam Različita, tako da sam bila svjesna da sam u simulaciji. Jeanine se može probiti jer ima instinkte Učenih. Također, vjerojatno zato što je soba prepoznaje.« Spustim glavu. »Tori je zacijelo prošla kroz prostoriju jer je prije bila Učena.«

Ili možda, pomislim, zato što je i Tori Različita. Brat joj je bio, a nakon onoga što se njemu dogodilo, možda to i nikada ne prizna, bez obzira koliko to općeprihvaćeno postalo.

Ljudi su slojevi tajni. Vjeruješ da ih poznaješ, da ih razumiješ, no njihovi motivi uvijek su ti skriveni, zakopani u njihovim srcima. Nikada ih ne možeš upoznati, no nekada im odlučiš vjerovati.

»Što misliš što će nam učiniti nakon što nas proglase krivima?« kaže ona nakon nekoliko minuta šutnje.

»Iskreno?« kažem.

Ona potvrdno kimne. »Čini ti se ovo kao dobro vrijeme za iskrenost?«

Promatram je krajičkom oka. »Mislim da će nas natjerati da pojedemo puno torte, a onda se jako dugo i dobro naspavamo.«

Ona se smije. Ja se pokušavam suzdržati — ako si dopustim smijeh, sigurno ću se i rasplakati.

Čujem povik, gledam kroz gomilu kako bih shvatila odakle dolazi.

»Lynn!« Vika dolazi od Uriaha. On trči prema vratima gdje dvojica Neustrašivih nose Lynn na improviziranom nosilu, koje izgleda kao da je načinjeno od police za knjige. Blijeda je — previše blijeda — a ruke su joj preklopljene na trbuhu.

Skočim na noge i krenem prema njoj, no nekoliko me nefrakcijaša s pištoljima spriječe da odem dalje. Dignem ruke u zrak i stojim mirno, promatram.

Uriah ide prema gomili ratnih zločinaca i pokaže na Učenu strogog izgleda i sijede kose.

»Ti. Dolazi ovamo.«

Žena se ustaje i otire svoje hlače. Hoda lakim korakom do ruba gomile koja sjedi, zatim upitno pogleda Uriaha.

»Ti si liječnica, zar ne?« kaže on.

»Jesam«, odgovori ona.

»Onda je izliječi!« Namršti se. »Ozlijeđena je.«

Liječnica se približi Lynn i zamoli dvojicu Neustrašivih da je spuste dolje. Nakon što je oni spuste, ona se nagne nad nosila.

»Draga moja«, kaže ona. »Molim te makni ruke sa svoje rane.«

»Ne mogu«, jauče Lynn. »Boli me.«

»Znam da te boli«, kaže liječnica. »No neću moći procijeniti tvoju ranu ako mi je ne pokažeš.«

Uriah klekne preko puta liječnice i pomaže joj da odmaknu ruke s trbuha. Liječnica zatim dijelom izreže njezinu majicu na trbuhu. Rana od metka samo je malen, crveni krug na Lynninoj tamnoj koži, no okružena je nečim što izgleda kao masnica, iako nikada nisam vidjela toliko tamnu masnicu.

Liječnica skupi usne i ja tada znam da je Lynn praktički već mrtva.

»Pomozite joj!« kaže Uriah. »Možete je izliječiti, pa napravite to onda!«

»Baš suprotno«, kaže liječnica gledajući ga. »Zbog toga što ste zapalili bolničke katove u ovoj zgradi, ja joj ne mogu pomoći.«

»Ima i drugih bolnica!« kaže on, gotovo viče. »Možete uzeti stvari od tamo i pomoći joj!«

»Njezino stanje suviše je uznapredovalo«, kaže liječnica tihim glasom. »Da niste bili tako temeljiti u spaljivanju svega na što ste naišli, mogla sam pokušati, no sada bi to bilo beskorisno.«

»Zavežite!« vikne on i uperi pištolj liječnici u prsa. »Nisam ja taj koji je spalio vašu bolnicu! Ona mi je prijateljica, ja... Ja...«

»Uri«, kaže Lynn. »Daj šuti. Prekasno je.«

Uriah pusti da mu pištolj padne na zemlju, zatim zgrabi Lynn za ruku, usnica mu drhti.

»I ja sam joj prijateljica«, kažem nefrakcijašima koji upiru oružje u mene. »Možete li me barem držati na nišanu tamo?«

Puštaju me da prođem, otrčim do Lynn, držim je za slobodnu ruku koja je ljepljiva od krvi. Zanimam cijevi od pištolja koje mi ciljaju glavu i usredotočim se na njezino lice koje je sada žućkaste boje umjesto bijele.

Čini se da me ne primjećuje. Ona gleda Uriaha.

»Samo mi je drago što nisam umrla pod simulacijom«, kaže ona slabašno.

»Nećeš umrijeti ni sada«, kaže.

»Ne budi glup«, kaže ona. »Uri, slušaj. I ja sam je voljela. Jesam.«

»Voljela si koga?« kaže on, glas mu puca.

»Marlene«, kaže Lynn.

»Da, svi smo voljeli Marlene«, kaže on.

»Ne, to nije ono što sam mislila.« Zavrti glavom. Zaklopio oči.

Ipak, prođe još nekoliko minuta prije nego što joj ruka potpuno olabavi. Položim tu ruku preko njezina trbuha, uzmem i drugu ruku, pa učinim isto. On briše oči prije nego što mu suze krenu. Pogledi nam se susretnu nad njezinim tijelom.

»Trebao bi reći Shauni«, kažem. »I Hectoru.«

»U redu.« Šmrca i pritisne dlan na Lynnino lice. Pitam se je li joj obraz još uvijek topao. Ne želim ga dotaknuti i uvjeriti se da nije.

Ustanem se i vratim se do Christine.

ČETRDESET ŠESTO POGLAVLJE

TORI I HARRISON dolaze u predvorje nakon nekog vremena, Tori šepa prema stolici — gotovo sam ponovno zaboravila na ranu u njezinoj nozi, a bila je tako gipka kada je ubila Jeanine — i Harrison ide za njom.

Za njima korača jedan od Neustrašivih, nosi Jeanineino mrtvo tijelo preko ramena. Baci ga na stol poput kamena, pred redove Učenih i Neustrašivih izdajica.

Iza sebe čujem uzvike iznenađenja i mrmljanje, no nema jecanja. Jeanine nije bila tip vođe za kojom bi ljudi plakali.

Zurim u njezino tijelo, koje se sada čini toliko malenim, sada kada je mrtva. Samo je nekoliko centimetara viša od mene, kosa joj je samo nešto tamnija. Sada izgleda smireno, gotovo potpuno mirno. Teško mi je povezati ovo tijelo sa ženom koju sam poznavala, ženom bez savjesti.

A čak je i ona bila složenija nego što sam mislila, prikrivala je tajnu koju je smatra suviše strašnom da je se otkrije, zbog groznog i izopačenog zaštitničkog instinkta.

Johanna Rejes uđe u predvorje, mokra do kože od kiše, njezina crvena odjeća umrljana je još tamnijom crvenom bojom. Nefrakcijaši joj prilaze, no čini se da ona ne zamjećuje ni njih ni oružje koje nose.

»Pozdrav«, kaže Harrisonu i Tori. »Što želite?«

»Nisam znala da vođa Dobrohotnih može biti tako osorna«, kaže Tori uz iskrivljen smiješak. »Nije li to protiv vašeg manifesta?«

»Da ste doista upoznati s običajima Dobrohotnih, znali biste da oni nemaju službenog vođu«, kaže Johanna, glas joj je u isti mah nježan i čvrst. »No ja više nisam predstavnik Dobrohotnih. Odstupila sam kako bih došla ovamo.«

»Da, vidjela sam vašu malu družbu mirotvoraca kako svima smeta«, kaže Tori.

»Da, to je bilo namjerno«, odgovori Johanna. »Budući da je to značilo stajati između vas s uperenim oružjem i nedužnih ljudi, a to je spasilo veliki broj života.«

Boja joj se vrati u obraze i ja to ponovno pomislim: Johanna Reyes bi još uvijek mogla biti prekrasna.

Jedino što sada više ne mislim da je prekrasna, unatoč tom ožiljku, već je na neki način prekrasna baš *s tim ožiljkom*, kao i Lynn sa svojom podšišanom glavom, kao Tobias s uspomenama na okrutnost vlastitog oca koje nosi poput oklopa, poput moje majke u sivoj odjeći.

»Budući da ste još uvijek tako velikodušno raspoloženi«, kaže Tori, »pitam se biste li mogli poslati nekoga s porukom natrag u sjedište Dobrohotnih.«

»Nije mi namjera ostaviti vas i vašu vojsku da dijelite pravdu kako vam se sviđa«, kaže Johanna, »no svakako ću poslati nekoga u sjedište s porukom.«

»U redu«, kaže Tori. »Reci im da će se uskoro formirati novi politički sustav, koji će ih isključiti iz političkog predstavništva. Vjerujemo da je ovo pravedna kazna za neizabiranje strane u ovom sukobu. Oni će, naravno, biti obvezni nastaviti proizvoditi i dostavljati hranu u grad, no bit će pod nadzorom jedne od vodećih frakcija.«

Na trenutak pomislim da bi se Johanna mogla baciti na Tori i zadaviti je. No ona se zakopča i kaže: »Je li to sve?«

»Da.«

»U redu«, kaže ona. »Učinit ću nešto korisno. Pretpostavljam da ne biste dopustili da neki od nas dođu ovamo i pobrinu se za *ove* ranjenike?«

Tori je pogleda.

»Nisam ni mislila«, kaže Johanna. »Ipak zapamtite da katkad ljudi koje tlačite postanu moćniji nego što biste željeli.«

Ona se okrene i izađe iz predvorja.

Nešto u vezi tih riječi potakne me na razmišljanje. Sigurna sam da je to mislila kao prijetnju, i to ne baš uvjerljivu, no u glavi mi zvoni kao da je tu bilo nešto više — kao da nije govorila o Dobrohotnima već o drugoj skupini potlačenih. Ljudi bez frakcije.

Pogledom pretražujem prostoriju, promatram svakog Neustrašivog vojnika i svakog vojnika nefrakcijaša, tada mi sine.

»Christina«, kažem. »Nefrakcijaši imaju sve oružje.«

Ona pogleda oko sebe, zatim ponovno u mene, mršti se.

Tada se Evelyn pojavi u predvorju, drži se kraljevski, poput kraljice koja se upravo vratila u svoje kraljevstvo. Tobias nije pokraj nje. *Gdje je on?*

Evelyn stoji iza stola gdje leži tijelo Jeanine Matthews. Edward došepa u predvorje, stane iza nje. Evelyn izvadi pištolj, uperi ga u svrgnuti portret Jeanine i opali metak u njega.

Tišina prođe čitavom sobom. Evelyn ostavlja pištolj na stolu, pored Jeanineine glave.

»Hvala vam«, kaže ona. »Znam da se svi pitate što će se sada dogoditi i ja ću vam to sada reći.«

Tori se uspravi u svojoj stolici i naginje se prema Evelyn, kao da nešto želi reći. No Evelyn na nju ne obraća pozornost.

»Frakcijski sustav koji se dugo izdržavao na leđima odbačenih ljudskih bića bit će odmah ukinut«, kaže Evelyn. »Znamo da će ovaj prijelaz vama biti težak, ali — «

»*Nama?*« Tori je prekine, izgleda zaprepašteno. »O čemu to govorite, ukinut?«

»Ono o čemu govorim«, kaže Evelyn nakon što po prvi puta pogleda Tori, »jest da vaša frakcija, koja se do prije nekoliko tjedana zalagala za ograničavanje hrane i robe za nefrakcijaše, što je i dovelo do uništenja Nijekanja, više neće postojati.«

Evelyn se malo nasmiješi.

»A ako se odlučite da uperite oružje u nas«, kaže ona, »teško ćete pronaći bilo kakvo oružje.«

Tada promatram kako svaki nefrakcijaški vojnik vadi svoj pištolj. Ravnomjerno su raspoređeni po rubovima prostorije, protežu se sve do stubišta. Sve su nas okružili.

Tako elegantno, tako pametno, da se gotovo nasmijem.

Znala sam da se Evelyn ne može vjerovati.

»Naredila sam polovici vojske da uzmu vašoj vojnoj polovici oružja čim misija bude ispunjena«, kaže Evelyn. »Sada znam da su u tome uspjeli. Žalim zbog prijevare, no znali smo da vas je frakcijski sustav uvjetovao toliko da ste o njemu ovisni kao o vlastitoj majci, kao i da vam moramo olakšati put prema novoj eri.«

»*Olakšati nam put?*« Tori poviče. Digne se na noge i počinje šepati prema Evelyn, koja mirno uzima pištolj u ruku i uperi ga u Tori.

»Nisam gladovala više od desetljeća da bih sada popustila nekoj Neustrašivoj s ozlijeđenom nogom«, kaže Evelyn. »Stoga, ako ne želiš da te ustrijelim, izvoli sjesti sa svojim bivšim frakcijskim kolegama.«

Tori stoji pred Evelyn nekoliko trenutaka. Zatim odšepa natrag, dalje od pištolja i prema rubu prostorije.

»Nagradit ćemo one od vas koji su nam pomogli da svrgnemo Učene«, kaže Evelyn.

»Sudit ćemo onima koji su nam se opirali te ih potom kazniti prema njihovim zločinima. Najhitnije takvo suđenje mora se odviti sada. Molim, dovedite Jacka Kanga.«

Zadnju rečenicu izgovori povišenim glasom, iznenađuje me kako se dobro prenosi prostorom. Okrenem se i vidim dvojicu nefrakcijaša kako vode Jacka Kanga. Dovode ga i postavljaju pored stola na kojem leži Jeanineino tijelo. On zuri u tijelo, na licu mu je izraz gađenja.

»Jack«, kaže Evelyn, »optužen si za tajni dogovor s Jeanine Matthews koji je rezultirao porobljavanjem tvoje frakcije. Što — «

»Dogovor koji sam sklopio«, kaže Jack, njegov ujednačeni glas zaustavlja ono što je Evelyn željela reći gotovo kao da joj je stavio ruku preko usta, »svakako nije bila tajna. Objavio sam to javno i preko razglasa čitavoj svojoj frakciji i polovici frakcije Neustrašivih.«

Vrata koja vode na stubište otvore se, Tobias izađe, a Marcus i Caleb idu iza njega, hodaju gotovo neprimjetno. Gotovo neprimjetno, jer sam ga ja zamijetila, uvježbala sam se u tome. Gledam njegove tenisice kako mi se približavaju. Crne su boje s kromiranim dijelovima kroz koje se provlače vezice. Zaustave se pokraj mene, on se sagne do mog ramena.

Gledam ga, očekujem da će mu pogled biti hladan i neumoljiv.

No nije takav.

Evelyn još uvijek sprovodi Jackovo suđenje. Njihovi glasovi za mene izblijede.

»Imala si pravo«, kaže Tobias tiho održavajući ravnotežu u čučnju. Malo se nasmiješi.

»Znam ja tko si ti. Samo me je trebalo podsjetiti.«

Otvorim usta, no ne moram ništa reći.

Tada svi monitori u predvorju Učenih — barem oni koji nisu bili uništeni za vrijeme napada — zatrepere, kao i projektor koji je postavljen na zidu gdje je nekad visio portret Jeanine.

Evelyn se zaustavi usred rečenice. Tobias me uzme za ruku i pomogne mi da se ustanem.

»Što je ovo?« upita Evelyn.

»Ovo«, kaže on, samo meni, »su informacije koje će promijeniti sve.«

Noge mi klecaju od olakšanja i uzbuđenosti.

»Uspio si?« kažem.

»Ti si uspjela«, kaže on. »Ja sam samo Caleba prisilio na suradnju.«

Obavijem svoju ruku oko njegova vrata, pritisnem svoje usne na njegove. Drži mi lice objema rukama, uzvрати mi poljubac. Zabijam se u udaljenost koja je bila među nama, sve dok ne nestane, rušim sve tajne koje smo imali i sumnje koje smo gajili — zauvijek, nadam se.

I tada začujem glas.

Okrenemo se prema zidu gdje je sada projicirana slika žene s kratkom smeđom kosom. Sjedi za metalnim stolom s preklopljenim rukama, na mjestu koje ne poznajem.

Pozadina je suviše mutna.

»Pozdrav«, kaže ona. »Moje je ime Amanda Ritter. U ovom izvještaju reći ću vam samo ono što trebate znati. Ja sam vođa organizacije koja se bori za pravdu i mir. Ova borba postala je sve važnija — i shodno tome, gotovo nemoguća, u proteklom desetljeću. To je zbog ovoga.«

Slike se počinju prikazivati, gotovo prebrzo da bih ih uspjela razaznati. Čovjek kleči na koljenima dok mu je pištolj pritisnut na čelo. Neka žena drži taj pištolj, lice joj je bezizražajno.

U daljini vidim osobu niskog rasta kako visi obješena s telefonskog stupa.

Rupa u tlu veličine kuće, prepuna tijela.

Ima i drugih slika, no te prolaze brže tako da mi ostaje samo dojam krvi, i kostiju, i smrti, i okrutnosti, praznih lica, očiju bez duše, očiju prepunih straha.

Upravo kada pomislim da mi je dosta, da bih mogla vrištati ako vidim još nešto od toga, žena se ponovno pojavi na ekranu, za svojim stolom.

»Vi se, naravno, ne sjećate toga«, kaže ona. »No ako mislite da su ova djela počinili terorističke skupine ili tiranske vlade, samo ste djelomično u pravu. Pola ljudi na tim slikama, koji čine ta strašna djela, bili su vaši susjedi. Vaši rođaci. Vaši kolege. Bitka koju vodimo nije protiv nekakve posebne skupine. Bitka je protiv same ljudske prirode — ili barem, onog što je ta priroda postala.«

Zbog ovog je Jeanine bila voljna porobiti umove i ubijati ljude — kako ne bismo saznali ovo. Kako bismo ostali u neznanju, sigurni i *unutar ograde*.

Dio mene to razumije.

»Zbog toga ste vi tako važni«, kaže Amanda. »Naša borba protiv nasilja i okrutnosti samo liječi simptome bolesti, ne liječi samu bolest. Vi ste lijek.

Ne znamo točno zbog čega se taj nedostatak savjesti razvio, no smislili smo način na koji vi možete biti odvojeni od nas. Od našeg vodovodnog sustava. Od naše tehnologije. Od naše društvene strukture. Oblikovali smo vaše društvo na poseban način tako da vi otkrijete moralni smisao koji je većina nas izgubila. Nadamo se da ćete se s vremenom početi mijenjati na način na koji se većina nas ne može promijeniti.

Razlog zbog kojeg vam ostavljam ovu snimku jest taj da znate kada će doći vrijeme davi pomognete nama. Znat ćete da je to vrijeme došlo kada među vama bude mnogo ljudi čiji se umovi čine fleksibilnijima od drugih. Te ljude trebate nazvati Različitima. Vaš sljedeći zadatak bit će da shvatite uzrok Različitosti tako da je možemo pokušati implementirati izvan gradskih zidova. Tek tada vaši vođe trebaju izdati zapovijed Dobrohotnima da zauvijek otključaju vrata grada da možete izaći iz svoje izolacije.«

To je ono što su moji roditelji htjeli: uzeti ono što smo naučili i upotrijebiti to da pomognemo drugima. Nijekanje do samog kraja.

»Informacije u ovom filmu namijenjene su samo članovima vlade«, kaže Amanda.

»Vi trebate biti novi početak. No nemojte zaboraviti na nas.«

Lagano se nasmiješi.

»Ja ću se pridružiti vama«, kaže ona. »Kao i vi, svojevrijedno ću zaboraviti svoje ime, svoju obitelj, svoj dom. Preuzet ću novi identitet, s lažnim uspomenama i lažnom prošlosti. Ipak, kako biste se uvjerali da je ono što vam govorim istina, reći ću vam ime koje ću sada uzeti kao svoje.«

Njezin osmijeh postaje veći, i na trenutak, čini mi se da je prepoznam.

»Moje će ime biti Edith Prior«, kaže ona. »I mnogo toga rado ću zaboraviti.«

Prior.

Film se zaustavi. Projektor emitira plavi odsjaj na zidu. Uхватim Tobiasovu ruku i, poput suspregnutog daha, dođe trenutak tišine.

I tada vikanje počinje.